

# SPECIFIKA ZNALOSTNÍHO TRANSFERU VE VÝZKUMNÝCH ORGANIZACÍCH



RNDr.et Mgr. Růžena Štemberková, Ph.D., MPA a kolektiv

České Budějovice 2023

# Obsah

1 Úvod do problematiky transferu znalostí v univerzitním prostředí .....	3
1.1 Vymezení výzkumu .....	3
1.2 Další užitečné pojmy .....	8
1.3 Činnost Kanceláře transferu technologií .....	10
2 Výsledky výzkumu jako předmět duševního vlastnictví .....	11
2.1 Autorská práva .....	12
2.2 Průmyslová práva .....	23
2.3 Další speciální případy .....	30
3 Proof-of-concept.....	38
3.1 Identifikace a evidence výsledků .....	39
3.2 Současné nastavení procesu na českých univerzitách .....	42
4 Patenty jako právo a zdroj informací.....	45
4.1 Patentové řízení. ....	45
4.2 Patentové dokumenty .....	55
4.3 Patentové rešerše .....	63
5 Komercializace výsledků .....	69
5.1 Před začátkem – NDA, MTA .....	70
5.2 Licenční smlouva .....	72
5.3 Spin-off.....	74
6 Spolupráce ve výzkumu .....	82
6.1 Typy interakcí s aplikační sférou .....	82
6.2 Partner ve výzkumu – příprava na jednání .....	84
6.3 Smlouva o výzkumné spolupráci.....	85
6.4 Fenomén smluvního výzkumu .....	90
7 Socioekonomický dopad na společnost .....	92
7.1 Dopady na vědu .....	95
7.2 Dopad na inovace a technologie.....	95
8 Transfer technologií na norských univerzitách .....	97
8.1 Definice .....	97
8.2 Proces .....	98
8.3 Regulační rámce v Norsku .....	99

8.4	Organizace v Norsku.....	103
8.5	Kanceláře transferu technologií v Norsku .....	106
8.6	Případová studie Univerzity v Oslu (UiO) .....	112
9	Vliv inovací na rozvoj firem .....	117
10	Citovaná literatura .....	123

## 1. Úvod do problematiky transferu znalostí v univerzitním prostředí

Role univerzity se neomezuje pouze na výuku a výzkum, ale zahrnuje tzv. třetí roli a další akademické poslání, a sice zapojit se do společnosti. Při řešení rostoucích společenských a ekonomických výzev čelí vědecko-výzkumné instituce rostoucí poptávce po propojení svých výzkumných a výukových znalostí souvisejícím právě s touto tzv. třetí rolí univerzit a tzv. misí. „Třetí mise“ není pouhou frází, ale má stále větší význam při vytváření vztahu mezi akademickým prostředím a komerční sférou ve svých různých podobách. Být součástí vize 2030 a dále podporovat znalostní ekonomiku vyžaduje větší důraz na vazby mezi univerzitami a průmyslovými odvětvími a produkty souvisejícími s jejich výzkumem.

Je to jasná výzva zejména pro nově založená transferová centra (většinou do roku 2012) na univerzitách v České republice. Hlavní iniciativa změnit tento vztah pochází od české vlády, konkrétně Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, k podpoře znalostní ekonomiky a propojení výsledků VaV směrem ke komerční sféře, stejně jako propojit impulzy, aktuální výzvy a problémy řešené v podnikové sféře směrem na univerzitu.

### 1.1 Vymezení výzkumu

Jako je tomu v každé odbornosti, také transfer znalostí a technologií používá specifický jazyk. Pro přehlednost uvedme základní významy nejdůležitějších pojmů:

Výzkum a vývoj – dle Frascatiho manuálu (OECD, 2015) je výzkum a experimentální vývoj (VaV) tvořen kreativní/tvůrčí a systematickou prací, vykonávanou za účelem zvýšení úrovně vědomostí, včetně znalostí lidstva, kultury a společnosti, a k navržení nových způsobů aplikace dostupných znalostí. Cílem výzkumu jsou vždy nové poznatky, založené na původních koncepcích (a jejich interpretaci) nebo na hypotézách. VaV je z principu vždy do značné míry nejistý, co se týče konečného výsledku (nebo alespoň co do množství času a zdrojů potřebných k jeho dosažení) a je zaměřen na vytvoření výsledků, které by mohly být buď volně převáděné, nebo obchodované na trhu. VaV musí naplňovat pět základních kritérií:

- Činnost musí obsahovat prvek novosti
- Musí být kreativní/tvůrčí
- Obsahovat prvek nejistoty
- Být systematická
- Být převoditelná a/nebo reprodukovatelná

VaV zahrnuje tři kategorie činností – základní výzkum, aplikovaný výzkum a experimentální vývoj.

*Pořadí, ve kterém se tyto tři kategorie VaV činností objeví, nemá naznačovat, že základní výzkum vede k aplikovanému výzkumu a pak k experimentálnímu vývoji. V systému VaV existuje mnoho toků informací a znalostí. Experimentální vývoj může informovat základní výzkum a neexistuje žádný důvod, proč by základní výzkum nemohl vést přímo k novým výrobkům nebo postupům.*

Základní výzkum (dle OECD (OECD, 2015)) – experimentální nebo teoretická práce prováděná primárně za účelem získání nových poznatků o základních principech jevů nebo pozorovatelných skutečností, která není primárně zaměřena na žádné konkrétní uplatnění nebo využití v praxi.

Základní výzkum analyzuje vlastnosti, struktury a vztahy s ohledem na formulování a ověřování hypotéz, teorií či zákonů. Zmínka o absenci „primárního zaměření na konkrétní uplatnění nebo využití v praxi“ v definici základního výzkumu je velmi důležitá, protože pracovník při provádění výzkumu nebo vyplňování dotazníků průzkumu nemusí o možných aplikacích vědět. Výsledky základního výzkumu se obecně neprodávají, ale jsou obvykle publikovány ve vědeckých časopisech nebo se šíří mezi zainteresovanými kolegy. Někdy může být zveřejnění základního výzkumu omezeno z důvodů národní bezpečnosti.

V základním výzkumu se očekává, že výzkumný pracovník má při stanovení cílů určitou volnost. Takový výzkum se obvykle provádí ve vysokoškolském sektoru, ale do jisté míry také ve vládním sektoru. Základní výzkum může být orientován nebo zaměřen na některé širší oblasti obecného zájmu, s výslovným cílem celé řady budoucích aplikací. Obchodní podniky v soukromém sektoru mohou

rovněž provádět základní výzkum, protože i zde nemusí být předpokládáno v krátkodobém horizontu žádné konkrétní komerční využití. Výzkum některých druhů energeticky úsporných technologií lze charakterizovat podle výše uvedené definice jako základní, pokud nemá konkrétní využití v praxi. Má však specifický směr, a to zvýšení úspor energie. Takový výzkum se v této příručce označuje jako „orientovaný základní výzkum“.

Orientovaný základní výzkum může být odlišen od „čistého základního výzkumu“ takto:

- *Čistý základní výzkum je prováděn v zájmu pokroku ve znalostech, bez snahy o hospodářský nebo sociální přínos nebo s aktivním úsilím o uplatňování výsledků při řešení praktických problémů nebo o přenos výsledků do sektorů, které odpovídají za jejich použití.*
- *Orientovaný základní výzkum je prováděn s očekáváním, že bude vytvářet širokou základnu poznatků, které by mohly tvořit základ řešení rozpoznávaných nebo očekávaných současných nebo budoucích problémů nebo možností.*

Základním výzkum (dle EK (Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2022/C 414/01), 2022)) je experimentální nebo teoretická práce vykonávaná především za účelem získání nových poznatků o základních principech jevů a pozorovatelných skutečností, která není zaměřena na přímé komerční uplatnění nebo využití.

Aplikovaný výzkum (dle OECD (OECD, 2015)) – původní zkoumání prováděné s cílem získání nových poznatků. Je však primárně zaměřen na konkrétní praktický záměr nebo cíl. Aplikovaný výzkum se provádí buď s cílem určit možné způsoby využití poznatků základního výzkumu, nebo stanovit nové metody nebo způsoby dosažení specifických a předem stanovených cílů. Znamená také zvažování dostupných znalostí a jejich rozšíření za účelem vyřešení aktuálních problémů. V podnikatelském sektoru je rozdíl mezi základním a aplikovaným výzkumem často vyznačen vytvořením nového projektu, který má prozkoumat slibné výsledky programu základního výzkumu (posunem od dlouhodobé ke střednědobé perspektivě ve vnitropodnikovém využívání výsledků výzkumu a vývoje). Výsledky aplikovaného výzkumu mají být primárně zaměřené pro možné uplatnění v produktech, operacích, metodách nebo systémech. Aplikovaný výzkum dává nápadům formu, kterou lze využít v provozu. Tyto aplikace odvozených poznatků mohou být chráněny nástroji k ochraně duševního vlastnictví, včetně utajení.

Evropská definice (Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2022/C 414/01), 2022) uvádí, že se jedná společný název pro průmyslový výzkum, experimentální vývoj nebo jejich kombinaci. Česká legislativa (Zákon č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků, 2002) vymezuje aplikovaný výzkum jako teoretickou a experimentální práci zaměřenou na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb

Aplikovaný výzkum dle EK (Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2022/C 414/01), 2022)) je průmyslový výzkum, experimentální vývoj nebo jejich kombinace.

Průmyslovým výzkumem pak rozumíme plánovaný výzkum nebo kritické šetření zaměřené na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových výrobků, procesů nebo služeb nebo k podstatnému zdokonalení stávajících výrobků, procesů nebo služeb, včetně digitálních produktů, procesů nebo služeb v jakékoli oblasti, technologii, průmyslovém či jiném odvětví (mimo jiné včetně digitálních odvětví a technologií, jako je superpočítání, kvantové technologie, technologie blockchain, umělá inteligence, kybernetická bezpečnost, data velkého objemu a technologie cloud computingu).

Průmyslový výzkum zahrnuje vytváření dílčích částí složitých systémů a může zahrnovat výrobu prototypů v laboratorním prostředí nebo v prostředí se simulovanými rozhraními se stávajícími systémy a rovněž výrobu pilotních linek, je-li to nezbytné pro průmyslový výzkum, a zejména pro obecné ověřování technologie.

Experimentální vývoj (dle OECD (OECD, 2015)) – systematická práce čerpající z poznatků z výzkumu a z praktických zkušeností a produkuje další poznatky, která je zaměřena na vytváření nových produktů nebo postupů, nebo na zlepšení stávajících produktů nebo postupů.

Vývoj nových produktů nebo postupů se kvalifikuje jako experimentální vývoj, pokud splňuje kritéria pro identifikaci výzkumné a vývojové činnosti. Příkladem je nejistota ohledně zdrojů potřebných k dosažení cíle výzkumného a vývojového projektu, ve kterém je zahrnuta vývojová činnost. V tomto manuálu se „D“ v anglické zkratce „R&D“ vztahuje k experimentálnímu vývoji.

Koncept experimentálního vývoje by neměl být zaměňován s „vývojem produktu“, což je celkový proces – od formulování myšlenek a konceptů po komercializaci – zaměřený na uvedení nového produktu (zboží nebo služby) na trh. Experimentální vývoj je jen jednou možnou etapou v procesu vývoje produktu, tedy etapou, kdy je všeobecná znalost aktuálně testována pro specifické aplikace potřebné k tomu, aby byl tento proces doveden ke zdárnému konci. Během etapy experimentálního vývoje se generují nové poznatky a tato etapa se chýlí ke svému konci, když přestávají platit kritéria pro výzkum a vývoj (novost, nejistota, kreativita/tvůrčí činnost, systematicčnost, převoditelnost a/nebo reprodukovatelnost).

Koncepce experimentálního vývoje by neměla být zaměňována s „předvýrobním vývojem“, což je termín používaný k popisu neexperimentální práce na obranném produktu nebo produktu nebo systému určeném pro využití ve vesmíru, před tím, než jde do výroby.

Experimentální vývoj (dle EK (Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2022/C 414/01), 2022)) je získávání, spojování, formování a používání stávajících vědeckých, technologických, obchodních a jiných příslušných poznatků a dovedností za účelem vývoje nových nebo zdokonalených výrobků, procesů nebo služeb, včetně digitálních produktů, procesů nebo služeb, v jakékoli oblasti, technologii, průmyslovém či jiném odvětví (mimo jiné včetně digitálních odvětví a technologií, jako je například superpočítání, kvantové technologie, technologie blockchain, umělá inteligence, kybernetická bezpečnost, data velkého objemu a technologie cloud nebo edge computing).

Může se například jednat i o činnosti zaměřené na vymezení koncepce, plánování a dokumentaci nových výrobků, procesů nebo služeb. Experimentální vývoj může zahrnovat vývoj prototypů, demonstrační činnosti, pilotní projekty, testování a ověřování nových nebo zdokonalených výrobků, procesů nebo služeb v prostředí reprezentativním z hlediska reálných provozních podmínek, pokud hlavní cíl spočívá v dalším technickém zlepšení výrobků, procesů nebo služeb, které nejsou z velké části stanoveny.

Tyto činnosti mohou zahrnovat vývoj komerčně využitelného prototypu nebo pilotního projektu, který je nutně konečným komerčním produktem a jehož výroba je příliš nákladná na to, aby byl použit pouze pro účely demonstrace a ověření. Experimentálním vývojem nejsou běžné nebo pravidelné změny stávajících výrobků, výrobních linek, výrobních procesů, služeb a jiných nedokončených operací, i když tyto změny mohou představovat zlepšení.

Hranice mezi základním výzkumem, orientovaným výzkumem, aplikovaným výzkumem a vývojem je značně rozostřená a oborově rozdílná, zejména v pojetí různých národních poskytovatelů dotací či kontrolních orgánů. Nejasnost výkladů a přístupů má zcela zásadní vliv na hodnocení kvality výzkumu i možnosti jeho financování. Pro zlepšení povědomí a vyjasnění připomeňme ilustrativní příklady uváděné přímo v mezinárodně uznávaném metodickém materiálu OECD – Frascatiho manuálu:

*Studie dané třídy polymeračních reakcí za různých podmínek je základní výzkum. Pokus o optimalizaci jedné z těchto reakcí, pokud jde o výrobu polymerů s danými fyzikálními a mechanickými vlastnostmi (s cílem dosáhnout specifické užité hodnoty), je aplikovaný výzkum. Experimentální vývoj pak sestává z přenesení procesu, který byl optimalizován v laboratorním měřítku, do výrobního měřítka, a zkoumání a vyhodnocování možných způsobů výroby polymeru, stejně jako produktů, které z něj mají být vyrobeny.*

*Modelování absorpce elektromagnetického záření krystalem je základní výzkum. Studie absorpce elektromagnetického záření tímto materiálem za různých podmínek (například teploty, přítomnosti nečistot, koncentrace atd.) s cílem získat dané vlastnosti detekce záření (citlivost, rychlost atd.) je aplikovaný výzkum. Testování nového zařízení s použitím tohoto materiálu s cílem získání lepšího detektoru, než jsou ty stávající (v posuzovaném spektrálním rozsahu), je experimentální vývoj.*

*Vývoj zcela nové metody pro klasifikaci sekvencí imunoglobulinu je základním výzkumem. Zkoumání prováděné ve snaze rozlišit protilátky proti různým chorobám je aplikovaným výzkumem. Experimentální vývoj se pak skládá z vytváření metody pro syntézu protilátky proti určitému onemocnění na základě znalosti její struktury a klinických zkoušek účinnosti syntetizované protilátky na pacientech, kteří souhlasili s experimentální pokročilou léčbou.*

*Studie o tom, jak by se vlastnosti uhlíkových vláken mohly změnit v závislosti na jejich relativní poloze a orientaci ve struktuře, je základním výzkumem. Řízený vývoj metod za účelem umožnění zpracování uhlíkových vláken v průmyslovém měřítku se stupněm přesnosti v nanoměřítku by mohlo být výsledkem aplikovaného výzkumu. Testování použití nových kompozitních materiálů pro různé účely je experimentálním vývojem.*

*Hledání alternativních způsobů výpočtů, jako jsou např. kvantové výpočty a kvantové teorie informace, je základním výzkumem. Zkoumání aplikace zpracování informací v nových oblastech či novými způsoby (např. vývoj nového programovacího jazyka, nových operačních systémů, programových generátorů atd.) a zkoumání uplatnění zpracování informací s cílem vyvinout nástroje jako geografické informace a expertní systémy jsou aplikovaným výzkumem. Vývoj nových softwarových aplikací a významná zlepšení operačních systémů a aplikačních programů jsou experimentálním vývojem.*

*Studium zdrojů všeho druhu (rukopisy, dokumenty, památky, umělecká díla, stavby atd.) s cílem lépe pochopit historické jevy (politické, sociální, kulturní rozvoj země, biografii jedince atd.) je základním výzkumem. Srovnávací analýza archeologických nalezišť a/nebo památek zobrazujících podobnosti a další společné charakteristiky (např. zeměpisné, architektonické atd.) s cílem pochopit propojení potenciálního významu pro učební materiály a muzejní expozice je aplikovaným výzkumem. Vývoj nových přístrojů a metod pro studium artefaktů a přírodních objektů objevených prací archeologů (například pro stanovení stáří kostí nebo botanických zbytků) je experimentálním vývojem.*

V oblasti zemědělských věd a lesnictví:

Základní výzkum: Výzkumníci zkoumají změny genomu a mutagenní faktory v rostlinách, aby pochopili jejich účinky na souhrn fenotypů. Výzkumníci zkoumají genetiku druhů rostlin v lese ve snaze pochopit přirozenou regulaci odolnosti vůči nemocem nebo proti škůdcům.

Aplikovaný výzkum: Výzkumníci zkoumají genomy divokých brambor, aby našli geny odpovědné za odolnost vůči plísni bramborové, ve snaze zlepšit odolnost vůči vzniku nemoci u domácích/sadbových brambor. Výzkumníci vysazují experimentální porosty, kde mění rozestupy a uspořádání stromů s cílem snížení šíření nemoci a zároveň zajištění optimální kompozice pro maximální výnos.

Experimentální vývoj: Výzkumníci vytvářejí nástroj pro editaci genů s využitím poznatků o enzymatických úpravách DNA. Výzkumníci aplikují stávající výzkum na konkrétní druhy rostlin se záměrem vytvořit plán ke zlepšení toho, jak majitel vysazuje své lesy k dosažení určitého cíle.

V nanotechnologiích

Základní výzkum: Výzkumníci studují elektrické vlastnosti grafenu pomocí řádkovacího tunelového mikroskopu, aby zjistili, jak se elektrony pohybují v tomto materiálu v závislosti na změnách napětí.

Aplikovaný výzkum: Výzkumníci studují mikrovlny a tepelné spojení s nanočásticemi, aby správně sladili a uspořádali uhlíkové nanotrubicе.

Experimentální vývoj: Výzkumníci aplikují výzkum v mikropracovatelském průmyslu s cílem vyvinout přenosný a modulární „mikro-produkční“ systém s komponentami, z nichž každá je klíčovou součástí montážní linky.

#### V počítačových a informačních vědách:

Základní výzkum: Výzkum vlastností obecných algoritmů pro přenášení velkých objemů dat v reálném čase.

Aplikovaný výzkum: Výzkum při hledání způsobů, jak snížit množství spamu pochopením celé konstrukce nebo obchodního modelu spamu, toho, co spammeři, dělají a jejich motivace pro rozesílání nevyžádaných e-mailů.

Experimentální vývoj: Začínající podnik převezme kód vyvinutý výzkumníky a rozvíjí obchodní případ s cílem získání výsledného softwarového produktu pro zlepšení on-line marketingu.

#### V ekonomii a podnikání:

Základní výzkum: Přehled teorií o faktorech určujících regionální rozdíly v ekonomickém růstu. Ekonomové provádějí abstraktní výzkum ekonomické teorie, která se zaměřuje na zjištění, zda existuje přirozená rovnováha v tržním hospodářství. Vývoj nových teorií rizik.

Aplikovaný výzkum: Analýza zvláštního regionálního případu za účelem rozvoje vládní politiky. Ekonomové zkoumají vlastnosti aukčního mechanismu, který by mohl být významný pro dražby telekomunikačního spektra. Zkoumání nových typů pojistných smluv k pokrytí nových tržních rizik nebo nových typů nástrojů spoření.

Experimentální vývoj: Vývoj funkčních modelů, založených na statistických údajích s cílem navrhnout nástroje hospodářské politiky tak, aby byl region podpořen v růstu. Vývoj prováděný národní telekomunikační autoritou či pro její potřeby, týkající se způsobu dražby telekomunikačního spektra. Vývoj nového způsobu správy investičního fondu je experimentálním vývojem, pokud existují dostatečné důkazy o původnosti.

#### V oblasti vzdělávání:

Základní výzkum: Analýza environmentálních faktorů na schopnost učení. Výzkum manipulativních faktorů, prováděný výzkumníky, při kterém je zjišťováno standardizovanými nástroji, kolik se toho žáci na prvním stupni škol naučí v matematické strategii různými cestami při různých změnách těchto manipulativních faktorů.

Aplikovaný výzkum: Srovnávací hodnocení národních vzdělávacích programů zaměřených na snížení rozdílů v učení, které se objevují u znevýhodněných komunit. Studie výzkumníků zabývajících se zaváděním specifických osnov do výuky matematiky s cílem zjistit, co učitelé pro úspěšné zavedení osnov potřebují vědět.

Experimentální vývoj: Vývoj testů pro výběr, který vzdělávací program by měl být použit pro děti se specifickými potřebami. Vývoj a testování (ve třídě) softwarových a podpůrných nástrojů založených na práci v terénu, s cílem zlepšit matematické poznání (obor kognitivní psychologie) pro studenty speciální pedagogiky.

#### V sociální a ekonomické geografii:

Základní výzkum: Výzkumníci se snaží pochopit základní dynamiku prostorových interakcí.

Aplikovaný výzkum: Výzkumná studie analyzuje časoprostorové vzory přenosu a šíření infekční choroby v případě jejího vypuknutí.

#### V oblasti historie:

Základní výzkum: Historikové studují historii a dopad tání ledovců na lidstvo.

Aplikovaný výzkum: Historikové zkoumají reakce společností na katastrofické přírodní události (např. záplavy, sucha, epidemie) v minulosti, aby pochopili, jak by současná společnost mohla lépe reagovat na globální změny klimatu.

Experimentální vývoj: S pomocí předchozích výsledků výzkumu historikové navrhnu novou muzejní expozicí o přizpůsobení minulých lidských společností změnám životního prostředí; tato expozice slouží jako prototyp pro další muzea a školská zařízení.

V oblasti jazyků/lingvistiky:

Základní výzkum: Lingvisté studují, jak se různé jazyky ovlivňují, když přijdou do vzájemného kontaktu.

Aplikovaný výzkum: Logopedové zkoumají řídicí neurologii jazyků a jak lidé získávají jazykové dovednosti.

Experimentální vývoj: Lingvisté vyvíjejí nástroj pro diagnostiku autismu u dětí na základě jejich osvojování jazyka, uchovávání a využívání znaků.

V oblasti hudby:

Základní výzkum: Výzkumníci vyvinou transformační teorii, která poskytuje rámec pro pochopení hudební události ne jako souboru objektů, které mají zvláštní vztah k sobě navzájem, ale jako série transformačních operací aplikovaných na základní materiál díla.

Aplikovaný výzkum: Výzkumníci využívají historické záznamy a techniky experimentální archeologie k obnovení starobylého, a na dlouhou dobu zmizelého hudebního nástroje ke zjištění, jak byl zkonstruován, jak se na něj hrálo a k určení zvuků, které vyluzoval.

Experimentální vývoj: Hudební pedagogové a teoretikové pracují na přípravě nových pedagogických materiálů na bázi nových objevů v neurovědě, které mění naše chápání toho, jak lidé zpracovávají nové zvuky a informace.

Velmi doporučujeme pročíst si i další části Frascatiho manuálu, zejména pro vymezení hranic mezi výzkumem a vývoje, inovací a ostatními činnostmi, včetně praktických příkladů. Velmi poučné je například vymezení v oblasti počítačových programů nebo vzdělávání a odborné přípravě.

## 1.2 Další užitečné pojmy

Aplikační sféra – jakákoli organizace či subjekt mimo původní výzkumnou organizaci (univerzitu), ve které lze uplatnit výsledky výzkumných aktivit. Do aplikační sféry tak patří nejen průmysl a firmy (anglicky industry), ale také například další výzkumná a vývojové pracoviště, neziskové organizace, nemocnice, státní a veřejná správa.

Infrastruktura pro testování a experimenty – zařízení, vybavení, kapacity a zdroje, jako jsou zkušební stolice, pilotní linky, demonstrační zařízení, testovací zařízení nebo živé laboratoře, a související podpůrné služby, které jsou využívány převážně podniky, zejména malými a středními podniky, jež žádají o podporu na testování a provádění experimentů za účelem vývoje nových nebo zdokonalených výrobků, procesů a služeb a testování a rozšiřování technologií s cílem dosáhnout pokroku prostřednictvím průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje. Přístup k infrastrukturám pro testování a experimenty financovaným z veřejných prostředků je otevřen více uživatelům a musí být poskytován na transparentním a nediskriminačním základě a za tržních podmínek. Infrastruktury pro testování a experimenty mohou být rovněž známy pod pojmem technologické infrastruktury.

Nehospodářské činnosti výzkumných organizací z pohledu veřejné podpory (nikoli dle daňové povinnosti):

a) *primární činnosti výzkumných organizací a výzkumných infrastruktur, zejména:*

- i. *Vzdělávání s cílem zvýšit počty a zlepšit kvalifikaci lidských zdrojů. Za nehospodářskou činnost se považuje veřejné vzdělávání organizované v rámci státního vzdělávacího systému, jež je z velké části nebo zcela financováno ze státních prostředků a je státem kontrolováno.*
- ii. *Nezávislý VaV s cílem získat nové poznatky a lépe pochopit dané téma, včetně kooperativního VaV, pokud je spolupráce, do níž je výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura zapojena, účinná.*

- iii. *Veřejné šíření výsledků výzkumu na nevýlučném a nediskriminačním základě, například prostřednictvím výuky, databází s otevřeným přístupem, veřejně přístupných publikací či otevřeného softwaru.*
- b) *činnosti v rámci předávání znalostí, pokud jsou prováděny buď výzkumnou organizací, nebo výzkumnou infrastrukturou (včetně jejich oddělení či poboček), nebo společně s dalšími takovými subjekty či jejich jménem a pokud se veškerý zisk z těchto činností znovu investuje do primárních činností výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury. Nehospodářská povaha těchto činností zůstává zachována i v případě svěřeni dodávek odpovídajících služeb třetím stranám prostřednictvím otevřeného zadávacího řízení.*

Obvyklé tržní podmínky – situace, kdy se podmínky transakce mezi smluvními stranami neliší od podmínek, jež by byly sjednány mezi nezávislými podniky, a nezahrnují prvek tajné dohody. Má se za to, že zásada obvyklých tržních podmínek je splněna v případě transakce, již předcházelo otevřené, transparentní a nediskriminační řízení.

Organizace pro výzkum a šíření znalostí nebo výzkumná organizace – subjekt (např. univerzita nebo výzkumný ústav, agentura pro transfer technologií, zprostředkovatel v oblasti inovací, fyzický nebo virtuální spolupracující subjekt zaměřený na výzkum) bez ohledu na jeho právní postavení (zřízený podle veřejného, nebo soukromého práva) nebo způsob financování, jehož hlavním cílem je provádět nezávisle základní výzkum, průmyslový výzkum nebo experimentální vývoj nebo veřejně šířit výsledky těchto činností formou výuky, publikací nebo předávání znalostí. Pokud tento subjekt rovněž vykonává hospodářské činnosti, musí se pro financování, náklady a příjmy těchto hospodářských činností vést oddělené účetnictví. Podniky, jež mohou uplatňovat rozhodující vliv na takovýto subjekt, např. jako podílníci nebo členové, nesmí mít přednostní přístup k výsledkům, jichž dosáhl.

Transfer znalostí a technologií – oboustranně obohacující cílené šíření znalostí, dovedností, know-how a technologií z výzkumné organizace do aplikační sféry a naopak. Evropská definice (Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2022/C 414/01), 2022) uvádí, že „předáváním znalostí“ je proces, jehož cílem je získávání, shromažďování a sdílení explicitních a implicitních znalostí včetně dovedností a kompetencí v hospodářských i nehospodářských činnostech, jako jsou spolupráce při výzkumu, poradenství, poskytování licencí, zakládání společností typu spin-off, publikace a mobilita výzkumných pracovníků a dalších osob, jež se podílejí na těchto činnostech. Kromě vědeckých a technických poznatků zahrnuje také jiné druhy znalostí, např. znalosti, jež se týkají používání norem a právních předpisů, v nichž jsou tyto normy obsaženy, znalosti podmínek reálného provozního prostředí a způsobů organizačních inovací, jakož i řízení znalostí v souvislosti s určováním, získáváním, zabezpečením, ochranou a využíváním nehmotného majetku. Komercializace je pak podmožinou transferu znalostí a technologií vedoucí k tržnímu uplatnění a následné monetizaci.

Účinná spolupráce – spolupráce nejméně dvou nezávislých stran za účelem výměny znalostí či technologií nebo k dosažení společného cíle na základě dělby práce, kde příslušné strany společně stanoví rozsah projektu kooperativního výzkumu, přispívají k jeho realizaci a sdílejí jeho rizika a výsledky. Náklady na projekt může nést v plné výši jedna či více stran a tím zbavit ostatní strany jejich finančních rizik. Za formy spolupráce nejsou považovány smluvní výzkum a poskytování výzkumných služeb.

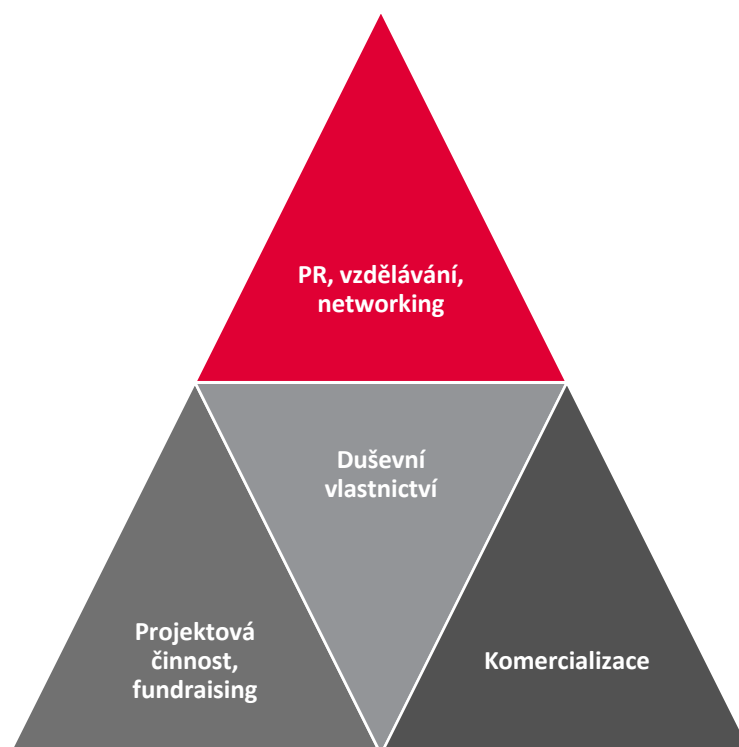
Výhradní vývoj – zadávání veřejných zakázek na služby ve výzkumu a vývoji, u kterých veškeré dosažené přínosy připadají výhradně veřejnému zadavateli nebo zadavateli a které mohou tyto subjekty využít při provádění své činnosti za podmínky, že tyto služby v plné výši hradí.

Výzkumná infrastruktura (Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2022/C 414/01), 2022) – zařízení, zdroje a související služby, které vědecká obec využívá k provádění výzkumu v příslušných oborech, zahrnující vědecké vybavení nebo soubory nástrojů, zdroje založené na znalostech, např. sbírky, archivy a strukturované vědecké informace, infrastruktury informačních a komunikačních technologií, např. síť GRID, počítačové a programové vybavení, komunikační prostředky, jakož i veškeré další prvky jedinečné povahy, které jsou nezbytné k provádění výzkumu. Tyto infrastruktury se mohou nacházet na jednom místě nebo mohou být „rozmístěné“ v rámci sítě (organizovaná síť zdrojů).

### 1.3 Činnost Kanceláře transferu technologií

Mezi hlavní aktivity kanceláře transferu technologií patří (viz Obrázek 1) především komplexní ochrana duševního vlastnictví, která je samotným jádrem každého takového centra. Tato oblast vyžaduje specialistu, který dohlíží na dílčí výsledky VaV a aktivně zpracovává výzkumníkům řešerše v daných požadovaných oblastech na základě dostupných patentových databází, dohlíží a je nápomocen v rámci nastaveného interního systému nad celým administrativním zabezpečením přijetí zaměstnaneckého díla. Zároveň prostřednictvím interního softwaru pro tuto oblast sleduje a zajišťuje prodlužování ochran duševního vlastnictví.

Neméně potřebnou a významnou aktivitou je projektová činnost zaměřená a zacílená právě na oblast transferu technologií. Tato činnost je stěžejní pro budování a rozvoj kanceláře jako takové, ale i pro shánění dalších finančních prostředků pro vědecké a akademické pracovníky, stejně jako další vzdělávání zaměstnanců kanceláře a navazující rozvoj aktivit a sítí nejen směrem dovnitř univerzity, v rámci daného regionu, ale i na národní či mezinárodní úrovni.



Obrázek 1 Schéma hlavních činností Kanceláře transferu technologií

V dnešní době si jakékoliv úsilí nelze představit bez propagace a marketingu, stejně jako vzdělávacích aktivit vůči svému úkolů jak směrem dovnitř univerzity, tak směrem vůči svému okolí. Se vzdělávacími aktivitami souvisí i ukotvení a akreditování předmětu ochrana duševního vlastnictví pro studenty magisterských i doktorských studií, který je velmi významný z pohledu šíření znalostí o této významné oblasti.

Z pohledu komercializace a specifičnosti výsledků VaV je stejně tak významnou rolí každé kanceláře její zasiťování v rámci regionálních, národních a mezinárodních struktur s významnými inovačními hráči. Tato role je obzvláště důležitá pro oblast shánění komerčních subjektů, kterým by bylo možné nabídnout významné výsledky VaV dané akademické instituce. Stejně tak je zasiťování významné z pohledu zapojování a budování mezinárodních databází s nabídkou výsledků VaV, sdílení oborových zkušeností a příkladů dobré a špatné praxe a v neposlední řadě pro další získávání zkušeností a zvyšování interních kompetencí svých zaměstnanců.

Proces transferu znalostí

Proces komercializace je všeobecně definován jako proces přeměny nápadu na komerční produkty nebo služby. Pro většinu vědecko-výzkumných institucí to znamená komerčně rozvíjet duševní vlastnictví (IP), které bylo

vytvořeno v rámci výzkumu, s cílem vytvářet úspěšné komerční výsledky, které mají pozitivní dopad pro širší uplatnění ve společnosti.

Toho je obvykle dosaženo prostřednictvím komerčních licencí na duševní vlastnictví existující obchodní organizace nebo vytvořením nové spin-off společnosti, která zajistí distribuci nových produktů nebo služeb na trh.



Obrázek 2 Základní schéma procesu transferu technologií

Celý proces ochrany výsledků průmyslového vlastnictví a následného komerčního uplatnění vědeckých poznatků lze rozdělit do několika navazujících činností tzv. procesu. Proces začíná identifikací výzkumného poznatku, který by mohl být využitelný v praxi, má k tomu tedy největší předpoklady. Poté je s pomocí odborníků ověřeno, zda má tento poznatek skutečný komerční potenciál. Následuje rozhodnutí, zda má daná instituce jako zaměstnavatel uplatňovat práva k poznatku nebo zda tato práva může využít výzkumný pracovník jako původce poznatku. V další fázi je zajištěna ochrana práv průmyslového vlastnictví a stanoven vhodný následovný způsob komerčního uplatnění. Pro usnadnění přenosu výsledku výzkumu a vývoje do praxe vznikly na mnoha institucích specializované kanceláře či útvary, které tuto agendu mají na starosti. Jedná se obecně o centra transferu technologií, která zmíněný komercializační proces krok za krokem zajišťují.

Zásadní přínos a uchopení procesů transferu technologií spočívá především v nastavení transparentních pravidel, která budou či jsou interně aplikována pro vědecké/znalostní pracovníky.

Důležitý bod či moment v rámci zmíněného schématu je u většiny výsledků VaV další zlepšování, rozvoj a případný vývoj těchto výsledků v rámci vlastních vědeckých interních, národních či mezinárodních týmů. Jedná se o další významný krok, který tento výsledek (v rámci interního zveřejnění duševního vlastnictví, národního či mezinárodního týmu) dále rozvíjí, rozšiřuje uplatnění a zvyšuje přínos pro společnost. Opětovně zde dochází ke kombinaci socializace a následné externalizace poté, co je tacitní znalost opět nejprve externalizována.

Oblast transferu znalostí, případně transferu technologií je možné rozdělit do tří klíčových procesů:

- *procesy související s péčí o duševní vlastnictví (viz kapitola 2)*
- *proces hodnocení a ověřování aplikačního potenciálu, proof of concept aktivity (viz kapitola 3 a 4)*
- *proces komercializace vůči aplikační sféře (viz kapitola 5)*

## 2. Výsledky výzkumu jako předmět duševního vlastnictví

Veřejné vysoké školy či akademické instituce se vedle svých hlavních aktivit stávají také zdrojem informací a nových poznatků, které mohou být využity v komerční sféře. Tyto poznatky přispívají nejen k rozvoji poznání, ale také k rozvoji ve společenské sféře, resp. oblasti. Aplikované výsledky výzkumu a vývoje ze strany komerčních subjektů mohou také zajistit finanční prostředky, které budou následně využity k dalšímu celkovému rozvoji daných institucí.

Vznik duševního vlastnictví je tak nedílnou součástí vědecké práce, přímo z definice k němu přímo směřuje. Cílem výzkumné a vývojové práce je získávání nových znalostí a dovedností, které mohou být následně demonstrovány do mnoha fyzických (hmotných) podob.

S pojmem duševního vlastnictví pracuje celá řada zákonů a mezinárodních úmluv. Například Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO, 1967) vymezuje, že duševním vlastnictvím jsou práva:

- *k literárním, uměleckým a vědeckým dílům,*
- *k výkonům výkonných umělců, zvukových záznamů a rozhlasovému vysílání,*

- k vynálezům ze všech oblastí lidské činnosti,
- k vědeckým objevům,
- k průmyslovým vzorům a modelům,
- k továrním, obchodním známkám a známkám služeb, jakož i k obchodním jménům a obchodním názvům,
- na ochranu proti nekalé soutěži
- a všechna ostatní práva vztahující se k duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární a umělecké.

Jednotlivé typy výsledků pak více či méně kopírují jednotlivé zákonné úpravy. Jejich mezinárodní harmonizace je na velmi rozdílné úrovni a v čase se dynamicky proměňuje. Při spolupráci v mezinárodním prostředí je proto vždy nutné ověřovat, jaká je aktuální a místně odpovídající právní úprava, a s partnerem si vyjasnit oboustranné pochopení.

Práva duševního vlastnictví v českém prostředí lze rozdělit do dvou hlavních skupin (dle skupin souvisejících zákonů).



Obrázek 3 Základní přehled práv duševního vlastnictví

Někdy se k těmto dvěma přiřazuje ještě skupina tzv. soutěžních práv, zejména ochrana obchodního tajemství, ochrana spotřebitele, ochrana proti nekalé soutěži, ochrana osobnosti a celá řada dalších.

Pro práci v transferu znalostí a technologií (TZT) je nezbytné mentálně přijmout skutečnost, že jednotlivá práva mohou vedle sebe fungovat v souhře a vzájemně se doplňovat. Je potřebné pracovat s balíčkem výsledků a práv, která chceme transferovat s respektem a znalostí souvislostí.

Evropská komise ve svém základním výkladovém materiálu (Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2022/C 414/01), 2022) uvádí, že za nehmotný majek se považuje majetek, který nemá hmotnou nebo finanční podobu, např. patenty, licence, know-how nebo jiný typ duševního vlastnictví. Vedle toho hmotný majetek je majetek ve formě pozemků, staveb, zařízení, strojů a vybavení.

**POZOR!** V české legislativě je vymezení odlišné a nejednoznačné (zejména v účetních předpisech). Je potřeba si vždy ujasnit, v jakých souvislostech se o majetku bavíte.

## 2.1 Autorská práva

Účelem této kapitoly není plné pokrytí problematiky správy autorských práv. Omezíme se pouze na přímé souvislosti s transferem znalostí a technologií. V opačném případě bychom se pokoušeli fušovat do řemesla právníků, kteří se na autorské právo specializují, a to skutečně není ambicí autorů tohoto materiálu. V oboru TZT je však potřebné mít základní přehled a respekt k autorským právům, která přirozeně a neoddelitelně provázejí výsledky tvůrčí činnosti. Pilným studentům samozřejmě plně doporučujeme samostudium autorského

zákona v aktuálně platném znění (Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů)).

Autorská práva mají hluboké historické kořeny, kdy primárně sloužila k ochraně uměleckých tvůrců, zejména literárních děl. S moderní dobou a rozvojem tisíce různých možností tvůrčí činnosti se autorská práva rozšiřují a snaží se pokrývat skutečnost, ale zcela přirozeně vždy trochu pokulhávají. Digitální svět je pak kapitolou svéhlavou, o které se právníci přou a průběžně diskutují, jak by to mělo správně být, a ve chvíli, kdy vyřeší jeden problém, vynoří se řada dalších. Pojďme se tedy soustředit na principy.

Co vůbec je autorské dílo – podívejme se přímo do zákona (Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů):

## §2 Autorské dílo

*Předmětem práva autorského je dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam (dále jen „dílo“). Dílem je zejména dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem, dílo hudební, dílo dramatické a dílo hudebně dramatické, dílo choreografické a dílo pantomimické, dílo fotografické a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, dílo audiovizuální, jako je dílo kinematografické, dílo výtvarné, jako je dílo malířské, grafické a sochařské, dílo architektonické včetně díla urbanistického, dílo užitého umění a dílo kartografické.*

*Za dílo se považuje též počítačový program, fotografie a výtvar vyjádřený postupem podobným fotografii, které jsou původní v tom smyslu, že jsou autorovým vlastním duševním výtvozem. Databáze, která je způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu autorovým vlastním duševním výtvozem a jejíž součásti jsou systematicky nebo metodicky uspořádány a jednotlivě zpřístupněny elektronicky či jiným způsobem, je dílem souborným. Jiná kritéria pro stanovení způsobilosti počítačového programu a databáze k ochraně se neuplatňují.*

*Právo autorské se vztahuje na dílo dokončené, jeho jednotlivé vývojové fáze a části, včetně názvu a jmen postav, pokud splňují podmínky podle odstavce 1 nebo podle odstavce 2, jde-li o předměty práva autorského v něm uvedené.*

*Předmětem práva autorského je také dílo vzniklé tvůrčím zpracováním díla jiného, včetně překladu díla do jiného jazyka. Tím není dotčeno právo autora zpracovaného nebo přeloženého díla.*

*Sborník, jako je časopis, encyklopedie, antologie, pásmo, výstava nebo jiný soubor nezávislých děl nebo jiných prvků, který způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu splňuje podmínky podle odstavce 1, je dílem souborným.*

*Dílem podle tohoto zákona není zejména námět díla sám o sobě, denní zpráva nebo jiný údaj sám o sobě, myšlenka, postup, princip, metoda, objev, vědecká teorie, matematický a obdobný vzorec, statistický graf a podobný předmět sám o sobě.*

## § 3 Výjimky z ochrany podle práva autorského ve veřejném zájmu

*Ochrana podle práva autorského se nevztahuje na*

*úřední dílo, jímž je právní předpis, rozhodnutí, opatření obecné povahy, veřejná listina, veřejně přístupný rejstřík a sbírka jeho listin, jakož i úřední návrh úředního díla a jiná přípravná úřední dokumentace, včetně úředního překladu takového díla, sněmovní a senátní publikace, pamětní knihy obecní (obecní kroniky), státní symbol a symbol jednotky územní samosprávy a jiná taková díla, u nichž je veřejný zájem na vyloučení z ochrany,*

*výtvary tradiční lidové kultury, není-li pravé jméno autora obecně známo a nejde-li o dílo anonymní nebo o dílo pseudonymní (§ 7); užít takové dílo lze jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu.*

Základním pravidlem je, že autorská práva se principálně vztahují na cokoli, co vzniklo tvůrčí činností člověka (v některých zemích uznávají také tvůrčí činnost zvířat, zejména slonů, o umělé inteligenci se čile diskutuje) a bylo vyjádřeno v objektivně vnímatelné podobě, kterou lze nějak doložit. To, zda byla k vytvoření výsledku potřeba tvůrčí činnost, je naprosto klíčová otázka a může být předmětem sporů – zejména v případě, kdy by měli být tvůrčí autoři odměněni. Kvalitní rozpoznání autorů je důležitou součástí práce transferáře.

Existuje relativně jednoduchá pomůcka pro rozpoznání tvůrčí činnosti (samozřejmě není všespásná) a při řešení nejasných situací budete muset použít i jiných nástrojů včetně křížového výsledku. Jako první kritérium však velmi často pomůže zamyšlení – pokud by dostal někdo jiný stejné zadání, získal by stejný výsledek? A pokud by byl podobný, v čem by se lišil?

*Dostanete-li za úkol zpracovat hromadu dat do grafů, kdy součástí zadání je, že grafy mají zobrazovat časový vývoj sledovaného děje, a současně víte, že musíte ctít oborové zvyklosti, pak se vaše tvůrčí činnost omezí tak maximálně na volbu barevné škály a umístění legendy. To na vznik autorského díla nestačí. Váš kolega by získal zpracováním stejných dat velmi podobné grafy.*

*Je-li vaším výstupem technická dokumentace, která kromě standardních částí dle norem obsahuje také 3D řezy aparaturou či jiné vizualizace a schémata, pravděpodobně se bude jednat o autorské dílo, protože váš kolega by to nakreslil jinak (a samozřejmě lépe). Tento případ je ale velmi na hraně.*

*A pokud jste napsali část analytické zprávy popisující, co ze zpracovaných grafů plyne, která součástí experimentu za to může, a přidáte-li doporučení, jak daného efektu znovu ne/dosáhnout, tak jste autorem zcela nepochybným.*

Jsou obory, které jsou hodně svázány normami, přesto tam lze najít tvůrčí činnost. Pro další práci s výsledky je třeba ji identifikovat a pokud možno nějak zaznamenat. Pozdější spory jsou jen obtížně řešitelné. Udělejte tedy identifikaci autorů hned na začátku.

Mezi předměty autorského práva (viz výše) patří také software, databáze a mapy – mají trochu specifická pravidla a výjimky, ale obecné principy platí stejné.

### 2.1.1 Základní principy autorských práv

#### Vznik

Autorská práva vznikají automaticky v okamžiku naplnění podmínek pro vznik autorského díla (viz výše). Nemusí se nikam hlásit ani zapisovat. Jsou platná téměř po celém světě, jsou vymahatelná. Je třeba si uvědomit, že se vztahují už i na nehotové verze výsledného díla, pokud samotná verze naplňuje znaky autorského díla (což většinou naplňuje).

Z ochrany je vyloučen samotný námět díla, čistý nápad či motiv.

*Když někomu v přátelském rozhovoru prozradíte svůj záměr nebo myšlenku, kterou se chystáte experimentálně ověřit, a ten někdo pak na základě tohoto záměru realizuje vlastní ověřující experiment a publikuje ho dříve než vy, nedopustil se porušení vašich autorských práv. Jen zneužil vaší nerozumné otevřenosti.*

*Pokud ale někomu pošlete ke konzultaci nehotový článek nebo návrh projektu a on ho publikuje, nebo přihlásí sám pod svým jménem (i třeba lehce modifikovaný), pak se dopouští kromě neetického chování také porušení vašich autorských práv. Žaloba je v tomto případě zcela na místě.*

## Trvání

Autorská práva trvají po celou dobu života autora a 70 let po jeho smrti. V případě spoluautorských děl 70 let po smrti posledního ze spoluautorů. Tato doba je dána českým zákonem. Mezinárodní úmluva říká, že by ta doba měla být minimálně 50 let od smrti autora, některé země dávají až 90 let. Proto je třeba se dívat na lokální úpravu délky trvání práv. Autorská práva se dědí a dědicové je nezřídka vymáhají.

*Zkuste se pro zajímavost podívat na soudní spory kvůli Golemovi. Mimochodem, jak si představíte Golema? Jen málokdo v ČR není ovlivněn jeho podobou z filmu Císařův pekař – Pekařův císař. Podobně zajímavé jsou spory kolem Krtečka, dalšího národní pokladu.*

## Teritorialita

V podstatě se dá říci, že platí po celém civilizovaném světě. Autorské právo je velmi dobře harmonizované napříč různými systémy. To, že v některých částech světa nejsou práva respektována, je prostou skutečností. Vymahatelnost práv je samostatnou kapitolou.

## Dualita autorských práv

**Osobnostní práva**, která jsou neoddělitelně spojena s autorem, jsou nepřevoditelná, autor se jich nemůže vzdát a zanikají smrtí autora. V principu se jedná o právo uvádět nebo neuvádět jméno autora ve spojení s dílem. Dále o právo na zachování celistvosti díla a právo rozhodovat o zpřístupnění díla, ale tato část práv bývá významně omezena, pokud je autor zaměstnan.

**Majetková práva**, tedy práva dílo užívat, nakládat s ním třeba za účelem zisku, jsou práva převoditelná a ve většině evropských zemích automaticky přechází na zaměstnavatele autora. V principu se jedná o možnosti, které vedou k majetkovému zhodnocení díla, možnost získat za něj peníze.

## Právo dílo užít v praxi znamená zejména:

- **právo na rozmnožování díla** – dočasné nebo trvalé rozmnoženiny v jakékoli formě (příprava materiálu k přímému prodeji, kdybyste mohli prodávat jen jeden originál, asi by to bylo smutné),
- **právo na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny díla** – zpřístupnění v hmotné podobě, rozmnoženiny prodávám k dalšímu využití,
- **právo na pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla** – hospodářský prospěch nejen formou přímého prodeje, ale mohu je také za úplatu pronajímat – vzpomeňte třeba na softwarové licence, které platíte každý rok,
- **právo na půjčování originálu nebo rozmnoženiny díla** – jako zpřístupnění, ale za menší peníze a jen dočasně. Možná ještě pamatujete videopůjčovny, určitě znáte knihovny, zapůjčují se i vzácné obrazy do galerií,
- **právo na vystavování originálu nebo rozmnoženiny díla** – z toho žijí zejména galerie, ve vědeckém prostředí by to mohly být třeba ony proslulé postery pověšené na stěnách pracoviště,
- **právo na sdělování díla veřejnosti** – zpřístupnění v nehmotné podobě, tady se asi myslelo zejména formou rozhlasu nebo televize, ale vlastně sem patří veškerý digitální svět. Pracuje se s nehmotnými rozmnoženinami.

### 2.1.2 Software, fotografie, databáze, mapy

Do skupiny autorských práv se řadí také práva ke speciálním dílům, u kterých může být sporná otázka tvůrčí činnosti. Je třeba si uvědomit, že právní úprava je vždy o něco pozadu za rozvojem technologického světa a až se zpožděním reaguje na problémy, které se v praxi objevují. Z toho důvodu byla až dodatečně mezi autorská práva zařazena práva k počítačovým programům. V jejich případě bylo třeba slevit z nároků na kvalitu autorského díla, kdy se má jednat o jedinečný výsledek tvůrčí činnosti, v případě počítačových programů

a fotografií stačí, když jsou původní, tedy vlastním duševním výtvozem autora. Práva k počítačovým programům upravuje autorský zákon v §65 a §66.

*Pokud přepíšete známý algoritmus (autorské dílo jiného autora) s využitím známého programovacího jazyka (další autorské dílo pravděpodobně několika autorů), bude váš kód pravděpodobně dost podobný, možná i stejný (dle složitosti), jako by ho napsal kolega programátor ve stejném jazyce. Není tedy splněno kritérium tvůrčí činnosti. Přesto se na takový kód právo dívá jako na vaše autorské dílo (dílo literární).*

U databází je to ještě zajímavější. Databáze může někdy nabývat kvality autorského díla tím, že její vnitřní architektura, způsob výběru a propojení obsahu může být tvůrčím, duševním výtvozem autora. Na takovou databázi se pak pohlíží jako na autorské dílo (dílo souborné).

Vedle toho ale jsou ještě práva pořizovatele databáze bez ohledu na to, zda samotná databáze je, nebo není autorská. Autorskému zákonu se věnujeme v části HLAVA III – Zvláštní právo pořizovatele databáze. V kostce shrnuto zajišťuje toto zvláštní právo výhodu pro toho, kdo vynaložil úsilí a prostředky k tomu, aby databázi pořídil a zpřístupnil. Toto právo trvá 15 let od pořízení, respektive zpřístupnění databáze s tím, že se počítá znovu od každého nového záznamu. Pořizovatel databáze tak může rozhodovat o podmínkách, za jakých umožní vytěžování své databáze, a může nabídnout různé druhy licencí, které budou uživatele k vytěžování dat opravňovat. I v tomto případě existují tzv. bezúplatné zákonné licence volného užití, více viz kapitola 2.1.5.

### 2.1.3 Zaměstnanecká díla

Velkým tématem je ve výzkumných organizacích skutečnost, že zákon zavádí tzv. režim zaměstnaneckých děl. V principu to znamená, že výkon majetkových práv k autorskému dílu, jehož autorem je člověk v zaměstnaneckém poměru, vykonává zaměstnavatel. Podívejme se přímo do zákona (Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů):

#### *§ 58 – Zaměstnanecké dílo*

- 1. Není-li sjednáno jinak, zaměstnavatel vykonává svým jménem a na svůj účet autorova majetková práva k dílu, které autor vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního nebo služebního vztahu. Takové dílo je zaměstnaneckým dílem.*

Zákon umožňuje, aby se obě strany domluvily jinak, většinou se to však v pracovních smlouvách neřeší a bere se to jako fakt. Pro praxi transferáře to ale znamená, že pracujete-li s autorskými díly, je potřeba vždy ověřit, jaký je vztah mezi autorem a institucí, pro kterou pracujete, a tedy komu náleží výkon majetkových práv.

Důležitý je zde faktor, že autor dané dílo vytvořil ke splnění svých povinností – tedy na základě pracovní náplně nebo pracovního úkolu.

*Můžete se potkat se situací, kdy je na univerzitě zaměstnán člověk v administrativní pozici a v jeho náplni práce není vymezena vědecká, výzkumná ani jiná tvůrčí činnost. Tento člověk ve volném čase píše zajímavé knihy (téma je zcela libovolné), které se běžně prodávají. Této člověka si pak všimají média a třeba ho i zvou do svých pořadů, aby komentoval dění, případně o něm natočil dokument.*

*Jaká všechna díla tento člověk vytváří? Kdo k nim má práva? Může si v této situaci instituce něco nárokovat?*

*Fascinující problém budete řešit ve chvíli, kdy ten stejný člověk chce dané knihy publikovat pod jménem vaší instituce a s využitím grantů, o které může žádat jako zaměstnanec vaší instituce, a ještě navíc se netají s tím, že na svých dílech pracuje v pracovní době a využívá k tomu další zdroje, jako je počítač, připojení k internetu, akademickou knihovnu s jejími předplacenými přístupy a cokoli dalšího vás napadne.*

*Jaké byste navrhovali pro tuto situaci řešení?*

*V jiné situaci budete stát, pokud zjistíte, že zaměstnanec vaší instituce, který v popisu práce výzkumnou a tvůrčí činnost má, vykonává majetková práva sám a na svůj účet. Typicky se jedná o uzavírání licenčních smluv s nakladateli, kdy je ve smlouvě uveden osobní účet autora k vyplácení autorských odměn. V případě monografie či učebnice může být finanční rozměr nezanedbatelný. U softwaru*

*a databázi obzvláště. Pozor, může se také jednat o neoprávněné převody práv v rámci smluv o spolupráci či v rámci grantových spoluřešitelů.*

*Zjistěte, jak pracuje vaše instituce s ochranou svých práv zaměstnavatele.*

- 2. Smrtí nebo zánikem zaměstnavatele, který byl oprávněn vykonávat majetková práva k zaměstnaneckému dílu a který nemá právního nástupce, nabývá oprávnění k výkonu těchto práv autor.*

Ve výzkumné organizaci tato situace pravděpodobně nenastane, s čím se ale potkat můžete, je převádění práv mezi subjekty, které přecházejí mezi organizacemi. Rozpoznání přechodu práva na právního nástupce je pak součástí transferové rozvahy „komu patří práva“.

Pozor ale na situaci, kdy byla zrušena nebo převedena na jinou instituci výzkumná skupina a její členové, autoři, tak přešli k novému zaměstnavateli. To není situace, kdy by zanikl původní zaměstnavatel, a proto u něj zůstávají původní autorská práva. Aby členové této výzkumné skupiny mohli dále pracovat na svých původních dílech, potřebují k tomu získat oprávnění od původního zaměstnavatele. V praxi se na to však obvykle nemyslí a nikoho to moc netrápí. Pozor však v případech, kdy by dílo mohlo mít komerční potenciál. Pak je třeba situaci vyřešit – ideálně dohodou obou subjektů.

- 3. Nevykonává-li zaměstnavatel majetková práva k zaměstnaneckému dílu vůbec nebo je vykonává nedostatečně, má autor právo požadovat, aby mu zaměstnavatel za obvyklých podmínek poskytl licenci, ledaže existuje na straně zaměstnavatele závažný důvod k jejímu odmítnutí.*

Povinností výzkumné organizace je řádně spravovat svůj majetek, a tedy také řádně vykonávat majetková práva k zaměstnaneckým dílům. To, jak k tomuto výkonu práv v praxi dochází, nechám jako součást domácí přípravy a analytickou práci ve vlastní instituci na každém čtenáři. Zpracování této analýzy by mělo být součástí přípravy na práci transferáře, a byť se autorská díla často z pohledu potenciálu ke komercializaci podceňují, nezapomínejte, že mezi autorská díla patří také software, databáze, ale také monografie a učebnice, které představují často velmi zajímavé tržní komodity a na uměleckých oborech pak třeba grafika a design, které jsou k obchodování přímo určeny.

- 4. Autorova osobnostní práva k zaměstnaneckému dílu zůstávají nedotčena. Vykonává-li zaměstnavatel majetková práva k zaměstnaneckému dílu, má se za to, že autor svolil ke zveřejnění, úpravám, zpracování včetně překladu, spojení s jiným dílem, zařazení do díla souborného, jakož i k tomu, aby uváděl zaměstnanecké dílo na veřejnost pod svým jménem, ledaže je sjednáno jinak.*
- 5. Není-li sjednáno jinak, má se za to, že autor udělil zaměstnavateli svolení k dokončení svého nehotového zaměstnaneckého díla pro případ, že jeho právní vztah k zaměstnavateli skončí dříve, než dílo dokončí, jakož i pro případ, že budou existovat důvodné obavy, že zaměstnanec dílo nedokončí řádně nebo včas v souladu s potřebami zaměstnavatele.*

Opět je tu důležitá skutečnost, že mohlo být sjednáno jinak – a to je úkol pro vás, jakožto transferáře, abyste ověřili, zda v případě konkrétního díla bylo či nebylo sjednáno jinak. V obvyklé praxi výzkumných organizací se to nestává, ale čert nikdy nespí. Protože pokud bylo sjednáno jinak, může to znamenat problémy nejen pro budoucí transfer, ale i pro samotnou výzkumnou skupinu a další práci s výsledky práce autora, který si to sjednal jinak. V době, kdy vznikl tento materiál, však jeho autoři neslyšeli o žádném sporu, který by řešil tyto dva odstavce.

- 6. Není-li sjednáno jinak, má autor zaměstnaneckého díla vůči zaměstnavateli právo na přiměřenou dodatečnou odměnu, jestliže se mzda nebo jiná odměna vyplacená autorovi zaměstnavatelem dostane do zjevného nepoměru k zisku z využití práv k zaměstnaneckému dílu a významu takového díla pro dosažení takového zisku; toto ustanovení se nepoužije na díla uvedená v odstavci 7, ať jsou díly zaměstnaneckými, či se za ně považují, ledaže je sjednáno jinak.*
- 7. Počítačové programy a databáze, jakož i kartografická díla, která nejsou kolektivními díly, se považují za zaměstnanecká díla i tehdy, byla-li autorem vytvořena na objednávku; objednatel se v takovém případě považuje za zaměstnavatele. Ustanovení § 61 se na tato díla nevztahuje.*
- 8. Práva a povinnosti podle odstavců 1 až 6 zůstávají skončením právního vztahu podle odstavce 1, popřípadě podle odstavce 7 nedotčena.*

Extrémně důležité odstavce zákona, na které je potřeba myslet, a my se k nim vrátíme v podkapitole 2.1.6 Odměňování autorů.

V souvislosti s podkapitolou o zaměstnaneckých dílech je potřeba zmínit ještě jeden fenomén českého výzkumného prostředí, se kterým se profese transferáře potýká. Kromě autorského zákona, ze kterého jsou předchozí informace, totiž vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem upravuje ještě také Zákon č. 262/2006, Zákoník práce. Jeho § 304 říká, že aby mohli zaměstnanci vykonávat vedle svého zaměstnání další výdělečnou činnost, která je shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele, potřebují k tomu jeho předchozí písemný souhlas. Toto omezení se však nevztahuje na výkon vědecké, pedagogické, publicistické, literární a umělecké činnosti. Zákonodárce zde chtěl zjevně umožnit působení tvůrčích osobností ve více oblastech. Stává se tak, že vědečtí pracovníci mají úvazek ve výzkumné instituci a souběžně s tím učí na škole či univerzitě a vedle toho doma píše monografii o svém oboru, aniž by to měli v popisu své práce u libovolného ze zaměstnavatelů. Taková situace je plně v souladu se zákonem.

Pozor však na to, že skutečnost, že k takovému chování nepotřebuje souhlas zaměstnavatele ještě neznamená, že může zaměstnavateli upírat výkon majetkových práv k dílům, která jsou v režimu děl zaměstnaneckých.

Současně totiž platí ve stejném zákoně § 301, který stanovuje zaměstnancům povinnost řádně chránit majetek zaměstnavatele a nejednat v rozporu s jeho oprávněnými zájmy.

*Jsou známy případy, kdy vědecký pracovník vytvoří v rámci projektu zajímavý výsledek, a protože má pocit, že by ho výzkumná organizace nedokázala řádně využít, předá ho bez vědomí instituce k využití partnerské firmě (nezřídka své vlastní). Odvolává se přitom na § 304 zákoníku práce.*

Takové chování je nejen neetické, ale přímo nelegální a škoda, kterou tím způsobuje výzkumné organizaci pravděpodobně přesahuje limit pro klasifikaci trestného činu. V případě odhalení takového chování je nutné zahájit vymáhání práv zaměstnavatele včetně úhrady ušlého zisku (obvyklá sazba je dvojnásobek licenční odměny) a náhrada škody. O potřebě vyvodit důsledky i vůči osobě porušovatele práv v pracovní-právní rovině asi není třeba mluvit. Co byste v takovém případě navrhli jako řešení, pokud byste byli v pozici statutárního zástupce instituce?

*Někdy se také stane, že zaměstnanec nemá v popisu práce tvůrčí činnost, a přesto ji provádí. Je to analogická situace k příkladu v předchozích částech. Jedná se o zaměstnanecké dílo? Kdo má na co nárok?*

Zajímavou situaci pro transferáře schvali autoři autorského zákona do § 58, odstavec 7, který speciálně pro počítačové programy, databáze a mapy říká, že pokud je autor vytvoří na objednávku, nezískává objednatel licenci, ale je v postavení zaměstnavatele, a tedy vykonává kompletní majetková práva. Zadržel je v tom, že objednávka musí směřovat přímo na autora, nejspíš v pozici živnostníka (OSVČ, fyzická osoba). Pokud si vytvoření softwaru nebo mapy objednáme u firmy (například s.r.o), pak je zaměstnavatelem firma a my si od ní pořizujeme licenci jako od toho, kdo vykonává majetková práva autora.

#### 2.1.4 Školní díla

Specifické situace nastávají tehdy, jsou-li autory studenti. Extrémní tvrzení některých profesorů, že student nemůže nikdy nic vytvořit, je nutno kategoricky odmítnout. Tvůrčí činnost není dána vzděláním ani moudrostí věku, tvůrčí činnost a autorská díla mohou vznikat již od útlého dětství a autorská práva k nim patří stejně plnohodnotně jako u děl dospělých a vzdělanějších individuů.

Studenti obvykle nebývají v pracovní-právním vztahu ke své škole. V některých případech však ano a pak se na ně vztahuje režim předchozí podkapitoly. Autorský zákon specificky upravuje práva k dílům studentů, kteří nejsou současně zaměstnanci školy. Podívejme se opět, jak a co se v této souvislosti píše (Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů):

##### § 60 – Školní dílo

1. Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez závažného důvodu, mohou

*se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

Hned z úvodu je patrné, že v případě studenta, který vytvořil dílo, nenastává automatický převod výkonu práv, ale studentovi náleží práva všechna. Bez ohledu na to, zda mu vytvoření díla bylo zadáno jako úkol ke splnění jeho studijních povinností, nebo nebylo. Je úplně jedno, zda se jedná o bakalářskou, magisterskou nebo doktorskou práci, nebo třeba výsledek semestrálního projektu. Majetková práva náleží studentovi.

Škola může požadovat uzavření licence za obvyklých podmínek, tedy obvykle nikoli zdarma. Dá se o tom ale jednat, zejména pokud jde o díla vědeckého či výzkumného typu, se kterými by výzkumná skupina ráda dále pracovala. V takových případech se ale doporučuje studenta na tento typ práce zaměstnat a vyhnout se tak složitému vyjednávání licence.

*2. Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

Jaké by mohly být oprávněné zájmy školy? Co třeba již výše naznačený výzkum a práce výzkumné skupiny, jejíž byl student součástí? Je to trošku konspirační teorie, ale je představitelná situace, kdy se student nepohodně s vlastní výzkumnou skupinou a „prodá“ svou část práce, ke které mu náleží všechna práva skupině konkurenční. Může to být i součást jeho přechodu do jiného výzkumného působiště, kdy s sebou přináší cenné výsledky své předchozí práce.

*Pozornost je třeba školním dílům věnovat zejména tam, kde se věnují tzv. užitému umění – nábytkářský design, oblečení a obutí, módní doplňky, grafika, audiovizuální efekty a podobné záležitosti, se kterými se dá následně velmi dobře podnikat.*

Možná laskavého čtenáře napadnou i jiné příklady, pak ho prosím, aby své nápady sdílel s kolegy transferáři a rozšířil tak obecné povědomí o existujících rizicích.

*3. Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výtěžku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výtěžku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

Je známa celá řada případů, kdy studenti vytvořili velmi zajímavá a komerčně úspěšná díla. Jejich využití je ve studentových rukou, případně se zisk z využití díla realizuje na základě licence třetí osobě. Dokonce jsou známy i takové případy, kdy se na základě školního díla podařilo vybudovat obrovský mezinárodní byznys. Podle znění zákona je škola oprávněna požadovat, otázkou je, zda bude požadovat a jak se nakonec dohodnou. Možná by škole slušelo víc než úhrada nákladů trochu se přihrát ve světle úspěchu a využít ho ke své propagaci. Konkrétní postup bude hodně záviset na konkrétním předmětu práv a mnoha dalších souvislostech.

### 2.1.5 Užití autorského díla jiným uživatelem

Autorská práva v principu omezují ostatní uživatele v tom, co mohou s cizím dílem dělat. Je však třeba myslet na skutečnost, že to, že by někdo neměl něco dělat, ještě neznamená, že to nedělá. Jako v jiných částech práva i zde platí, že kde není žalobce, není soudce. I autorská práva je nutné vymáhat. Je však pravda, že ochrana autorských práv se s rozvojem internetu značně zlepšila a díky mediálním kauzám se i povědomí o autorských právech ve společnosti hodně posílilo. Pojdme se podívat, jak to udělat, aby někdo jiný mohl legálně užívat vaše díla = to, co je nebo může být předmětem transferu znalostí.

Majetková práva umožňují, aby byl ostatním uživatelům udělen souhlas nebo licence ve velmi širokém spektru možností. Licence může být teritoriálně i časově omezená, může vymezovat pouze některé činnosti, které nabyvatel licence může s dílem dělat. Odměna z užití díla je standardní součástí licenční smlouvy.

*Běžně uzavírané nakladatelské smlouvy jsou smlouvy licenční. Měl by je uzavírat pouze statutární zástupce instituce, nebo jím pověřeni pracovníci. Smlouvy uzavírané zaměstnanci výzkumné organizace bez souhlasu statutára jsou z principu neplatné.*

## Creative Commons a FOSS

Pro usnadnění práce s licencemi vznikl systém tzv. Creative Commons (Creative Commons, nedatováno), což jsou v principu předpřipravená licenční ujednání a jako stavebníci lze nastavit pro cizí uživatele pravidla, která chcete, aby byla respektována. Dají se využít prakticky na všechna autorská díla, v případě počítačových programů existuje systém tzv. FOSS (Free and open source software), který je ještě mnohem více propracovaný a existuje nespočet variant zpřístupnění.



Creative Commons – jedná se o nástroj pro právní realizaci Open Science. Označením díla nebo jeho zveřejněním pod vybranou CC licenci nabízíte bezúplatnou licenci neurčitěmu okruhu osob po celou dobu ochrany díla. Tuto licenci je možné získat tzv. konkludentně, tedy akceptací nabídnuté licence. Pro snadnou orientaci v nabídnutém rozsahu licence existuje systém piktogramů a zkratk, které se běžně používají. Plné znění licenčních podmínek je dostupné také v českém jazyce na stránkách Licence CC – Creative Commons Česká republika. Vysvětlujících webů je celá řada, zde tedy jen velmi stručně, jaké jsou základní prvky, ze kterých je možné licenci poskládat:

**BY** – uvádějte autora a původ díla. Dílo můžete použít, ale přiznejte se k tomu a uveďte nás.

**NC** – pouze pro nekomerční užití. Takže pokud chcete dílo využívat pro obchod, ozvěte se nám a domluvíme se.

**ND** – zachovejte původní podobu díla. Můžete ho použít, můžete ho kopírovat, ale nesmíte ho nijak upravovat. A potřebujete-li ho upravit, ozvěte se nám, domluvíme se.

**SA** – dílo můžete upravit, můžete z něj vytvořit nové a vlastní, ale toto nové musíte dál šířit pod stejnou licenci. Tedy se to chová trochu jako virus. Pozor, pokud je vaše dílo infikováno tímto způsobem.



BY



NC



ND



SA

Licence poskládané z těchto základních kamenů mají různou úroveň otevřenosti.

**CC BY** – licence umožňuje komukoli neomezeně, celosvětově a bezplatně využít dílo jakkoli a za jakýmkoli účelem, a to za jedinou protihodnotu – musí být uveden autor, případně držitel práv. Pokud dílo přetvoříte a budete šířit toto nové dílo, měli byste přiznat původního autora a původní licenci.



CC BY



CC BY-SA

**CC BY-SA** – dílo můžete jakkoli použít, ale jakékoli odvozené dílo budete zpřístupňovat se stejnou licenci (nebo novější analogickou). A nezapomeňte uvést autora. Pokud byste chtěli dílo upravit a použít pro nový byznys, nepoužívejte to, které je volně ke stažení pod touto licenci, ale obraťte se na autora nebo držitele práv a vyžádejte si od něj jiný typ licence.



CC BY-NC-SA



CC BY-ND



CC BY-NC-ND



CC BY-NC

**CC BY-ND** – dílo můžete užívat a dál šířit, ale jenom v jeho původní podobě. Nesmíte ho upravovat a měnit. A nezapomínejte uvádět autora. Jestliže chcete dílo použít pro souborné vydání nebo adaptovat ho pro jinou podobu, obraťte se na držitele práv a vyžádejte si jiný typ licence.

**CC BY-NC** – v tomto případě si vyhrazujeme zákaz komerčního použití. Takže si dílo klidně stáhněte, upravte si ho dle libosti a používejte, ale jenom tehdy, když tím nechcete dosahovat zisku. Tato licence se zdá jako vhodný doplněk pro případy, kdy existuje komerční potenciál využití daného díla, ale současně by mu prospělo, kdyby se dostalo mezi lidi. A nezapomeňte uvádět autora. Ještě vhodnější je pro to hned další licence.

**CC BY-NC-SA** – pro transferáře nejpříznivější otevřená licence, která kombinuje nekomerční použití a zachování licence. Tuto licenci hodně používá například MIT (Massachusettský technologický institut). V rámci opakování to znamená, že kdokoli může dílo upravit a použít, ale pouze pro nekomerční účely a s uvedením autora, ale jakékoli odvozené dílo bude zatíženo stejnou licencí nebo její novější verzí. To znamená, že ani odvozená díla nelze užít pro komerční účely. Z toho vyplývá, že pokud by to někdo chtěl pro komerční účely použít, má se na vás obrátit a určitě se nějak dohodnete.

**CC BY-NC-ND** – nejvíce omezující open licence, která neumožňuje úpravy díla ani komerční užití. Takže kdokoli si může dílo stáhnout a v jeho přesné kopii ho může dál šířit a může ho i používat, ale pouze pro nekomerční účely, a ještě navíc musí uvádět autora. A přesto je to stále otevřená licence.

Někteří poskytovatelé dotací požadují, abyste výsledky projektů zveřejňovali pod doporučenou licencí CC. V posledních letech se také zvyšuje tlak na tzv. Open Science, zejména ve veřejně financovaném výzkumu. Z pohledu transferu znalostí a řádné správy majetku je potřeba vždy zvažovat kontext a aplikační potenciál. Pozor na to, abyste vždy dobře ověřili, co daná volba otevřené licence znamená, a případně zdůvodnili, proč to tak nelze udělat s ohledem na řádné využití aplikačního potenciálu daného výsledku.

Open licence je plnohodnotným nástrojem transferu znalostí tehdy, když to dává smysl. Je ale třeba cítit pravidlo celého hnutí Open Science:

**„Open as possible, close as necessary“**

V případě softwaru existuje podobných licencí ještě mnohem více. A proto je potřeba být v případě transferu obezřetný.

*Stává se, že zjistíte, že aplikačně slibný výsledek obsahuje software, který je postavený ze součástí zatížených FOSS licencemi. Ještě horší situace je, že samotný kód vašeho softwaru je zveřejněn pod FOSS licencí, v nehorším případě pro libovolné užití bez omezení. V tu chvíli máte jako transferář pocit, že byste to zahodili nejlépe i s rukama a příslušným vědcem.*

Jak postupovat, když máte jako součást výsledku s komerčním potenciálem software?

- 1) *Ověřte, zda není infikován FOSS licencí a v případě, že ano, jakou.*
- 2) *Zvažte rozsah infekce a porovnejte ho s aplikačním potenciálem.*
- 3) *Rozhodněte o dalším postupu*
  - a. *pouze pokud to dává velmi dobrý smysl – nechte příslušné části přeprogramovat*
  - b. *změňte nebo upravte strategii komercializace*
  - c. *vyhodnoťte to jako hezký výukový případ a dál tomu nevěnujte energii.*

## **Dílo na objednávku**

V této části už trochu nahlížíme pod pokličku strategie transferu konkrétního výsledku, ale protože nám autorský zákon jasně říká, jak je to v případě, že si od nás někdo objednává dílo, pak to zařadíme i do této části.

*§ 61 – Dílo vytvořené na objednávku a soutěžní dílo (Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů)*

1. *Je-li dílo autorem vytvořené na základě smlouvy o dílo (dílo vytvořené na objednávku), platí, že autor poskytl licenci k účelu vyplývajícímu ze smlouvy, není-li sjednáno jinak. K užití díla nad rámec takového účelu je objednatel oprávněn pouze na základě licenční smlouvy, nevyplyvá-li z tohoto zákona jinak.*

Toto ustanovení je dále zohledněno i v Občanském zákoníku (Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník), kde jsou specifikovány smluvní typy. Ze znění tohoto odstavce je zřejmé, že i v případě, že uzavíráte smlouvu o dílo, fakticky uzavíráte licenční smlouvu, která je transferem znalostí. Rozsah licence je pak dobré do takové smlouvy specifikovat. Co je důležité, v tomto případě zůstává majitelem díla výzkumná organizace! Pokud by se objednatel chtěl stát vlastníkem díla, a tedy všech jeho práv, pak je potřeba to výslovně uvést a také řádně

ocenit a nezapomenout, že práva autora zůstávají autorovi. Nový majitel tak přebírá zákonnou povinnost vyplatit autorům dodatečné odměny v souvislosti s využitím díla.

## 2. Není-li sjednáno jinak, autor může dílo vytvořené na objednávku užít a poskytnout licenci jinému, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy objednatele.

Fascinující záležitost, ale přitom logická a ve vědeckém prostředí více než žádoucí. Představte si situaci, že byste poznatky získané díky jedné objednávce už nesměli dál ve výzkumu využít. To by nedávalo smysl, že.

*Běžná situace v tvůrčích oborech – přijdete k architektovi a necháte si od něj navrhnout svůj dům snů. Podle jeho návrhu si ho necháte postavit, ale práva k návrhu patří jemu. Může se tedy stát, že přijde někdo další a bude chtít velmi podobný dům. Architekt pak zcela legálně vezme původní návrh a buď ho prodá (resp. prodá licenci na jeho stavu) dalšímu zájemci, anebo ho lehce upraví a toto nové dílo licencuje. Pokud jste mu to výslovně ve smlouvě nezakázali, může to tak dělat zcela svobodně.*

*Situace ve výzkumném prostředí – může se stát, že vytvoříte něco na míru pro konkrétní firmu. Pro ni je to konkurenčně významné a může po výzkumné organizaci chtít, aby o tom nikde nemluvila, a hlavně to nikomu dalšímu neukazovala a nedávala do rukou zejména konkurenci. Jako výzkumná organizace na takové podmínky můžete přistoupit, ale POZOR, je to důvod si říci o výrazně vyšší protihodnotu za plnění takové objednávky, která vás bude výrazně omezovat v další práci.*

Velmi podobná ustanovení lze nalézt v autorském zákoně i na dalších místech, pro příklad uvedme:

*Kolektivní dílo, je-li jeho část realizována na objednávku, se považuje za zaměstnanecké.*

*Počítačový program, databáze a mapa, jsou-li realizovány na objednávku (od fyzické osoby), pak se na něj pohlíží jako na zaměstnanecké. V tomto případě je ale třeba se mít na pozoru, když si objednáte tato díla od firmy nebo jiné instituce, pak jen získáváte licenci k užití dle objednávky, nikoli celá majetková práva.*

### Volné užití a zákonné licence

Přímo v zákoně jsou uvedeny možnosti, kdy může uživatel využívat autorská práva bez souhlasu nebo bez licence. V transferářské praxi se jedná spíše o okrajovou záležitost, ale je dobré o nich vědět.

Jako příklad lze uvést:

*Záznam, rozmnoženina nebo napodobenina pro osobní nehuspodářskou potřebu*

*Každý z nás si může udělat kopii filmu na vlastní záložní externí disk pro potřebu sledování filmu na počítači bez mechaniky. Nebo si mohou udělat kopii obrazu do vlastního sbírkového katalogu.*

*Citace: (a) literární, (b) kritická a (c) „pro ilustraci“ při nehuspodářském výzkumu nebo vzdělávání*

*Toto všichni vědci znají a notně využívají. Pozor však na hranici snesitelnosti a rozdíl mezi citací a plagiátorstvím. Pozor na kopírování učebnic a skript i pro výukové účely. Pokud jsou normálně k sehnání (byť za nekřesťanskou cenu), je etické a právně správné, aby si studenti pořídili vlastní kopii nebo si ji půjčili v knihovně. Postupné kopírování celé učebnice rozložené do semestrální výuky správné není, jedná se o nelegální jednání. Vzdělávání může být součástí aktivit transferu znalostí – pozor na respekt k cizím autorským právům.*

*Úřední a zpravodajská licence*

*Možná i v tomto případě si vzpomenete na nedávné mediální kauzy, kdy se řešila „přiměřenost“ užití fotografií. Také fenomén GDPR s tímto typem licencí pracuje. S ohledem na rozsah a účel tohoto materiálu zde jen poznamenejme, že pro tento typ užití potřebujete skutečně silný důvod, a ještě může být časově omezená. Pro transfer se tento typ licence moc nehodí, ale můžete se snažit o omezení, pokud by se někdo jiný snažil přes ně nabourat do práv vaší instituce.*

*Knihovní licence – zhotovuje a zpřístupňuje originály nebo rozmnoženiny a za to odvádí odměnu*

*Toto téma proberte blíže s knihovnou vaší instituce. Knihovní zákon dalece přesahuje účel tohoto materiálu.*

### 2.1.6 Odměňování autorů

Autorům v principu náleží odměna za využívání jejich díla. Na odměnách autorů stojí celé profese – programátoři, grafici, filmaři, hudebníci, výtvarníci, architekti a designéři; lidé, kteří si na život vydělávají tím, že tvoří autorská díla a umožňují jejich užití za úplatu. Náročnost tématu dalece přesahuje rozsah tohoto materiálu. Pro potřeby transferu znalostí a technologií ve výzkumném prostředí se omezíme na pár základních faktů a pouze v souvislosti se zaměstnaneckými díly. Vycházíme z předpokladu, že pokud se nejedná o zaměstnanecká autorská díla, pak se o jejich využití a svou odměnu stará autor sám (nebo k tomu využívá kolektivního správce).

V případě zaměstnaneckých děl obecně platí:

- *Má se za to, že odměna za vytvoření díla je již součástí mzdy. Tvůrčí činnost je součástí náplně práce a odměna by tomu měla odpovídat. Může to však být smluvně upraveno jinak. A samozřejmě může zaměstnavatel využít další odměnu jako motivační prvek a výraz ocenění.*
- *Zákon stavuje autorům právo na přiměřenou dodatečnou odměnu, jestliže se mzda již vyplacená autorovi dostane do zjevného nepoměru k zisku z využití práv. Výzkumné instituce by měly mít nastavená vnitřní pravidla, dostatečně motivační, která stanoví, jakým způsobem budou vypláceny odměny z autorských děl. Zejména v oblasti softwaru a databází, ale někdy i u monografií může jít o nezanedbatelné částky. Těto odměny se může zaměstnanec smluvně vzdát. Toto ustanovení se nevztahuje na počítačové programy, databáze a mapy – v těchto případech se předpokládá výrazné finanční zhodnocení a jako takové jsou přímo tvořeny.*
- *Důležité je, že právo na dodatečnou odměnu trvá i po skončení pracovního poměru a toto právo se dědí.*

Velmi se proto doporučuje uzavřít mezi autory a institucí smlouvu, která bude upravovat vzájemné vztahy a povinnosti. Tato smlouva by měla být nezbytnou náležitostí v případě ukončování pracovního poměru. Plnění takové smlouvy samozřejmě předpokládá řádnou správu autorských děl a nastavené procesy k identifikaci a evidenci nákladů a výnosů v souvislosti s využitím díla a následnou výplatu odměn autorům.

Způsob výplaty je předmětem intenzivních právních debat – řeší se, zda se jedná o příjem ze závislé, či nezávislé činnosti, zda je součástí mzdy a kterým srážkám podléhá. Toto téma doporučuji řešit s konkrétní mzdovou účetní dané instituce.

## 2.2 Průmyslová práva

Hlavním a zásadním rozdílem mezi duševním vlastnictvím spadajícím do autorsko-právní oblasti a průmyslově právní oblasti je ten, že u práv spadajících do autorsko-právní není potřeba její registrace u místně příslušného úřadu průmyslového vlastnictví, zatímco u práv spadajících do průmyslově právní oblasti je potřeba registrace u příslušného úřadu průmyslového vlastnictví. Na rozdíl od autorských práv vznikne právo průmyslové pouze v případě, že původce nebo přihlašovatel provede formální úkon v podobě podání přihlášky, resp. žádosti a zaplatí správní poplatky.

Základní účinky v registrované průmyslově-právní ochraně spočívají v tom, že bez souhlasu svého majitele jej nikdo jiný využívat nesmí. Získané právo platí pouze na území, pro které bylo poskytnuto. Tento princip se nazývá principem teritoriality. Doba ochrany je omezená a majitel práva musí k udržení jeho platnosti hradit udržovací poplatky nebo poplatky za obnovu, resp. prodloužení platnosti.

Souhlas k využití patentu se uděluje tzv. licenční smlouvou. V případě porušení práv průmyslově-právní ochrany je založena plná občanskoprávní a trestní odpovědnost.

### 2.2.1 Patenty / vynálezy

Patent je nejznámějším průmyslovým právem, které se ve výzkumné praxi používá také pro hodnocení kvality výzkumu, nutno podotknout, že ne vždy úplně šťastně. Patent je právem na monopol a z principu je tak určen na vynálezy, které jsou určeny k obchodování nebo jinému působení na trhu. Patent má ostře vymezené

hranice svého působení, bývá předmětem sporů a vzájemného vymezování. Získávat patent pouze jako monitorovací indikátor je plýtvání penězi i lidským časem.

Pravidla ochrany vynálezů patentem specifikuje (Zákon č. 527/1990 Sb. o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích).

Patent je po kladném řízení udělen na takové inovace, resp. vynálezy, které splňují tři nepřekročitelné zákonné podmínky a těmi jsou:

- *nové, ke dni podání přihlášky na patentový úřad nesmí být vynález nijak, nikým a nikde ve světě zveřejněný*
- *jsou výsledkem vynálezecké činnosti (vynález je výsledkem vynálezecké činnosti, která nevyplývá průměrnému odborníkovi z oboru zřejmým způsobem ze známých skutečností, tedy z jakýchkoli informací, které jsou ve světě)*
- *jsou průmyslově využitelné (musí být zřejmé, jak je možné nový vynález využívat v průmyslu).*

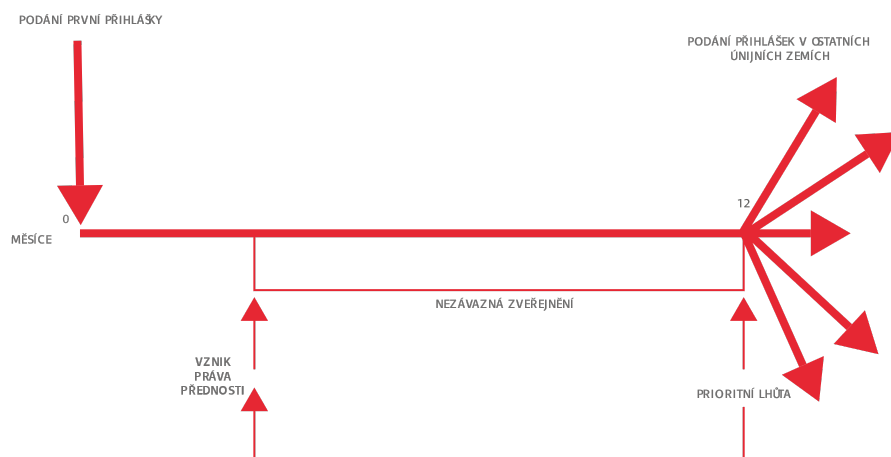
Patentově chránit lze nejen nové výrobky a technologie, ale i chemicky vyrobené látky, léčiva, průmyslové produkční mikroorganismy, dále pak i biotechnologické postupy a produkty získané jejich pomocí. Vyloučeny z procesu ochrany patentem jsou objevy nebo vědecké teorie, programy pro počítače, nové odrůdy rostlin a plemena zvířat a způsoby léčení lidí a zvířat.

Doba registrované ochrany patentu trvá 20 let a prodlužovat ji je potřeba průběžně po uplynutí doby jednoho roku. Detailnější popis patentového řízení včetně mezinárodní fáze je popsán v kapitole 4.1.

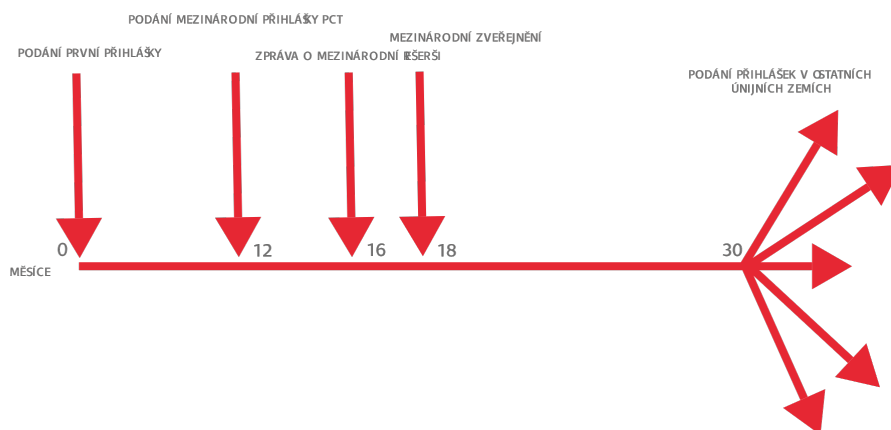
Důležitou charakteristikou patentu je, že je velmi pečlivě zkoumán jeho obsah a rozsah již v průběhu řízení o jeho udělení. Získat patent (bavme se pouze o obchodovatelných patentech) není úplně snadné, a pokud jej na daném území získáte, lze přepokládat, že již samotné získání má významnou hodnotu pro případného budoucího nabyvatele licence.

### Přihlašování v zahraničí

Patentové řízení v různých zemích je podobné systému v ČR. Řízení v jednotlivých zemích či regionech (pro společné regionální patenty) jsou na sobě nezávislá. Přihlašovatel má 12 měsíců od data priority přednostní právo přihlásit vynález v kterékoli zemi Pařížské unijní úmluvy (tzn. takřka kdekoli ve světě). Během tohoto roku oslovením potenciálních komerčních partnerů získá představu, na která území s vynálezem bude či nebude chtít vstoupit.



Obrázek 4 První fáze řízení o patentové přihlášce



Obrázek 5 Časová osa mezinárodního řízení s využitím priority z první podané přihlášky

Tržní hodnota patentu v čase prudce klesá, po jeho zveřejnění se předpokládá, že chrání-li něco tržně zajímavého, motivuje to konkurenci ke hledání alternativ; technologie se rozvíjejí, zkracuje se čas pro monopol. Například v léčivech jsou firmy, které se specializují na tzv. generika – mají nachystanou výrobu, a jakmile padne patent, zaplaví jimi trh.

### 2.2.2 Užitný vzor

Průmyslové právo určuje v naší zemi Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech.

Užitným vzorem mohou být chráněny inovace a výsledky, které splňují následující nepřekročitelné podmínky: technické řešení

- je nové a
- je průmyslově využitelné a současné
- přesahuje rámec pouhé odborné dovednosti.

Z ochrany užitným vzorem jsou nicméně vyloučeny všechny způsoby výroby nebo pracovní činnosti a biologické reproduktivní materiály. Maximální doba ochrany užitným vzorem je možná po dobu 10 let a prodlužuje se v následujících časových periodách, je to 4+3+3 roky.

Užitný vzor je zapisován do rejstříku bez provádění úplného průzkumu, doba zápisu je zhruba 3 měsíce, během kterých se zkoumají pouze formální náležitosti přihlášky. Získat zapsaný užitný vzor je tak velice snadné, rychlé a levné, bohužel právní ochrana je s ohledem na tuto skutečnost slabá. V případech, kdy je časová nouze a je třeba získat rychle alespoň provizorní právní ochranu, využívá se současného podání přihlášky patentu a užitného vzoru. Tato celkem racionální praxe však následně způsobuje chaos v metodikách hodnocení.

Pozor také někdy na záměnu s průmyslovým vzorem.

### Přihlašování do zahraničí

Ne všechny státy, které jsou součástí mezinárodních úmluv, znají institut užitného vzoru. Je-li žádoucí rozšíření platnosti právní ochrany do zahraničí, je třeba ověřit, v jakém režimu to konkrétní země či region umožňují. Z užitného vzoru lze uplatnit prioritu podobně jako z patentu a rozšířit a posílit právní ochranu patentem se všemi náležitostmi, co k tomu patří. Otázkou ke zvážení bude kvalita a rozsah původního užitného vzoru.

### Rozdíl PATENT x UŽITNÝ VZOR

- Řízení o vynálezu a získání patentu je časově náročnější než samotné řízení o užitném vzoru, které je založeno na registračním principu (v rádech měsíců).
- Správní poplatky na ochranu užitného vzoru jsou nižší než poplatku na ochranu vynálezu.
- Obě průmyslová práva se liší samotnou délkou ochrany. Maximální doba platnosti užitného vzoru, při placení poplatků za prodloužení platnosti zápisu, je oproti platnosti patentu poloviční, tedy

*celkově 10 let. Udržovací poplatky za patent se obvykle platí každoročně, užitný vzor se obnovuje po delších obdobích.*

- *Z hlediska způsobilosti ochrany prostřednictvím užitného vzoru nelze chránit způsoby výroby ani pracovní činnosti (prostřednictvím patentu však ano)*
- *Z formálního hlediska je u patentu vyžadována anotace u přihlášky užitného vzoru nikoli.*
- *Ochrany vůči třetím osobám je u patentu účinná od zveřejnění přihlášky, škoda je však vymahatelná až po udělení patentu. U užitného vzoru ochrana působí a tím i škoda je vymahatelná ode dne zápisu do rejstříku užitných vzorů.*
- *Zdaleka ne všechny státy pracují s institutem užitného vzoru, mezinárodní prostředí na rozdíl od patentu není harmonizováno.*

### 2.2.3 Průmyslový vzor

Způsob ochrany průmyslovým vzorem reguluje v naší zemi Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů. Tímto zákonem byla současně zrušena odpovídající část Patentového zákona (Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích), ale v názvu mu průmyslové vzory zůstaly.

Ochrana průmyslovým vzorem je určena pro řešení designérská. Průmyslovým vzorem se rozumí ochrana vzhledu výrobku (vnější úpravy), spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálů výrobku samotného, nebo jeho zdobení, nikoli však jeho technické či konstrukční funkce. Jedná se o výsledek tvůrčí umělecké činnosti.

Aby mohl být průmyslový vzor zapsán, musí splňovat následující kritéria:

- *být nový*
- *mít individuální povahu, tj. vyvolat odlišný celkový dojem oproti již známým průmyslovým vzorům.*

Průmyslový vzor nelze zapsat pro vzhled výrobku, který je v rozporu se zásadami veřejného pořádku nebo s dobrými mravy.

Celková doba ochrany při průběžné úhradě správních poplatků činí 25 let a platí se vždy po časových periodách v pětiletém cyklu.

Ochrana průmyslovým vzorem dává smysl všude tam, kde je vzhled výrobku určující nebo rozhodující. Může být v souběhu s ostatními právy.

### 2.2.4 Ochranná známka

Fenomén ochranných známek může hrát velmi zajímavou roli i ve výzkumném prostředí. Právní úpravu hledejte v Zákonu č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách.

Ochrannou známkou může být chráněno jakékoliv označení, tvořené zejména slovy, včetně osobních jmen, barvou, kresbou, písmeny, číslicemi nebo tvarem výrobku či jeho obalu nebo zvuky, pokud je způsobilé odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby a je schopno být vyjádřeno v rejstříku ochranných známek způsobem, který příslušným orgánům a veřejnosti umožňuje jasně a přesně určit předmět ochrany poskytnuté vlastníkově ochranné známky. Tato vlastnost se označuje jako rozlišovací způsobilost a je klíčovým faktorem při vymáhání práv.

Důležité při práci s ochrannými známkami je také uvedení seznamu výrobků a služeb, pro které právo platí.

Zápisem do rejstříku získává vlastník ochranné známky výlučné právo na její užívání. Platnost ochranné známky činí 10 let od data podání přihlášky ochranné známky. Samotnou platnost lze prodlužovat vždy nekonečně dlouho o dalších 10 let na základě žádosti o obnovu ochranné známky podané v zákonné lhůtě.

Možné druhy ochranných známek:

- **Slovní ochranná známka** – chrání a omezuje použití slova (názu) v jakékoli podobě a formě. Jedná se o nejširší způsob ochrany. V tomto případě nelze chránit obecně používaná slova nebo slovní spojení, zde je nejvíce posuzována rozlišovací způsobilost.
- **Obrazová ochranná známka** – chrání a omezuje konkrétní podobu a provedení známky, typicky loga. Může tak být použita například i na obecně používaná slova, která slovní známkou chránit nelze.
- **Prostorová ochranná známka** – velmi často bývá přihlašována v souběhu s průmyslovým vzorem. Typickou prostorovou ochrannou známkou je tradiční lahev firmy Coca-Cola.
- **Poziční ochranná známka** – používá se v případě, kdy je pro rozpoznání vaší značky důležité to, kde je rozpoznávací prvek umístěn. Držitelem poziční známky je například firma Skechers, chránící si umístění vlnky z boku na podrážce své obuvi.
- **Se vzorem** – bývá v kombinaci s průmyslovým vzorem, často v módním průmyslu. Zkuste si třeba vybavit, jak vypadají kabelky Louis Vuitton.
- **Barevná** – může se jednat o jednu konkrétní barvu, nebo charakteristickou kombinaci barev, jako příklad lze uvést barvu magenta, kterou využívá T-mobile, nebo šedo-bronzová kombinace firmy Duracell.
- **Zvuková** – typicky různé znělky například rozhlasových pořadů, svého času mívala zvukové ochranné známky firma Nokia na vyzváněcí tóny.
- **Multimediální** – jistě vás napadnou charakteristické úvodní části filmů produkovaných velkými filmovými studii, které jsou tvořeny společně obrazem i zvukem. Ochrannou známkou je chráněna i úvodní sekvence filmů s Jamesem Bondem.
- **Hologramová** – technologicky relativně nová záležitost, v principu se jedná o obrazové známky, ale v hologramovém provedení, které k obrazu přidávají další parametry. Může se také jednat o povrchovou úpravu části výrobku (nemusí jít tedy nutně o obrázek), přičemž barevnost se může lišit s různým úhlem pohledu nebo náklonu.
- **Pohybová** – zaznamenává se obvykle pomocí videa nebo animace, charakterizuje způsob rozbalení nebo postupného kreslení loga, někteří pohyboví umělci ji využívají pro ochranu vlastních figur.
- Jiná

Držitel ochranné známky má povinnost starat se o zachování její rozlišovací způsobilosti. To znamená, že musí hlídat její používání a vymáhat svá práva tak, aby nedošlo například k jejímu zlidovění. Konkurence může také napadnout ochrannou známku, která není využívána déle než pět let. Dokazování o jejím užívání je pak na držiteli práva a pokud její užívání neprokáže, může mu být právo zrušeno.

Držitel ochranné známky je také povinen sledovat nově přihlašované známky na jeho teritoriu, zda nezasahují do jeho práv. Pokud umožní zápis konkurenční známky, která je zaměnitelná, pak se může dostat do nepěkných problémů.

Při správném používání hodnota ochranné známky v čase roste a může nabýt obrovských rozměrů. Podstatná část naší tržní civilizace stojí na „značkách“.

Od roku 2019 je v České republice možné zaregistrovat i tzv. netradiční ochrannou známku. Aktuálně je tedy možné registrovat jakékoliv označení, které je způsobilé být vyjádřeno v rejstříku ochranných známek vedeného na UPV. Jinými slovy se jedná o vyjádření, které je schopné být vyjádřeno ekvivalentními technickými prostředky. Další novinkou v oblasti ochranných známek je možnost v návaznosti na evropskou úpravu podat tzv. certifikační ochrannou známku. Tato ochranná známka je způsobilá rozlišovat výrobky nebo služby, které vlastník této ochranné známky certifikoval pro materiál, způsob výroby výrobků nebo poskytování služeb, kvalitu, přesnost nebo jiné vlastnosti, od výrobků nebo služeb, které takto certifikovány nejsou a garantuje tedy spotřebiteli konkrétní vlastnosti a služby pro výrobky, produkty, služby či další servis. Jediné omezení v rámci této oblasti je omezení tzv. neutrality, které určuje, že není možné si sám osobně výrobky či služby CERTIFIKOVAT. O zápis certifikační ochranné známky může požádat ten, kdo je způsobilý k certifikaci výrobků

nebo služeb, pro něž má být certifikační ochranná známka zapsána a nevykonává podnikatelskou činnost zahrnující dodávání výrobků nebo poskytování služeb, které jsou certifikovány. K přihlášce certifikační ochranné známky musí být přiložena pravidla pro užívání certifikační ochranné známky.

Jistou novinkou je též kolektivní ochranná známka, o jejíž zápis může požádat právnická osoba, zejména spolek výrobců, producentů, poskytovatelů služeb nebo obchodníků, který má právní osobnost jako právnická osoba veřejného práva. Je potřeba zmínit, že kolektivní ochranná známka nemůže být předmětem licence, může být převedena a může být taktéž zastavena.

### **ZPŮSOB ŘÍZENÍ O OCHRANNÝCH ZNÁMKÁCH**

Žadatel řádně vyplní žádost (elektronicky či fyzicky), doloží veškeré potřebné přílohy a vyobrazení ochranné známky a zaplacení správního poplatku do jednoho měsíce od podání žádosti o registraci ochranné známky. Významnou přílohou je seznam výrobků a služeb, pro které je přihláška podána, podle níž se zařadí do systému mezinárodního třídění výrobků a služeb. Přihlašovatel je povinen to dostatečně jasně a přesně vymezit, právě proto, aby příslušné orgány a dotčené osoby byly na základě tohoto vymezení schopny určit rozsah požadované ochrany. V této souvislosti je možné použít obecné termíny obsažené v názvech tříd mezinárodních třídění nebo jiné obecné výrazy za takového předpokladu, že splňují požadovaná kritéria jasnosti a přesnosti. Pokud přihlašovatel žádá o zápis pro výrobky nebo služby spadající do více než jedné třídy, seskupí výrobky nebo služby podle mezinárodního třídění a před každou třídou uvede její číslo a seřadí tyto třídy ve vzestupném pořadí. Výrobky a služby se nepovažují za podobné pouze z toho důvodu, že se vyskytují ve stejné třídě nebo v různých třídách podle mezinárodního třídění.

Po podání či souběžně s podáním ochranné známky je potřeba uhradit správní poplatek související s tímto aktem před úřadem. Není-li poplatek zaplacen ve lhůtě splatnosti, považuje se návrh na zrušení nebo prohlášení neplatnosti ochranné známky za nepodaný.

Z hlediska úpravy přihlášky je přihlašovatel oprávněn až do zápisu ochranné známky do rejstříku přihlašovanou přihlášku pro více výrobků a služeb rozdělit. Právo přednosti z původní přihlášky bude zachováno i pro přihlášky rozdělené, jestliže obsahují jen výrobky či služby uvedené v původní přihlášce.

Kompletní přihláška včetně příloh je nejprve postoupena ke kontrole tzv. administrativního souladu, kdy se kontroluje a zjišťuje, zda dedikované výrobky a služby odpovídají Niceskému třídění a zda přihláška formálně splňuje vše potřebné, např. určení druhu ochranné známky, orientace označení samotného údaje o totožnosti zástupce, případně doklad o zastoupení či uplatnění mezinárodní priority. Nově bylo ustanoveno v rámci novely zákona, že předložení vzorku výrobku není vyjádřením ochranné známky. Pokud podaná přihláška ochranné známky obsahuje jakékoli nedostatky, je žadatel vyzván k jejich opravě, a to ve vymezené lhůtě, která musí činit alespoň 2 měsíce. Pokud žadatel neodstraní namítané nedostatky či námitky týkající se pouze některých výrobků či služeb, úřad přihlášku odmítne v rozsahu těchto výrobků či služeb. Pokud je úřadem zjištěno, že existují skutečnosti, které brání řádnému projednání přihlášky, další řízení odmítne.

Po kontrole formálních náležitostí a jejich případné nápravě podrobí úřad podanou přihlášku tzv. věcnému průzkumu. V rámci tohoto průzkumu je přihláška podrobena kontrole, zda vůbec splňuje způsobilost zápisu do rejstříku podle zákona. V případě jakýchkoliv nejasností je žadatel vyzván k jejich vysvětlení či případné úpravě nárokových tříd pro dedikované výrobky a služby.

Před rokem 2019 úřad prověřoval v rámci věcného průzkumu také to, zda návrh ochranné známky neobsahuje shodné prvky s již zapsanou starší ochrannou známkou pro obdobné výrobky či služby. Dle nové legislativní úpravy je od ledna 2019 kontrola na samotných žadatelích či vlastnících starších ochranných známek. Úřad nemá zákonem stanovenou lhůtu pro věcný průzkum samotné podané přihlášky.

Po úspěšném provedení formálního a věcného průzkumu zveřejňuje úřad přihlášku ochranné známky ve věstníku. Tímto krokem končí třetí fáze řízení o přihlášce ochranné známky.

### **Námitky a připomínky**

Po zveřejnění přihlášky ochranné známky ve věstníku je umožněno široké veřejnosti, aby se v rámci připomínek vyjádřila zejména k výlučným nárokováným právům v rámci procesu zápisu. Je potřeba mít na paměti, že institut připomínek umožňuje třetí osobě vyjádřit, resp. dát podnět, ale tato třetí osoba se nestává žádným

účastníkem řízení. Tyto připomínky může úřad zvážit a vzít v potaz v rámci svého dalšího rozhodování o zápisu ochranné známky. Možnost podání je stanovena do zápisu ochranné známky do rejstříku.

Zcela odlišná situace je v rámci institutu námitek. Ty mohou podat pouze zákonem uvedené osoby, a to v zákonem stanovené lhůtě 3 měsíců. Tato lhůta běží od zveřejnění přihlášky. Podání samotných námitek pro jejich žadatele je navíc zpoplatněno.

Dle výsledku výše uvedeného formálního a věcného průzkumu a případného přihlednutí k připomínkám či vzneseným námitkám je ochranná známka buď udělena, či neudělena, s tím, že je o tomto rozhodnutí informován následně žadatel prostřednictvím vydaného osvědčení o zápisu ochranné známky.

Zápis ochranné známky do rejstříku má jasný konstitutivní charakter. Tímto aktem se samotný žadatel stává vlastníkem požadované ochranné známky.

Po uplynutí lhůty platnosti je na majiteli, zda bude opětovně žádat o obnovu zápisu ochranné známky. Nepožádá-li vlastník ochranné známky o obnovu zápisu, ochranná známka zanikne. Úřad průmyslového vlastnictví informuje vlastníka ochranné známky o uplynutí doby platnosti zápisu, a to nejpozději 6 měsíců před tímto dnem. Neposkytnutí této informace nezakládá odpovědnost státu za škodu způsobenou při výkonu státní moci podle jiného právního předpisu a nemá vliv na uplynutí doby platnosti zápisu. Samotnou žádost o obnovu zápisu vlastněné ochranné známky je možné podat nejdříve 12 měsíců před skončením její doby platnosti. Tento administrativní akt je spojen se zasláním žádosti a dále s úhradou správního poplatku za obnovu zápisu na další stanovené období. Poplatek na obnovu je splatný ve lhůtě pro podání žádosti podle zákona upravujícího ochranné známky. Není-li poplatek zaplacen ve lhůtě splatnosti, vyzve Úřad průmyslového vlastnictví po uplynutí lhůty splatnosti k zaplacení ve lhůtě 15 dnů ode dne, který následuje po doručení výzvy. Není-li poplatek zaplacen ani v této lhůtě, považuje se žádost o obnovu zápisu ochranné známky za nepodanou a ustanovení o zaplacení poplatku po lhůtě splatnosti se nepoužijí.

Vlastník ochranné známky, která byla před úřadem pravomocně zrušena či prohlášena za neplatnou, v případě soudního přezkumu rozhodnutí podle jiného právního předpisu může podat žádost o obnovu zápisu ochranné známky ve lhůtách stanovených zákonem, jako by předmětná ochranná známka byla stále zapsána.

Pokud přihlašované označení nebylo jako ochranná známka zapsána do rejstříku v období 10 let ode dne podání přihlášky, může nově přihlašovatel podat žádost o obnovu zápisu ochranné známky, jako by ochranná známka byla zapsána v posledním roce tohoto období. Žádost může přihlašovatel podat ve lhůtách stanovených zákonem.

Ochranná známka se ruší v případě neužívání, zdruhování, v případě klamavosti po zápisu či rozhodnutí soudu o nedovoleném soutěžním jednání. Změna účinků zrušení ochranné známky je vztažena ke dni podání návrhu na zrušení, případně dřívějšímu dni, pokud o to účastník v řízení požádá. Tento den musí být uveden v rozhodnutí o návrhu na zrušení.

### **2.2.5 Označení původu a zeměpisná označení**

Tuto část průmyslových práv upravuje Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení.

Chráněné označení původu je název, který identifikuje produkt pocházející z určitého místa, regionu nebo země, jehož jakost nebo vlastnosti jsou převážně nebo výlučně dány konkrétním zeměpisným prostředím s jeho vlastními přírodními a lidskými činiteli a u něhož všechny fáze produkce, tj. produkce, zpracování a příprava, probíhají ve vymezené zeměpisné oblasti. U takovýchto produktů se tedy vyžaduje úzká vazba na oblast původu.

Zeměpisným označením je název, který identifikuje produkt pocházející z určitého místa, regionu nebo země a jehož danou jakost, pověst nebo jinou vlastnost, kterou lze přičíst především tomuto zeměpisnému původu a u něhož alespoň jedna fáze produkce, tj. produkce, zpracování nebo příprava, probíhá ve vymezené zeměpisné oblasti.

Rozdíl mezi označením původu a zeměpisným označením tedy spočívá zejména v požadované intenzitě vazby produktu na dané zeměpisné prostředí.

Zatímco u označení původu se vyžaduje vazba velmi silná, pro zeměpisné označení postačí, aby alespoň jedna fáze produkce probíhala v příslušném místě, regionu nebo zemi, přičemž minimálně pověst produktu musí být přiřitatelná jeho zeměpisnému původu.

### 2.2.6 Topografie polovodičových výrobků

Detaily upravuje Zákon č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků.

V daném průmyslovém oboru patří vyrobení integrovaného obvodu s požadovanou funkcí k základním řešením rozmístění obvodových prvků v objemu integrovaného obvodu a jejich propojení. Řadí se tedy jistě mezi tvůrčí díla. K ochraně takovýchto výsledků slouží zápis určité topografie polovodičových výrobků do státního rejstříku.

K zápisu topografie polovodičového výrobku do státního rejstříku může dojít jen na základě podané přihlášky u daného Úřadu. Nicméně právo na ochranu mají výlučně občané České republiky nebo osoby, které mají na našem území bydliště nebo sídlo.

V současné době se toto průmyslové právo téměř nevyužívá.

### 2.3 Další speciální případy

Nyní potřebuji, aby laskavý čtenář učinil takzvaný mentální úkrok stranou. Prosím alespoň o pět minut intenzivní duševní práce a přemýšlení před dalším čtením – je nutné, abychom sjednotili vnímání pojmu know-how v kontextu transferu znalostí.

*Představte si, že máte v rukách konkrétní soubor znalostí a dovedností, o které má zájem firemní partner. Věřím, že každý je schopen si představit ve svém životě takovou konkrétní osobu, za kterou se chodí, protože věcem rozumí a je schopna je udělat. Máte?*

*Jakým způsobem můžete tento soubor znalostí a dovedností předat firemnímu partnerovi? Co konkrétně mu budete předávat?*

Pokud se vám nedaří sestavit seznam konkrétních věcí, které předáte, doporučuji zkusit to ve skupině. Nebojte se, trochu to bolí, ale jakmile na to přijdete, zapadne to jak puzzle.

Nakonec toto mentální cvičení budete v profesi transferáře provádět u každé jednotlivé transakce a technologie nebo znalosti. Každou jednotlivou věc musíte uchopit, popsat, ochránit, ocenit, nastavit u ní podmínky. Nebojte se toho, je to na práci transferáře to nejkrásnější.

#### 2.3.1 Utajované informace a bezpečnost informací

Existují v podstatě tři důvody pro utajování informací:

- 1) *Zavázali jsme se smlouvou – typicky NDA (Non-disclosure agreement, někdy se též používá CDA Confidential disclosure agreement) nebo MTA (Material transfer agreement). Těmito smlouvami a detaily této situace se budeme detailněji zabývat v kapitole 5.1.*
- 2) *Zavazuje nás k tomu zákon a také určuje pravidla, jak postupovat – například Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti (Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti); zákon o kybernetické bezpečnosti č. 181/2014 Sb. (Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti), občanský zákoník (Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník) (ochrana obchodního tajemství) atd.*
- 3) *Spadáme pod tzv. profesní mlčenlivost – sem patří známé profese jako například lékaři, patentoví zástupci, advokáti, notáři, auditoři, zaměstnanci státní správy (zákonná povinnost) a další.*

V prostředí výzkumné organizace se můžete setkat se všemi režimy, nicméně je třeba si upřímně přiznat, že většina veřejných výzkumných organizací bezpečnosti informací příliš pozornosti nevěnuje.

Pojďme se na problematiku utajování podívat z jiného úhlu. Kdy je třeba řešit bezpečnost informací na výzkumné organizaci?

Pracujeme s informacemi, jejichž únik může mít za následek poškození výzkumné organizace či poskytovatele podpory? Hrozí nám riziko:

- ztráty hodnoty výsledku pro využití v praxi – vyzrazení know-how, ztráta patentovatelnosti?
- ztráty „být první“ v publikacích a žádostech o granty?
- sankcí za vyzrazení informací ze smluvního vztahu, ztráta důvěry partnera?

Nebo jinak, pracujeme ve výzkumu s technologiemi, které by mohly:

- být využitelné pro obranné nebo bezpečnostní technologie, nebo přímo pro vojenské účely?
- skrývat ekologická či etická rizika?
- vyvolat paniku nebo ohrozit bezpečnost obyvatel?
- mít vliv na ekonomické zájmy státu?
- usnadnit zneužití jiných technologií pro teroristické účely?

Anebo ještě jinak. Zamyslete se nad otázkami:

- Existují ve vašem oboru soukromé subjekty generující zisk?
- Odcházejí vám výzkumníci často do jiných organizací ve stejném oboru?
- Působí na vašem pracovišti zahraniční výzkumníci?
- Má vaše organizace zkušenost s výzkumem ve spolupráci na základě smlouvy?
- Měli jste někdy podezření, že někdo publikoval vaše myšlenky?
- Má váš výzkum potenciální využití v oblasti obrany nebo bezpečnosti státu?

No a když do toho šlápneme natvrdo:

- pohybuje se výzkum na vaší instituci v některé z následujících oblastí: Jaderné materiály, zařízení a příslušenství; Materiály, chemikálie, „mikroorganismy“ a „toxiny“; Zpracování materiálů; Elektronika; Počítače; Telekomunikace a „bezpečnost informací“; Snímače a lasery; Navigace a letecká elektronika; Námořní technika; Pohonné systémy, kosmické dopravní prostředky a související zařízení?
- spolupracuje vaše organizace s některým z následujících orgánů státní správy, případně využívá některý z následujících orgánů výsledky vašeho aplikovaného výzkumu: Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo financí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo zemědělství, Česká národní banka, Český telekomunikační úřad?

Pokud je na libovolnou z výše položených otázek odpověď ANO – řešení problematiky utajování a bezpečnosti informací se prostě nevyhnete. Zkuste k tomu tedy přistoupit pragmaticky a bez předsudků. Jako ve všech ostatních částech transferu znalostí a technologií i v případě utajování je třeba nic nepřehánět, zvažovat pro a proti a používat zdravý rozum.

Pro praktickou práci s utajovanými informacemi doporučujeme čtenáři ke studiu Českou technickou normu ČSN ISO/IEC 27002 (Česká technická norma ČSN ISO/IEC 27002) – Informační technologie – Bezpečnostní techniky – Soubor postupů pro opatření bezpečnosti informací. V rámci tohoto studijního materiálu zmíníme jen základní principy a souvislosti:

### **Klasifikace informací a z toho plynoucí způsoby zacházení s nimi**

V první řadě je třeba říci, jak poznat, které informace si zaslouží ochranu a utajování – mohou být různé úrovně a také mít různé nároky na utajení.

- 1) Jedná se o informace, které mají specifický režim plynoucí ze zákonů – typicky účetnictví, mzdy, GDPR a podobně. Specifickým případem jsou utajované informace dle zákona 412/2005.
- 2) Jedná se o informace, které jsou konkurenčně významné pro aktivity výzkumné organizace, typicky know-how, spolupráce ve výzkumu.
- 3) Jedná se o informace, které se instituce zavázala chránit smlouvou – typicky uzavřená NDA.

Jednotlivé kategorie mohou mít různé úrovně zabezpečení.

Je zřejmé, že v instituci musí být někdo, kdo je schopen informace klasifikovat. V oblasti ekonomických informací to bývá ekonomický ředitel, v oboru personálních dat personální ředitel. V oboru transferu znalostí, spoluprací a projektů – kdo je zodpovědnou osobou?

Pozor na případy, kdy se výzkumná instituce pohybuje v oblasti bezpečnostního výzkumu dle zákona 412/2005, pak potřebuje osobu bezpečnostního ředitele. V ideálním případě je to současně osoba propojená s transferem, má vliv na uzavírané smlouvy ve výzkumu a úzce spolupracuje s projektovým řízením.

Některá témata a okruhy informací, které by měly být utajovány, jsou uvedeny na seznam utajovaných skutečností – \* Nařízení vlády 522/2005 Sb. Doporučujeme ke studiu za dlouhých zimních večerů.

### **Označování utajovaných informací**

Ve všech případech je nutné chráněné informace označit. Pokud informace není označena jako určená k ochraně, těžko lze předpokládat, že chráněnou zůstane. Označené informace musí být jasně určitelné a omezené. V praxi využívané „všechno, co jsme si řekli, je tajné“ je neuchopitelné a nevymahatelné, protože je to nejednoznačné. Obecným a doporučeným principem je, že chráněné informace mají být snadno rozpoznatelné a zařaditelné do příslušné kategorie. Možná jste si všimli v amerických filmech, že některé spisy jsou označeny razítkem „Top Secret“. Tak to je přesně ono. Každý na první pohled ví, že to, co je ve složce, je utajované.

Doporučuje se pro označování informací zavést specifické formulace a velmi opatrně nakládat s termíny zákona 412/2005 Sb. Osvědčenými jsou například nápisy „neveřejné“ nebo „s omezenou distribucí“. V případě, že spadnete pod režim zákona, pak jsou označení jasná:

- důvěrné (D) jsou informace, jejichž vyzrazení by bylo nevýhodné pro ekonomické nebo bezpečnostní zájmy státu
- vyhrazené (V) jsou takové, které by mohly způsobit prostou újmu státu
- tajné (T) mají potenciál způsobit vážnou újmu zejména pro bezpečnost obyvatel
- přísně tajné (P) jsou takové, jejichž vyzrazení by byl skutečně vážný malér.

Alternativní metodou označování dokumentů je využití mezinárodních formátů, například americký standard Traffic Light Protocol (Agency, 2023), jehož užití na území ČR není regulováno (zatím).

Ve většině případů je utajování dočasná záležitost. Nejčastěji se potkáte s utajováním před podáním patentové přihlášky, v rozumné míře až do jejího zveřejnění, případě s dobou trvání projektu nebo vymezenou dobu po jeho skončení. Datum nebo určení, dokdy jsou informace utajovány, je dobré uvádět jako součást označení.

### **Osoby s přístupem a personální bezpečnost**

Každá utajovaná informace potřebuje mít někoho, kdo k ní má přístup a je oprávněn s ní pracovat. Seznam takových osob je nedílnou součástí a doplňkem složky s předmětnými informacemi. Různé osoby mohou mít různé úrovně přístupu, dle toho, jak konkrétní situace vyžaduje.

S informacemi smí nakládat pouze určené oprávněné osoby, a to pouze v rozsahu, v jakém je to nezbytné k výkonu jejich práce. Tyto osoby musí být seznámeny s tím, že pracují s utajovanými informacemi. Ideální je, když to potvrdí svým podpisem na seznamu oprávněných osob. Obecné závazky mlčenlivosti v pracovních smlouvách jsou obvykle nedostatečné, opět z důvodu nejasnosti.

Doporučuje se, aby byla alespoň základně prověřena schopnost pracovat s utajovanými informacemi u osob, kterým chceme takové informace zpřístupnit, a to před vznikem pracovního poměru, během něj a po jeho ukončení nebo změně. Odchází-li nám zaměstnanec, který měl přístup k citlivým informacím, je třeba to s ním aktivně řešit. Cílem je, aby zaměstnanci (a smluvní strany) chápali své povinnosti a aby byli vhodní a kompetentní pro úlohy, pro které jsou využíváni.

### **Nakládání s citlivými a utajovanými informacemi**

Jakékoli jednání, které může ohrozit obchodní tajemství je zakázáno:

- *Pořizování kopií a rozmnoženin mimo evidenci – každá rozmnoženina musí mít evidenční číslo včetně určení oprávněné osoby, zapomenutí kopie na tiskárně je vážným prohřeškem. Proto existuje nastavení tiskáren, které je podmíněno heslem.*
- *Uložení na nosič v nechráněném tvaru a jeho následné vynesení mimo určený prostor – běžná výzkumná i administrativní praxe ve výzkumných organizacích, kdy si citlivá data odnášíme domů na USB disku bez jakékoli ochrany. To je špatná praxe.*
- *Zpřístupnění neoprávněné osobě (ponechání o samotě v určeném prostoru) – taková bezpečnostní klasika, nedávno běžela v médiích na toto téma hezky zpracovaná kampaň s Jiřím Dvořákem v hlavní roli. Doporučujeme k vyhledání.*
- *Ponechání informace bez odpovídajícího zabezpečení – bez hesla na volně uloženém externím disku, zapomenutá kopie na tiskárně, hromada papírů na stole, ale třeba i zmuchlané papíry v odpadkovém koši. Od toho máme k dispozici skartovačky.*
- *Práce s informacemi mimo určený prostor – v některých závažnějších případech, zejména u klasifikovaných informací dle zákona 412/2005 Sb., je nutno s informacemi pracovat jen v předem určených a zabezpečených prostorách. Ale platí to třeba i o nakládání s nebezpečnými biologickými vzorky. Snad nikoho (znovu) nenapadne vynášet roztoky s živými viry mimo laboratoře s odpovídajícím stupněm bezpečnosti.*

### Bezpečnost a bezpečnost prostředí

Cílem je zabránit neoprávněnému přístupu, poškození a narušování informací a vybavení pro zpracování informací.

#### Fyzická bezpečnost

- *Vymezené prostory s odpovídajícím typem bezpečnosti.*
- *Kontrolované vstupy a přístupy se záznamem, ideálně s časovým razítkem.*

#### IT bezpečnost (kryptografie, kybernetická bezpečnost)

- Správné a efektivní využití kryptografie na ochranu důvěrnosti, autenticity a/nebo integrity informací – možná znáte různé využití hardwarových klíčů.
- Zabezpečení sítě proti neoprávněnému přístupu – v zahraničí naprosto běžné omezení dle jednoznačného identifikačního čísla každého zařízení.

#### Administrativní bezpečnost

- vhodné administrativní postupy, při tvorbě, příjmu, evidenci, zpracování, odesílání, přepravě, přenášení, ukládání, skartačním řízení, archivaci, případně jiném nakládání s utajovanými informacemi.

Příklady technologií, které zasluhují zvýšenou pozornost

V závorkách jsou u jednotlivých technologií uvedeny zkratky ministerstev nebo orgánů, kterým daná oblast spadá do kompetence, a také typické klasifikační stupně utajení informací z těchto oblastí dle zákona 412/2005 Sb. Jedná se vždy o výzkum, vývoj a výrobu v dané oblasti:

*Technické a dopravní prostředky, zařízení a materiály sloužící k provádění operativně pátracích činností, rozborů a expertíz (MF – V, D)*

*Informační systémy, ve kterých se zpracovávají individuální, integrovaná, analytická či kumulovaná účetní, finanční a rozpočtová data státu včetně dat daňových subjektů (MF – V, D, T)*

*Obranný a bezpečnostní výzkum (MO – V, D, T)*

*Výbušniny a produkty pro zbrojní průmysl (MPO – V)*

*Technické prostředky a postupy v oblasti kriminalistické expertizní činnosti (MV – V, D)*

*Bezpečnostní systémy, zařízení a technika, architektura a bezpečnostní nastavení informačních systémů, dokumentace o provozu a zabezpečení (MV – V, D, T)*

*Bakteriologické (biologické) nebo toxinové zbraně, vysoce rizikové agens nebo toxiny (SUJB – V, D)*

*Materiálně technické zabezpečení, evidence a doklady o výzkumu a vývoji (příslušná zpravodajská služba – V, D, T)*

*Úkoly v oblasti kryptografické ochrany, analýzy a technického rozvoje prostředků k ochraně utajovaných informací (NUKIB – V, D, T, PT)*

*Bezpečnostní systémy, zařízení a technika (GIBS – V, D)*

Nakonec této bláznivé kapitoly zmiňme ještě takzvané zboží dvojího užití, které vymezuje zákon č. 594/2004 Sb. a Nařízení rady (ES) 428/2009. Jedná se o regulaci vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží pro zamezení legalizace výnosů z trestné činnosti, podpory terorismu a plnění mezinárodních závazků o jeho nešíření – pro vývoz zboží dvojího užití je vyžadováno povolení (MPO, licenční správa). Vydání licence ještě automaticky nezajišťuje vývozci realizaci vývozu, protože podléhá nezávislému kontrolnímu úřadu státu – celní správě.

*Dual-use – zboží s možným užitím v oblasti obrany a bezpečnosti*

*Hmotné – výrobky, materiály, stroje a zařízení, přípravky*

*Nehmotné – software, know-how, technologie, dokumentace*

POZOR!!! – výjimka pro základní výzkum je zde výrazně odlišná od definice dle Frascatiho manuálu.

*Základní vědecký výzkum je experimentální nebo teoretická práce vynakládaná zásadně za účelem získání nových vědomostí o základních principech jevů nebo pozorovatelných skutečností, která není primárně zaměřena na specifický praktický záměr nebo cíl.*

*Porovnejte definice základního výzkumu v různých pramenech a zamyslete se, co to prakticky znamená.*

Pokud je výsledkem věc, u které uvažujete o transferu znalostí a technologií, nemůžete se schovat pod tuto výjimku. A navíc, pokud se pokoušíte o mezinárodní transfer znalostí a technologií, je vaše instituce v roli vývozce.

Jako třešničku na závěr kapitoly zmiňme ještě Seznam vojenských materiálů – regulaci obchodu se zbraněmi a vojenským materiálem. Kompetence a udělování licencí spadá pod MPO a existuje obecná licence pro výzkum.

ALE:

Subjekt je oprávněn nabízet své výrobky a služby, vstupovat v jednání se zahraničními partnery atd. teprve poté, co obdrží příslušné povolení k obchodu s vojenským materiálem a pro realizaci konkrétních obchodních případů je dále nutné požádat o licenci. Čeho se to týká? Opět jen příklady, které se reálně v akademickém prostředí vyskytují:

*Optické zaměřovače s elektronickým zobrazováním.*

*Chemické látky, „biologická agens“, „látky určené pro potlačování nepokojů“, radioaktivní materiály, související vybavení, součásti a materiály.*

*„Energetické materiály“ a příbuzné látky.*

*Laserové systémy s dostatečným výkonem ... a příslušné vybavení pro manipulaci s paprskem, jeho šíření a zaměřování.*

### 2.3.2 Know-how a obchodní tajemství

Předchozí kapitola se může v mnoha případech jevit jako zcela odtržená od problematiky transferu znalostí. Proto se v této navazující zaměříme na čistě praktickou část a trochu si rozšíříme skupinu předmětů, se kterými transfer znalostí a technologií může pracovat.

Mimo autorských, průmyslových a soutěžních práv, které každé má vlastní skupinu zákonů, existuje ještě obrovská skupina znalostí a dovedností lidí, které jsou tvořené na individuální bázi, často jako kumulativní

kombinace znalostí, dovedností a schopnosti tvůrčího využití. Intuitivně se pro označení tohoto potenciálu využívá pojem know-how. Zejména ve výzkumném prostředí je hodnota know-how nezměrná a dominantní, dlouhodobě cíleně vytvářená a je přímo povinností veřejně financovaného výzkumu, aby s touto hodnotou aktivně pracoval a řádně ji využíval.

*Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník, § 504 – Obchodní tajemství (Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník)*

*Obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určité, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.*

Právní řád České republiky však pojem know-how nezná. Pro praktické nakládání s know-how je tak třeba opřít se o termín obchodního tajemství, které nám dává poměrně jasný rámec pro praktické využívání know-how. § 504 Občanského zákoníku identifikuje znaky, které musí být všechny naplněny současně, aby mohlo být něco prokázáno jako obchodní tajemství.

Pojďme se podívat na jednotlivé body (Doleček, 2022):

- **Konkurenčně významné skutečnosti** – jedná se o informace, znalosti, dovednosti, vybavení a další zdroje, které vytvářejí konkurenční výhodu. Nemusí být nové ani jedinečné, nemusí být nijak speciální ani geniální. Stačí samotný fakt, že to, že tyto skutečnosti máte, vám umožňuje konkurovat někomu jinému ve vašem oboru činnosti. Zdá se tedy, že naplnění tohoto bodu je vcelku automatické.
- **Určité** – abychom mohli s know-how pracovat, musíme ho nějakým způsobem vyjádřit a zachytit. Lze to vnímat jako analogii u autorských práv, aby se dílo stalo jejich předmětem, musí být vyjádřeno v objektivně vnímatelné podobě. Pro praktické účely se tak nabízí možnost sepsat ho jako recepturu či postup, natočit jako audiozáznam nebo videonávod. Při jeho záznamu je dobré vycházet z mentálního předpokladu, že cílem záznamu je naučit to někoho dalšího = umožnit jeho předání, řízený přenos. U složitějších dovedností se může jednat také třeba o výcvikový kurz. I takový lze poměrně jasně popsat dle obvyklých standardů.
- **Ocenitelné** – jsou-li splněny dvě předchozí podmínky, pak je automaticky splněna i tato podmínka. Oceňování duševního vlastnictví je samostatná disciplína a profese, kterou lze do jisté malé míry alternovat vlastními kalkulacemi. Pro naplnění znaku obchodního tajemství není nutné ocenění skutečně realizovat a už vůbec není nutné mít na to kulaté razítko znalce. Pomůže ale mít připravené podkladové kalkulace a strategii finančního zhodnocení know-how, klidně i v několika variantách.
- **V příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti** – velmi úzce souvisí hned s první podmínkou konkurenční významnosti. Běžně nedostupné zdroje jsou takové, u kterých muselo být vynaloženo jisté úsilí (finanční, administrativní, analytické, tvůrčí a jiné), aby byly získány. Museli jste nakoupit specifické vybavení, naučit se s ním zacházet, zajistit provozní podmínky, domluvit si dodávky spotřebního materiálu, postupně vytváříte databázi měřených výsledků, nebo vytváříte sbírku relevantních vzorků. Nelze jít jednoduše do obchodu nebo na internet a celou sadu těchto zdrojů si objednat za cenikovou cenu. Tato podmínka není ostrá a její obhajitelnost může být obtížná, na druhou stranu je možné se na obhajobu připravit postupnými záznamy o tvorbě kumulativního know-how (například záznamy o verzích a postupném rozšiřování data setů, obnovování potřebných certifikátů, proškolení osob a podobně).
- **Souvislost se závodem** – toto je taková právníková a pro laika obtížně čitelná formulace. Fakticky se zákonodárci snažili říct, že je obchodní tajemství nějakým způsobem převoditelné, přenosné mezi různými subjekty. Nemusí být nutně integrálně propojeno s celou firmou, podnikem nebo institucí. Jako laik si můžete představit jednu rodinnou firmu, společnost s ručením omezeným, která v jednom městě provozuje kavárnu s cukrárnou, ve stejném městě k tomu ještě provozuje maloobchod a velkoobchod s potřebami pro cukráře a vybavení kaváren, a ještě k tomu vyrábí nábytek na míru a také část polotovarů pro cukráře. Jedna firma tak má hned několik závodů: kavárnu, cukrárnu, dílnu na nábytek, dílnu na výrobu potravinových polotovarů, kamenný obchod a sklad s distribučním zázemím. Příklad obchodního tajemství související jen s jedním (nebo s několika) z jejich závodů vás určitě snadno

napadne. Už jen seznamů zákazníků může být několik a velmi rozdílných. Každý z nich může být samostatně transferován společně se závodem, anebo i samostatně.

- **Vlastník zajišťuje jejich utajování** – prakticky nejdůležitější podmínka obchodního tajemství. Pokud se k němu nebudete chovat jako k tajemství, pravděpodobně ho jako tajemství neobhájíte. V této souvislosti lze doporučit studium české technické normy ISO/IEC 27002, kterou budeme zmiňovat ještě dále, a kterou tvoří soubor postupů pro opatření bezpečnosti informací. Pro obhajobu a praktické využití obchodního tajemství jako předmětu transferu znalostí je nezbytné zavést některá opatření – například registr know-how.

### Registr know-how

Myslíte-li to se správou a transferem know-how ve vědeckém prostředí vážně, nezbyde vám než zavést registr know-how hned z několika důvodů.

#### Co vám registr přinese?

- 1) Budete mít jasné podklady pro smlouvy o spolupráci ve výzkumu (znalostní background), včetně podkladů pro jejich nacenění a následnou kalkulaci.
- 2) Budete umět odlišit transfer znalostí od prosté výzkumné služby a vyhnete se nebezpečí „smluvního výzkumu“. Navíc transfer snadno obhájíte i před přísnými úředníky – doložíte existenci obchodního tajemství s dřívějším datem, než je smlouva o jeho převodu či využití.
- 3) Budete moci bezpečně využít výjimku z povinnosti zveřejňovat smlouvy v Registru smluv. Podstata smlouvy, která je registrovaným obchodním tajemstvím, je jednoznačně identifikována číslem nebo kombinací čísel, které můžete bezpečně zveřejnit a samotné know-how už nemusí ve smlouvě vůbec figurovat.
- 4) Usnadní vám to práci s původci a specifikací rozsahu spoluprací, celkově zrychlí a usnadní proces sepisování smluv o spolupráci.
- 5) Vaši účetní vás budou milovat, protože s číselnými položkami, které mají jasné ceny a jasné zařazení do účetní osnovy se jim bude pracovat mnohem lépe než s mnohotvarou a neuchopitelnou chimérou duševního vlastnictví bez autorských nebo průmyslových práv.

#### Co musíte udělat?

- 1) Nejdříve bude nutné sepsat nebo jinak zaznamenat každé jednotlivé know-how, u kterého přichází do úvahy jeho transfer. Ideálně jako kuchařku, recepturu, videonávod, školení nebo kombinaci libovolného. Třeba ve struktuře: v prvním kroku udělám to, ve druhém tohle, tady podle toho, co vidím, vyberu tohle, když je to červené, vím, že se musím vrátit o tři kroky zpět, a tak dále. Snahou je být co nejvíce objektivní, specifikovat parametry výběru (lze-li), nebo doporučené intervaly hodnot. Snažte se minimalizovat vliv subjektivních vjemů a dojmů, jako když se snažíte stejnou dovednost naučit někoho dalšího. To je vlastně principiální podstatnou know-how.
- 2) Určete a sepište seznam osob, které jsou oprávněné do know-how nahlížet a pracovat s ním – u každého KH musí být a každá osoba uvedená v seznamu ho musí podepsat nebo jednoznačně potvrdit, že ví o tom, že se jedná o vaše obchodní tajemství.
- 3) Přiřadte každému know-how jednoznačné číslo. Koncipovat ho můžete libovolně – rok/laborka/grant/maskot/cokoliv/007. Seznam identifikačních čísel by měl vést někdo, kdo je zodpovědný za správu duševního vlastnictví v dané instituci a určitě by k němu měl mít přístup transfer a také ti, kteří pracují s projekty.
- 4) Zaveďte si systém vedení seznamu know-how a souvisejících informací. Obvykle stačí obyčejná tabulka v Excelu, databáze je samozřejmě super. Co musí seznam nezbytně nutně obsahovat je:
  - a. Identifikační číslo předmětného know-how
  - b. Název (nevadí kryptografický, nejlépe se hledají technologie typu KPR37a)
  - c. Informace o místě a způsobu uložení know-how

- d. Seznam oprávněných osob
  - e. Další informace – například uzavřené licence a další smlouvy. Toto už by mělo navazovat na kompletní datový systém transferu znalostí.
- 5) Zvolte vhodné místo uložení – může být v papírové podobě, pak se doporučuje trezor, může být digitálně na vymezeném diskovém úložišti chráněném šifrou. Doporučuje se soubory zaheslovat – předání hesla pak znamená zpřístupnění souborů. Správu hesel lze řešit dostupnými nástroji, ale šifrovaně.
  - 6) Každý dokument označte, že se jedná o know-how a jeho číslo. Vhodné formulace do záhlaví nebo do vodotisku – pro interní potřebu, nešířit mimo okruh pověřených osob.
  - 7) Připravte a implementujte interní směrnici tak, aby všichni, kdo budou pracovat s know-how, věděli, co mohou a nemohou dělat. Například že při každém tisku se dělají rozcestníky a číslovají se kopie – kopie 1 pro pana X, kopie 2 pro pana Y (když to pak někde zůstane ležet, aspoň se ví, kdo za to může) – vhodné je využít ČSN ISO/IEC 27002. Všichni, kdo se ocitnou na seznamech pověřených osob, by měli písemně potvrdit, že se seznámili s touto směrnicí.
  - 8) U každého know-how může a nemusí být kalkulace nebo popis, jak s ním může probíhat komercializace – individuálně v plné škále možností. Něco bude mít ceníkovou cenu (to zejména u těch věcí, co vstupují často do zakázek) – v tu chvíli ale máte jasný transfer a položku na faktuře. Něco může být zohledněno v práci lidí a jejich hodinové mzdě (ty případy, kdy je to hodně o jejich zkušenostech), něco může být licencováno procentem z budoucích využití atd.

V okamžiku, kdy je registr zaveden a průběžně veden, dá se s know-how a obchodním tajemstvím plnohodnotně obchodovat – dá se licencovat, dá se vkládat do spoluprací, dá se oceňovat, dá se s ním kalkulovat. Máte připravený nástroj, který vám nemůže odmítnou žádný právník ani účetní.

### 2.3.3 Nagojský protokol

V kontrastu k předchozím kapitolám se závazky plynoucí z tzv. Nagojského protokolu (Zákon č. 93/2018 Sb., o podmínkách využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu) zdají být jako procházka růžovou zahradou. Na druhou stranu už máme pár případů, kdy vědec skončil ve vězení v rozvojové zemi prostě z důvodu, že nařízení nerespektoval. Tuto oblast zařazujeme do periferie okruhu práce transferáře z toho důvodu, že je úzce provázána s aktivitami sdílení materiálů a vzorků (upravených smlouvami typu MTA – Material transfer agreement) a měl by tedy mít v hlavě varování, že na to nesmí zapomenout. Dostávat vědce z vězení pravděpodobně jako transferář nebudete muset.

Nagojský protokol o přístupu ke genetickým zdrojům a spravedlivém a rovnocenném sdílení přínosů plynoucích z jejich využívání je mezinárodní dohoda, která vytváří právní rámec pro práci s genetickými zdroji. V platnost vstoupil v roce 2014, do našich zákonů se propsal v roce 2018. Jeho implementaci má v kompetenci ministerstvo životního prostředí.

Hlavním cílem Nagojského protokolu je omezit biopirátství v rozvojových a postkomunistických zemích, ve kterých býval genetický zdroj získán bezplatně a následně byl patentován a využíván v některé hospodářsky vyspělé zemi. Obvykle se tak děje ve farmaceutickém nebo zemědělském průmyslu. Postup podle Nagojského protokolu by měl zaručit, že profit z využití genetických zdrojů se vrátí alespoň částečně také do země původu. Zavádí se proto systém pravidel a dokumentů, které povolují sběr a využití genetických materiálů z přírodních nebo vypěstovaných zásob, včetně monitorování cesty ze země původu, jejich ukládání v různých bankách, postupné zkoumání až po výsledné využití.

Povinností transferáře je umět s takovým materiálem pracovat, využívat při jeho předávání smlouvu typu MTA, která obsahuje také ujednání o tom, že materiál spadá pod Nagojský protokol, a společně se vzorkem předávat také kompletní dokumentaci. Myslete na to zejména v případě, kdy se pohybujete v biologickém výzkumu a vývoji, který směřuje k novým lékům, chemickým látkám či kosmetickým přípravkům.

### 3. Proof-of-concept

Ověření konceptu (proof-of-concept, PoC) je fáze, při které dochází k ověření, že určitý koncept/myšlenka nebo teorie mají potenciál pro aplikaci a etablování v reálném světě. PoC představuje důkaz prokazující, že projekt nebo produkt je proveditelný a dostatečně ověřený, aby do jisté míry „ospravedlnil“ náklady potřebné na jeho podporu a rozvoj.

PoC je do určité míry možné vnímat jako prototyp, který je určen k určení proveditelnosti. Většinou je vyžadován investory, kteří si tímto krokem ověřují hmatatelný důkaz, že spuštění svého následného obchodního návrhu může zaručit zdravou návratnost investic. Projektoví manažeři používají PoC k identifikaci mezer v procesech, které by mohly produktu bránit v úspěchu. Jedná se tedy o velmi důležitý mezičlánek v rámci samotného procesu komercializace, k tomu, aby případná následná smluvní transakce byla úspěšná a zajišťovala tak pro oba partnery významnou jistotu ve funkčnosti, proveditelnosti a uplatnitelnosti daného výsledku VaV.

Jak vypadá interní systém schvalování dílčích projektů na české univerzitě? Jako příklad uvedeme systém ukotvený na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích.

Celý proces zastřešuje a administruje Kancelář transferu technologií Jihočeské univerzity (KTT JU), do jejíž kompetence mimo jiné tato oblast spadá. Nejprve je v rámci Jihočeské univerzity vypsána interní výzva se specifikací podmínek, zejména maximální požadovaná výše rozpočtu, doba řešení dílčího projektu, výstupy dílčího projektu, struktura uznatelných nákladů apod. V průběhu vypsání výzvy KTT JU kontroluje, konzultuje a doporučuje vědeckým pracovníkům jejich projektové návrhy. Zpravidla též KTT JU organizuje informativní seminář pro podání dílčích projektů a podrobných pravidlech výzvy, o který bývá zpravidla velký zájem. Po ukončení interní výzvy probíhá kontrola administrativního souladu a případného vyžádání doplňujících podkladů. Dále si kancelář transferu technologií provádí předběžnou kontrolu v patentových databázích z hlediska novosti a stejně tak rešerši v aktuálních projektových databázích. KTT JU ověřuje pomocí rešerše komerční potenciál budoucího uplatnění daného navrženého výsledku VaV k ověření. Následně jsou veškeré dílčí projekty předloženy k rozhodnutí tzv. Radě pro komercializaci, která je třetinově zastoupena ze zástupců komerční sféry, finanční sféry a vědecké sféry JU. Na základě jejího doporučení/nedoporučení jsou informovány řešitelské týmy.

Řešitelské týmy, které realizují své PoC aktivity, komunikují po celou dobu řešení dílčího projektu s KTT JU, která komplexně zajišťuje administrativu celého řešeného dílčího projektu (řešení objednávek, faktur, poradenství a konzultace apod.).

Rada pro komercializaci v průběhu řešení dílčího projektu schvaluje kvartální zprávy, změny dílčích projektů, hodnotí průběh implementace daných ověřených výsledků VaV.



Obrázek 6 Schvalování dílčích projektů pro ověření konceptu (PoC)

#### Co se děje po ukončení ověření konceptu PoC opět na příkladu Jihočeské univerzity

Po ukončení realizace dílčího projektu je Kancelář transferu technologií JU požadována od hlavního řešitele dle podmínek přidělení finanční podpory: závěrečná zpráva; výsledek/výsledky PoC aktivity určené ke

komercializaci; vytipování oblastí a firem pro komercializaci, s touto aktivitou pak souvisí i diskuse nad způsobem a formou komercializace.

KTT JU návazně na odevzdání závěrečné zprávy a požadovaných podkladů viz výše zveřejňuje výsledky určené ke komercializaci na webových stránkách a dále na projektových databázích, kde jsou představovány nejnovější technologie (jctt.cz, HKTD, IPI, databáze Transfera apod.) paralelně manažerka komercializace oslovuje firmy z dané oblasti a zahajuje jednání se zástupci komerční sféry. Jednou ročně hlavní řešitel ve spolupráce s vedoucí KTT JU prezentuje postup v rámci implementace v radě pro komercializaci.

### **Plán udržitelnosti systému komercializace na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích**

Z hlediska dlouhodobého plánu udržitelnosti systému komercializace je výsledek VaV zaznamenán v systému interní dokumentace KTT JU a v systému softwaru na sledování duševního vlastnictví Jihočeské univerzity, který sleduje jak kompletní dokumentaci k duševnímu vlastnictví Jihočeské univerzity, tak ekonomickou statistiku, resp. veškeré finanční náklady s touto problematikou související vč. případného komerčního uplatnění. Tento záznam je veden od okamžiku identifikace komerčního potenciálu a dále. Vedoucí KTT zároveň pomocí tohoto systému zapojuje do dílčích projektů potřebné specialisty, deleguje úkoly, sleduje výstupy a zároveň vyhodnocuje průběh a plnění dílčích projektů. To vše za cílem uplatnění výsledku v komerční praxi. Informace o průběhu komercializace výsledků předává vedoucí KTT prorektorovi pro VaV a dále členům Rady pro komercializaci formou pravidelných průběžných zpráv. V případě, že je komercializace úspěšně zakončena a generuje zisk, postupuje se dle platných interních směrnic a rozdělení příjmů z komercializace se rozděluje dle opatření rektora o nakládání s nehmotnými statky R 274\_2014. Klíčová v rámci této fáze je předně komunikace s řešitelským týmem – a následná komunikace na pravidelných poradách KTT 1x za měsíc.

Kancelář transferu technologií JU v rámci implementačního období komplexně zajišťuje následující aktivity: náklady zahrnující marketing a propagaci výsledků výzkumu a vývoje, cílené kontakty a jednání s firmami (licenční jednání apod.); prezentace na výstavách, veletrzích; provozní materiál; poplatky – přístupy do databází, klastrů, platforem; odborné služby – externí experti jsou-li potřeba; P.R. – na webových platformách Jctt.cz, IPI Singapore, HKTD, Transfera.cz, DEIP apod.

### **Významné nástroje finanční podpory na PoC aktivity v České republice**

Na samotném úvodu mohu uvést, že Jihočeská univerzita jako taková nemá aktuálně disponibilní finanční prostředky pro samotnou podporu PoC aktivit. Z tohoto důvodu se snaží sehnat významné finanční prostředky z jiných finančních zdrojů. Pro aktuální informace o dostupných výzvách z národních i mezinárodních zdrojů kontaktujte prosím vaši kancelář transferu.

#### **3.1 Identifikace a evidence výsledků**

Veřejné vysoké školy či akademické instituce se vedle svých hlavních aktivit stávají také zdrojem informací a nových poznatků, které mohou být využity v komerční sféře. Tyto poznatky přispívají nejen k rozvoji poznání, ale také k rozvoji ve společenské sféře. Aplikované výsledky výzkumu a vývoje ze strany komerčních subjektů mohou také zajistit finanční prostředky, které budou následně využity k dalšímu celkovému rozvoji daných institucí.

V případě, že se identifikuje výsledek výzkumu a vývoje, který by bylo možné chránit jako předmět průmyslového vlastnictví, je potřeba si uvědomit, že se nejprve musí zajistit jeho průmyslově-právní ochrana. Možnosti včetně jejího kompletního zajištění vám poradí zaměstnanci kanceláře transferu technologií. Následně vyplníte oznámení původce/spolupůvodce a tím začíná celý tento proces.

To umožní zaměstnavateli se s výsledkem seznámit v jeho úplnosti. Poté, co byl zaměstnavatel řádně informován, začíná běžet lhůta 3 měsíců, ve které je zaměstnavatel povinen se rozhodnout, zda právo na výsledek uplatní či nikoliv. Pro průmyslově právní ochranu jsou většinou vybrány pouze takové výsledky, jež byly ohodnoceny jako komerčně zajímavé a jejichž další rozvoj a realizace budou zatíženy nižším rizikem neúspěchu oproti výsledkům, které do dalších fází nepostoupily.

Nejvýznamnějším mezníkem v rozhodování jsou v první řadě technologické faktory – zejména se jedná o novost, inovativnost řešení a zralost technologie. Dalším mezníkem pro rozhodnutí o zahájení procesu

průmyslově-právní ochrany jsou faktory tržní a ekonomické. Nalezení tržního potenciálu s dostatečně velkým trhem je klíčovým faktorem pro uplatnění vědeckého výsledku/technologie v praxi.

Specializovaná pracoviště transferu technologií by měla vypracovat ke každému oznámenému výsledku s možným komerčním potenciálem stanovisko, které zahrnuje výše zmíněné technologické i ekonomické a tržní faktory, dále doporučené formy průmyslově-právní ochrany, analýzu finanční náročnosti ochrany a popř. předběžný plán uplatnění výsledku v praxi. Toto stanovisko je předáno jak výzkumnému pracovníkovi – původci výsledku výzkumu a vývoje, tak děkanovi příslušné fakulty a následně rektorovi univerzity pro usnadnění rozhodnutí, zda právo na výsledek uplatnit či nikoli.

Vypracované stanovisko pracoviště transferu technologií by mělo zahrnovat i informace, zda byl výsledek součástí nějakého realizovaného projektu, kdo bude hradit náklady spojené s průmyslově-právní ochranou stejně jako informaci, kdo je hlavním původcem a případně dalšími spolupůvodci.

Na základě mapování běžné praxe na univerzitách i v zahraničí je vhodné do procesu TT na univerzitách v ČR začlenit mezi oznámení původce a stanovisko kanceláře transferu technologií také stanovisko vedoucího katedry a případně i rady pro komercializaci. Rada pro komercializaci bývá v systému interních výzev vypsanych pro vědecké pracovníky na ověření výsledků VaV rozhodujícím a klíčovým orgánem pro rozdělování těchto finančních podpor. Tato rada má tedy ucelený přehled o výsledcích VaV a jejich následném uplatnění v oblasti duševního vlastnictví, resp. v oblasti průmyslově-právní ochrany.

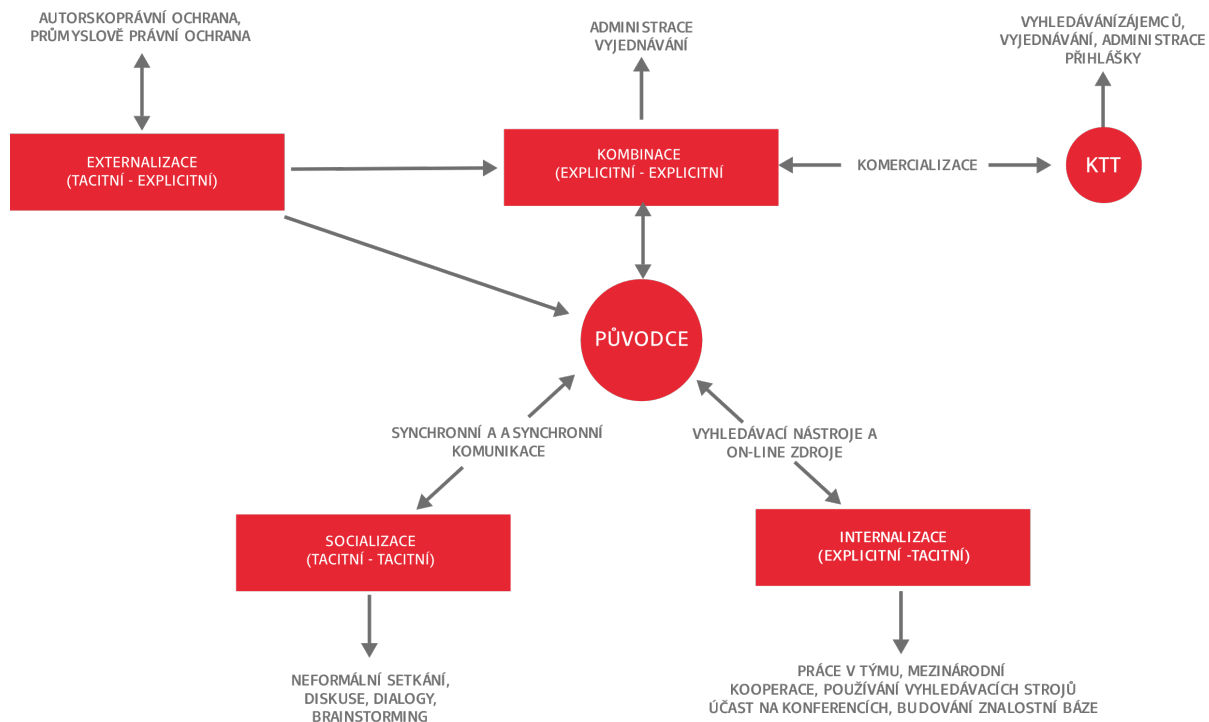
Jako zásadní se v rámci přenosu explicitní znalosti z kanceláře transferu technologií směrem k Úřadu průmyslového vlastnictví k její externalizaci jeví přesné definování základních okruhů, tříd a patentových nároků. K tomuto kroku je potřeba mít kvalitní znalostní bázi a uložené znalosti nasdílené pro celou patentovou kancelář. V praxi se ukazuje, že právě patentové kanceláře mají dostatek odborníků v jednotlivých oborech, resp. jsou schopny obsáhnout většinu oborů. Naproti tomu kanceláře transferu technologií většinou v rámci externalizace zveřejnění duševního vlastnictví zaměstnanci pro jednotlivé obory nemají, což je k tomuto kroku nutné. Působnost těchto znalostních pracovníků je pro vymezení jednotlivých dílčích částí v rámci patentových nároků klíčová nejen z hlediska uznání a hladkého průběhu řízení o vynálezu, ale i co se týče budoucí konkurenceschopnosti.

Samotnou ochranou duševního vlastnictví však tento proces nekončí. Zásadní je i následná komercializace, kde kancelář TT zajišťuje navazující komunikaci a úkony směrem ven z univerzity. Mělo by tedy docházet ke snaze předávat explicitní znalost dále.

### 3.1.1 Model řízení znalostí

V současné době neexistuje ve společenských vědách odborné ukotvení řízení transferu technologií. Vědní disciplínou, která disponuje patřičnou teoretickou základnou a vazbou na transfer technologií, je právě znalostní management. Základem je řízení znalostí, a to jak explicitních, tak tacitních, kde obě tyto skupiny jsou naprosto klíčové i pro efektivní transfer technologií (Štemberková, 2019). Vzájemnou vazbu a přeměnu těchto znalostí v rámci vědní disciplíny znalostního managementu popisuje tzv. SECI model (Nonaka & Takeuchi, 1995). Procesy internalizace, externalizace, socializace a kombinace jsou klíčové i pro transfer technologií.

Model řízení znalostí je model, který vysvětluje, jak jsou tacitní a explicitní znalosti přeměněny, resp. konvertovány na organizační znalosti. V centru tohoto modelu stojí původce či skupina spolupůvodců, od něj a k němu pak proudí znalosti a informace. Ve směru k externalizaci se jedná především o zveřejnění duševního vlastnictví, tedy o přeměnu tacitních znalostí na explicitní. Při procesu kombinace hrají dominantní roli explicitní znalosti, konkrétně: činnosti kanceláře transferu technologií, vyhledávání zájemců o výsledky VaV a procesování veškerých navazujících kroků. Patří sem také komplexní ochrana duševního vlastnictví a vedení patentového portfolia, dále pak administrace projektů a projektový management.



Obrázek 7 Model řízení znalostí pro efektivní transfer technologií ZNATechTrans – na základě SECI modelu

Dalším navazujícím procesem je právě proces internalizace, v rámci něhož dochází k přeměně explicitních znalostí na tacitní. Do této části počítáme předně spolupráci v týmu, výběr vhodných nástrojů, komplexní rešerše patentové literatury v rámci veřejně dostupných databází k tomu určených, účast na konferencích a veletrzích a tvorbu osobních kontaktů a mezinárodní spolupráci.

V dalším navazujícím procesu nazvaném socializace dochází z pohledu transferu technologií předně k synchronní komunikaci, neformálním setkáním, diskusím, dialogům či brainstormingu. Jedná se také o etablování komunikace s lidmi obecně, případně mezinárodní spolupráci.

Pro všechny obory tedy platí, že v rámci internalizace pomocí vyhledávacích nástrojů, on-line zdrojů a prací v týmu, mezinárodní kooperací, účastí na konferencích a také budováním znalostní databáze dochází ke změně explicitních znalostí na znalosti tacitní. Externalizace jako taková mění znalosti tacitní na znalosti explicitní. Typickým příkladem jsou výsledky VaV, ať již v autorskoprávní, či průmyslově-právní ochraně. V průběhu kombinace dochází k transferování tacitní znalosti na explicitní právě v průběhu administrace přihlášek, vyjednávání a samotného procesu komercializace.

Dle schématu (Obrázek 7) je zřejmé, že se jedná o zobecňující schéma, které je aplikovatelné na jakýkoliv podmodel dílčích oborů bez jejich rozlišení, a to z toho důvodu, že všechny tyto kroky či části modelu jsou shodné a řešené pro všechna oborová zaměření shodně, bez dílčího rozlišení na obory humanitní, technicko-konstrukční či přírodně medicínské.

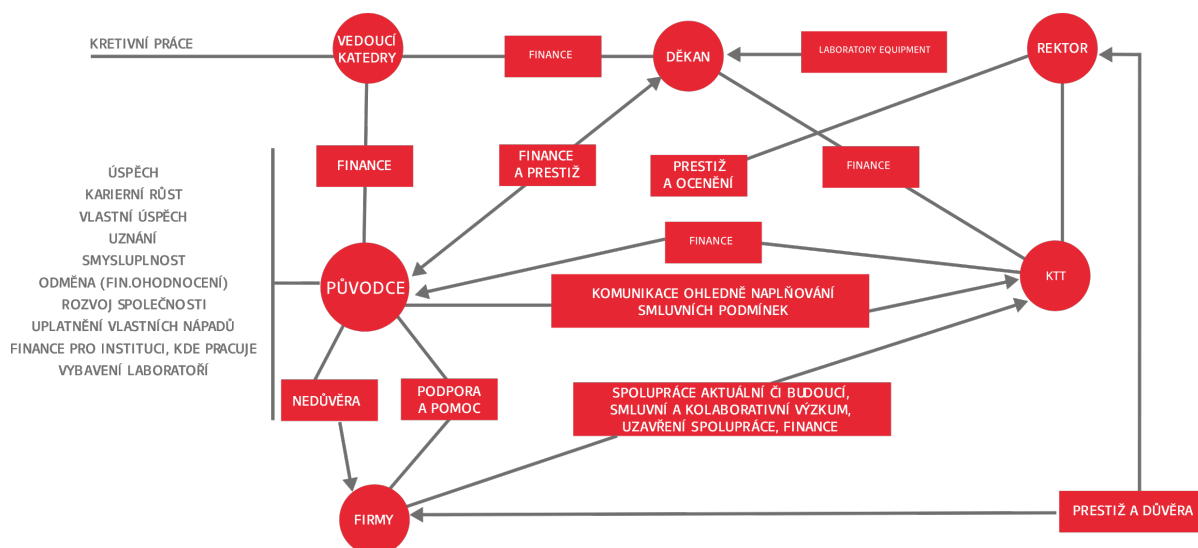
Model efektivního řízení znalostí souvisí se vznikem duševního vlastnictví jako zaměstnaneckého díla na univerzitách dle struktury jednotlivých fakult a jejich hlavní oblasti zaměření. Model v rámci této práce chápeme jako návrh zlepšených postupů, procesů, jako soubor pravidel a doporučení, jak pracovat se znalostmi, duševním vlastnictvím od jeho vzniku až po jeho komerční využití. Návrh modelu vychází z dílčích podkladů, zaměřených na následující oblasti:

- rešerše metodik znalostního managementu, a to jak jejich původních podob, tak i modifikovaných verzí aplikovaných v určité oblasti; pozornost byla zaměřena zejména na práci s tacitní a explicitní znalostí, což je klíčové i u ochrany duševního vlastnictví,
- rešerše odborné literatury o stavu ochrany duševního vlastnictví a transferu technologií v dané oblasti v České republice i ve světě, o přínosech, bariérách a klíčových aktivitách,

- analýza a patentové aktivity na univerzitách v České republice, členěné dle fakult,
- analýza vybraných vnitřních faktorů univerzity s předpokladem vlivu na patentovou aktivitu na univerzitě,
- analýza motivace vědců na univerzitách v ČR,
- analýza současného odměňování původců v ČR a v zahraničí.

Model je třeba dále rozšířit o klíčové bariéry efektivního transferu, jako jsou například neexistence odborného vzdělávání v dané oblasti, dlouhé schvalovací postupy, nedostatečný a neprůhledný motivační systém zacílený především na publikační výsledky, příliš časté změny systému, legislativy a předpisů a chybějící rozpočtové položky na výdaje spojené s rozběhem transferu technologií (Štemberková, 2019).

Souhrnně lze prvky motivace znázornit pomocí vazeb na kompetentní subjekty na univerzitě (Obrázek 8).



Obrázek 8 Prvky motivace akademických pracovníků v oblasti průmyslově právní ochrany

### 3.2 Současné nastavení procesu na českých univerzitách

Současný stav nastavení „běžné obecné praxe“ transferu technologií na univerzitách v případě existence kanceláře TT charakterizuje obr. 7. Původce vytvoří svojí tvůrčí činností výsledek VaV v průběhu svého zaměstnaneckého poměru. Následně je potřeba vyhodnotit samostatně či s pomocí kanceláře transferu technologií, zda je takovýto výsledek způsobilý k průmyslově-právní ochraně. O tomto výsledku informuje kancelář transferu technologií, která je na většině vysokých škol zřízena, zároveň je vhodné, aby původce informoval svého nadřízeného. Od data podání oznámení původce začíná běžet lhůta dle zákona o vynálezech ve smyslu rozhodnutí se, zdali daná univerzita přijme tento výsledek jako zaměstnanecké dílo do svého majetku. Tato lhůta je zákonem stanovena v délce 3 měsíců. K tomuto rozhodnutí je potřeba obvykle stanoviska kanceláře transferu technologií a rozhodnutí děkana příslušné fakulty, na které daný výsledek vznikl, a zároveň rozhodnutí rektora univerzity. Následně je o tom neprodleně informován původce, který stvrzuje svým podpisem souhlas s předáním předmětného výsledku své domovské instituci.

Zaměstnanci kanceláře transferu technologií s původcem aktivně řeší potřebné záležitosti, domlouvají postup a dávají doporučení pro samotnou přípravu převzetí identifikovaného výsledku VaV.

Následně kancelář transferu technologií začíná sama administrovat a připravovat požadovanou přihlášku vybrané průmyslově-právní ochrany na Úřad průmyslového vlastnictví či si najme specializovanou patentovou kancelář v případě, že nedisponuje odborníky v oboru. Pokud je najata patentová kancelář, většinou komunikuje prostřednictvím kanceláře transferu technologií ohledně exaktního popisu s původcem či původci. Poté, co je přihláška připravena, zasílá se dle běžné praxe na finální kontrolu původci, následně se podává na Úřad průmyslového vlastnictví a zaplatí se správní poplatek. V průběhu řízení o udělení cílené vybrané ochrany v případě zaslaných výměrů či jiných náležitostí komunikuje úřad průmyslového vlastnictví s tím, kdo přihlášku podal, tedy buď přes patentovou kancelář, či prostřednictvím kanceláře transferu technologií. Ti pak stejným způsobem, je-li potřeba, komunikují směrem k původci. Jakmile je vyhověno všem zákonným předpisům, je udělena průmyslově-právní ochrana a je o tom informován přihlašovatel. Jakmile tuto informaci získá kancelář transferu technologií, informuje o tom původce a zaeviduje do svého systému daný výsledek vč. nastavení sledování lhůt pro obnovu. Zároveň je většinou potřeba uhradit správní poplatek s tímto úkonem související, což opět zařizuje kancelář transferu technologií.

Nicméně toto je moment, který je významný pro následující kroky, které souvisejí se samotnou komercializací daného výsledku. Jedná se o výsadní právo a kompetence kanceláře transferu technologií, která musí připravit plán komercializace. Následně kancelář musí vyhledat vhodné firmy z daného oboru a začít s nimi komunikovat o možném a vhodném způsobu komercializace daného výsledku, který může být pokaždé jiný, dle možností zmíněných v modelu. Nicméně v rámci tohoto kroku je velmi důležitá spolupráce se samotným původcem či původci, a to z důvodu absolutní znalosti samotného výsledku VaV. Nicméně i přes takto nastavené vazby jsou výsledky kanceláří transferu technologií mnohdy pod úrovní očekávání, které má vedení univerzit a mnohdy je neefektivita procesů hodnocena i samotnými zaměstnanci kanceláří transferu technologií.

Souhrnně se v celém procesu jeví jako klíčové podpořit tato místa:

- *původce/skupinu spolupůvodců – jeho/jejich motivaci – tedy zajistit administrativu spojenou s ochranou samotného duševního vlastnictví a dále zajistit vazby na experty a špičky v daném oboru pro případnou navazující práci,*
- *pracoviště původce/spolupůvodců – zde je velmi klíčový dobře fungující tým – pracovní kolektiv s transparentním přehledem interních pravidel, prostředí podpory a motivace, s tím související adekvátní vybavení jejich pracovišť pro dobré zázemí jejich práce,*
- *kancelář transferu technologií – dobrá znalost interních procesů pro nakládání výsledků s nehmotnými statky, jasně definované oznámení o vzniku zaměstnaneckého díla (výsledku VaV), které je potřeba řešit ve smyslu ochrany duševního vlastnictví, a určení vhodného typu ochrany průmyslově-právní ochrany, provedení rešerše na volně přístupných rešeršních databázích a vyhodnocení novosti a průmyslové využitelnosti,*
- *proces komercializace – s ochráněným výsledkem oslovovat vhodné aplikační partnery v oboru a nabízet jim daný výsledek VaV, následně komunikovat a facilitovat formu uzavření smluvního vztahu či případné navazující vzájemné spolupráce. V případě uzavření smluvního vztahu je hlavním úkolem kanceláře transferu technologií sledovat naplňování jednotlivých uzavřených bodů na straně vědeckovýzkumné organizace vůči aplikačnímu zájemci, a naopak,*
- *spolupráce s dalšími vědeckými týmy (interními, národními i mezinárodními); s ohledem na daný výsledek VaV hledat možnost propojení na další týmy v daném oboru či potřebném navazujícím oboru na národní či mezinárodní úrovni k jeho případnému dalšímu rozpracování či rozšíření, zvýšení možností jeho využití etc.*

**Klíčové znalosti v celém modelu jsou:**

- *znalostí související se samotným výsledkem VaV – tedy jeho obsah, výjimečnost, novost a jedinečnost, průmyslová využitelnost, rešerše v dostupných databázích z hlediska ověření samotné novosti a jedinečnosti vzniklého výsledku VaV,*
- *ochrana vzniklého duševního vlastnictví – expertní vyhodnocení a znalost toho, zda bude chráněno užitečným vzorem, patentem, ochrannou známkou či jiným způsobem průmyslově-právní ochrany, kde*

*bude patent přihlášen a zda se bude uplatňovat v rámci stanovené lhůty případné rozšíření jeho ochrany pro jiné státy,*

- *nakládání s výsledkem VaV v procesu komercializace – znalost o velikosti potenciálního trhu, možných odběratelích, možnostech uzavření smluvního vztahu a za jakých podmínek, v případě uzavření dohodnutého smluvního vztahu – sledování naplňování jednotlivých vytyčených podmínek.*

**Klíčové procesy jsou:**

- *interní proces oznámení vzniku zaměstnaneckého díla,*
- *interní proces přijetí/odmítnutí nahlášeného zaměstnaneckého díla,*
- *proces ochrany duševního vlastnictví,*
- *proces komercializace (Štemberková, 2019).*

## 4. Patenty jako právo a zdroj informací

V kapitole o duševním vlastnictví (2.2) je popsán systém ochrany průmyslových práv, zejména patentů, který je v rámci mezinárodních smluv harmonizován téměř po celém světě. V této kapitole se budeme věnovat tomu, jak tento systém využít nejen pro ochranu vlastních práv, ale zejména k získávání extrémně užitečných informací pro vlastní práci.

Zcela podstatné je uvědomit si, že patent je právo na monopol. Patent ve své esenci je určen k obchodování a omezování práv ostatních subjektů na trhu. Patent má oproti autorskému právu některé základní odlišnosti:

- **Vznik práv** – na rozdíl od autorského práva, které vzniká automaticky vytvořením díla, průmyslová práva vznikají až zápisem do rejstříku. V praxi to znamená, že musíte sepsat přihlášku, odevzdat ji se všemi přílohami na úřadě, úřad provede řízení o přihlášce, a když budete mít štěstí, dožijete se udělení patentu. Možná a v některých místech. Pokud předmět patentu za něco stojí, velmi pravděpodobně také projdete několika soudními řízeními, abyste platnost svých práv obhájili. V některých zemích je to přímo součástí patentového řízení a trauje se, že pokud se o váš vynález nikdo nesoudí, nestojí za nic.
- **Teritoriální omezení** – platí pouze tam, kde si toto právo platíte. Zdaleka ne všechny země světa pracují s patenty a poplatky za udržování patentů nejsou vůbec sjednocené. Náklady na udržování tzv. celosvětového patentu jsou zcela nesmyslné. Udržovací poplatky v čase rostou a je třeba velmi dobře zvažovat, zda se to na daném území ještě tržně vyplatí. To znamená, zda přínosy ze zajištění monopolu převyšují náklady na jeho udržování a vymáhání.
- **Časové omezení** – platí pouze tak dlouho, jak dlouho si toto právo platíte, a cena v čase roste. Navíc je v mezinárodních smlouvách omezena na maximálně 20 let od podání první přihlášky. V některých případech až 25 let (SPC na léčiva).
- **Vymahatelnost práv** – to, že máte právo na monopol, zdaleka neznamena, že vám toto právo někdo nebude porušovat. Naopak to, že někde platíte patent, předpokládá, že jste si vyhodnotili potenciál trhu a domníváte se, že náklady budou nižší než výnosy. Trh existuje a na trh se vždycky vejde další hráč. Byznys není bílá holubice ani nejmorálnější část lidské povahy. Hlídní trhu a vymáhání práv je ale vaše práce a je třeba to zařadit do strategických úvah o tom, kde a proč si chránit monopol patentem.

Když v transferu technologií a znalostí pracujeme s patenty, musíme pracovat se dvěma světy, obchodním a akademickým. Jejich potřeby jsou však zcela odlišné. Role profesionála v transferu je pak v tom, aby vysvětloval akademikům skutečnou podstatu patentování a řídil vynakládané úsilí na tvorbu patentových dokumentů podle toho, jakou mají strategickou hodnotu. Patent není papír potvrzující, že původce je skvělý vědec. Patent je obchodní hodnota!

*Zkusme si udělat malé cvičení – jaké mohou být motivace pro přihlášení patentu výzkumníka z veřejné výzkumné organizace? A jaký to bude mít vliv na podobu patentu?*

*Morální cvičení – jak přistoupíte k situacím, kdy za vámi přijde akademik s takovým požadavkem? A co na to vedení instituce?*

Pro pochopení patentového systému a jeho nesmírného informačního potenciálu je nutné stručně nahlédnout do průběhu a základních pojmů patentového řízení.

### 4.1 Patentové řízení

Průmyslová práva nevznikají na rozdíl od autorských automaticky, ale pro jejich získání je třeba vynaložit značné úsilí a prostředky. Zahájení patentového řízení by měla předcházet detailní strategická rozvaha zahrnující mnoho aspektů, například že:

**Patent** je právní ochrana vynálezu, který je nový, je výsledkem vynálezecké činnosti a je průmyslově využitelný (Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích). Patent je ale především právo na monopol vykoupené povinností zveřejnit velmi specifický popis chráněného řešení tak, aby ho mohl kdokoli najít a buď se s držitelem práv domluvit na licenci k využití, nebo se inspirovat a vymyslet pro vlastní potřebu jiné, lepší řešení, které do rozsahu ochrany nezasahuje.

**Novost** je základní podmínkou pro to, aby vynález mohl být chráněn patentem. Znamená to, že v den podání patentové přihlášky se fixuje tzv. stav techniky, ke kterému se bude posuzovat, jestli je přihlašované řešení nové, § 5 (Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích). V praxi to znamená, že patentový examinator bude hledat v dostupné literatuře odborné i patentové bez ohledu na zemi nebo autora, a pokud nalezne dokument, kde je přihlašované řešení popsáno, přihlášku zamítne. Z toho plyne, že na závadu novosti mohou být i vlastní publikace nebo přednášky původců, novosti vadí studentské práce, příspěvky na konferenci či popularizační a propagační články v časopisech. Nepříjemnou zprávou je, že posuzovány budou i dokumenty, které možná v době podání přihlášky ještě nebyly zveřejněny (lhůta 18 měsíců pro zveřejnění).

**Vynálezecká činnost** určuje vedle novosti také to, zda bylo nutné k nalezení přihlašovaného řešení vyvinout tvůrčí činnost, a tedy že předkládané řešení nevyplývá pro odborníka zřejmým způsobem ze stavu techniky, § 6 (Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích). Toto kritérium je mnohem méně objektivní než kritérium novosti. Examinátor by měl být dostatečným odborníkem v oborech, které posuzuje, a pak hledá v dokumentech takové, ze kterých by šlo přihlašované řešení poskládat. V tomto případě naštěstí pracuje pouze s těmi, které byly ke dni podání přihlášky již zveřejněny. Nicméně i tak mohou být některá řízení zábavná, zejména pokud se pohybujete v oblasti zcela nové, otevíráte nové oblasti, dotýkáte se kontroverzních témat.

**Smysluplné trhy a využitelnost** je klíčový parametr pro teritoriální rozsah, který má přímý vliv na finanční i procesní náročnost. Výzkumné organizace obvykle nejsou samy schopny vynález uvést do praxe a dodávat na trh, potřebují k tomu partnera, nebo hned několik partnerů. S partnery bude třeba uzavřít licenční smlouvy, ke kterým povede možná nejjednodušší vyjednávání. Motivace, se kterou chceme patentovou přihlášku podat, ovlivňuje celou její tvorbu zcela zásadním způsobem.

**Vymahatelnost práva** je obrovskou slabinou českých výzkumných organizací. Většinou nemají kapacity na to, aby hlídaly, co se na trhu děje a zda jim někdo práva neporušuje. Do právních sporů se jim nechce, přestože v některých zahraničních zemích jsou patentové spory tou nejdůležitější součástí patentového řízení a někdy také zdrojem největších finančních toků (tzv. patentové trollování je sice možná nemorální, ale výnosný byznys).

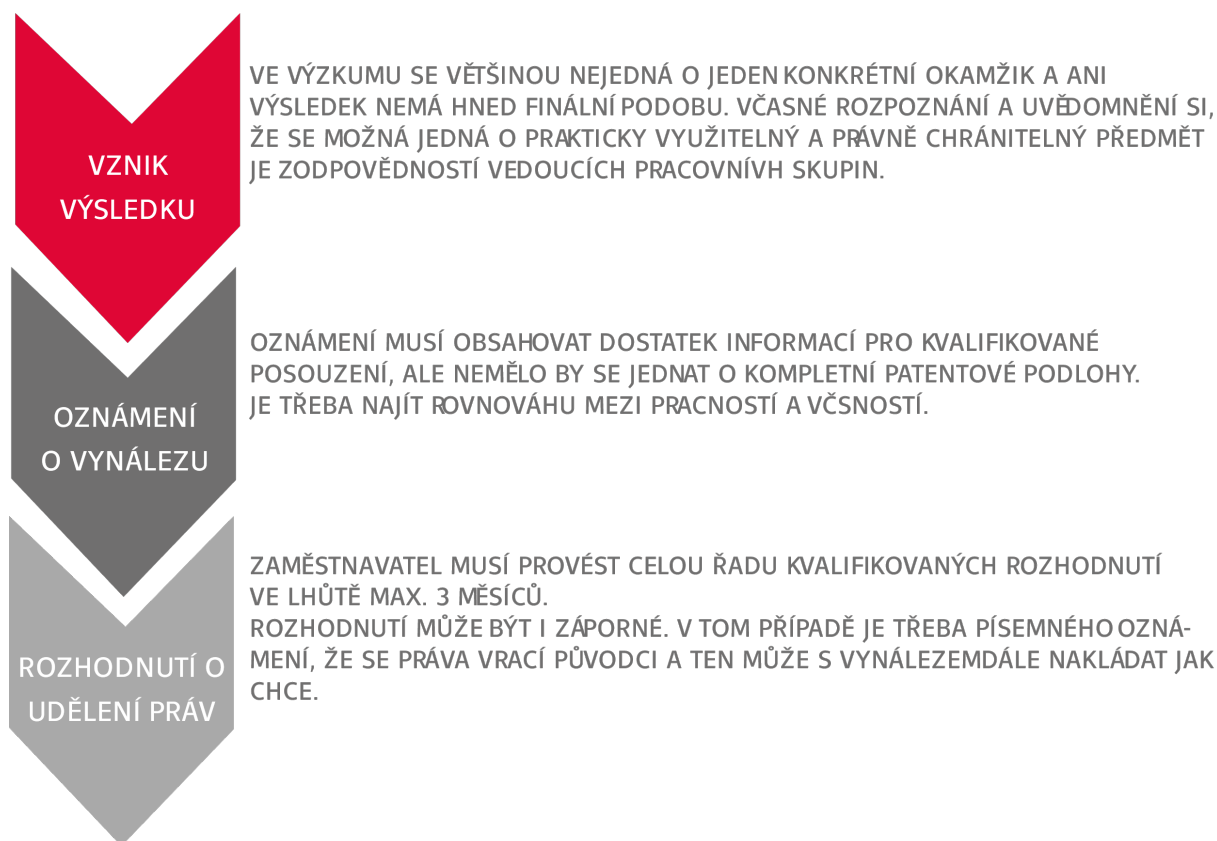
Řízení o patentu má několik fází. Pro transferáře je důležité být u všech fází a mít nejen přístup k informacím, ale zejména mít možnost celý proces ovlivnit. Je velmi nešťastné, pokud dostane za úkol dostat do praxe patent, který byl psán a získán s jinou motivací, než ho do praxe dostat (viz přechodzí cvičení). Hezký přehled o problematice patentování nabízí hned několik publikací, doporučit lze například (Kolektiv, nedatováno).

#### 4.1.1 Fáze 1 – před podáním patentové přihlášky

Jedná se o přípravnou fázi, ve které by měla proběhnout celá řada aktivit. Je to čas na:

- *Přípravu kvalitních podkladů pro strategické posouzení a rozhodnutí, tj. nejen popis řešení, ale také rešerše v patentové i odborné literatuře, průzkum trhu, ověření souvislostí vzniku a omezení užití (smluvní vztahy), vyjasnění motivací a záměrů a celá řada dalších.*
- *Strategická rozvaha o možnostech a potenciálu využití.*
- *Uplatnění práv zaměstnavatele a s tím spojená administrativa.*
- *Příprava samotného obsahu patentové přihlášky.*

Všechny potřebné kroky mohou zabrat poměrně hodně času a celková doba trvání této fáze je velmi proměnlivá a závislá na mnoha faktorech. S jistou mírou zobecnění lze říci, že čím více je vyvíjen tlak na zkrácení času potřebného na tuto fázi, tím menší šance je následně pro praktické uplatnění.



Po celou dobu trvání Fáze 1 je nutné utajení maximálního množství informací o předmětu zvažovaného technického řešení. Právě v této fázi je také nejpozdější chvíle pro kritické zvážení, zda se nejedná o technické řešení podléhající speciálnímu režimu zacházení (viz kapitola 2.3.1).

Pokud dojde k rozhodnutí, že bude řešení chráněno patentem (nebo jinou formou průmyslového vlastnictví), navazuje se intenzivní spolupráce s patentovým zástupcem, který pomůže s přípravou samotné patentové přihlášky. Nenesete však odpovědnost za její náplň ve smyslu jiných než formálních náležitostí. Náležitosti jednotlivých částí patentového dokumentu jsou popsány v kapitole 4.2.2, pro zájemce je možné doporučit prostudování instrukcí předsedy Úřady průmyslového vlastnictví pro standardy přihlášky vynálezu (Kratochvíl, 2022).

*Sestavte seznam všech rozhodnutí, které je třeba udělat před podáním patentové přihlášky, a sestavte je dle časové osy. Doplněte si k jednotlivým rozhodnutím informaci o tom, kdo ho musí udělat. Jaké podklady k tomu potřebujete nezbytně nutně, a které mohou zvýšit kvalitu rozhodnutí.*

*Sestavte seznam administrativních kroků, které je třeba udělat v případě, že se jedná o zaměstnanecký vynález.*

Kromě všech možných strategických rozhodnutí typu: kde a kdy podáme prioritní přihlášku, kam budeme rozšiřovat, kdo budou partneři, kdo to zaplatí, jaké jsou motivace a potřeby přihlašovatelů, potřebujeme také připravit samotný text přihlášky v úzké spolupráci s patentovým původcem. Zde může být role transferáře velmi zajímavá.

Praxe v ČR ukazuje, že povědomí o smyslu patentování je mezi původci obvykle velmi nízké, odpovídá obecným představám společnosti. Proto obvykle první představa původců, co bude předmětem ochrany, nakonec není to, co je dobré chránit. Tento proces proměny předmětu ochrany může být pro původce nesnadný a často se mu brání. Bez této proměny však může být reálná hodnota patentu pochybná. Máte pak v ruce patent, který je v praxi v principu neuplatnitelný. Možnosti a kompetence patentového zástupce jsou v tomto ohledu limitované, pro něj bývá primárním zákazníkem původce jako reprezentant přihlašovatele, a pokud zájmy přihlašovatele nehájí jiná kompetentní osoba, snadno jsou opomenuty.

Je třeba řádně vymezit a s původci velmi důkladně vyjasnit, co je předmětem jejich vynálezu do nejmenších detailů nejen technických (zde problém nebývá tak velký), ale zejména v souvislosti s konkurencí:

- *Na jaký praktický problém jejich řešení reaguje, jakým způsobem ho řeší?*
- *Kde jsou limity a omezení přihlašovaného řešení? Jak vypadá minimalistická funkční varianta?*
- *V jakém praktickém stavu realizace se řešení nalézá? Kam bychom ho zařadili na stupnici TRL?*
- *Z jakých typů primárních výsledků se to skládá? Z jakých předchozích výsledků to vzešlo? Co všechno bylo třeba využít při tvorbě řešení?*
- *Co konkrétně je na tom nové?*
- *Čím už si prošel? Má za sebou různé verze, různé testování, ověřování, firemní partnery a zpětnou vazbu?*
- *Co všechno souvisí se samotným technickým řešením, co by mohlo souviset s budoucím uplatněním? Co bude třeba nabídnout k tomu – školení, servis, technická podpora, metodiky, návody?*
- *Proč nebyla použitelná stávající řešení? V čem byla jejich omezení?*
- *Jak vypadá stav techniky, patentová čistota?*
- *Kdo jsou konkurenční skupiny a jaká jsou jejich řešení? Znáte je?*
- *Kdo jsou budoucí uživatelé řešení a kdo jeho producenti (celý řetězec)?*
- *Jaká je obchodní analýza uplatnitelnosti?*

Paralelně je také třeba ověřit předpoklady k právní ochraně, tedy zda je vynález patentovatelný:

- *Kdo všechno o řešení ví? Už jste ho někde byť částečně publikovali? Je předmětem nějakých studentských prací?*
- *Provedli jste v průběhu řešení patentovou rešerši? Znáte aktuální stav techniky?*
- *Splňuje to kritéria pro právní ochranu? (je to dílo, vynález)*
- *Jak je náročné to zpětně analyzovat?*
- *Co všechno je okolo? Není výroba taky nová, jiná, vylepšená?*
- *Kdo jsou skuteční původci/autoři? A komu to právně patří?*
- *Řešili jste tzv. „patentovou čistotu“ (freedom to operate) pro budoucí uplatnění?*
- *Jak jste na tom s časem a potřebou dalších kroků?*

A celá řada souvisejících otázek. Ověřování a doptávání je třeba dělat i opakovaně, informace ověřovat a doplňovat z objektivních zdrojů. Těmito otázkami současně zahajujete také analýzu tzv. aplikačního potenciálu.

S čím pomůže patentový zástupce je výběr vhodné **kategorie vynálezu**, která následně ovlivňuje kompletní formulaci celého textu. Jedno technické řešení může ve své komplexnosti spadat i do více kategorií, ale je nutné jednotlivé kategorie striktně oddělit. Kategorie vynálezu se nesmí míchat, každá vyžaduje specifický jazyk popisu. Pokud je řešení komplexní, může být zařazeno do více kategorií, což ale v praxi znamená, že každá kategorie bude mít vlastní část v každé předepsané části podkladů (zejména podstata vynálezu a v nárocích). Text se tak stává obtížně čitelný až nesrozumitelný a původce rozčiluje, že se části opakují. Je potřebné je přesvědčit, že to má svůj smysl a význam, zejména z pohledu budoucího vymáhání práv. Jaké tedy mohou být kategorie vynálezu:

- **Věc, zařízení, přístroj, chemikálie, produkt** – *jedná se o konkrétní uchopitelný předmět. Popisuje se v klidovém stavu tak, jak stojí nebo leží na stole či kdekoli jinde. Nic se na něm nehýbe, nic neprovádí, nedochází v něm k žádnému procesu. Při popisu velmi pomáhá nakreslit si blokové nebo experimentální schéma. Pro odlišení nezbytně nutné funkční sestavy a vylepšených řešení pomáhá nakreslit schémata i víc. V patentovém dokumentu pak není nutné je použít, ale pro popis hodně pomohou. V textu se pak*

používají sousloví jako „skládá se z“, „obsahuje“, „jsou uspořádány ve směru“. Mějte na paměti právní výklad těchto sousloví z pohledu někoho, kdo bude chtít váš rozsah ochrany omezit.

- **Postup, metoda, způsob provedení** – popisuje se v dynamickém stavu probíhajících dějů bez ohledu na to, co je provádí (okrajová informace). V této kategorii pomáhá sestavit vývojový diagram procesu. Používají se průběhová slovesa, co se kde děje, v jaké časové souslednosti, případně čím se co dělá. U kvalitních patentů se vynechává vysvětlení, proč se to dělá. Postupy a metody jsou oblíbenou kategorií akademických vynálezců, je ale třeba si uvědomit a promyslet opět pohled z druhé strany. Jak složité bude prokázat, že někdo používá vaši metodu? Jak, podle čeho se pozná, že někdo něco vyrobil s využitím chráněného postupu? Právní vymahatelnost metod bez doprovodu specifického výsledku je extrémně obtížná.
- **Použití** – specifická kategorie, kterou lze využít v případě, že objevíte zcela nečekané účinky nebo možnosti dřívějších známých věcí nebo postupů k něčemu zcela novému. Tato kategorie nejčastěji bojuje s námitkami na vynálezeckou výši. Může se jednat například o situaci, kdy zjistíte, že nějaké léčivo je také skvělou látkou pro tvorbu soch nebo čištění starých papyrů. V textu se pak pouze odkážete na známou věc a soustředíte se na specifické podmínky jejího využití. Obvykle je tato kategorie doprovázena metodou. Pro příklad praktického využití je třeba ověřit, zda původní řešení, které používáte, je chráněno, zda nezasahujete do cizích práv.

Dobrý patentový zástupce vás upozorní na skutečnost, že všechno, co v podkladech patentu není napsáno, není a nemůže být tímto patentem chráněno. Toto je velmi důležitá strategická informace. Můžete totiž vědomě a úmyslně pracovat s tím, že některou součást, která výrazně vylepšuje praktickou využitelnost či vyrobitelnost řešení, ponecháte jako know-how, které je chráněné obchodním tajemstvím. Ztěžujete tak situaci těm, kteří by chtěli patent využít bez licence, ale naopak necháváte prostor těm, kteří se ho budou snažit obejít. Současně vytváříte ucelený balíček pro budoucího nabyvatele licence, který kromě samotného patentu dostane další užitečné informace, které mu výrazně usnadní a urychlí vstup na trh.

Opačnou stranou mince je skutečnost, že všechno, co je v podkladech patentu napsáno, může omezit a také často omezuje ochranu. Všechno, co zmíníte v libovolné části, může způsobit, že nesplníte podmínky patentovatelnosti, nebo toho využije oponent, který se bude snažit patent obejít či úplně zrušit. Více je vysvětleno v kapitole 4.2.2.



## PŘIHLÁŠKA VYNÁLEZU se žádostí o udělení patentu

(Vyplní Úřad)

Pořadové číslo:

Spisová značka přihlášky:

Potvrzení o přijetí  
vydáno dne:

MPT

Vyřizuje

Kód

### DRUH PŘIHLÁŠKY

Přihláška NÁRODNÍ (Označte křížkem.) <input type="checkbox"/>	nebo ZAHRANIČNÍ <input type="checkbox"/>	
Přihláška PCT – národní fáze, číslo přihlášky PCT	<input type="text"/>	Dat. mez. podání: <input type="text"/>
Žádost o PŘEMĚNU z EP na přihlášku národní, číslo přihlášky EP	<input type="text"/>	Dat. EP podání: <input type="text"/>
Přihláška VYLOUČENÁ z původně podané PV, číslo přihlášky PV	<input type="text"/>	

### NÁZEV VYNÁLEZU

### POČET PŘIHLAŠOVATELŮ

Obrázek 9 Ukázka části formuláře české patentové přihlášky vynálezu (Úřad průmyslového vlastnictví - přihláška vynálezu, 2022)

# Antrag auf Erteilung eines europäischen Patents

## Request for grant of a European patent

### Requête en délivrance d'un brevet européen

Nachreichung von Form 1001 zu einer früher eingereichten Anmeldung nach Regel 40 (1) vom   
Form 1001 filed further to a previous application under Rule 40(1) on   
Dépôt du formulaire 1001 pour une demande déposée antérieurement au titre de la règle 40(1) en date du

Bestätigung einer bereits durch Fax eingereichten Anmeldung vom  bei  
Confirmation of an application already filed by fax on  with  
Confirmation d'une demande déjà déposée par téléfax le  auprès de

Nur für amtlichen Gebrauch / For official use only / Cadre réservé à l'administration	
1 Anmelde­nummer / Application No. / N° de la demande	<input type="text" value="MKEY"/>
2 Tag des Eingangs (Regel 35 (2)) / Date of receipt (Rule 35(2)) / Date de réception (règle 35(2))	<input type="text" value="DREC"/>
3 Tag des Eingangs beim EPA (Regel 35 (4)) / Date of receipt at EPO (Rule 35(4)) / Date de réception à l'OEB (règle 35(4))	<input type="text" value="RENA"/>
4 Anmeldetag / Date of filing / Date de dépôt	

5 Es wird die Erteilung eines europäischen Patents und gemäß Artikel 94 die Prüfung der Anmeldung beantragt. /  
Grant of a European patent, and examination of the application under Article 94, are hereby requested. /  
Il est demandé la délivrance d'un brevet européen et, conformément à l'article 94, l'examen de la demande.    
*Prüfungsantrag in einer zugelassenen Nichtamtssprache /  
Request for examination in an admissible non-EPO language /  
Requête en examen dans une langue non officielle autorisée*

5.1 Der Anmelder verzichtet auf die Aufforderung nach Regel 70 (2), zu erklären, ob die Anmeldung aufrechterhalten wird. /  
The applicant waives his right to be asked whether he wishes to proceed further with the application (Rule 70(2)). /  
Le demandeur renonce à être invité, conformément à la règle 70(2), à déclarer s'il souhaite maintenir sa demande.

6 Zeichen des Anmelders oder Vertreters /  
Applicant's or representative's reference /  
Référence du demandeur ou du mandataire

**Anmelder / Applicant / Demandeur**

7 Name /  
Nom

8 Anschrift /  
Address /  
Adresse

9 Zustellanschrift /  
Address for correspondence /  
Adresse pour la correspondance

TRAN	<input type="text"/>	FILL	<input type="text"/>
------	----------------------	------	----------------------

Zeichen des Anmelders /  
Applicant's reference /  
Référence du demandeur

Obrázek 10 Ukázka první strany přihlášky vynálezu u Evropského patentového úřadu (Request for grant of a European patent, 2022)

#### 4.1.2 Fáze 2 – po podání patentové přihlášky

**POZOR!** V okamžiku, kdy podáte patentovou přihlášku, už do ní nelze nic doplňovat ve smyslu rozsahu ochrany. Opravíte maximálně nějaké administrativní či formální nedostatky, ale upravování předmětu ochrany je velmi striktní a omezené. Někdy se proto vyplatí využít lhůty mezi podáním a zveřejněním pro stažení patentové přihlášky a podání nové. Pozor ale na zveřejnění v mezičase.

Prioritní přihlášku vynálezu lze podat v libovolné zemi či v některých regionálních systémech. V každé zemi může být systém lehce odlišný, liší se podoba přihlášky, liší se související poplatky, lhůty pro odpovědi úřadu i vaše. Může být limitován počet a forma vzájemných interakcí. Toto všechno by vám měl pomoci ošetřit kvalitní patentový zástupce.

V principu ale budete procházet základními milníky ve všech státech podobně:

- 1) **Podání** kompletní patentové přihlášky na předepsaném formuláři a předepsanou formou. Datum podání je zcela zásadní, jedná se tzv. **datum priority**, od kterého se následně počítají všechny lhůty v průběhu řízení.

*K tomuto datu se také fixuje stav dosavadního vědění, tedy tzv. **stav techniky** = cokoli bylo zveřejněno do tohoto data, může vadit udělení patentu. Podle čehokoli, co bylo zveřejněno, se budou posuzovat podmínky patentovatelnosti. Zákeřností je, že se posuzují také patentové dokumenty, které byly podány před datem priority, přestože k jejich zveřejnění došlo až po něm.*

*Od tohoto data běží tzv. **prioritní lhůta 12 měsíců** pro rozšíření přihlášky do zahraničí. Tato lhůta je nepřekročitelná. Pokud do 12 měsíců nebyl patent rozšířen, nemůže platit nikde jinde než v zemi, kde byl podán.*

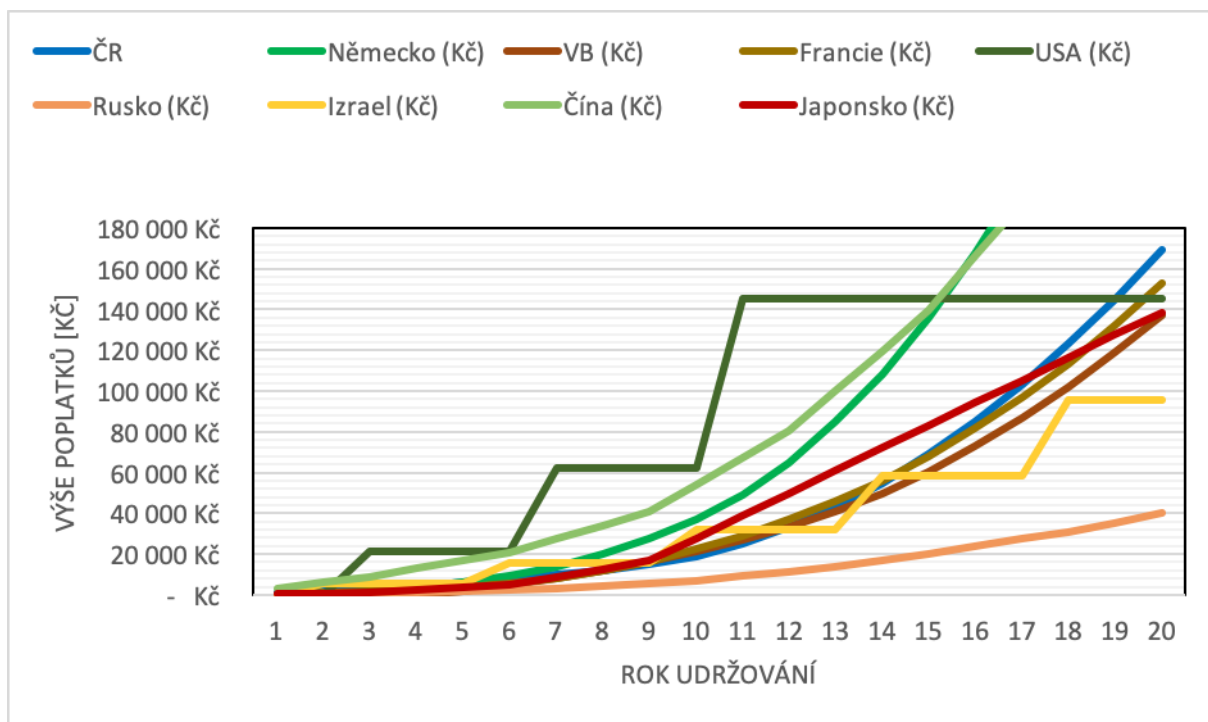
- 2) **Formální náležitosti** – o jejich správnost by se měl postarat patentový zástupce. U českého Úřadu průmyslového vlastnictví jsou k dispozici poměrně detailní Instrukce (Kratochvíl, 2022), které je třeba dodržet.
- 3) **Předběžný průzkum** následuje automaticky po kontrole formálních náležitostí a jeho cílem je ověření, zda jsou splněny zákonem stanovené požadavky pro udělení patentu (Kačírek, 2018), tedy že nespadá do vyloučených oblastí či neporušuje dobré mravy, § 3, § 4, § 26 a další Patentového zákona (Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů)).
- 4) **Zveřejnění** po uplynutí 18 měsíců od data priority. Pokud něco brání zveřejnění, úřad může řízení zastavit i před zveřejněním. Zveřejnění je podmínkou pro udělení patentu, může k němu dojít tedy i dříve na žádost přihlašovatele.
- 5) **Úplný průzkum** – zahajuje se až na základě žádosti a je zpoplatněn. Nemusí se o něj žádat hned a někdy to může dávat smysl. Obvykle se o něj žádá ale hned při podání. Nejdelší lhůta pro podání žádosti

*o úplný průzkum je 36 měsíců od priority. Doba trvání úplného průzkumu je těžko předvídatelná, nejkratší se pohybuje kolem 9 měsíců, průměrná doba až k finálnímu rozhodnutí trvá cca 2 roky, jsou známy případy, kdy patent v řízení leží i 5 a více let. Je pak na zvážení, proč tomu tak je.*

*V rámci úplného průzkumu se zkoumají podmínky patentovatelnosti, zejména novost, vynálezecká výše a průmyslová využitelnost. Výstupem úplného průzkumu je rešeršní zpráva (viz také 4.2.3).*

*Vůči rešeršní zprávě se můžete vymezit a probíhá komunikace a vysvětlování s úřadem a vyjasňování rozsahu ochrany. V této době může dojít po domluvě ke zužování rozsahu ochrany například slučováním nároků (závislé se stávají součástí nezávislých) či omezování kategorií.*

- 6) **Námítková, připomínková a další řízení** mohou nastat po zveřejnění nebo po udělení patentu, jedná se o první fázi sporů, kdy třetí osoby mohou zasahovat do rozsahu ochrany vašeho řešení.
- 7) **Udělení a udržování patentu** je spojeno s placením poplatků. V každé zemi jinak a jindy. Někdy se platí již v průběhu řízení, někdy se doplácí po udělení. Obvykle s délkou udržování rostou poplatky, ale v každé zemi jinak rychle. Centrum transferu technologií Akademie věd ČR publikovalo v roce 2022 zajímavé srovnání poplatků v nejčastějších zemích přihlašování (Scholzová & Hruška, Cyklus "Transferárem snadno a rychle", část 3. práva k výsledkům, 2022).



Obrázek 11 Ilustrace nárůstu výše udržovacích poplatků v různých zemích

#### 4.1.3 Fáze 3 – mezinárodní rozšíření

Pro rozšíření teritoriální oblasti platnosti práva na monopol, kterou zajišťuje patent, je potřeba nejpozději do **12 měsíců** od priority vstoupit do dalších zemí, nebo do některého z regionálních či mezinárodních systémů. Lhůta 12 měsíců od priority, tedy od podání první patentové přihlášky na vynález, je nepřekročitelná. Hypoteticky se dá hrát hra na stažení nezveřejněné přihlášky a podání nové, ale tato hra je velmi riziková.

*Proveďte rozvalu souvislosti a rizik, která mohou nastat v případě, že byste stáhli nezveřejněnou přihlášku patentu a na stejné řešení podali novou. Co všechno se může stát?*

Mezinárodní ochranu je možné zajistit několika způsoby:

- **Národní cesta** – je vhodná zejména v případě, že budoucí trhy či oblasti zájmu tvoří jen pár vybraných zemí (cca do 4), nebo v případě, že dané země nejsou součástí některého z větších systémů. V tomto případě budete využívat národního patentového zastoupení ve vybrané zemi a absolvujete místní standardní proces v každé zemi individuálně a dle místní legislativy. Téměř s jistotou budete potřebovat místního patentového zástupce a také budete potřebovat překlad do národního jazyka. Procesně i finančně je to velmi náročné. Tuto cestu ale musíte absolvovat tehdy, když chcete mít ochranu například v **Argentíně** nebo na **Taiwanu**. Ověřte si aktuálně státy zapojené do PCT systému (Scholzová & Hruška, Cyklus "Transferářem snadno a rychle", část 3. práva k výsledkům, 2022).

*Do národních fází musíte také pokračovat při využití PCT systému, ale místní úřad obvykle již nebude provádět rešerši sám, ale akceptuje mezinárodní.*

- **PCT systém** – nejčastěji využívaný systém mezinárodní přihlášky, který výrazně prodlužuje dobu pro rozhodování o konkrétních trzích, zahrnuje značnou řadu zemí a zjednodušuje navazující národní řízení. **POZOR** ale, jedná se pouze o přihlášku a po úspěšném řízení máte pouze potvrzení o patentovatelnosti nikoli udělený patent. Do **30 měsíců** (v některých případech déle) od priority musíte nutně vstoupit do některé z národních fází.

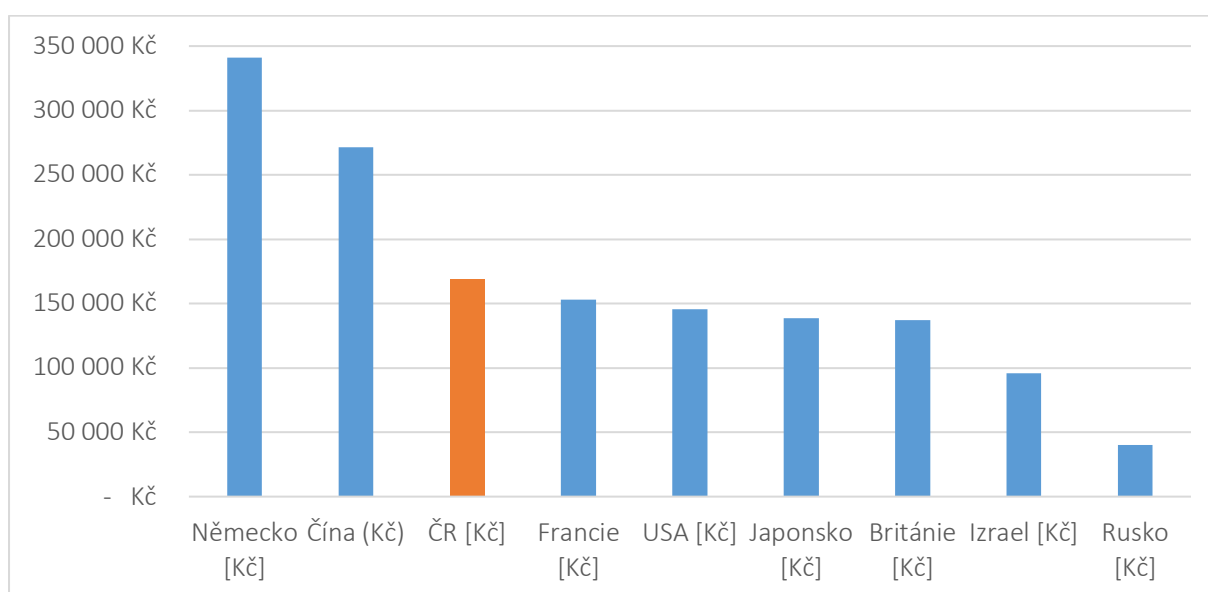
*Velmi často při rešerších naleznete přihlášku s označením WO, tedy takovou, která byla podána do procesu PCT systému, na kterou nenavazují žádné národní patenty. Je smutné, že celá řada původců a přihlašovatelů je přesvědčená o platnosti svých patentů na celém světě a neuvědomují si, že nemají ochranu platnou nikde, možná s výjimkou svého vlastního státu. Takové přihlášky se velmi často stávají*

předmětem tzv. patentového trollování a je velmi užitečné umět se podívat, zda vůbec platí na území, ve kterém je technologie využívána.

- **Regionální systémy** – existuje celá řada regionů, jež se domluvily na společném postupu a zjednodušení pro přihlašovatele, kteří chtějí držet práva na monopol na jejich území. Pro nás nejbližší je pravděpodobně Evropský patentový systém EPO, ale jsou i další, například Eurasijský (EAPO), Africké frankofonní (OAPI), Africké anglofonní (ARIPO), v zemích Golfského zálivu (GCC) a další. Pro jejich využití je třeba podívat se na aktuálně platné podmínky, pravidla a souvislosti v úzké spolupráci s kvalitním patentovým zástupcem.

**Evropský patent** se aktuálně (2023) nalézá ve fázi dynamické proměny ze systému jednotné přihlášky validované v jednotlivých zemích na systém Jednotného evropského patentu. Stále probíhají jednání, je několik možností do systému vstoupit a zpětně z něj vystoupit, pravidla nejsou ustálena. Výrazně proto doporučujeme konzultaci s kvalitním patentovým zástupcem, který aktuální vývoj sleduje.

Zajímavé je podívat se na kumulativní náklady na udržování platnosti patentu v jednotlivých zemích. Srovnání bylo publikováno v (Scholzová & Hruška, Cyklus "Transferářem snadno a rychle", část 3. práva k výsledkům, 2022):



Obrázek 12 Celková výše zaplacených udržovacích poplatků za dobu 20 let ve vybraných zemích

**Zkuste se zamyslet nad poměrem velikosti trhu a jeho významu ve srovnání s výší udržovacích poplatků za monopol na konkrétní produkt. Jaký má tento poměr dopad na ekonomiku?**

#### 4.1.4 Fáze 4 – vymáhání práv

Tato fáze je často v českých výzkumných organizacích opomíjena, nejsou na ni peníze ani další zdroje, nejsou lidé, kteří by se o patentové portfolio starali a sledovali jeho využívání či zneužívání. Problematika vymáhání práv z patentů také dalece přesahuje rozsah tohoto materiálu. Přesto je důležité, aby profesionál v oboru transferu technologií a znalostí měl alespoň základní představu, co vymáhání práv představuje a jak s ním pracovat. Velmi analogické situace mohou nastat i v případě autorských práv, často dochází k jejich souběhu s právy průmyslovými.

Základní typy sporů v oblasti duševního vlastnictví, zdroj: (Chloupek, 2021) jsou:

- **Porušení licenční smlouvy** – řadu situací lze ošetřit už v rámci sjednané licenční smlouvy, například riziko škody způsobené implementací předmětu licence, nebo jeho nedostatečnou kvalitou. Zde zmiňujeme situace, kdy domluvené podmínky porušuje náš obchodní partner. Může například neplatit licenční poplatky, nebo je záměrně snižovat, může nedodržovat rozsah licence, může nedodržovat kvalitu procesu a zneužívat tak dobré jméno poskytovatele, může nedodržovat další závazky plynoucí z licenční smlouvy.

- **Porušení práv, která držíme**, tedy situace, kdy někdo neoprávněně porušuje vaše práva, například využívá vašich technologií, aniž by k tomu měl licenční smlouvu.
- **Porušení cizích práv**, kdy jsme obviněni, že sami zneužíváme práv třetích osob. Samostatný byznys, kdy se může jednat o tzv. patentové trollování, ale také o reálné situace, do kterých se mohou dostat naši licenční partneři.
- **Zrušovací a omezovací snahy** jsou více popsány v kapitole o patentovém řízení (4.1.2), kdy se někdo snaží omezit rozsah ochrany kvůli tomu, aby nepotřeboval licenci k využití vlastní technologie, nebo aby se vešel s vlastní ochranou.
- **Spory o původcovství či autorství**, nehezké spory, ke kterým dochází i ve výzkumném prostředí zejména ve chvílích, kdy se podaří výsledek výzkumu dobře komercializovat.
- **Uplatnění práv na přiměřenou odměnu** původců, zejména v případě, když dojde k prodeji práv, nebo původce ukončil zaměstnanecký poměr k instituci, která práva využívá.

Typy právních řízení ve věcech sporů o duševní vlastnictví:

- Civilní
- Trestní
- Správní

Čeho se lze například domáhat:

- Zdržení se jednání a odstranění následků
- Peněžité vyrovnání – náhrada škody, pokuta, dodatečné vyrovnání, přiměřené zadostiučinění
- Odstoupení od smlouvy, změna podmínek smlouvy
- Zrušení nebo omezení cizího patentu

Řešení těchto nepříjemných situací doporučujeme konzultovat se zkušenou advokátní kanceláří. V každém případě jsou ale spory výborným zdrojem zkušeností a poučení pro příště. Bez nich by vaše znalosti byly pouze učebnicovou teorií.

## 4.2 Patentové dokumenty

Forma patentových dokumentů je poměrně dobře harmonizovaná ve významné části světa. Díky mezinárodním úmluvám se povedly zavést standardní kategorie a jejich označení, používají se mezinárodně uznávané třídíky. Pojdme se tedy podívat, co všechno takový patentový dokument tvoří a co všechno z něj lze vyčíst.

### 4.2.1 Bibliografický přehled

Obvykle první stránka, která přímo překypuje informacemi. Jednotlivé části jsou označené čísly, která vám pomohou se zorientovat i v dokumentu psaném cizím jazykem a jiným písmem. Při čtení této kapitoly doporučujeme vzít si k ruce alespoň dva různé příklady bibliografických stran patentových přihlášek nebo udělených patentů a nalézat a porovnávat na nich jednotlivé údaje – číselný kód označuje typ konkrétní informace:

INID	Položka	Význam a přínos
(10/11)	Číslo dokumentu	Jednoznačný identifikátor dokumentu, podle kterého ho můžete snadno najít. Obvykle obsahuje kód země a typ dokumentu (Handbook on industrial property information and documentation, 1997). V některých zemích je součástí číselného kódu rok přihlášení nebo udělení. - <i>Toto číslo se používá pro citace</i>
(13)	Typ dokumentu	Na první pohled identifikujete, o jaký typ dokumentu se jedná, (KIND Codes, nedatováno):

- A1 = zveřejněná přihláška s rešeršní zprávou, A2 = zveřejněná přihláška bez rešeršní zprávy; A3 = samostatně publikovaná rešeršní zpráva
- B1 = patentový spis (udělený patent); B2 = změněný (upravený) patentový spis na základě odporového řízení (po sporu)

(19)	Úřad	Označení úřadu, který dokument zpracoval
(21)	Číslo přihlášky	Využitelné obdobně jako číslo dokumentu. Patent ve smyslu práva tvoří obvykle soubor dokumentů v různých fázích řízení, které vycházejí z jedné nebo z více přihlášek. Podle čísla přihlášky můžete poznat, že se jedná o stejnou patentovou rodinu.
(22)	Datum podání	Důležitý údaj pro strategické uvažování o závažnosti nalezeného dokumentu – viz průběh patentového řízení. Využitelné také pro sledování vývojových trendů.
(30)	Datum priority	<p>Extrémně důležité datum, od kterého se počítají všechny lhůty v průběhu patentového řízení.</p> <p>Klíčová informace pro strategii ochrany nebo využití souvisejících řešení:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Pokud jste našli pouze národní patentovou přihlášku, která je starší než 12 měsíců a není k ní mezinárodní přihláška – maximálně bude platit na území daného státu a jinde je volně k využití.</i></li> <li>- <i>Pokud jste našli pouze PCT přihlášku bez národních odnoží, která je starší než 36 měsíců od priority – můžete být v klidu, žádná práva z této přihlášky už platit nebudou.</i></li> </ul>
(40/43)	Datum zveřejnění	<p>Rozhodující datum pro posouzení vašeho vlastního přihlašovaného řešení z pohledu vynálezecké činnosti a také pro případné právní spory. Pokud byste totiž na stejné řešení přišli nezávisle a prokazatelně před jeho zveřejněním, jste v jiném právním postavení, než když se vám to stane až po zveřejnění.</p> <p>Zveřejněním se definitivně stává předmět přihlášky stavem techniky. Už si ho nikdy nikdo nebude moci přihlásit a tvrdit, že je jeho.</p> <p>Datum zveřejnění následuje nejpozději 18 měsíců od podání prioritní přihlášky. Zveřejnění je podmínkou udělení patentu, lze ho proto na žádost provést i dříve.</p>
(47)	Datum udělení	Je relevantní pouze pro udělené patenty, na přihlášce ho nenajdete. Důležité datum pro zahájení právních účinků právní ochrany.
(51/52)	MPT/IPC Resp. CPC	<p>Zatřídění předmětu patentu do takzvaných patentových tříd. Zatřídění nezávisí na názoru a postoji přihlašovatele, provádí ho úřad. Je to tak jedno z mála objektivních vodítek, když chcete propátrat daný obor – koukejte nejdřív po souvisejících třídách, až pak po obsahu.</p> <p>Zcela zásadní pro tvorbu oborové mapy. Třídění se pravidelně aktualizuje a zpřesňuje podle reálného vývoje techniky.</p>
(54)	Název řešení	<p>Pojmenování přihlašovaného technického řešení. Různé státy mají různé přístupy k tomu, jak pojmenovávat. Můžete se proto setkat se všeobjímajícím jednoslovným názvem typu „motor“ až po velmi detailní několikařádkový popisný název.</p> <p>Slouží pro základní orientaci, lze v něm vyhledávat podle klíčových slov.</p>

(57) Anotace/abstrakt	<p>Krátký a stručný popis vynálezu, ve kterém lze vyhledávat podle klíčových slov. První část, kterou čtete, abyste vyhodnotili, zda má smysl studovat celý dokument.</p> <p>Někdy ho doprovází obrázek (dle volby examinátora), někdy chybí úplně.</p>
(71) Přihlašovatel	<p>Osoba, která uplatnila právo na patent, obvykle zaměstnavatel lidí, kteří řešení vymysleli. Někdy může být přihlašovatel shodný s původcem, ale v současném světě je to málo časté.</p> <p>Slouží k mapování důležitých inovativních hráčů v oboru – možná konkurence, nebo partner pro spolupráci ve výzkumu.</p> <p>Může posloužit pro přehled tvůrčích aktivit daného subjektu – výborný podklad pro marketing a sebe prezentaci.</p> <p>Pozor na zkomoleniny v názvech přihlašovatelů v jiných zemích.</p> <p>Spolupřihlašovatelé mohou znamenat potíže/nepohodlí pro budoucího nabyvatele licence, že bude muset jednat s více subjekty.</p>
(72/75) Původce	<p>Seznam osob, které se podílely na vytvoření vynálezu vlastní tvůrčí činností, seznam osob, na které je potřeba myslet s dodatečnou odměnou v případě komerčního využití.</p> <p>I v ČR jsou známy spory o původcovství – nedoporučuje se připisovat na seznam někoho, kdo tam objektivně a prokazatelně nepatří, a naopak opomenout někoho, kdo k řešení přispěl, ale třeba neodešel v dobrém. Předměty dokazování nejsou jednoduché a už vůbec ne příjemné.</p> <p>Počet původců a jejich kredibilita v oboru může pro někoho být indikátorem kvality, ale také rizik spojených s uplatněním technologie.</p>
(73) Majitel	<p>Aktuální držitel práv k patentu, pravděpodobně koupil nebo jinak získal patent od přihlašovatele.</p> <p>Mapování subjektů, které využívají patenty vzniklé na jiných institucích – potenciální partner pro licenci k našemu patentu. Mapa hráčů v dané tržní oblasti.</p>
(74) Zástupce	<p>V čase nestabilní veličina, která může trochu pomoci při ověřování kredibility a kvality patentového zástupce, se kterým bychom chtěli navázat spolupráci. POZOR ale na unáhlená hodnocení, to, že někdo napsal hodně patentových přihlášek, ještě nutně neznamená, že jsou kvalitní. Ne všechny databáze umožňují analytiku dle zástupců.</p>

# PATENTOVÝ SPIS

(11) Číslo dokumentu:

## 309 224

(13) Druh dokumentu: **B6**

(51) Int. Cl.:

**C21D 8/00** (2006.01)  
**C21D 7/13** (2006.01)  
**C21D 9/00** (2006.01)

(19)  
 ČESKÁ  
 REPUBLIKA



ÚŘAD  
 PRŮMYSLOVÉHO  
 VLASTNICTVÍ

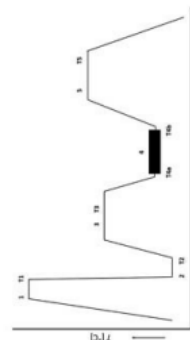
(21) Číslo přihlášky: **2020-675**  
 (22) Přihlášeno: **14.12.2020**  
 (40) Zveřejněno: **01.06.2022**  
**(Věstník č. 22/2022)**  
 (47) Uděleno: **22.04.2022**  
 (24) Oznámení o udělení ve věstníku: **01.06.2022**  
**(Věstník č. 22/2022)**

(56) Relevantní dokumenty:  
 (Salvetr P, Nový Z, Gokhman A, Kotous J, Zmeko J, Motyčka P, Dlouhý J." Influence of Si and Cu content on tempering and properties of 54SiCr6 steel. Manufacturing Technology. 2020;20(4): ISSN: 1213-2489; doi: 10.21062/mft.2020.079; <https://journalmt.com/pdfs/mft/2020/04/16.pdf>)  
 08.12.2020; (Nicky Kisku: Strengthening of High-Alloy Steel through Innovative Heat Treatment Routes; Welding - Modern Topics; Edited by Sadek Crisóstomo Absi Alfaro, Wojciech Borek and Blažej Tomiczek; DOI: 10.5772/intechopen.91874; <https://www.intechopen.com/books/welding-modern-topics/strengthening-of-high-alloy-steel-through-innovative-heat-treatment-routes>) 20.04.2020.  
 RU 2287592 C1; US 3930907 A; RU 2422541 C1; CN 109128708 A; EP 2562271 A1; CZ 302917 B6.

(73) Majitel patentu:  
 COMTES FHT a.s., Dobřany, CZ  
 (72) Původce:  
 Dr. Ing. Zbyšek Nový, Letiny, CZ  
 Ing. Jakub Kotous, Blovice, CZ  
 Ing. Pavel Salvetr, Ph.D., Klatovy, Klatovy IV, CZ  
 Ing. Petr Motyčka, Plzeň, Bolevec, CZ  
 (74) Zástupce:  
 Langrova, s.r.o., Skrétova 1011/48, 301 00 Plzeň,  
 Jižní Předměstí

(54) Název vynálezu:  
**Způsob tepelného a deformačního zpracování kovového polotovaru**

(57) Anotace:  
 Způsob tepelného a deformačního zpracování kovového polotovaru zahrnuje kalení (1) a na něj přímo nebo s prodlevou navazující první popouštění (3). Dále se nejméně jednou provede na první popouštění (3) navazující sekvence sestávající z plastické deformace (4) pro ovlivnění materiálových vlastností polotovaru a na ni navazujícího dalšího popouštění (5). Teplota (T4a) zpracovávaného polotovaru na počátku plastické deformace (4) může být nižší, rovná, nebo vyšší než teplota (T4b) na konci řečené plastické deformace (4). Teplota (T4a) zpracovávaného polotovaru se může zvýšit deformačním teplem bez dodání tepla z vnějšku. Teplota (T4a) zpracovávaného polotovaru na počátku plastické deformace (4) může být obecně rozdílná od teploty (T2) polotovaru na počátku prvního popouštění (3). Teplota (T2) zpracovávaného polotovaru na počátku prvního popouštění (3) je nižší než teplota konce martenzitické přeměny (Mf) materiálu daného polotovaru. Teplota (T3) prvního popouštění (3) může být odlišná od teploty (T5) dalšího popouštění (5).



CZ 309224 B6

Obrázek 13 Titulní bibliografická stránka českého patentu



(51) International Patent Classification:

C21D 7/13 (2006.01) C21D 1/25 (2006.01)  
B21D 22/00 (2006.01) C21D 7/10 (2006.01)  
C21D 9/48 (2006.01) C21D 6/04 (2006.01)  
C21D 1/18 (2006.01) C21D 9/02 (2006.01)  
C21D 1/26 (2006.01) C21D 9/52 (2006.01)

(21) International Application Number:

PCT/CZ2021/050149

(22) International Filing Date:

14 December 2021 (14.12.2021)

(25) Filing Language:

Czech

(26) Publication Language:

English

(30) Priority Data:

PV 2020-675 14 December 2020 (14.12.2020) CZ

(71) Applicant: COMTES FHT A.S. [CZ/CZ]; Průmyslová  
995, 33441 Dobřany (CZ).

(72) Inventors: NOVÝ, Zbyšek; Svárkov 22, 33601 Letiny  
(CZ). KOTOUS, Jakub; Zahradní 660, 33601 Blovice  
(CZ). SALVETR, Pavel; Tyršova 351, 33901 Klatovy  
(CZ). MOTYČKA, Petr; Gerská 1237/14, 32300 Plzeň  
(CZ).

(74) Agent: LANGROVA, S.R.O.; Skráetova 1011/48, 30100  
Plzeň (CZ).

(81) Designated States (unless otherwise indicated, for every  
kind of national protection available): AE, AG, AL, AM,  
AO, AT, AU, AZ, BA, BB, BG, BH, BN, BR, BW, BY, BZ,  
CA, CH, CL, CN, CO, CR, CU, CZ, DE, DJ, DK, DM, DO,  
DZ, EC, EE, EG, ES, FI, GB, GD, GE, GH, GM, GT, HN,  
HR, HU, ID, IL, IN, IR, IS, IT, JO, JP, KE, KG, KH, KN,  
KP, KR, KW, KZ, LA, LC, LK, LR, LS, LU, LY, MA, MD,  
ME, MG, MK, MN, MW, MX, MY, MZ, NA, NG, NI, NO,

(54) Title: METHOD OF HEAT AND DEFORMATION TREATMENT OF A METAL SEMI-FINISHED PRODUCT

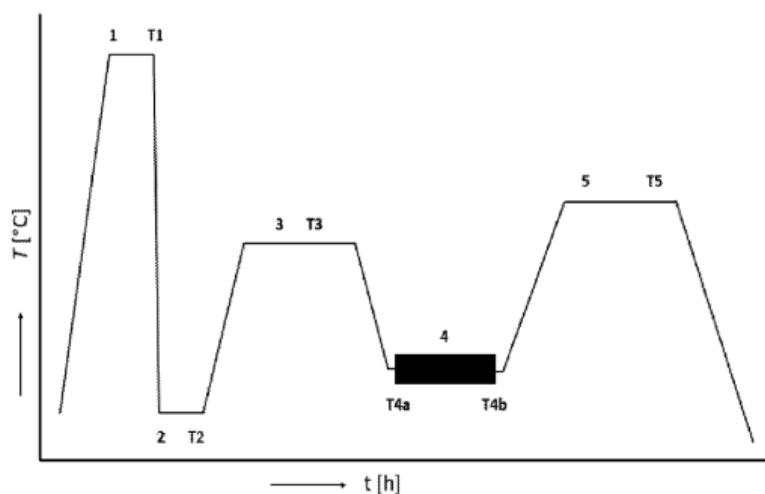


Fig. 1

(57) Abstract: The method includes a quenching (1) followed by a first tempering (3) either directly or after a dwell time. Furthermore, a sequence consisting of a plastic deformation (4) is conducted following the first tempering (3) to influence material properties of a semi-finished product and an additional tempering (5) following thereto. The plastic deformation (4) initial temperature (T4a) of the semi-finished product may be lower than, equal to, or higher than said plastic deformation (4) final temperature (T4b). The plastic deformation initial temperature (T4a) may be increased by deformation heat without external heat supply. The plastic deformation (4) initial temperature (T4a) of the semi-finished product being processed may be in general different from the first tempering (3) initial temperature (T2) of the semi-finished product. The first tempering (3) initial temperature (T2) of the semi-finished product being processed is lower than a martensitic transformation finish temperature (Mf) of said semi-finished product. The first tempering (3) temperature (T3) may differ from the additional tempering (5) temperature (T5).

(19) 日本国特許庁 (JP)

(12) 特 許 公 報 (B2)

(11) 特許番号

特許第6744915号

(P6744915)

(45) 発行日 令和2年8月19日 (2020. 8. 19)

(24) 登録日 令和2年8月4日 (2020. 8. 4)

(51) Int. Cl.	F I		
<b>HO 1 S 3/06 (2006. 01)</b>	HO 1 S 3/06		
<b>C 3 O B 15/00 (2006. 01)</b>	C 3 O B 15/00	Z	
<b>C 3 O B 29/28 (2006. 01)</b>	C 3 O B 29/28		
<b>HO 1 S 3/113 (2006. 01)</b>	HO 1 S 3/113		
<b>HO 1 S 3/10 (2006. 01)</b>	HO 1 S 3/10	D	

請求項の数 15 (全 12 頁)

(21) 出願番号	特願2018-521459 (P2018-521459)	(73) 特許権者	518014874
(86) (22) 出願日	平成28年7月15日 (2016. 7. 15)		フィジカルニ ウースタヴ アーヴェー
(65) 公表番号	特表2018-527758 (P2018-527758A)		チェーエル ヴェーヴェーイー
(43) 公表日	平成30年9月20日 (2018. 9. 20)		F Y Z I K A L N I U S T A V A V
(86) 国際出願番号	PCT/CZ2016/050026		C R, V. V. I.
(87) 国際公開番号	W02017/008774		チェコ共和国 1 8 2 2 1 プラハ 8
(87) 国際公開日	平成29年1月19日 (2017. 1. 19)	(74) 代理人	100073184
審査請求日	平成30年3月15日 (2018. 3. 15)		弁理士 柳田 征史
(31) 優先権主張番号	PV2015-501	(74) 代理人	100175042
(32) 優先日	平成27年7月16日 (2015. 7. 16)		弁理士 高橋 秀明
(33) 優先権主張国・地域又は機関	チェコ (CZ)	(72) 発明者	コシエルヤ, ミハル
			チェコ共和国 2 5 2 4 1 ドルニー プ
			ルジェジャニ ザ ラドニツィー 8 3 5

最終頁に続く

(54) 【発明の名称】 高性能レーザーシステムを構成するための光学素子およびその作製

*Obrázek 15 Titulní bibliografická stránka japonského patentu zúženého proti přihlášce*

Po bibliografické stránce následuje mnoho stran patentových podkladů.

#### 4.2.2 Patentové podklady

Porozumění smyslu a důvodu jednotlivých částí patentových podkladů je důležité nejen pro samotnou tvorbu patentové přihlášky, ale také pro čtení cizích patentů, které jsou nalezeny během rešerše. Lze je rozdělit na tři hlavní části:

- *Popis vynálezu – zahrnující několik popisných kapitol, více či méně užitečných.*
- *Patentové nároky – jednoznačně vymezující rozsah ochrany dané technologie – po abstraktu/anotaci je to druhá část k detailnímu čtení. Zde je schovaný případný konflikt.*
- *Výkresy – nepovinná část, která může pomoci s rychlým pochopením a vyhodnocením relevance.*

Ve větším detailu pak:

**Název vynálezu** – jak je zmíněno již výše, národní zvyklosti se velmi liší. Někde dovolí nicneříkající označení typu R2D2, jinde (například v ČR) vás donutí vytvořit naprosto popisný a dlouhý název, který je pak nepoužitelný pro jakékoli jiné účely. Pro přípravu přihlášky se obvykle používá něco jednoduchého, rychlý akronym, aby všichni v týmu hned věděli, o čem se bavíte, ale pokud možno aby to nepoznal nikdo nezasvěcený.

**Oblast techniky** – zde se dočtete stručnou charakteristiku oblasti techniky. Examinátorovi slouží pro správné zařazení. Může pomoci při vyhodnocení relevance pro hlubší studium.

**Dosavadní stav techniky** – zde by mělo být detailní vymezení se vůči stavu techniky, je to strategická oblast, kde se přihlašovatel snaží vmanévrovat examinátora do určitého postoje, může být někdy matoucí. Zde se citují konkurenční řešení, zde je zdroj pro oborovou mapu.

**Podstata vynálezu** – v podstatě přeepsané nároky do více vět s více detaily, je to strategický prostor pro právní spory a budoucí omezování platnosti patentů. Zde naleznete možné únikové cesty, chcete-li patent obejít.

**Objasnění výkresů/výkresy** – nepovinná část, která hodně pomáhá čtenářům, ale vlastně nemá vliv na rozsah ochrany. Je-li hodně výkresů a přihlašovatelem je výzkumná instituce, nejspíš se nikdo moc nad tržním potenciálem nezamýšlel. Chybí-li výkresy úplně a je-li přihlašovatelem firma, pravděpodobně se uvnitř skrývá poklad (anebo také ne).

**Příklady uskutečnění** – povinná a velmi strategicky důležitá část. Zde se uvádějí různé i hypotetické realizace a leží zde inspirace pro ověření, vylepšení, obejítí, ale také technické limity a omezení. Příklady slouží k vymezení rozsahu ochrany v rámci právních sporů.

**Průmyslová využitelnost** – podmínka patentovatelnosti přímo ze zákona. Krátké shrnutí, k čemu by mohl být vynález využitelný. Strategický význam je sporný, když něco neuvedete, a někdo jiný si může hypoteticky přihlásit využití vašeho vynálezu v konkrétní oblasti. Přesto od vás bude potřebovat licenci. Když tam zase uvedete všechno, možná prozrazujete konkurenci příliš. Čistě formálně examinátor zkoumá pouze dostupnost zdrojů na zemi (neprojde vám technologie vyžadující 200 g California v každé várce) a zda v principu neodporuje fyzikálním zákonům (perpetuum mobile nejspíš taky neprojde, zkoušelo to už hodně přihlašovatelů).

**Nároky** – ze všeho nejdůležitější část. Mají jasně danou strukturu a nezávislé nároky definují nejširší možnou skupinu, která je patentem chráněna. Ze znění prvního nároku (a dalších nezávislých) poznáte, na jakou kategorii se to vztahuje (věc, metoda, použití) a jak moc se vymezuje vůči konkurenci. Čistí nároky není žádná radost, jsou to šílené větné konstrukce používající specifické tvary sloves a nezkušený čtenář má pocit, že se pisatel zbláznil. Některé databázové zdroje uvádějí strukturu nároků – pomůže velmi při orientaci.

#### 4.2.3 Rešeršní zpráva

Na konci patentového dokumentu bývá rešeršní zpráva. Někdy je ale zveřejněna samostatně, někdy je patentová přihláška zveřejněna bez rešeršní zprávy.

Rešeršní zpráva je nositelem velmi cenných informací, a to jak pro přihlašovatele k dalšímu průběhu řízení o vlastním patentu, tak pro čtenáře. Co z ní lze vyčíst?

**A sekce** – zopakování patentového třídění, ke kterému oboru se vztahuje a pro který je relevantní. Znamená to, ve kterých oborech examinátor hledal a vůči kterým přihlášku porovnával.

**C sekce** – Nalezené dokumenty, které jsou relevantní posuzované přihlášce. Mohou být v několika kategoriích (viz vysvětlivky v ukázce), zásadní jsou v principu tři z nich:

- **X** – označuje dokumenty, které dokládají, že vynález není nový. To znamená, že v každém takto označeném dokumentu je dle examinátora kompletní popis přihlašovaného řešení. Čím více nalezených X, tím horší situace pro obhájení. Je-li v rešeršní zprávě X a nemůžete-li najít udělený patent, pravděpodobně se ho nepodařilo uhádat.
- **Y** – dokumenty, ze kterých se dle examinátora dá předkládaný vynález s trochou odborné způsobilosti poskládat. Zde je mnohem větší šance na úspěch, že ho přesvědčíte.
- **A** – označuje dokumenty, které jste měli správně uvést v části patentových podloh popisujících stav techniky. Neohrožují předmět a rozsah ochrany, ale dokreslují kontext. Pro čtenáře velmi užitečné.

## INTERNATIONAL SEARCH REPORT

International application No PCT/CZ2016/050026
---

<b>A. CLASSIFICATION OF SUBJECT MATTER</b> INV. H01S3/06 ADD. H01S3/16                      H01S3/23		
According to International Patent Classification (IPC) or to both national classification and IPC		
<b>B. FIELDS SEARCHED</b> Minimum documentation searched (classification system followed by classification symbols) H01S		
Documentation searched other than minimum documentation to the extent that such documents are included in the fields searched		
Electronic data base consulted during the international search (name of data base and, where practicable, search terms used) EPO-Internal, COMPENDEX, INSPEC, WPI Data		
<b>C. DOCUMENTS CONSIDERED TO BE RELEVANT</b>		
Category*	Citation of document, with indication, where appropriate, of the relevant passages	Relevant to claim No.
X	WO 2004/027943 A1 (TUI LASER AG [DE]; GEIGER STEPHAN [DE]; PASTER MARTIN [DE]; FREER SIEG) 1 April 2004 (2004-04-01)	1-3,7-17
Y	page 2, paragraph 3 - page 8, paragraph 2; figure 1	4-6
Y	----- BELOUET ET AL: "About the crystalline perfection of Nd-doped YAG single crystals", JOURNAL OF CRYSTAL GROWTH, ELSEVIER, AMSTERDAM, NL, vol. 15, no. 3, 1 August 1972 (1972-08-01), pages 188-194, XP024429512, ISSN: 0022-0248, DOI: 10.1016/0022-0248(72)90118-2 [retrieved on 1972-08-01] page 188, left-hand column, paragraph 1 - page 194, left-hand column, paragraph 4; figures 4,5 -----	4-6
<input type="checkbox"/> Further documents are listed in the continuation of Box C. <input checked="" type="checkbox"/> See patent family annex.		
* Special categories of cited documents :		
"A" document defining the general state of the art which is not considered to be of particular relevance "E" earlier application or patent but published on or after the international filing date "L" document which may throw doubts on priority claim(s) or which is cited to establish the publication date of another citation or other special reason (as specified) "O" document referring to an oral disclosure, use, exhibition or other means "P" document published prior to the international filing date but later than the priority date claimed	"T" later document published after the international filing date or priority date and not in conflict with the application but cited to understand the principle or theory underlying the invention "X" document of particular relevance; the claimed invention cannot be considered novel or cannot be considered to involve an inventive step when the document is taken alone "Y" document of particular relevance; the claimed invention cannot be considered to involve an inventive step when the document is combined with one or more other such documents, such combination being obvious to a person skilled in the art "&" document member of the same patent family	
Date of the actual completion of the international search	Date of mailing of the international search report	
25 October 2016	04/11/2016	
Name and mailing address of the ISA/ European Patent Office, P.B. 5818 Patentlaan 2 NL - 2280 HV Rijswijk Tel. (+31-70) 340-2040, Fax: (+31-70) 340-3016	Authorized officer  Laenen, Robert	

Form PCT/ISA/210 (second sheet) (April 2005)

*Obrázek 16 Příklad první strany řešební zprávy k PCT přihlášce*

### 4.3 Patentové rešerše

Je třeba si uvědomit, že výzkumný akademický svět je zvyklý publikovat v odborné nebo popularizační literatuře. Je na to velmi propracovaný systém, jsou na to navázány metodiky hodnocení nejen jednotlivců, ale i institucí. Provádění rešerše v odborné literatuře je standardní součástí vědecké práce.

Vedle toho je třeba si uvědomit, že výzkum a vývoj technických řešení se neprovádí pouze v akademickém prostředí, ale také velmi často (a někde i dominantně) v průmyslové sféře. Průmysl není nucen publikovat v odborné literatuře a asi by o to ani nestál. Nemá ambice být hodnocen vědci, jde mu o byznys. Publikuje tedy pouze v případech, kdy si chce zajistit právo na monopol, a tedy prostřednictvím patentové literatury. Odhaduje se, že až 4/5 veškerého technického poznání lidstva je popsáno v patentových dokumentech. Pokud tedy vědecký svět nevyužívá pro vyhodnocení stavu poznání patenty, ignoruje většinu informací. V důsledku to pak znamená, že řada výzkumů je zbytečných, zkoumají již vyzkoumané (nemyslím tím ty, které slouží k ověření) a v důsledku také řada patentových přihlášek je pak zamítnuta, protože narazí na novost.

Třetí věc, kterou je třeba si uvědomit, že patentová literatura má svůj specifický jazyk a styl, je určena k vymezení práv, a tudíž musí být velmi, až extrémně konkrétní i za cenu nízké srozumitelnosti. Navíc patenty, které jsou tržně zajímavé, se záměrně píšou tak, aby byly obtížně naleznitelné, aby se konkurence nedostala snadno k řešení a pobídce, jak rozsah patentu obejít. Často se nepoužívají standardní výrazy a obraty, nepoužívají se generalizované pojmy běžné v odborné literatuře, klíčová slova selhávají.

Patentových rešerší je celá řada typů, dle důvodu, pro který ji provádíme, a situace, ve které se nacházíme. Důvod, proč provádíme patentovou rešerši zcela zásadně ovlivňuje její zadání i vyhodnocení. V patentech můžeme hledat:

- *inspiraci či řešení pro konkrétní problémy*
- *partnery pro spolupráci, obchod, konkurenci nebo doplnění týmu*
- *hlídat porušování vlastních práv*
- *sledovat trendy a aktivitu v konkrétní oblasti techniky*
- *portfolio oborových aktivit jednotlivých firem či institucí*
- *data pro analýzy a srovnání různých trhů, oborů či segmentů pro strategická rozhodování a mnoho dalšího*

Základní členění patentových rešerší:

- *na stav techniky – patentovatelnost*
- *technologický oborový průzkum*
- *patentová čistota, freedom to operate*
- *právní stav a patentová rodina*
- *jmenná rešerše*

V některých případech je třeba vzít do úvahy fakt, že se patenty zveřejňují se zpožděním minimálně 9, obvykle však 18 měsíců od podání. K nejčerstvějším informacím se bohužel přes patentové rešerše nedostaneme. Proto je vždy vhodná kombinace s dalšími rešeršemi, například v odborné literatuře, na internetu, ve firemních prezentacích.

#### 4.3.1 Rešerše na stav techniky

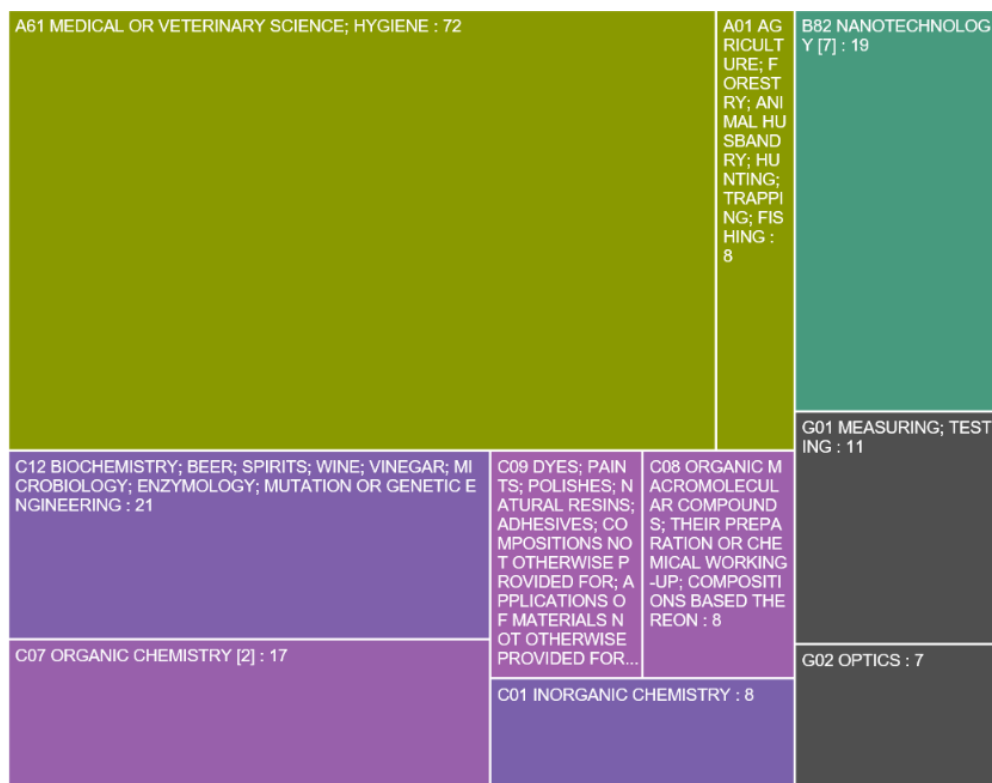
Nejčastější rešerše, kterou lze zadat Úřadu průmyslového vlastnictví a která je součástí úplného průzkumu při patentovém řízení. Provádí se s cílem zjistit relevantní informace k našemu vlastnímu řešení. Může nám pomoci v počátečních přípravných fázích nových projektů, porozhlédnout se po již hotových řešeních, která lze ve vlastním výzkumu využít. Provedení přehledové rešerše může být velmi rychlé (v řádu hodin), a přitom může ušetřit poměrně hodně času, úsilí i peněz.

V situaci, kdy máme v rukách vlastní výsledek výzkumu, o kterém se domníváme, že by si zasloužil patentovou ochranu, nám může výsledek rešerše naznačit, zda je vůbec patentovatelný. Tedy zda je nový, nebo neplyne z již zveřejněných dokumentů. Tuto rešerši provede velmi kvalitně úřad, takže se někdy můžete potkat s názorem, že je zbytečná práce dělat ji dříve vlastními silami. Chceme-li ale zvážit přínos řešení se všemi důsledky a až následně se rozhodnout pro patentování, potřebujeme ji dříve. Nehledě na vynaložené úsilí a peníze na přípravu patentové přihlášky. Pro kvalitní vyhodnocení je třeba iterativní spolupráce původce, nebo dobře technologicky zorientovaného transferáře se zkušeným rešeršérem. Společnými silami postupně zpřesňují vyhledávací dotazy a dohledávají informace. Taková práce může zabrat i několik dní.

### 4.3.2 Technologický oborový průzkum – patentové portfolio

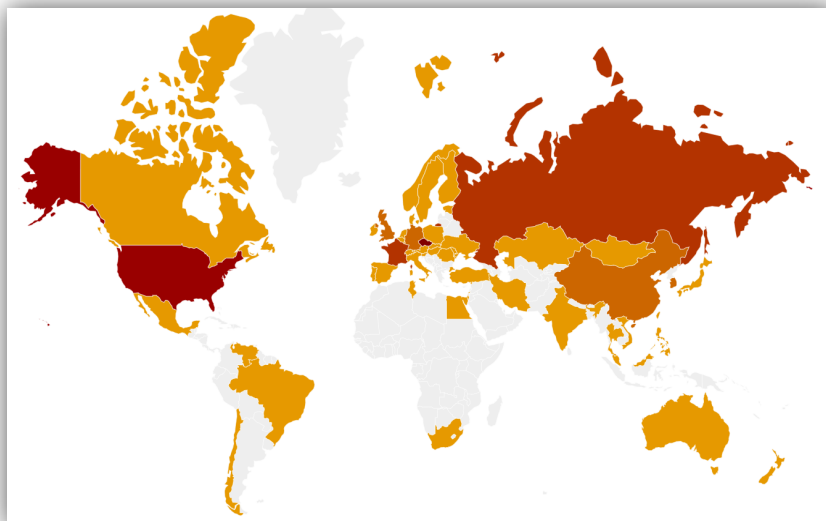
Rešerše na stav techniky může pomoci také v situaci, kdy potřebujeme pro vlastní výzkum vyřešit nějaký méně podstatný technický problém, nebo problém z jiného oboru, než je předmět výzkumu. Řešení jsou mnohdy dostupná na trhu, chceme-li ale něco vysoce specifického, můžeme pomocí rešerše ověřit, kdo problematice rozumí a mohl by pomoci řešení nalézt. Výsledek rešerše pak může směřovat k navázání výzkumné spolupráce, nebo k vývoji řešení na zakázku dle našeho zadání. V případě, že je výsledek rešerše negativní, může to naznačovat dosud nepřekročitelnou technologickou bariéru, která, je-li včas odhalena, opět ušetří značnou část času, úsilí a peněz a vede ke včasné změně projektového záměru než v pozdějších stadiích. Současně to znamená výzvu a inspiraci pro odpovídající obor, kterému můžete radostně předhodit zajímavý problém k řešení.

Díky technologickému průzkumu můžeme získat velmi dobrá data pro vlastní prezentaci a marketing. Mapa patentového portfolio velmi dobře a objektivně ukazuje, nakolik jsme v oboru inovativní a aktivní.

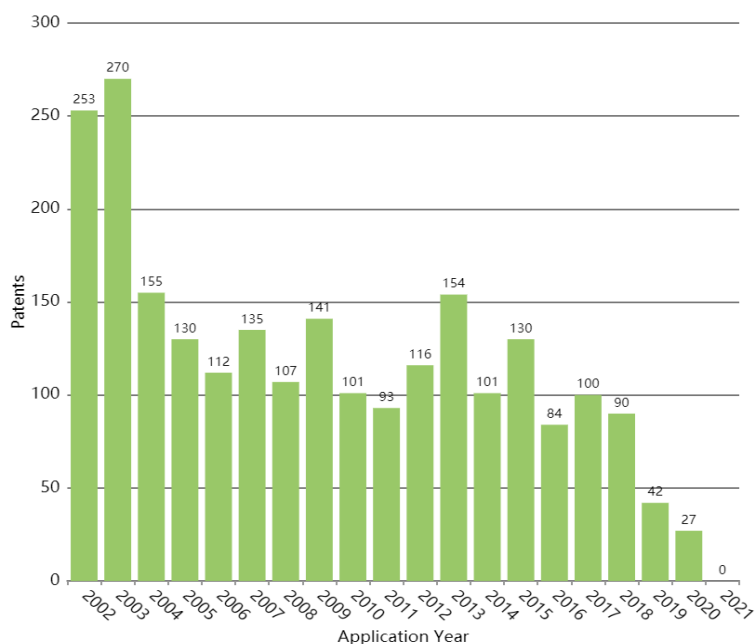


Obrázek 17 Možnosti zobrazení nejvíce využívaných patentových tříd konkrétní výzkumné instituce [PatSnap]

Oborový průzkum dokáže odhalit trendy ve vývoji a hlavní hráče, ale také ukázat, kde jsou nejzajímavější trhy pro daný obor.



Obrázek 18 Ilustrativní ukázka zemí, ve kterých je nejvíce přihlašovaných patentů v daném oboru [PatentInspiration]



Obrázek 19 Ilustrativní ukázka počtu podaných přihlášek ve zvolené třídě IPC

#### 4.3.3 Rešerše na patentovou čistotu, freedom to operate

Myslíme-li to s patenty vážně, pak musíme zvážit, že ten, kdo uvádí výrobek na trh, nese odpovědnost za jeho průmyslově právní nezávadnost. Téma této kapitoly úzce souvisí a navazuje na kapitolu o vymáhání práv z patentů (4.1.4). Firmy, které mají vlastní vývoj, provádějí tento typ rešerše průběžně u všech svých produktů, zejména u těch, které vyvážejí na zahraniční trhy. Snaží se tak minimalizovat dodatečné náklady na sporná řízení u nových patentů, nebo soudní spory o porušování cizích práv.

Každoročně je na světě podáno několik milionů patentových přihlášek. Zcela logicky a s ohledem na množství se stává, že při vývoji nových výrobků dochází k nezáměrnému porušení práv třetích stran. Pokud se tedy práva a výrobek potkají na stejném trhu, znamená to výrazné náklady spojené se soudními spory a velkým ztrátám.

Výzkumné prostředí se často tváří, že se ho to netýká. Využívá svého privilegia zajištěného mezinárodními úmluvami, že pro základní výzkum mohou být využity veškeré poznatky, které jsou veřejně dostupné. Toto

privilegium ale končí v okamžiku, kdy výzkum dospěje k vlastnímu výsledku a snaží se o jeho uplatnění v praxi. Rozčarování bývá veliké, když až v závěrečných fázích vyjednávání, nebo dokonce až po uzavřené licenční smlouvě partner zjistí, že vaše řešení není právně volné a nemůže ho využít.

Patentovou rešerši tohoto typu neumí a neprovádí zdaleka všechny patentové kanceláře. Vyžaduje vysokou míru odbornosti, profesionální vybavení a nelze ji dělat s volně dostupnými databázemi. Riziko zodpovědnosti za nekvalitně provedenou rešerši a vymáhání dodatečných náhrad nákladů za spory je příliš vysoké. Vyhodnocení patentové čistoty nikdy není 100%, právní stav dokumentů se v čase mění a vyvíjí. Kvalitně provedená rešerše ale výrazně minimalizuje rizika.

Co všechno je třeba k provedení kvalitní rešerše na patentovou čistotou, popisuje Jan Vondras (Vondras, 2021): „K vypracování právního názoru na patentovou čistotu produktu je potřeba se podrobně seznámit s výrobkem samotným, konkurencí, vývojovým směrem a geografickým pokrytím, kde se výrobek bude vyrábět a prodávat. Po důkladném seznámení s daným produktem či jeho prototypem se provede průzkum, který určí relevantní patentové dokumenty. Takovýto průzkum zpravidla zahrnuje rešerši několika tisíc dokumentů. Při rešerši se používají specializované profesionální databáze, které tento náročný úkol usnadní, nicméně důkladnost patentového zástupce rozhodne o tom, zda se podaří relevantní dokument identifikovat, či nikoliv. Po výběru nejrelevantnějších dokumentů následuje pro platné patenty porovnání jejich nároků s technickými řešeními produktu. Výsledkem analýzy je právní názor na to, zda produkt porušuje průmyslová práva třetích stran, a případně návrh možných řešení.“

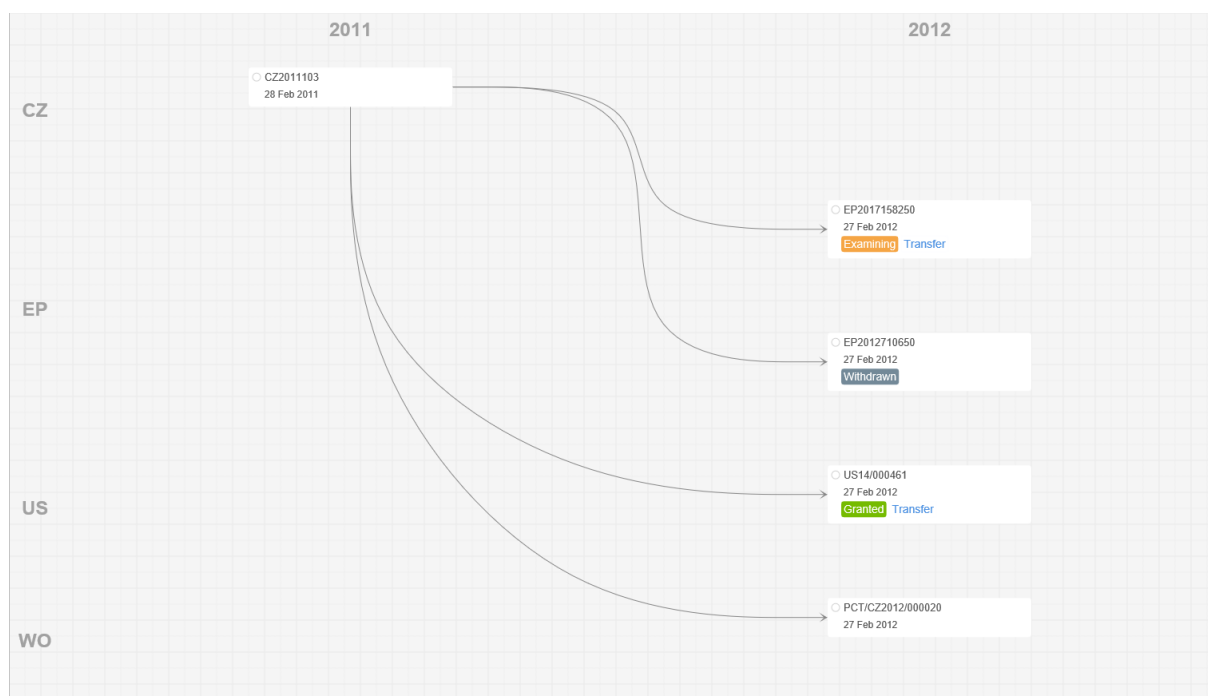
#### 4.3.4 Rešerše na právní stav a patentovou rodinu

Již podle názvu je zřejmé, že slouží k vyhodnocení teritoriálního a časového rozsahu právních nároků jiného subjektu, nebo k ověření aktuálního stavu platnosti ochrany našeho vlastního řešení.

Jak vyplývá z předchozích kapitol, zejména o průběhu patentového řízení (kapitola 4.1), naprostá většina technických řešení není chráněna jedním dokumentem, ale ochranu tvoří sbírka národních či regionálních patentových dokumentů, které prošly nezávislým řízením a mohly doznat různých změn rozsahu ochrany. Jednotlivé dokumenty nabyly platnosti v různých časech a jejich účinnost závisí na tom, zda jsou placeny řádně a včas udržovací poplatky. V některých zemích mohou být vedeny právní spory či řízení o zúžení nebo zrušení platnosti. Někdy se patent nalézá na tzv. poshověcí lhůtě, a zda bude ochrana uvolněna nebo potvrzena, není zřejmé.

Tato úloha je integrální součástí rešerše na patentovou čistotu, ale někdy dává smysl provádět i samostatně. Je výrazně jednodušší, rychlejší a v základní a nejjednodušší podobě ji lze zvládnout s volně dostupnými databázemi. Placené rešeršní nástroje umožňují vytvářet mapy patentových rodin výrazně jednodušším způsobem.

Hodí se nám tehdy, pokud jsme napadeni z porušování práv třetích osob jako rychlé ověření, zda se nejedná o trollování, nebo v situaci, kdy chceme ověřit, zda potřebujeme licenci k využití technologie na konkrétním území.



Obrázek 20 Ukázka zobrazení patentové rodiny a právního stavu [PatSnap]

#### 4.3.5 Jmenná rešerše

Hlavním vyhledávaným kritériem je jméno původce, přihlašovatele nebo majitele patentů. Někdy se může také hodit vyhledávání podle patentového zástupce. Cílem může být ověření, v jakém rozsahu daná osoba disponuje průmyslovými právy, v jakém jsou stavu, jak je v oboru aktivní včetně časového vývoje, ale také zda zaměstnanec instituce nevyvádí technologie mimo. Jmennou rešerší lze také využít pro identifikaci hlavních hráčů – konkurence či budoucích partnerů pro spolupráci.

Jmenné rešerše obvykle bývají součástí tzv. patentového auditu, kdy si instituce nebo firma nechá analyzovat své patentové portfolio. Pro kvalitní analýzu je potřeba využít placených patentových databází, vytvářet podobné mapy ručně je velmi náročné. Nicméně rychlý přehled pro jedno jméno nebo firmu lze udělat v otevřených zdrojích snadno a rychle.



Obrázek 21 Ilustrativní ukázka nejčastějších přihlašovatelů ve vybrané třídě IPC

#### 4.3.6 Rešeršní nástroje

Pro vyhledávání v patentové literatuře je třeba určitá zkušenost a znalost a dostupnost rešeršních nástrojů, strategií a vyhledávacích jazyků. V principu lze využít tři přístupy:

- **Veřejně dostupné zdroje** – vyhoví ve všech případech, kdy stačí rychlý a nezávazný přehled. Dovednost práce s veřejnými zdroji by měli mít všichni pracovníci transferu a v ideálním světě také všichni výzkumníci. Moderní nástroje pracují také s klíčovými slovy (byť omezeně, z důvodů, které jsou popsány výše) a snaží se být maximálně intuitivní. Lze z nich vytáhnout obrovské množství užitečných informací, ale analytika se s nimi dělá obtížně. Příklady volně dostupných databází:
  - **Databáze ÚPV** – <https://isdv.upv.cz/webapp/!resdb.pta.frm> – vedená českým národním úřadem průmyslového vlastnictví. Databáze obsahuje patenty a užité vzory platné na území ČR. Umožňuje přiměřeně sofistikované vyhledávání díky kombinaci filtrů, získáte přístup k jednotlivým dokumentům a částečně k záznamům z řízení. Neobsahuje analytické funkce.
  - **ESPACENET** – <https://worldwide.espacenet.com/patent/search> – spravovaný Evropským patentovým úřadem EPO. Pokročilé vyhledávání, sledování patentových rodin a právního stavu dokumentů. Bohaté výukové materiály. Nástroj první volby.
  - **PatentScope** – <https://patentscope.wipo.int/search/en/search.jsf> – databáze spravovaná Světovou organizací duševního vlastnictví WIPO, integrální součást systému PCT, obsahuje všechny patenty a přihlášky, které prošly tímto systémem. Několik základních analýz.
  - **USPTO Patent Public Search** – <https://ppubs.uspto.gov/pubwebapp/> – databáze Amerického úřadu průmyslového vlastnictví. Americký systém je poněkud specifický a pracuje také s tzv. předběžnými přihláškami. Vyhledávání používá specifickou logiku, doporučujeme prostudovat nápovědu. Možno využít nástroj Petapator.
  - **Národní databáze v jednotlivých zemích** – při troše úsilí a s využitím moderních překladačů lze v mnoha státech nalézt obdobnou databázi jako má český ÚPV. Národní úřady více či méně spolupracují s EPO a WIPO a sdílí jim některá data.
  - **GooglePatents** – <https://patents.google.com/> – založen na fulltextovém vyhledávání, umí integrovat i nepatentovou literaturu. Za posledních pár let se výrazně zlepšil. Pro výzkumníky nebo osoby neznalé specifik patentové literatury nejvíc přívětivý a přístupný nástroj. Rychlý, přehledný, umožňuje jednoduché analýzy.

- **WIPS Global** – <https://global.wipscorp.com/page/s0201.php> – zaměřený na asijské patenty, spravuje ho Korejský patentový úřad.
- **Placené profesionální databáze** – vyžadují vyškoleného pracovníka, který s nimi dokáže pracovat a vytěžit jejich obrovskou přidanou hodnotu. V ideálním světě by takový měl být v každé výzkumné organizaci alespoň jeden. Přidanou hodnotou placených databází jsou opravené chyby, sekundární zatřídění podle průmyslových kategorií, sledování soudních sporů, prodeje licencí a jejich hodnoty, předpovědi trendů, hluboká analytika a celá řada dalších. Pro nadšeného analytika představují velmi svůdnou náplň života. Příklady placených databází s údaji publikovanými v (Scholzová & Hruška, Cyklus "Transferářem snadno a rychle", část 3. práva k výsledkům, 2022):
  - **PatSnap** – [www.patsnap.com](http://www.patsnap.com) – sleduje ceny patentů a spory. Překlady nejsou strojové, opravují administrativní chyby a překlady. Denně aktualizovaná databáze, řada vizualizací a analytických nástrojů, zpřístupňuje hotové analýzy. Výukové materiály a školení v ceně.
  - **PatentInspiration** – <https://www.patentinspiration.com/> – estetické a pokročilé vizualizace více než 55 typů analýz velmi snadno dostupných. Ruční opravy chyb, velmi mnoho výukových materiálů, článků k metodám inovací. Propojení s metodikou TRIZ, například v (Metodika TRIZ - tvorba a řešení inovačních až invenčních zadání, 2023).
  - **Derwent Innovation** – <https://clarivate.com/products/ip-intelligence/patent-intelligence-software/derwent-innovation/> – integruje desítky zdrojů nepatentové literatury, pro úplný průzkum ho používají patentové úřady. Využívá nástrojů umělé inteligence pro vyhledávání. Aktualizace denně, ruční oprava chybných údajů.
  - **Questel** – Questel - Intellectual Property, Innovation and Legal Management – aktualizuje denně, sleduje royalties.
- **Rešerše na objednávku u úřadu nebo patentového zástupce** – jsou výborné pro pravidelné monitorování situace v konkrétním oboru nebo u konkrétní skupiny přihlašovatelů či původců. Klíčové, ale specifické jsou při potřebě rešerše na patentovou čistotu. Při rešerši na objednávku je důležité dobře zpracované zadání a kvalita rešeršera, ideální je, když je možné domluvit společnou iteraci při vyhledávání a specifikaci vyhledávacího dotazu. V opačném případě se může stát, že jako výsledek rešerše obdržíte tisíce dokumentů, které není v lidských silách zpracovat. Při objednávce rešerše se také ptejte po zárukách.

## 5. Komerzializace výsledků

Transfer znalostí přispívá jednoznačně k hlubšímu propojování akademické a komerční sféry a tento proces pomáhá ke zvyšování uplatnění výzkumných výsledků v komerčním světě. Mnohdy se v této souvislosti uvádí zvyšování konkurenceschopnosti regionů/států či jiných územně správních celků, což vede k dlouhodobějšímu udržitelnému rozvoji.

V souvislosti s aktuálně více a více užívaným pojmem transfer znalostí musíme zdůraznit, že se nejedná jen a výlučně o výsledky VaV podléhající průmyslově právní ochraně, ale jedná se i čím dál více o výsledky, které generují jiné obory, většinou humanitně společenskovední. Tyto výsledky podléhající autorskoprávní ochraně je možné taktéž licencovat či jiným způsobem komerzializace uplatnit na trhu (know-how, písemné studie aj.).

V odborné praxi se uvádí, že transfer technologií/znalostí zahrnuje komplet sofistikovaných a odborných činností, tedy celou paletu aktivit od samotné identifikace výsledku přes její ochranu až po nakládání s tímto výsledkem, po jeho ověření a následné uplatnění v praxi samotné. Instituce, které se snaží tuto oblast etablovat, využívají buď specializované externí agentury, anebo zřizují svá interní oddělení v rámci společnosti či tzv. kanceláře transferu technologií.

Se změna statutu vysokých škol v souvislosti s novým VŠ zákonem se změnilo i postavení univerzit jako veřejnoprávních institucí. Univerzity se stávají majiteli unikátních poznatků vzniklých na základě státní i evropské finanční podpory, otevřela se zároveň možnost jejich komerzializace (rovné podmínky). Zvýšil se též

důraz na vědeckou, výzkumnou a vývojovou činnost a rozvoj spolupráce s podnikatelskou sférou (3. pilíř). V neposlední řadě je v českém prostředí významným milníkem v roce 2019 schválená a představení Inovační politika České republiky, která dosud v naší zemi nebyla. Transfer znalostí tak získal ukotvení hned ve třech jejích pilířích z devíti stanovených.

V této souvislosti si dovoluji uvést významné faktory úspěšného transferu znalostí, mezi které patří předně zájem na vzájemné spolupráci, oboustranná prospěšnost vzájemné vazby, zodpovědní odborníci v daném oboru, jasně definovaný cíl/problém, stanovení reálných dodacích lhůt, vytvoření a uzavření srozumitelné a vyvážené smlouvy a v neposlední řadě podpora ze strany výzkumné organizace.

Efektivní spolupráce výzkumné a aplikační sféry závisí na schopnosti propojení zájmů partnerů. Je nutné, aby obě zúčastněné strany dobře chápaly, co mohou v rámci společné spolupráce nabídnout druhé straně a zároveň co od druhé strany v rámci spolupráce vyžadují. Úspěšná spolupráce výzkumné a aplikační sféry do značné míry závisí na otevřeném jednání, tím dochází k budování vztahu důvěry, který je nezbytnou podmínkou pro vyšší formy transferu znalostí.

Z hlediska komercializace výsledků výzkumu a vývoje se jedná o několik podob a vždy je nutné s rozvahou vybírat vhodnou formu pro danou řešenou situaci.

Přehled forem, které lze zvolit pro komercializaci výsledků duševního vlastnictví:

- *prodej práv, například patentů, užitého vzoru, průmyslového vzoru, ochranné známky;*
- *licenční smlouva k duševnímu vlastnictví;*
- *smlouva o dílo;*
- *založení společností start-up a spin-off.*

Proces komercializace je všeobecně definován jako proces přeměny nápadu na komerční produkty nebo služby. Pro většinu vědecko-výzkumných institucí to znamená komerčně rozvíjet duševní vlastnictví (IP), které bylo vytvořeno v rámci výzkumu s cílem vytvářet úspěšné komerční výsledky, které mají pozitivní dopad pro širší uplatnění ve společnosti. Toho je obvykle dosaženo prostřednictvím komerčních licencí na duševní vlastnictví existující obchodní organizace nebo vytvořením nové spin-off společnosti, která zajistí distribuci nových produktů nebo služeb na trh apod.

Z hlediska dosavadních aktivit KTT JU můžeme konstatovat, že v rámci mezisektorové spolupráce a transferu znalostí/technologií se realizuje zejména:

- *Výzkum prováděný ve spolupráci s aplikačními partnery. Jedná se zejména o výzkum, kdy aplikační partner je znám dopředu, o budoucí výsledky má zájem a aktivně na nich spolupracuje. Tyto výzkumné činnosti jsou financované zejména z prostředků aplikačního partnera.*
- *Poradentství, expertní činnosti. Většinou je realizováno na vyžádání aplikační sférou, např. státní správa. Jedná o se o výsledky VaV, které vznikaly v průběhu několikaletého výzkumu.*
- *Uplatňování výsledků nezávislého výzkumu v praxi. Jedná se o oblast transferu znalostí/technologií. Takovéto výsledky VaV většinou vzniknou v rámci nezávislého výzkumu či v rámci aktivit PoC, aplikační partner není dopředu znám a musí být vhodným způsobem nalezen. Práva jsou poskytnuta obvykle formou licenční smlouvy, založení start-up či spin-off společnosti apod.*
- *Mobilita znalostí formou personální mezisektorové mobility. Jedná se o skutečnosti, kdy aplikační partner získává mimo výsledky společného projektu také kvalifikované pracovníky. Většina mobility probíhá zatím mezi výzkumnými institucemi a menší část probíhá s aplikační sférou.*

## 5.1 Před začátkem – NDA, MTA

Utajování a ochraně informací se důkladně věnuje kapitola 2.3. Na tomto místě si připomeňme souvislost v případě, že vstupujeme do výzkumné nebo projektové spolupráce či do obchodního jednání s jinými subjekty. Je již celkem obvyklé, že pokud druhá strana disponuje zajímavým know-how nebo jinou přidanou hodnotou, předloží při přípravě spolupráce návrh na smlouvu upravující vzájemnou mlčenlivost, tzv. NDA (Non disclosure

agreement) nebo též CDA (Confidential Disclosure Agreement). V případě, že spolupráce zahrnuje výměnu hmotných vzorků a práci s nimi, je na místě smlouva typu MTA (Material transfer agreement).

Z pohledu transferu znalostí a technologií je klíčové uvědomit si, že přestože obvykle zastupuje veřejné vysoké školy nebo veřejné výzkumné instituce, které jsou z větší části financované ze státního rozpočtu, neznamená to, že jsou jejich informace nutně dostupné zdarma a všem. V případě, že mají informace komerční potenciál, je zcela na místě, aby se i VVI či VVŠ chovala **s péčí řádného hospodáře** a chránila své informace pro jejich budoucí zhodnocení. Velmi úzce s tím souvisí také zákaz poskytování **nedovolené veřejné podpory** podnikům, který je poměrně přísně sledován Evropskou komisí.

### 5.1.1 NDA – Non Disclosure Agreement

Jakým způsobem mohou být informace chráněny, je popsáno výše. Do smlouvy o vzájemných závazcích mlčenlivosti budete nutně potřebovat přesné vymezení, co je jejím předmětem, čeho se smlouva týká. S jedním partnerem se totiž mohou bavit různé součásti výzkumné instituce zcela nezávisle na sobě, může probíhat spolupráce na několika souběžných či navazujících projektech s různými skupinami a ve velmi rozdílném režimu. Obecně uzavřené NDA, které se týká veškerých spoluprací s daným partnerem, je neudržitelné. Vždy zvažujte důvod, proč je taková smlouva uzavírána, a snažte se domýšlet souvislosti například s povinností zveřejňovat smlouvy v Registru smluv či s budoucí licenční smlouvou nebo smlouvou o využití výsledků.

Druhou důležitou úlohou bude jasné vymezení, zda a které závazky jsou jednostranné a které oboustranné. Pokud NDA předkládá komerční subjekt, lze předpokládat, že jej připravovali jeho právníci, kteří hájí primárně jeho zájmy. Je nezbytně nutné dohlédnout na to, aby byla smlouva vyvážená a chránila hodnotu na obou stranách.

***POZOR na argument „však to viděli/připravili právníci“! Smyslem povolání právníka je hájit zájmy toho, kdo ho platí, nikoli obecnou prospěšnost a morální zásady. VŽDY, když uzavíráte NDA, ověřte, že je smlouva oboustranně vyvážená.***

**Přesná definice důvěrných informací** – je třeba velmi jednoznačně vymežit, na co se mlčenlivost vztahuje, zda na konkrétní soubor informací a dat, na ceny a podmínky spolupráce, na dobu trvání spolupráce, možná vůbec na informaci o probíhající spolupráci včetně jejího tématu. S výhodou využijete existujících rejstříků know-how, pokud je máte k dispozici: technické, ekonomické, provozní, výrobní povahy nebo další skutečnosti a informace právní, marketingové, které nejsou běžně dostupné a obecně známé, informace o vztazích s klienty, s obchodními partnery, pracovní právní záležitosti ad. Informace z rozpracovaných a dosud nezveřejněných přihlášek vynálezů (patentová přihláška), průmyslových vzorů, užitných vzorů a dalších průmyslových práv.

Obecně se nedoporučuje do smlouvy psát, že je chráněno všechno, co si řeknete, taková formulace je příliš vágní a nevyahatelná.

Dobré je také vymežit, které informace se za důvěrné nepovažují. Například takové, které se staly veřejně známými nebo veřejně dostupnými, s výjimkou případů, kdy se tyto informace staly veřejně známými nebo veřejně dostupnými v důsledku porušení závazků smlouvy. Nebo takové, které byly druhé smluvní straně známy již před uzavřením smlouvy za předpokladu, že tuto skutečnost může doložit.

**Definice způsobu ochrany důvěrných informací a závazku mlčenlivosti** – popište do smlouvy, v jaké formě si budete informace předávat a jak s nimi mohou jednotlivé strany nakládat. Budete užívat sdílené úložiště chráněné heslem? Budete si je předávat na papírech či na jiných fyzických nosičích? Bude je někdo potřebovat archivovat? Bude je potřebovat zpřístupnit kontrole ze strany poskytovatele? Podléhají specifickému režimu? Jsou k tomu obě strany způsobilé? Vztahuje se závazek mlčenlivosti jen na zveřejněné publikace, nebo i na slovní vyjádření v neformálním kontextu? Je třeba dodržovat nějaké minimální standardy bezpečnosti?

Upravte si pravidla pro publikování výsledků spolupráce, například včasné procesy schvalování a kontroly.

**Určení osob, kterým se důvěrné informace zpřístupní** – zcela klíčová záležitost, bez které NDA v podstatě ztrácí smysl. Stanovte seznam osob, které jsou způsobilé se seznamovat s jednotlivými úrovněmi informací a nakládat s nimi. Když vytváříte kopii informačního zdroje, uveďte na ní, pro koho ze seznamu je informace určena, a nechte při převzetí podepsat. Samozřejmě všichni, kteří jsou uvedeni na seznamu, o tom musí vědět a nejlépe stvrdit svým podpisem, že jsou účastníky smlouvy. Tím zaručíte, že jsou si vědomi povinnosti zachovávat

mlčenlivost a můžete pak na nich vymáhat odpovědnost. Pokud někoho zavážete bez jeho vědomí a informace se k němu dostanou, aniž by byly označeny, těžko následně zamezit vyžazení a vymáhat náhradu.

**Doba trvání mlčenlivosti** – někdy by firemní partneři chtěli závazek navždy, což může někdy a u některých informací dávat dobrý smysl, ale určitě se to nebude týkat všech. Stanovte rozumné milníky a dobu trvání závazků. I super tajné archivy výzvědných služeb se někdy otevrou.

**Sankce za porušení mlčenlivosti** – někdy se říká, že NDA je jako smlouva v podstatně nevymahatelná a že tedy sankce nemají smysl. Praktická zkušenost ale ukazuje, že NDA bez sankcí nemá žádnou účinnost. Působí zde trochu psychologie na zapojené osoby. Přísnost pokuty naznačuje, že to s utajením myslíte vážně. Dokonce by se dalo říci, že bez sankce nenaplníte jednu z podmínek obchodního tajemství a v tu chvíli by jím přestalo být. To určitě nechcete.

Výše smluvní pokuty by měla být přiměřená povaze důvěrných informací. Zákon říká, že je-li sjednaná smluvní pokuta, ztrácíte automaticky nárok na náhradu škody. Toto však lze ve smlouvě vyloučit a zachovat si tak možnost nárokovat jak pokutu, tak případnou vzniklou škodu.

### 5.1.2 MTA – Material transfer agreement

Smlouva, která by měla vždy doprovázet jakoukoli spolupráci, při které dochází k výměně vzorků či hmotných výsledků výzkumu a lze u nich předpokládat, že budou předmětem dalšího výzkumu. Uzavřením této smlouvy lze předejít budoucím sporům či rozčarování při objevení nového potenciálu pro využití. MTA může obsahovat ujednání směřující k budoucí licenci.

Velmi obdobně jako u ostatních smluv má i tato smlouva typické náležitosti:

- *Předmět a účel ochrany MTA*
- *Přesná definice předávaného materiálu*
- *Vymezení způsobů užití materiálu*
- *Vzdání se odpovědnosti za vady a škodu způsobenou materiálem*
- *Ochrana informací*
- *Opce a ochrana background.*

## 5.2 Licenční smlouva

Licenční smlouva je smluvním typem, který upravuje občanský zákoník 89/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů, na jehož základě poskytovatel, který je majitelem daného práva duševního vlastnictví, poskytuje oprávnění k výkonu tohoto práva nabyvateli, jenž se zavazuje poskytnout poskytovateli odměnu.

U práv duševního vlastnictví, která mají osobnostní základ (právo autora ke svému autorskému dílu a právo výkonného umělce k jeho uměleckému výkonu) a která z tohoto důvodu nelze platně převést, je volba licence jedinou přípustnou cestou.

Licenční smlouva je zásadně úplatným smluvním typem, což znamená, že poskytovateli uzavřením smlouvy vzniká nárok na odměnu. Odměna může mít i nepeněžitou podobu, smlouva pak má povahu tzv. barterové smlouvy.

V případě, že je odměna ujednána v závislosti na ročních výnosech z využití licence, je nabyvatel ze zákona povinen umožnit poskytovateli nahlížet do účetních knih nebo do jiné obdobné dokumentace za účelem případné kontroly realizovaných výnosů. V případě autorských děl a uměleckých výkonů má autor a výkonný umělec právo na dodatečnou odměnu za předpokladu, že odměna není ujednána jako výnosová a je tak nízká, že je ve zřejmém nepoměru k zisku z využití licence a významu předmětu licence pro dosažení takového zisku. Nároku na dodatečnou odměnu se autor ani výkonný umělec nemůže vzdát.

Licenci lze sjednat v různém rozsahu a pro různé způsoby užití.

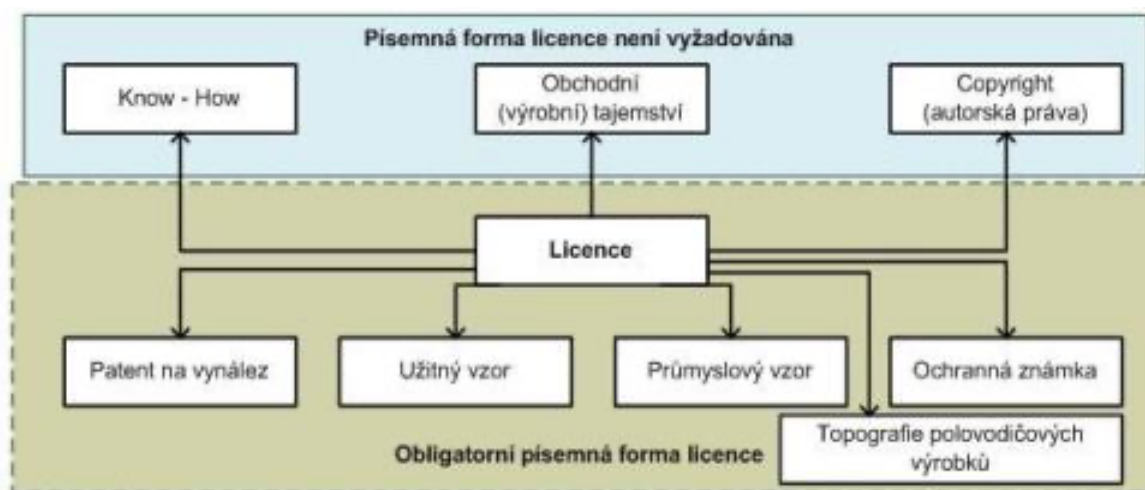
Licenci můžeme rozdělit na dvě základní skupiny výhradní (výlučnou) a nevýhradní (nevýlučnou). Výhradní licence znamená, že daný předmět podléhající zasmluvnění již poskytovatel nemůže poskytnout další osobě.

Nevýhradní licence pak znamená, že poskytovatel může uzavřít vícero smluvních vztahů. V praxi bývá rozhodující obchodní strategie poskytovatele či ekonomická síla smluvních stran. Zároveň i samotný rozsah licence může být omezený nebo neomezený a může být vyjádřen zejména časem, místem či množstevně.

„V licenční smlouvě musí být sjednán rozsah licence a musí být sjednána výše odměny, kterou bude nabyvatel za licenci poskytovat, případně musí z jednání stran o uzavření smlouvy vyplývat jejich vůle uzavřít úplatnou smlouvu i bez určení výše odměny (v takovém případě nabyvatel poskytovateli zaplatí odměnu ve výši, která je obvyklá v době uzavření smlouvy za obdobných smluvních podmínek). Pokud má být licenční smlouva bezúplatná, musí to v ní být pod sankcí neplatnosti výslovně uvedeno.“ (Košík, 2014)

U práv chráněných autorským zákonem jsou ze zákona dány domněnky rozsahu licence, není-li rozsah jasně specifikován. Územní rozsah je omezen na území České republiky, časový rozsah je dán dobou obvyklou u daného díla s limitem jednoho roku od poskytnutí licence, resp. předáním díla a množstevní rozsah je omezen na množství, které je obvyklé u daného druhu (autorského) díla a způsobu užití.

Závěrem je potřeba uvést, že písemná forma licenční smlouvy je vyžadována vždy u průmyslově-právních ochrany. U znalosti/innovací spadající do autorsko-právní ochrany vyžadována ze zákona obecně není. Zároveň je písemná forma vyžadována také vždy u licence výhradní (výlučné) bez rozdílu typu ochrany. Nutno si však uvědomit, že vznikne-li povinnost zveřejnit smlouvu v Registru smluv, pak je písemná forma nutná.



Obrázek 22 Grafické zobrazení požadavku na písemnou verzi licenční smlouvy

### Podlicenční smlouva

Podlicence znamená, že je možné poskytnout oprávnění tvořící součást uzavřeného licenčního vztahu zcela nebo zčásti třetí osobě, avšak pouze tehdy, bylo-li to takto ujednáno v licenční smlouvě. Stejně tak může podle § 2364 (Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník) postoupit nabyvatel zcela nebo zčásti licenci třetí osobě jen se souhlasem poskytovatele. Tento souhlas však vyžaduje písemnou formu. Při podlicenci je důležité zmínit, že platí tzv. římskoprávní zásada, že nikdo nemůže na jiného převést více práv, než má sám. Tedy nelze převést více práv, než kolik jich bylo získáno od poskytovatele.

Podle uvedeného musí být případná sublicence součástí licenční smlouvy, což však rozhodně neznamená, že oprávnění k sublicenci nemůže být učiněno dodatkem ke smlouvě. V tomto ohledu je však dobré s eventualitou sublicence počítat již při uzavírání licenční smlouvy a dle zkušeností je potřeba uvést, že se tak v mnohých případech řeší. Pokud jde o poskytnutí sublicence, je možné souhlas s poskytnutím sublicence udělit, avšak zároveň tento svůj souhlas omezit. Další sublicence pak tímto ustanovením není možné udělit. V licenční smlouvě ani není nutné výslovně uvést, že se sublicence zakazují. Ustanovení § 2363 o. z. je ustanovením kogentním a nelze se od něj tedy odchýlit. Jako v každém jiném smluvním vztahu platí i u licenční smlouvy, že je vhodná stručnost a pokud možno maximální výstižnost.

### 5.3 Spin-off

Pod pojmem spin-off rozumíme obecně podnikatelský subjekt, který je založený za účelem komercializace duševního vlastnictví vytvořeného ve výzkumné instituci. Záměrem je tedy především komercializace výsledků VaV a jejich přenos do praxe. Přičemž obvykle vkládá vědeckovýzkumná instituce vlastní duševní vlastnictví do nově vznikajícího podniku a tím v něm získává podíl. Jednou z dalších možností je vložit duševní vlastnictví do podniku formou licence či jsou na ni převedena majetková práva k těmto výsledkům. Předmět licence nebo převáděná práva jsou buďto vloženy do základního kapitálu spin-off společnosti, nebo jsou poskytnuty mimo základní kapitál.

Spin-off je v posledních letech doslova ekonomickým fenoménem a nástrojem, který se snaží o etablování výsledku VaV a monetizaci v raných fázích (Bjornali & Aspelund, 2012), (Abarbanell, Bushee, & Smith Raedy, 2003). Spin-off je vytvoření nové společnosti nebo organizace, která má těžit z výsledků akademického výzkumu (Blair & Hitchens, 2018). Univerzity jsou také institucemi, které přinášejí nové nápady a technologie do podnikání prostřednictvím zakládání spin-off, které byly zavedeny jako tzv. významný klíčový prvek v podnikatelském ekosystému (Schillo, 2016). Z tohoto důvodu se pojem spin-off development vztahuje k tzv. nově vzniklé společnosti na základě poznatků členů výzkumné skupiny z univerzity, která se stává součástí společnosti nebo organizace (De Cleyn & Braet, 2007). Je potřeba zdůraznit, že malé a střední podniky mají velký význam ve většině sektorů světové ekonomiky, zejména ve strukturách rozvinutých zemí (Rowley, Baregheh, & Sambrook, 2011). Můžeme tedy zcela jasně konstatovat, že akademický spin-off je jedním z důležitých nástrojů pro šíření znalostí a inovací z prostředí vědecko-výzkumných institucí směrem do společnosti. Díky tomu dochází k rozvoji potenciálu pro tvorbu pracovních míst a další ekonomický růst (Hayter, 2013) a v neposlední řadě ke zvyšování konkurenceschopnosti.

Kliman (Kliman, 2020) definuje, pojem spin-off pro akademické prostředí jako právní entitu (zpravidla právnickou osobu nebo organizační entitu bez ohledu na právní formu a označení – spin-off, spin-out, start-up) založenou za účelem komercializace výsledků vědecké práce veřejnou výzkumnou organizací či za účelem jiné formy transferu výsledku výzkumné organizace do praxe.

Kliman (Kliman, 2020) dále uvádí, že jako zvláštní formu spin-off lze označit také společnosti založené přímo výzkumnou organizací nebo jejími zaměstnanci (s vědomím výzkumné organizace) za účelem poskytování výzkumných služeb, zejména pokud je pro tyto služby využíváno know-how výzkumné organizace či specifické dovednosti jejích zaměstnanců získané při výzkumné a vývojové činnosti.

Spin-off společnost využívá duševního vlastnictví výzkumné organizace za účelem jeho dalšího vývoje až do fáze výrobku nebo služby uplatnitelné na trhu a jsou na ni zpravidla přeneseny veškeré obchodní aktivity spojené s jeho komercializací nebo jinou formou přenosu poznatků do praxe. Ve srovnání s jinými transakcemi transferu znalostí může být založení spin-off společnosti procesem relativně náročnějším, pokud jde o čas, administrativu i kapitál (náklady). Na druhé straně komercializace duševního vlastnictví (přenos poznatků) prostřednictvím spin-off společnosti může být efektivnější a přinášet větší finanční zisk nebo jiné ekonomické benefity než v případě komercializace (přenosu poznatků) formou poskytnutí licence nebo převedení duševního vlastnictví.



Obrázek 23 Obecné důvody pro založení spin-off společností

Lze konstatovat, že k založení spin-off společnosti je zpravidla vhodné přistoupit v rané fázi rozvoje duševního vlastnictví, nejčastěji v následujících případech:

- *relativně snadný vstup na stávající trh,*
- *daná technologie má několik aplikací,*
- *existuje portfolio patentů,*
- *k dosažení relevantního vstupu na trh je potřeba získat další investice, technologii je nutno ještě přizpůsobit do podoby produktu uplatnitelného na trhu,*
- *existuje velká pravděpodobnost získání investora pro daný projekt,*
- *je zřejmá motivace původce / skupiny původců spin-off společnost založit,*
- *lze definovat způsob navrácení kapitálu (exit) pro investory a výzkumnou organizaci,*
- *technologie je takového charakteru, že pro ni neexistuje stávající trh a není možné nalézt zájemce o poskytnutí licence,*
- *spin-off společnost je nástrojem překonání tržních překážek.*

S ohledem k výše uvedenému je zřejmé, že spin-off firma je jednou z forem využití výsledků výzkumu a vývoje a v praxi vzniká většinou „odštěpením“ z výzkumné organizace.

Mezi obecné důvody pro založení spin-off společnosti zpravidla zahrnujeme:

- *rozvoj projektu v malém, zvyšuje šance na dosažení očekávaných výsledků,*
- *vyvedení rizik podnikání mimo výzkumnou instituci,*
- *zajištění dodatečného zdroje financování výzkumné organizace v případě úspěšné komercializace,*
- *sdružení financování (získávání dalších finančních prostředků),*
- *marketingové důvody,*
- *zvýšení prestiže vysoké školy, resp. akademické sféry,*
- *legitimizace (potvrzení smysluplnosti, společenského přínosu) činností výzkumných organizací.*

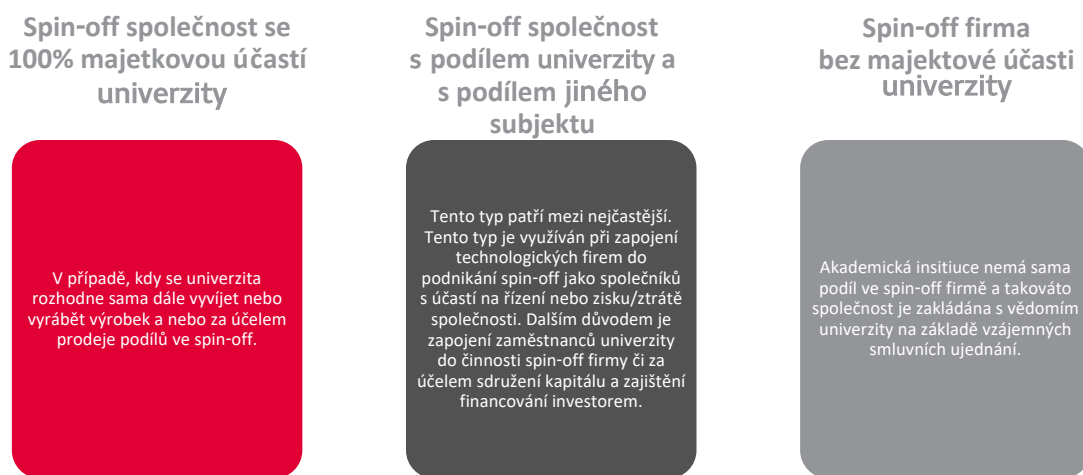
Shrneme-li to, tak univerzita získává zázemí a prostředky pro rozvoj projektu, přičemž riziko podnikatelského neúspěchu se přesouvá na nově vzniklou společnost. V případě úspěchu získává na prestiži také sama výzkumná organizace. Při úspěšné komercializaci má i finanční benefit.

Významnými milníky pro samotné rozhodování o založení či nezaložení spin-off společnosti patří především samotný účel a cíl založení takové společnosti. Další aspektem je samotná účast vědeckovýzkumné organizace v rámci spin-off společnosti a v neposlední řadě samotná její právní forma.

Vznik spin-off firmy může být iniciován výzkumnou organizací nebo jí ovládanou jinou právnickou osobou. Iniciovat založení taktové společnosti může zaměstnanec či student výzkumné organizace nebo naopak může být impulz k založení dán jinou právnickou osobou ovládanou zaměstnancem k využití a rozvoji duševního vlastnictví.

Typy akademických spin-off firem rozlišujeme dle jejich účelu, ke kterému byly zřízeny – tedy především využití technologie nebo znalostí vzniklých na akademické instituci (výroby, provozu, služby) včetně nutného dovoje. Dalším účelem může být zajištění servisních služeb pro akademickou instituci či odběratele produktů akademické instituce. V neposlední řadě je významným účelem nalezení partnera pro aplikační projekty.

V případě dohody s investorem o postupu a založení spin-off firmy je potřeba dohody z hlediska majetkového podílu, zda se know-how dané akademické instituce vloží prostřednictvím licence, či zda bude s know-how nakládáno jiným způsobem, například převedením majetkových práv. Majetková nebo užívací práva mohou na spin-off přejít vkladem do základní právnické osoby či smluvním ujednáním. V neposlední řadě je potřeba v rámci založení spin-off firmy řešit pracovněprávní aspekty stran zaměstnanců, studentů a dalšího personálu a vyjasnění jejich další role jak u stávajícího zaměstnavatele, tedy akademické instituce, tak v rámci zakládané společnosti.



Obrázek 24 Základní typy spin-off společností

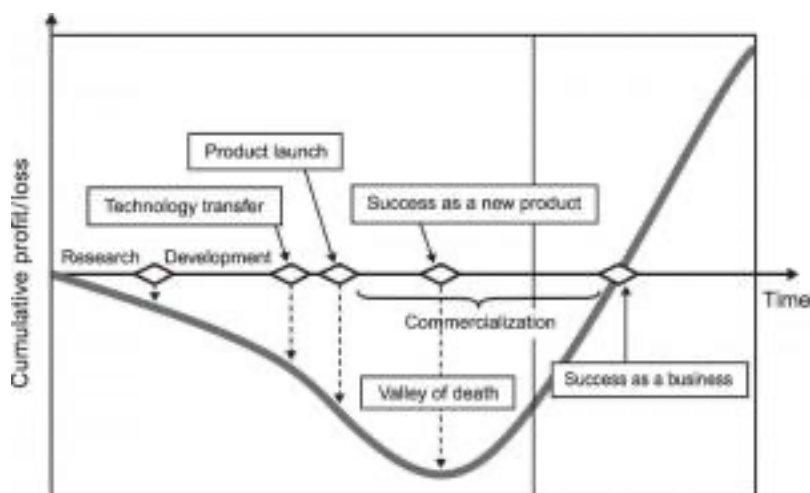
Obecná struktura financování spin-off společností se většinou skládá z následujících zdrojů:

- z peněžitého či nepeněžitého vkladu (základní kapitál spin-off firmy),
- z vlastních zdrojů vznikající společnosti (rizikový kapitál, grantové či projektové prostředky, vlastní kapitál atd.),
- poskytnutím peněžitého či nepeněžitého příplatku mimo základní kapitál společnosti,
- navýšením kapitálu spin-off firmy,
- poskytnutím finanční zápujčky,
- čerpáním úplatného plnění, např. služby.

Z hlediska posouzení a následné implementace projektu by mělo být zejména reflektováno na očekávané přínosy pro danou akademickou instituci, jako je finanční výnos, ověření a následné prosazení technologie do praxe, případný následovný impakt pro výzkum a vývoj a zvýšení prestiže nejen výsledku VaV, ale i samotné akademické instituce. Nezanedbatelným aspektem je i motivace zaměstnanců.

Mezi jistá úskalí a rizika zcela jistě patří transakční náklady, rizika vyplývající z platných legislativních norem, např. veřejné podpora, úskalí střetu zájmu zaměstnanců působících v obou subjektech či nedostatečné

povědomí o potenciálu a výhodách komercializace formou založení spin-off společnosti a s tím spojená obecná důvěra ve výsledky akademických institucí.



Obrázek 25 Údolí smrti dle (Osawa & Miyazaki, 2006)

„Údolí smrti“ je ve světě start-upů běžný termín, který označuje obtíže s pokrytím záporného cash flow v počátečních fázích start-upu, než jeho nový produkt nebo služba začne přinášet příjmy od skutečných zákazníků. Často dostávám dotazy na skutečné alternativy, jak toto údolí překlenout, a existuje několik dobrých, které zde nastíním. Podle studie (Gompers & Lerner, 2001) je tento problém velmi reálný, 90 % nových podniků, které nepřilákají investory, během prvních tří let zkrachuje. Je čím dál tím více zřejmé, že problém spočívá v tom, že investoři vyžadují před rozhodnutím o případné investici ověřený obchodní model, připravený k dalšímu budoucímu rozvoji a rozšíření.

Před založením společnosti je vždy vhodné mít disponibilní finanční zdroje. Při plánování podnikání vždy snižují rizika jisté finanční zdroje. Ideální je mít v rámci obchodního modelu naplánované potřebné zdroje na pokrytí nákladů nutné k tomu, abyste se dostali do fáze příjmů. Nicméně platí, že samofinancování nebo bootstrapping (situace, kdy je zakládána společnost podnikatelem s malým kapitálem a spoléhá se na jiné peníze než vnější investice) je stále nejběžnějším a nejbezpečnějším přístupem pro začínající podniky.

Dalším možným řešením je možnost využití crowdfundingového financování či se ucházet o soutěže a podnikatelské granty, projekty na podporu rozvíjejících se a začínajících firem. Jejich pozitivem je, že se nevzdáváte žádného vlastního kapitálu, a jejich podpora se vztahuje na počáteční fáze start-upu. Nicméně je skutečností, že jejich získání vyžaduje čas a velké úsilí.

Velmi pomocným nástrojem k růstu čerstvě založené firmy je zapojení v rámci start-upového inkubátoru, který poskytuje prostředky na vlastní kapitál k péči o mladé společnosti a pomáhá jim přežít a růst v období rozjezdu, kdy jsou nejzranitelnější. Tyto zdroje často zahrnují peněžní investice, stejně jako možnost využití kancelářských prostor či poradenství.

Významným faktorem, který může významně ovlivnit rozvoj čerstvě založené firmy, je míra vazby na inovační ekosystém, zejména na regionální inovační centra a jejich případnou roli v systému podporu začínajících firem. Jedná se o podporu, která klade důraz na všechny fáze vedoucí ke start-upu/spin-off firmě. Jedná se tedy o klasický koncept, který klade důraz na všechny fáze vzniku a přerodu (inkubační a akcelerační fáze) „podnikatelské“ myšlenky, která se nachází na akademické půdě, v existující firmě.

Z hlediska širší podpory zakládání start-up či spin-off firem je v první řadě potřeba rozvoj zájmu a kompetencí v oblasti podnikavosti a podnikání u studentů a zaměstnanců univerzitních a akademických organizací. Dále je potřeba zajistit a vytvořit možnosti přímé finanční a expertní podpory zájemcům o založení takové společnosti před samotným zahájením podnikání. A také zajistit právní a finanční podpory vybraným mechanismům veřejných vysokých škol určených ke zvýšení objemu i efektivity komercializačních

aktivit. V neposlední řadě pak rozšířit využívání nástrojů Evropského investičního fondu a zároveň využívat investiční schémata dle osvědčených a prověřených mezinárodních modelů.

Je evidentní, že podpora vzniku (akademických) spin-off společností patří k trendům v rámci Evropy a zahraniční zkušenosti ukazují, že to je skutečně efektivní a funkční nástroj (HTGF, bpiFrance – program Deeptech, AWS). I velmi prestižní granty typu EIC Accelerator již obsahují formu kombinace grantu a investice (do podílu ve spin-off) a toto se pravděpodobně dříve nebo později přeneso i k nám (otázka implementace tak, aby to bylo funkční pro akademické spin-offy, bude zásadní).

### 5.3.1 Postup zakládání spin-off společností na Jihočeské univerzitě

Obecně platí, že s každou právnickou osobou, která se má stát spin-off společností JU, musí být uzavřena smlouva, která jí mimo jiné umožní užívat označení „spin-off společnost Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích“ nebo jiné projednané a schválené označení.

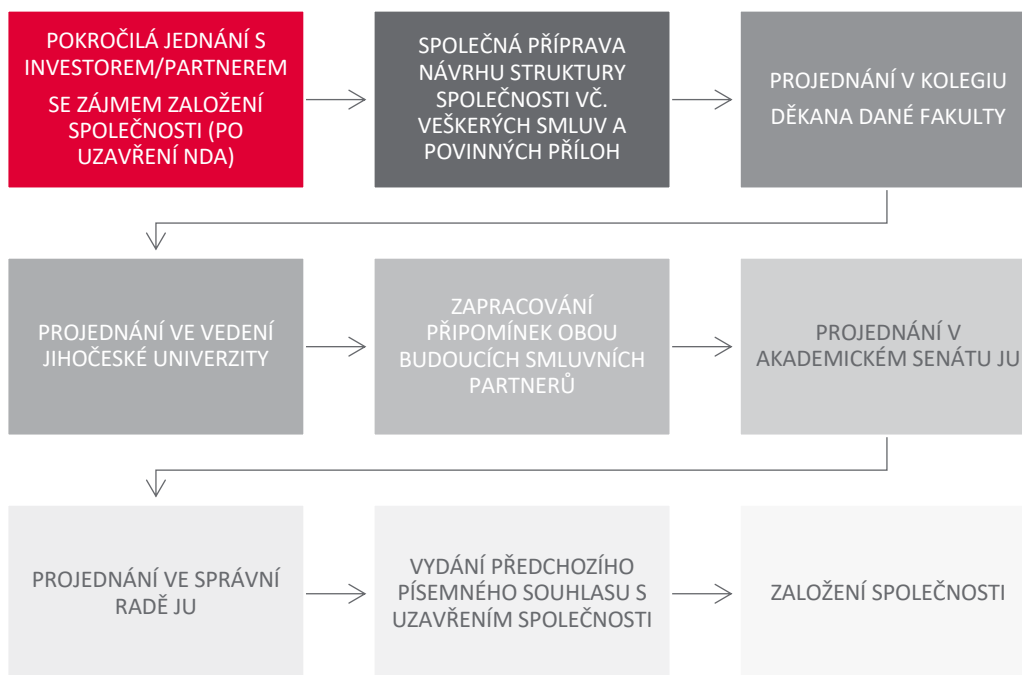
Nezbytnou podmínkou pro uzavření smlouvy dle předchozího odstavce je schválení návrhu na přiznání statusu spin-off společnosti JU. Účelem schvalování tohoto návrhu je pečlivě zvážit potenciální důsledky pro hospodaření a dobrou pověst JU, které by mohly vyplynout z přiznání statusu spin-off společnosti JU dané právnické osobě. Návrh na přiznání statusu spin-off společnosti JU vypracovává navrhovatel (tj. kvestor nebo děkan) ve spolupráci s kanceláří transferu technologií. Tento návrh schvaluje rektor JU, kterému jej předkládá navrhovatel.

Samotný návrh na přiznání statusu spin-off společnosti JU musí obsahovat zejména následující náležitosti:

- *označení a popis předmětu duševního vlastnictví JU, který má být prostřednictvím právnické osoby komercializován (přenášen do praxe),*
- *souhrn očekávaných výnosů (nebo jiných ekonomických přínosů) a jejich porovnání s jinými formami komercializace,*
- *studie proveditelnosti,*
- *podnikatelský záměr právnické osoby nebo jiný záměr nekomerční činnosti,*
- *rozbor majetkové struktury právnické osoby,*
- *informace o dosavadních ekonomických aktivitách dané právnické osoby (pokud již existuje),*
- *informace o osobách, které jsou či mají být členy statutárního orgánu (zejména informace o dosavadním podnikání a trestní bezúhonnosti), případně jiných orgánů právnické osoby,*
- *návrh úpravy smluvních vztahů mezi JU a spin-off společností (např. smlouva o spolupráci, licenční smlouva apod.),*
- *návrh smlouvy, na jejímž základě bude spin-off společnost komercializovat předmět duševního vlastnictví JU (nebo takový předmět zavádět do praxe jiným způsobem).*

Samotné schvalování návrhu na založení právnické osoby probíhá následovně:

- *Vyjádří-li rektor s návrhem svůj souhlas, je návrh předložen Akademickému senátu JU a Správní radě JU, načež v intencích projednaného návrhu rozhodne o založení právnické osoby, o získání účasti v právnické osobě, resp. o vložení vkladu do právnické osoby.*
- *Rektor následně pověří KTT k provedení všech nezbytných úkonů pro založení právnické osoby a její zápis do příslušného veřejného rejstříku či obdobné úřední evidence.*
- *Z hlediska samotné realizace vstupu do právnické osoby musí být hodnota nepeněžitýho vkladu uvedena v zakladatelském právním jednání ve smyslu ustanovení § 122 občanského zákoníku, kterým JU zakládá, resp. spoluzakládá právnickou osobu, nebo v jiném právním jednání, na jehož základě je JU povinna vložit vklad do právnické osoby, pokud platná legislativa nestanoví něco jiného. Nepeněžitý vklad do společnosti se ocení způsobem určeným stanovami nebo při založení družstva způsobem dohodnutým všemi členy.*



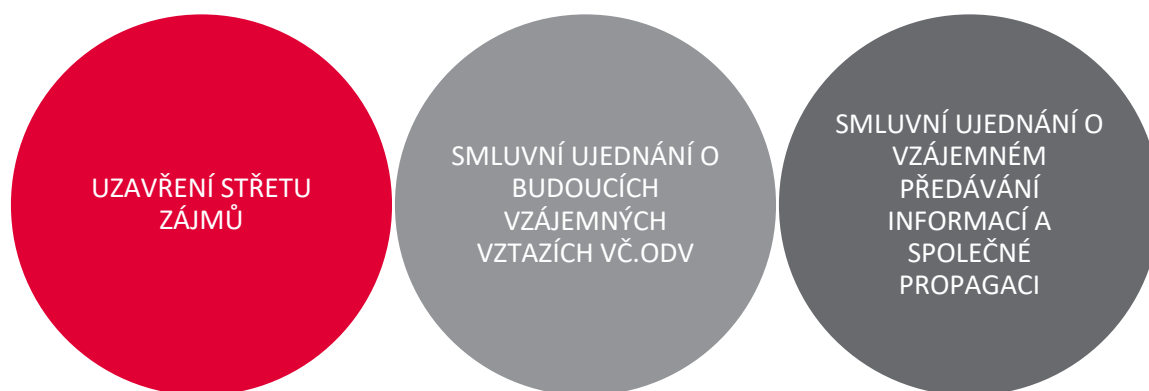
Obrázek 26 Obecné procesní schéma založení společnosti na JU

Právo a povinnost kontrolovat hospodaření právnické osoby má vedoucí kanceláře transferu technologií, je povinen sledovat plnění zákonných povinností právnické osoby, zejména dodržení oznamovací povinnosti orgánům státní správy, dále sleduje výsledky hospodaření právnické osoby a plnění cílů, pro něž byla založena.

Další formy spolupráce mezi JU a spin-off společnostmi budou navázány v souladu se schváleným návrhem na přiznání statusu spin-off společnosti JU nebo dle specifických potřeb dalšího rozvoje spolupráce.

Se spin-off společnostmi může být uzavřena smlouva, která jí umožní využívat výzkumnou infrastrukturu JU (např. laboratorní prostory a jejich vybavení), nebo i jiné smlouvy, jejichž účelem bude prohloubení vazeb mezi JU a spin-off společnostmi a usnadnění komercializace duševního vlastnictví JU, případně zajištění nezbytné míry kontroly ze strany JU. Příprava těchto smluv náleží do působnosti kanceláře transferu technologií.

Zároveň je potřeba hned v počátku spolupráce vymezit další parametry a sice střet zájmů dotčených zaměstnanců, kteří budou i nadále pracovat pro Jihočeskou univerzitu a zároveň se stanou i zaměstnanci nově založené společnosti, a upravit povinnosti jejich informování vůči oběma zaměstnavatelům. Dále je potřeba smluvně vymezit mezi partnery vztah a budoucí nakládání ke v budoucnu nově vzniklému duševnímu vlastnictví, postup stran společné propagace a medializace a vzájemné průběžné informovanosti.



Obrázek 27 Obecné procesní schéma následných kroků po založení spin-off společnosti

Z hlediska procesního řízení a evidence dokumentů souvisejícího s touto problematikou kancelář transferu technologií eviduje a archivuje veškeré dokumenty související se zakládáním spin-off společností a s podílem JU na jejich činnosti.

Těmito dokumenty se rozumí zejména:

- *návrh na založení právnické osoby nebo na získání účasti v právnické osobě, včetně náležitostí*
- *vyžadovaných dle tohoto opatření, tj. stanoviska navrhovatele a stanoviska kanceláře transferu technologií,*
- *návrh na přiznání statusu spin-off společnosti JU,*
- *schválení návrhů rektorem JU nebo jeho požadavek na dopracování či změnu,*
- *vyjádření Akademického senátu JU,*
- *předchozí písemný souhlas Správní rady JU,*
- *zakladatelské dokumenty právnické osoby a jejich změny,*
- *smlouvy o převodu akcií, obchodních podílů nebo jiných forem účasti,*
- *dokumenty dokládající změny statutárních orgánů a změny účasti osob na straně JU v jiných orgánech,*
- *dokumenty dokládající přeměny spin-off společností,*
- *dokumenty dokládající zrušení, zánik spin-off společnosti, její likvidaci, vypořádání podílu na likvidačním zůstatku,*
- *výroční zprávy, řádné, mimořádné a konsolidované účetní závěrky, návrh rozdělení zisku a jeho konečná podoba nebo vypořádání ztráty, pokud nejsou součástí řádné účetní závěrky,*
- *zpráva auditora o ověření účetní závěrky a další dokumenty podle § 66 a násl. zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, ve znění pozdějších předpisů,*
- *další smlouvy mezi JU a spin-off společností.*

Na základě průběžného informování a vyhodnocování komercializace duševního vlastnictví JU Kancelář transferu technologií vždy jednou ročně zpracuje analýzu výsledků a přínosů komercializace duševního vlastnictví či jiných forem přenosu poznatků JU prostřednictvím jednotlivých spin-off společností. Obsahem analýzy je rovněž podrobné zhodnocení ekonomické situace dané právnické osoby nebo ekonomické situace spolupráce v případě spin-off nebo start-up společnosti bez účasti JU.

Kancelář transferu technologií tuto analýzu předá prorektorovi pro vědu a výzkum a kvestorovi JU jako podklad pro zpracování souhrnné zprávy o hospodaření právnických osob, v nichž má JU účast. Takto zpracovaná analýza za uplynulý kalendářní rok je spolu s vyjádřením prorektora pro vědu a výzkum předložena k projednání v kolegiu rektora.

Pokud Kancelář transferu technologií zjistí skutečnosti závažného charakteru týkající se hospodaření, případně jiných významných okolností v činnosti těchto právnických osob, je povinna o nich ihned informovat prorektora pro vědu a výzkum.

### 5.3.2 Tipy a triky pro úvahy o spin-off

Zvažte své možnosti, vyberte si doménu, která nemá nebetyčně vysoké počáteční náklady na vývoj, jako jsou online webové stránky a aplikace pro chytré telefony. Svět nových počítačových čipů a nových léků přenechte velkým společnostem a lidem s hlubokými kapsami. Nám ostatním pomohou následující návrhy přežít údolí smrti:

Než začnete, nashromážděte si nějaké zdroje. Plánování podnikání vždy snižuje riziko. To zahrnuje odhad peněz potřebných k tomu, abyste se dostali do fáze příjmů, a našetření peněz na pokrytí nákladů, než skočíte z útesu. Samofinancování nebo bootstrapping je stále nejběžnějším a nejbezpečnějším přístupem pro začínající podniky.

Nechte si své každodenní zaměstnání, dokud nezačnou plynout příjmy. Častou alternativou je pracovat na start-upu po nocích a o víkendech a přežít údolí smrti díky dalšímu zaměstnání nebo podpoře pracujícího manžela či manželky. Všichni si samozřejmě uvědomujeme, že tento přístup bude trvat déle a mohl by ohrozit obě role, pokud nebude efektivně zvládnut. Podle toho nastavte očekávání.

Požádejte o finanční prostředky přátele a rodinu. Po bootstrappingu jsou přátelé a rodina nejčastějším zdrojem financování začínajících podniků. Zpravidla se jedná o nezbytný krok tak jako tak, protože externí investoři obvykle neuvažují o poskytnutí jakéhokoli financování, dokud neuvidí „kůži ve hře“ zevnitř.

Využijte crowdfundingové financování. Nejžhavějším novým způsobem financování start-upů je využití internetových stránek, jako je Kickstarter, kde lze žádat o dary, předobjednávky, získat odměnu, nebo dokonce poskytnout vlastní kapitál (již brzy). Pokud je vaše nabídka dostatečně zajímavá, můžete od ostatních lidí na internetu získat miliony v malých částkách, které vám pomohou vyletět vysoko nad údolí smrti.

Ucházet se o soutěže a podnikatelské granty. Na tento zdroj se v dnešní době zaměřuje velká pozornost díky vládním iniciativám, které mají podnítit výzkum a vývoj v oblasti alternativních zdrojů energie a dalších technologií. Jejich pozitivem je, že se nevzdáváte žádného vlastního kapitálu, a vztahují se na počáteční fáze start-upu, ale jejich získání vyžaduje čas a velké úsilí.

Získejte půjčku nebo úvěr. Tato alternativa je reálná pouze v případě, že máte osobní majetek nebo dům, který jste ochotni poskytnout jako záruku na zajištění půjčky nebo úvěrové linky. Banky vám obecně neposkytnou úvěr, dokud nebude mít podnikání pozitivní cash-flow, bez ohledu na budoucí potenciál. Nicméně je to možnost, která vás nestojí vlastní kapitál.

Zapojte se do inkubátoru pro začínající podnikatele. Start-upový inkubátor je společnost, univerzita nebo jiná organizace, která poskytuje prostředky na vlastní kapitál k péči o mladé společnosti a pomáhá jim přežít a růst v období rozjezdu, kdy jsou nejzranitelnější. Tyto zdroje často zahrnují peněžní investici, stejně jako kancelářské prostory a poradenství.

Vyměňte své služby za jejich služby. Barterový obchod technicky znamená výměnu zboží nebo služeb jako náhradu za peníze. Příkladem může být získání bezplatných kancelářských prostor, když souhlasíte s tím, že budete majiteli dělat správce nemovitosti. Výměna vašich služeb za služby je možná s právními poradci, účetními, inženýry, a dokonce i s prodejci.

Společný podnik s distributorem nebo příjemcem. Spřízněná nebo strategicky zainteresovaná společnost může považovat hodnotu vašeho produktu za doplňkovou ke svému a může být ochotna poskytnout velmi brzy zálohu na financování, kterou lze splatit později, až rozvinete svůj zdroj příjmů. Zvažte poskytnutí licence na váš produkt nebo duševní vlastnictví a „white labeling“.

Zavažte se k významnému zákazníkovi. Najděte zákazníka, který by měl velký prospěch z toho, kdyby váš produkt získal jako první a byl by ochoten vám na základě svých zkušeností s vámi v minulosti poskytnout zálohu na náklady na vývoj. Výhodou pro zákazníka je, že bude mít dostatečnou kontrolu nad tím, zda produkt splňuje jeho požadavky, a získá specializovanou podporu.

Dobrou zprávou je, že náklady na nové start-upy jsou na historickém minimu. V počátcích (před 20 lety) stálo zřízení většiny nových elektronických obchodů milion dolarů. Nyní se cena blíží 100 dolarům.

## 6. Spolupráce ve výzkumu

Patří spolupráce ve výzkumu do kompetencí transferu znalostí? To je otázka, která trápí řadu výzkumných organizací (zejména ve střední a východní Evropě) a jejich TTO. Je předmětem mnoha diskusí, názorových rozepří a filozofických úvah. Jejich nositelé jsou vždy velmi dobře schopni argumentovat jedním či druhým směrem. Ambicí této kapitoly není dát jasnou odpověď. Je zde zařazena z pragmatického důvodu. Připustíme-li, že výzkumná a tvůrčí činnost je plynoucí kontinuum, které se dlouhodobě věnuje spíše tématům než konkrétním úkolům, pak musíme také připustit, že výsledky výzkumné a tvůrčí činnosti vznikají a jsou dotahovány do různého stupně zralosti a připravenosti. Zejména v případě mezioborových aplikací není autorem jeden člověk nebo jeden tým, ale je třeba zapojení různých odborníků. Díky projektovému financování bývají sestavována výzkumná konsorcia, často zahrnující nejen univerzity, ale i neziskové subjekty nebo firmy velmi široké škály různých typů.

Úprava vztahů mezi těmito spolupracujícími subjekty má zásadní dopad na využitelnost výsledků této spolupráce, a pokud nebude ošetřena také z pohledu budoucího či potenciálního transferu znalostí a technologií, lehkou se může stát (a historicky se bohužel často stává), že s výsledky je následně nakládáno podivně a nesprávně.

Některé zdroje uvádějí, že pro úspěch transferu technologií je důležité, aby akademická instituce nabízela spolupráci s aplikační sférou, jako je smluvní výzkum, spolupráce s podniky, služby na zakázku a pronájem infrastruktury, a aby postupy a pravidla týkající se těchto forem spolupráce byly jasně definované. Tato vzájemná interakce je klíčová pro dlouhodobé budování vztahu důvěry, znalost obou typů prostředí a respekt k jeho potřebám. Bez těchto základních kamenů nelze očekávat finální úspěch v podobě licencí či úspěšných spin-off.

Přesto se na mnoha univerzitách a výzkumných organizacích agenda transferu a výzkumných spoluprací odděluje z důvodu zdánlivě odlišných agend. Transfer znalostí a technologií je dle zjednodušených procesních schémat (viz Obrázek 2 na straně 11) zužován víceméně na agendu ochrany duševního vlastnictví (často ještě navíc zúžen jen na průmyslová práva) a následné licencování. Spolupráce s firmami je více o projektovém plánování a rozpočtech, kdy navíc výstupy projektů neprocházejí zmíněným procesem. Proces komercializace je výrazně odlišný, protože se předpokládá, že spolupracující firma má již od počátku spolupráce zájem výsledky komercializovat.

Praxe ovšem ukazuje, že tento předpoklad je v mnoha případech mylný. Navíc i v těch nemnoha případech, kdy je správný, je důležité správně dojednat alespoň základní podmínky komercializace již před zahájením projektu. Bohužel se příliš často stává, že pokud nejsou podmínky správně a spravedlivě nastaveny, firemní partner sice řídí většinu aktivit procesu transferu ve své režii, ale také ve svém zájmu. Snad v každé české výzkumné organizaci lze najít příklad, kdy výsledek spolupráce byl velmi dobře uplatněn na trhu, ale veškeré benefity s tím spojené směřují pouze do spolupracující firmy. Institut spoluvlastnictví výsledků je v takových případech nešťastným standardem.

Obrovským a společným průnikem obou témat jsou však smluvní vztahy zajišťující práva partnerů, oceňování, vyjednávání, identifikaci znalostního backgroundu a řízení rizik. Rozhodně lze doporučit, aby tyto agendy spolu úzce spolupracovaly.

### 6.1 Typy interakcí s aplikační sférou

Přehled možných aktivit výzkumné organizace z pohledu transferu znalostí a technologií lze členit dle čtyř základních kritérií:

- 1) *Využití stávajícího majetku včetně práv duševního vlastnictví*
  - a. *Interakce využívá hmotný majetek výzkumné organizace.*
  - b. *Interakce využívá nehmotný majetek výzkumné organizace.*
  - c. *Interakce spotřebovává aktuální zdroje výzkumné organizace – čas lidí, energii, spotřební materiál a další.*

- 2) *Vznik a navazující práva k výsledkům*
  - a. *V rámci interakce se nepředpokládá vznik nového výsledku (co tedy vzniká?).*
  - b. *V rámci interakce se předpokládá pouze vznik nového hmotného výsledku.*
  - c. *V rámci interakce se předpokládá vznik nového nehmotného výsledku.*
- 3) *Typy zapojených partnerů*
  - a. *Státní nebo veřejná správa*
  - b. *Neziskový sektor*
  - c. *Jiné výzkumné organizace*
  - d. *Soukromé subjekty*
- 4) *Zdroje financování*
  - a. *Institucionální peníze*
  - b. *Účelové a projektové dotace*
  - c. *Soukromé zdroje*

Všechna tato kritéria mají vliv na nastavení podmínek interakce, její cenu a komplexnost vyjednávání. Jednotlivé parametry se mohou mezi sebou libovolně kombinovat. I v případě, že existuje takřka dokončený předmět duševního vlastnictví dostatečně kvalitně specifikovaný a právně chráněný, může být součástí licenční smlouvy ujednání o společném vývoji. V zahraničí je často tato část brána jako součást licenční odměny, přestože se jedná o úhradu za výzkum ve spolupráci.

Spolupráce často vzniká v souvislosti s dotačními výzvami, kdy slouží k vytvoření mezioborových týmů a realizaci aplikovaného výzkumu (viz též kapitola 1.1). V takových případech se konsorcium žadatelů o dotaci snaží naplnit podmínky tzv. kolaborativního výzkumu, tedy znaků účinné spolupráce.

V řadě případů vznikají relativně malé zakázky, kdy se partneři teprve seznamují a vzájemně se testují. Výzkumné organizace někdy nabízejí své volné kapacity pro drobné analýzy, výpočty či modely.

V oborech blízkých skutečnému základnímu výzkumu v původním slova smyslu může také dojít k objevům, které zásadně mění pojetí vědy a výzkumu v jiných oborech. Takovým příkladem může být například objev a konstrukce elektronového mikroskopu.

#### ***Elektronová mikroskopie v ČR: Příběh technologie, kterou tehdejší doba nedocenila***

*V době svého vzniku a rozvoje nebyla elektronová mikroskopie patentována a ani by to nedávalo smysl. Platnost patentu by vypršela dřív, než se podařilo najít komerční uplatnění.*

*Vědecká obec si neuměla představit, k čemu by potřebovala takto složitou a neuvěřitelně drahou techniku. Bylo to vnímáno jako hračka pro fyziky. Dnes si bez elektronového mikroskopu nedovedeme představit žádnou lepší laboratoř. Tehdy neměly firmy zájem vyrábět něco, co nemělo jasný odbyt.*

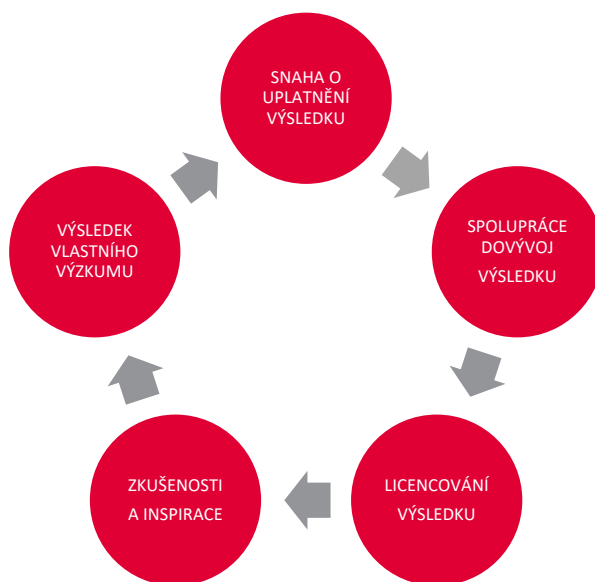
*Trvalo více než 30 let nezměrného úsilí výzkumné organizace, než se elektronová mikroskopie stala komerčně zajímavou. Znamenalo to přesvědčování vědecké i průmyslové komunity formou předvádění nové techniky na konferencích, prohlídek a testů zdarma. Vedle toho probíhala další optimalizace, automatizace a rozšiřování možností. (Scholzová, Beluský, & Smekal, AVEX: Expertní stanovisko AV ČR: Transfer znalostí a technologií, 2022)*

*Dnes mají čtyři největší světoví výrobci elektronových mikroskopů přímou historickou vazbu na původní brněnskou skupinu Ústavu přístrojové techniky a Dr. Armina Delonga. Tři z nich dokonce dodnes působí v Brně.*

Obdobnou situací je také různé zpřístupňování výzkumných infrastruktur, ať už jsou unikátním výsledkem vlastního výzkumu, nebo jen kvalitně vybavenou laboratoří s čistými prostory či splňujícími vysokou bezpečnostní úroveň. Pravidla pro zpřístupňování infrastruktur se řídí obdobnými pravidly jako ostatní interakce.

Čtvrtou skupinou interakcí je poskytování expertních znalostí, opět na velmi významně rozdílných úrovních. Poskytování konzultací je oblíbenou formou interakce výzkumu s praxí, ale také velmi často je chaotická, nahodilá a neevidovaná. Pozoruhodně často jsou konzultace poskytovány zdarma. V zahraničí na západ od našich hranic bývají u výzkumných organizací přidružené kanceláře (obdobně jako TTO), které se o konzultace starají včetně zajištění potřebného pojištění pro ochranu výzkumných pracovníků, řádné odměny, ochrany duševního vlastnictví a dobrého jména výzkumné organizace až po administrativu a evidenci. K tomuto pojetí musí výzkumné organizace v ČR teprve dozrát.

Interakci s aplikační sférou si lze přestavit jako nikdy nekončící spirálu vzájemné inspirace a rozvoje vztahů.



Obrázek 28 Cyklus interakcí a inspirací s aplikační sférou

## 6.2 Partner ve výzkumu – příprava na jednání

Pro správné a spravedlivé nastavení smluvních vztahů ve výzkumu je nutné zajímat se také o to, kdo je partnerem (Scholzová & Beluský, Cyklus "Transferářem snadno a rychle", část 6. spolupráce ve výzkumu):

- *jaký typ partnera se jedná? Kdo jsou jeho beneficianti?*
- *Z jakého je právního prostředí?*
- *Z jakého je oboru? Jaká je tam konkurence? Jak si stojí na trhu?*
- *Kde funguje a pracuje? Kde vyrábí, kde obchoduje? Jaké má ambice ve vztahu k naší konkrétní spolupráci?*
- *Jak jsme se s ním seznámili? Máme už nějaké předchozí zkušenosti?*
- *Z jakých zdrojů se budou hradit náklady?*
- *Co od spolupráce s námi očekává? Jaké jsou jeho potřeby?*
  - *Chce zlepšit vlastní produkci? Získat konkurenční výhodu? Vyřešit aktuální problém ve stávajícím portfoliu? Jak to potřebuje rychle a jak moc spolehlivý musí být výsledek?*
  - *Chce ušetřit na vlastním vývoji, nebo půjde o spolupráci s jejich vývojovým centrem?*
  - *Chce využít našeho dobrého jména, nebo zvýšit svou hodnotu například prostřednictvím držení licencí? Chceme, aby se opíral o naši dobrou pověst?*
  - *Chce rozšířit své portfolio o nové produkty nebo se dostat na nové trhy? Je to úplná novinka a nechce, aby se o tom vědělo?*
  - *Chce získat veřejné peníze z projektů?*

Všechny tyto otázky a zejména odpovědi na ně dávají dobrý vhled do připravovaného projektu a zejména dávají podklady pro budoucí smlouvu. Odpovědi na výše uvedené otázky také nastavují mantinely pro vyjednávání o ceně za spolupráci. Každý projekt, každá spolupráce je svým způsobem jedinečná – v některých případech můžeme vyjít z ceníkových cen, v jiných bude pro nás nepeněžní rozměr natolik zajímavý, že můžeme uvažovat o výrazném snížení a naopak, jsou i případy, kdy je zásadní zdražení a omezení přístupu zcela na místě.

### 6.3 Smlouva o výzkumné spolupráci

České zákony neznají specifickou smlouvu o spolupráci ve výzkumu. Ve spolupráci s právníky je tedy třeba vybrat buď vhodný jiný typ smlouvy, nebo vytvořit smlouvu speciální, tzv. nepojmenovanou. (Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník) vymezuje základní smluvní typy, specifikuje formu smlouvy a způsoby jejich uzavírání a také vymezuje funkčnost všeobecných obchodních podmínek. V případě výzkumných spoluprací je však třeba mít na paměti, že pracujeme s duševním vlastnictvím a je třeba zohlednit jejich specifika. Také nesmíme opomenout (Zákon č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků, 2002) a jeho § 16, který byl za posledních několik let mnohokrát novelizován.

Co je tedy třeba vyjasnit a následně upravit ve smlouvě?

- *Co bude předmětem a cílem interakce.*
- *Jaké jsou vklady jednotlivých stran – peněžní i nepeněžní, vzájemná plnění, znalostní background.*
- *Jaká jsou přístupová práva a podmínky přístupu ke vkladům.*
- *Jaké jsou předpokládané typy výsledků interakce – foreground.*
- *Jak se bude pracovat s těmito výsledky (budoucí licence):*
  - *Komu budou patřit*
  - *Kdo k nim bude mít přístupová práva*
  - *Kdo s nimi co bude a může dělat – publikace, ochrana, zpřístupnění, využívání, vylepšování, opuštění, komercializace...*
  - *Jaké budou podíly na výnosech a nákladech*
  - *Jaké budou vzájemné možnosti kontrol*
- *Další důležité záležitosti*

Jaké máme možnosti volby ze standardních typů?

#### 6.3.1 Kupní smlouva / smlouva o zhotovení díla

Kupní smlouvu specifikuje § 2085 a dál (Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník):

*Za kupní smlouvu se vždy považuje smlouva o dodání spotřebního zboží, které je nutné sestavit nebo vytvořit.*

*Smlouva o dodání věci, která má být teprve vyrobena, se posoudí jako kupní smlouva, ledaže se ten, komu má být věc dodána, zavázal předat druhé straně podstatnou část toho, čeho je k vyrobění věci zapotřebí.*

*Možnost koupě na zkoušku.*

Smlouva o dílo je dle českého práva smlouva, na jejímž základě vzniká závazkový poměr, jehož předmětem je zhotovení, údržba, oprava nebo úprava určité věci nebo činnost s jiným výsledkem. Smluvními stranami jsou v případě smlouvy o díle zhotovitel a objednatel.

Zhotovitel se zavazuje na svůj náklad a rizika pro objednatele provést dílo ve sjednané lhůtě. Objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit za něj sjednanou cenu. Tento smluvní závazek je upraven v současnosti dle ustanovení § 2586 – § 2635 občanského zákoníku.

§ 2586 a dál (Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník)

*Smlouvou o dílo se zhotovitel zavazuje provést na svůj náklad a nebezpečí pro objednatele díla a objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit cenu. Dílem se rozumí zhotovení určité věci, nespadá-li pod kupní smlouvu.*

*Výsledek činnosti, který je předmětem práva průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, může zhotovitel poskytnout i jiným osobám než objednateli, bylo-li tak ujednáno.*

Cena za zhotovení díla může být určena buď pevně stanovenou částkou, odkazem na rozpočet, který je nutný pro realizaci díla, nebo také může být stanoven odhad nebo ne pevně stanovená částka. Smluvní strany by si měly být vědomy skutečnosti, že pokud je pevně stanovená částka, pak ani objednatel a ani zhotovitel nemohou požadovat úpravu cen z důvodu případných vyšších nákladů na dílo, než původně smluvní strana předpokládala.

Porovnání vhodnosti obou typů:

*Nejedná se o výsledek tvůrčí činnosti (rutinní výzkumná služba):*

*Kupní smlouva = vybírá se věc z katalogu/ceníku, materiál k výrobě si zajišťuje zhotovitel (VO)*

*Smlouva o dílo = činnost převažuje nad materiálem, dodavatel si dodává vlastní materiál*

*⇒ vlastníkem je obvykle ten, kdo to zaplatil*

*Jedná se o autorské nebo jiné dílo tvůrčí povahy*

*Smlouva o dílo = dílo zhotovené na zakázku – § 61 (Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů)*

*⇒ vlastníkem je ten, kdo dílo zhotovil, ten, kdo platil, získává licenci k užití dle smlouvy*

Pokud tedy bude předmětem interakce vznik nového duševního vlastnictví, jsou uvedené typy zcela nevhodné!

### 6.3.2 Výsledky ve spolupráci

Jednotlivé strany mohou do společného projektu výzkumu vložit různé nefinanční vklady:

- **Infrastruktura a specifické vybavení:** výzkumné organizace mají často přístup k unikátnímu vybavení na špičkové úrovni, které podniky zcela logicky nejsou ochotny nakupovat, pokud sami nerealizují vývoj.  
*O přehled dostupného a přístupného laboratorního vybavení je dlouhodobě mezi firmami velký zájem a bylo již několik snah zmapovat, co je v českém prostředí k dispozici. Je třeba upřímně si přiznat, že tyto snahy zatím nebyly příliš úspěšné. Výzkumné organizace by ve vlastním zájmu měly vytvořit vlastní interní mapu přístrojů a vybavení, které jsou ochotné a schopné nabídnout k dalšímu využití. Některé přístroje musí běžet 24/7 a dvě třetiny svého času jsou málo využívány, jiné by mohly běžet bez větších problémů v podobném režimu. Je zodpovědností a povinností výzkumných organizací zvážit, zda své vybavení využívá efektivně a účelně s péčí řádného hospodáře. Mapa vybavení včetně ceníku a souvisejícího spotřebního materiálu je pak významnou pomocí při domlouvání spolupráci.*
- **Znalosti a dovednosti lidí:** jedna věc je obsluha sofistikovaných přístrojů, druhá věc je interpretace získaných dat a třetí věc je skutečná tvůrčí činnost. To jsou tři základní úrovně znalostí a dovedností lidí, kteří se dlouhodobě věnují tématu na vysoké úrovni a kteří v průmyslu obvykle nejsou k dispozici. Hodnota těchto osob se neurčuje jejich výplatní páskou, ale srovnáním s trhem nebo úvahou o reprodukční hodnotě – jak dlouho a za kolik by bylo možné vycvičit člověka k tomu, aby byl schopen odvést potřebnou práci v potřebné kvalitě? Při úvahách o ceně za práci vysoce kvalifikovaných osob se podívejte a inspirujte se, kolik si účtují programátoři či právníci v regionu. A kolik si počítá schopný řemeslník? Podcenění času osob je nejčastější chybou v cenotvorbě spolupráci. Nezapomeňte také na pomocný personál a režii.
- **Duševní vlastnictví:** v tomto ohledu je velice užitečné mít dobře zpracovaný interní registr duševního vlastnictví zahrnující nejen patenty, užité vzory, software, databáze, ale také know-

how či obchodní tajemství, ochranné známky, metodiky, receptury a další užitečné prvky. Vymezení znalostního backgroundu ve smlouvě je extrémně užitečné pro budoucí prokazování, o jaký typ spolupráce se jednalo

Zcela analogicky je třeba provést úvahu o tom, co vznikne v rámci spolupráce:

- **Nové nebo vylepšené vybavení** – přístroj vytvořený je ve zcela jiné kategorii než přístroj nakoupený. Půjde patentovat nebo jinak chránit? Může být toto vylepšení využito i jinak a jinde? Kým? Bylo to primárním výsledkem projektu, nebo vedlejší potřebou? Má to kvalitu demonstrátoru, funkčního vzorku, nebo už prototypu s výrobní dokumentací?
- **Nové technologie, metody, postupy** – analogicky ke hmotným věcem. V jaké bude zpracované podobě, jaká se očekává zralost a stav ověření?
- **Duševní vlastnictví** – vynálezy a technická řešení vhodná k ochraně. Kdo ochranu zajistí a kde? Obchodní tajemství, know-how, software, databáze? Na které straně co vzniklo a kdo bude mít k čemu jaká práva? Odhad budoucích očekávaných výsledků je extrémně důležitý pro obhajobu typu spolupráce.

Ošetření práv k „background IP“ je třeba ve smlouvě řešit, a to jak po dobu projektu (například bezúplatným vzájemným zpřístupněním za účelem společného výzkumu a dosažení společného cíle, ale s limitovaným šířením či zákazem využívání pro jiné účely) a také po skončení projektu (vzájemný závazek zpřístupnění ve prospěch využití výsledků za dohodnuté protiplnění či bezúplatně).

Pravidla pro využití „foreground IP“ specifikovat alespoň v základních rysech. Je pochopitelné, že se obtížně domlouvají detaily o věci, která ještě neexistuje. Principiální shoda by ale měla panovat a s ohledem na realitu a zkušenosti se nebojte do smlouvy dát i zcela zjevné a triviální postoje (například že práva primárně patří té straně, která výsledek vytvořila). Upravte pravidla pro vlastnictví a budoucí využití výsledků včetně vzájemného finančního vyrovnání. Domluvte si pravidla pro zajištění ochrany, jejího udržování a financování. Vyjasněte si pravidla pro publikace a využití pro výuku a další výzkum.

#### **§ 16 (Zákon č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků, 2002)**

*(4) Pro využití výsledků, s výjimkou odstavců 1 a 2, platí, že*

*a) je-li příjemcem výzkumná organizace nebo provozovatel výzkumné infrastruktury a má-li výlučná práva k výsledku plně financovanému z veřejných prostředků, je využití výsledků možné zejména výukou, veřejným šířením výsledků výzkumu na nevýlučném a nediskriminačním základě nebo transferem znalostí),*

*b) je-li příjemcem účelové podpory projektu podnik spolu s výzkumnou organizací nebo provozovatelem výzkumné infrastruktury, pak*

*1. výsledky této spolupráce, které nelze chránit podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti, mohou být volně šířeny a práva k výsledkům vycházejícím z činnosti výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury plně náleží těmto příjemcům, nebo*

*2. jakákoliv práva k výsledkům projektu, jakož i související přístupová práva náleží všem spolupracujícím subjektům v míře odpovídající rozsahu jejich účasti na řešení projektu, nebo*

*3. výzkumná organizace nebo provozovatel výzkumné infrastruktury obdrží od spolupracujícího podniku náhradu odpovídající tržním cenám za práva k výsledkům projektu, která vznikla v důsledku jejich činnosti a jsou postoupena spolupracujícímu podniku, nebo k nim tento podnik získal přístupová práva.*

Přečtěte si uvedené znění zákona znovu, pečlivě a po částech (v aktuálně platné verzi):

- *zákon neukládá výzkumným organizacím, aby dávaly své výsledky všem veřejně a zdarma. Naopak uvádí možnost transferu znalostí. Tato možnost přímo ukládá povinnost zvážit možnosti transferu a v případech, kde to dává smysl, nasadit postupy, které publikování omezí.*
- *Bod 1. Jaké jsou výsledky, které NELZE chránit? Je-li za ochranu tvůrčí činnosti možno považovat i ochranu formou obchodního tajemství, pak se takový výsledek představuje těžko. Co tím*

*zákonodárce myslel, autoři tohoto studijního materiálu netuší. Pravděpodobně tím chtěl říci, že co nebude chráněno, má být publikováno?*

- *Bod 2. Tento bod je trochu malér, protože umožňuje výkladovou nejasnost způsobující potíže se spoluvlastnictvím. Podle jiných zákonů by práva měla náležet těm, kteří přispěli tvůrčí činností k jeho vytvoření. Zde se ale nemluví o podílu na vytvoření konkrétního výsledku, ale o podílu na řešení celého projektu. Podílem se nemyslí jenom uhrazené náklady! Upravte si tuto část ve smlouvě tak, aby k výkladovým nejasnostem nemohlo dojít.*
- *Bod 3. Vlastně supljuje nebo navádí k neopomenutí licenční odměny. Tak na ni nezapomínejte.*

#### **POZOR na spoluvlastnictví:**

*Někteří poskytovatelé (TAČR) navádějí v rámci snahy o naplnění podmínek účinné spolupráce partnery k uzavírání smluv o spoluvlastnictví. Je třeba s ním pracovat velmi opatrně a uvědomit si výrazné riziko asymetrie mezi VO a podnikem!*

*Každý ze spoluvlastníků má právo užívat výsledek pro svoje potřeby bez souhlasu ostatních spoluvlastníků. Podnik ho tedy může využívat pro své podnikání a zisky a VO pro výuku a výzkum. Je to fér?*

*Naopak pro udělení licence třetímu subjektu nebo k převedení práv potřebuje souhlas ostatních spoluvlastníků. Výzkumná organizace tak ani nemůže licencovat výsledek jinému podniku, pokud jí to spoluvlastník nepovolí.*

*Vždy si ve smlouvě sjednejte analogii licenční odměny a podmínky využívání na obou stranách!*

#### **6.3.3 Cena za interakci**

V předchozích částech této kapitoly jsou již naznačené součásti, které by neměly být opomenuty při tvorbě ceny za spolupráci. V principu lze využít několik přístupů k určení ceny s tím, že je třeba si uvědomit, že se zde kombinují provozní náklady, odpisy, daně, marže, odměny lidí, režie a hodnota nehmotného majetku. Toto se musí nutně projevit i v kombinaci vhodných metod ocenění. Kalkulaci je třeba dělat ve spolupráci s účetními a ekonomy výzkumné organizace, protože mají důkladnou znalost souvisejících předpisů.

- **Nákladová metoda** – cena stanovená na základě kalkulace nákladů. Tato metoda se zdá být nejjednodušší, lze ji ale uplatnit pouze v případech, že znáte přímé i nepřímé náklady na jednotlivé položky. Není možné ji uplatnit na duševní vlastnictví a nedoporučuje se uplatňovat v souvislosti s lidmi. Modifikací nákladové metody je tzv. úvaha o reprodukční ceně, která je založena na principu opětovného získání odpovídající hodnoty z veřejně dostupných zdrojů.
- **Metoda tržní (srovnávací)** – někdy také cena obvyklá vychází ze srovnání cen konkurenčních řešení nebo alternativních postupů. Zahraniční oborová data nemusejí být vždy relevantní a v oblasti výzkumu jsou obvykle těžko získatelná. Řada výsledků výzkumu je unikátní, ale pro úvahu o jejich komercializaci je velmi užitečné podívat se, jak nákladná jsou alternativní řešení.
- **Metoda výnosová** – přímo určená pro oceňování duševního vlastnictví. Vychází z předpokládaných hospodářských úspěchů budoucího nabyvatele, které se diskontují do současné hodnoty. Pro řádnou úvahu je třeba mnoho dalších informací a vždy se jedná o více či méně hrubý, spíše řádový odhad.

Při kalkulaci ceny je dobré provést porovnání různých úvah a stanovit si limity pro vyjednávání. Velmi důležité je uvědomit si, že snížením ceny se dostává výzkumná organizace (a s ní i podnik) do rizika poskytnutí nedovolené veřejné podpory.

Evropská komise (Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2022/C 414/01), 2022) doporučuje určovat cenu za smluvní výzkum a výzkumné služby jako cenu tržní, od které lze odečíst cenu práv k duševnímu vlastnictví, které zůstane výzkumné organizaci. Nastane-li situace, že nelze určit tržní cenu, pak je povinností výzkumné organizace, aby zohlednila plné náklady (přímé i nepřímé) a **obvyklou marži** (obvyklé marže v průmyslových oborech lze dohledat v publikovaných tabulkách a obvykle to nebývá 5 %, jak slyšíme z některých institucí).

Pokud by takto stanovená cena byla pro partnera příliš vysoká a pro výzkumnou organizaci byla spolupráce přesto důležitá a znamená pro ni i jiný významný přínos, potom může cenu snížit tak, že pokryje své mezní náklady (přímé) a v rámci vyjednávání usiluje o dosažení maximálního hospodářského prospěchu a dojednání smlouvy proběhlo za obvyklých tržních podmínek. Tato situace může nastat zejména v případě, že se jedná o spolupráci první, zkušební a platí pouze po jasně vymezenou dobu.

U projektů účinné spolupráce jsou podmínky nastaveny trochu jinak, odst. 29 a 30 (Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2022/C 414/01), 2022). Vzájemná pravidla jsou nastavena správně, pokud je splněna alespoň jedna z následujících podmínek:

**a) Zúčastněné podniky nesou v plné výši náklady projektu, nebo**

Ano, toto je skutečně možné a potvrzují to i jiná ustanovení Rámce, že veškeré náklady může nést podnik a nemusí přitom jít o smluvní výzkum. Půjдете-li někdy vyjednávat na MŠMT, vytiskněte si tento odstavec s sebou.

**b) Výsledky spolupráce, které nemají za následek vznik práv duševního vlastnictví, lze veřejně šířit a práva duševního vlastnictví vzniklá z činností výzkumných organizací jim plně náleží, nebo**

**c) práva duševního vlastnictví vzniklá z projektu, jakož i související přístupová práva jsou mezi různé spolupracující partnerské subjekty rozdělena tak, aby byly náležitě zohledněny jejich pracovní oblasti, příspěvky a příslušné zájmy, nebo**

**d) výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury obdrží za práva duševního vlastnictví, jež vznikla v důsledku jejich činností a jsou postoupena zúčastněným podnikům nebo k nimž získaly zúčastněné podniky přístupová práva, náhradu odpovídající tržní ceně. Od této náhrady lze odečíst absolutní výši hodnoty veškerých finančních či nefinančních příspěvků zúčastněných podniků na náklady činností výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur, jež měly za následek vznik dotčených práv duševního vlastnictví.**

Zde je přímo návod, jak si upravit práva k výsledkům ve smlouvě a mělo by to být standardem ve všech interakcích.

Aby bylo jasno v tom, co se myslí tržní cenou za práva duševního vlastnictví, uvádí (Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2022/C 414/01), 2022) hned v následujícím odstavci 30:

*Pro účely bodu 29 písm. d) bude mít Komise za to, že obdržená náhrada odpovídá tržní ceně, pokud dotčeným výzkumným organizacím nebo výzkumným infrastrukturám umožňuje požívat všech hospodářských výhod spojených s těmito právy, za předpokladu, že je splněna jedna z následujících podmínek:*

**a) výše náhrady byla stanovena na základě prodeje v rámci otevřeného, transparentního a nediskriminačního soutěžního řízení, nebo**

**b) nezávislý odborný odhad potvrdí, že výše náhrady je rovna tržní ceně nebo vyšší, nebo**

**c) výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura může jakožto prodávající prokázat, že náhradu fakticky sjednala za obvyklých tržních podmínek tak, aby při uzavření smlouvy dosáhla maximálního hospodářského prospěchu, s přihlédnutím ke svým statutárním cílům, nebo**

**d) spolupracující podnik má na základě dohody o spolupráci právo prvního odmítnutí k právům duševního vlastnictví vzniklým z činností spolupracujících výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur  
a tyto subjekty mají reciproční právo vyžádat si ekonomicky výhodnější nabídky od třetích stran, tak aby byl spolupracující podnik nucen svou nabídku náležitým způsobem upravit.**

Při pečlivém a opakovaném čtení zjistíte, že není pravdou, že na práva duševního vlastnictví musíte dělat znalecké posudky, ani nemusíte dělat otevřená, transparentní a nediskriminační soutěže. Týká se to pouze případů, kdy nesplníte jiné podmínky z odstavce 29 a i v tom případě máte možnost provést řádné výnosové kalkulace a následně vést jednání o ceně se zohledněním i jiných cílů, než je zisk.

## 6.4 Fenomén smluvního výzkumu

Národní definice (Zákon č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků, 2002) říká, že smluvním výzkumem se rozumí výzkum prováděný jménem podniku podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, k jehož provádění je využívána výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura, přičemž podnik vlastní výsledky výzkumných činností, nese riziko neúspěchu a za obdržené služby poskytne výzkumné organizaci nebo výzkumné infrastruktuře přiměřenou odměnu.

---

Vedle toho přímý zdroj (Sdělení Komise - Rámcem pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2022/C 414/01), 2022) vymezuje pojem „smluvní výzkum“ v kapitole 2.2.1 jako jednu formu výzkumu jménem podniků. Bohužel neuvádí definici tohoto pojmu, ale v této kapitole uvádí jeho definiční znaky. Pojem „smluvní výzkum“ uvádí vždy v souvislosti s pojmem „výzkumná služba“ a považuje tuto činnost za hospodářskou činnost, pro kterou by měly být užívány veřejné prostředky a podpořená infrastruktura v přísně limitovaném množství a formě. „Smluvní výzkum“ není považován za formu spolupráce ve výzkumu.

### 2. 2. 1 Výzkum jménem podniků (smluvní výzkum nebo výzkumné služby)

*(26) Pokud je výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura využívána k provádění smluvního výzkumu nebo poskytování výzkumné služby pro určitý podnik, který obvykle stanoví podmínky smlouvy, vlastní výsledky výzkumných činností a nese riziko neúspěchu, nebude na tento podnik v případě, že výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura obdrží za své služby přiměřenou odměnu, zpravidla převedena žádná státní podpora. Jedná se zejména o situace, kdy je splněna jedna z následujících podmínek:*

*a) výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura poskytuje danou výzkumnou službu nebo provádí smluvní výzkum za tržní cenu (Pokud výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura poskytuje konkrétní výzkumnou službu či provádí smluvní výzkum jménem daného podniku poprvé, na zkušební bázi a po jasně vymezenou dobu, Komise bude účtovanou cenu obvykle považovat za cenu tržní, jestliže jsou výzkumná služba či smluvní výzkum jedinečné a lze prokázat, že pro ně neexistuje trh) nebo*

*b) nelze-li určit tržní cenu, výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura poskytuje danou výzkumnou službu nebo provádí smluvní výzkum za cenu, která:*

- odráží plné náklady služby a obecně zahrnuje marži stanovenou podle marží, jež obvykle uplatňují podniky působící v odvětví dotčené služby, nebo*
- je výsledkem jednání za obvyklých tržních podmínek, pokud výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura coby poskytovatel služeb v jednání usiluje o to, aby při uzavření smlouvy dosáhla maximálního hospodářského prospěchu, a pokryje alespoň své mezní náklady.*

*(27) Pokud si výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura ponechá právo duševního vlastnictví nebo příslušná přístupová práva, lze jejich tržní hodnotu odečíst od ceny, jež má být zaplacená za dotčené služby.*

Dále uvádí, že

*Náklady na smluvní výzkum, poznatky a patenty zakoupené nebo pořízené v rámci licence z vnějších zdrojů za tržních podmínek a rovněž náklady na poradenské a rovnocenné služby využité výlučně pro účely projektu jsou způsobilými náklady projektu.*

Třetím zdrojem výkladu pojmu „smluvní výzkum“ pak je materiál Předávání údajů o smluvním výzkumu v roce 2015 zveřejněného na webových stránkách [www.vyzkum.cz](http://www.vyzkum.cz) dne 27. 8. 2015. Ten říká, že: Smluvní výzkum lze charakterizovat jako výzkumnou činnost prováděnou výzkumnou organizací, která je spojena s poskytováním služeb s vysokou přidanou hodnotou, tj. obecně služeb objednaných a uhrazených druhou stranou, kde náklady a přiměřený zisk výzkumné organizace jsou rovněž uhrazeny druhou stranou. Jde zejména o výzkumné a vývojové služby, včetně souvisejících konzultačních služeb (například zpracování vzorků, zakázkové měření,

testování apod.). Výsledkem projektu smluvního výzkumu je obvykle některý z následujících druhů výsledků (dle RIV15) – patent, poloprovoz, ověřená technologie, odrůda, plemeno, užitný vzor, průmyslový vzor, prototyp, funkční vzorek, výsledky promítnuté do právních předpisů a norem, výsledky promítnuté do směrnic a předpisů nelegislativní povahy závazných v rámci kompetence příslušného poskytovatele, výsledky promítnuté do schválených strategických a koncepčních dokumentů VaVal orgánů státní nebo veřejné správy, certifikovaná metoda, léčebný postup, památkový postup, specializovaná mapa s odborným obsahem, software, výzkumná zpráva, souhrnná výzkumná zpráva a další.

Z výše uvedených citací plyne, že národní definice sice vychází ze znaků uvedených v Rámci, aniž by ale zohlednila ostatní ustanovení Rámce, zejména kontext přenesení nepřímé veřejné podpory na podnik v případě využití veřejně financované výzkumné organizace nebo infrastruktury. Tato definice říká, že „smluvním výzkumem“ je taková činnost prováděná výzkumnou organizací, kdy podnik vlastní výsledky výzkumných činností, nese riziko neúspěchu a poskytne přiměřenou odměnu. V absurdním důsledku tak může tato definice vést k tomu, že pokud podnik neposkytuje přiměřenou odměnu (a tedy fakticky dochází k jeho zvýhodnění, a tedy nežádoucí nepřímé veřejné podpoře), nejedná se o „smluvní výzkum“.

Vedle definičního problému je zde také tradiční vnímání pojmu smluvní výzkum, kdy se čistě z původu slova jedná o jakýkoli výzkum prováděný na základě smlouvy. Tento postoj je dále podpořen legislativou v oblasti účetnictví a daňových předpisů, které specifikují hospodářské činnosti jako takové, ze kterých plynou daňově nezvýhodněné příjmy výzkumných organizací.

Třetím efektem, který má významný vliv na identifikaci činností jako „smluvní výzkum“ v nesouladu s pojmem z Rámce je skutečnost, že „objem prostředků ze smluvního výzkumu“ byl a v řadě případů ještě stále je používán jako měřítko úspěšnosti některých projektů a je součástí hodnocení vědy.

Tyto tři skutečnosti vedou k tomu, že za smluvní výzkum je obecně považováno významně širší spektrum činností, které rámec za „smluvní výzkum“ nepovažuje, včetně spoluprací ve výzkumu, účinné spolupráce či transferu znalostí.

Na straně příjemců zatím není řádně rozlišován typ činností v souladu s Rámcem, ale jsou z důvodu dominantního vlivu účetních a daňových předpisů evidovány jako činnost hospodářská.

Ze strany poskytovatelů a kontrolních subjektů je jakákoli spolupráce s podnikem, kdy dochází být k částečné úhradě nákladů výzkumné organizace podnikem, považována za smluvní výzkum. Je to dále podpořeno přístupem k problematickému vymezení uznatelných výsledků VaV a jejich cílovému vlastnictví, kdy není zohledňováno právo výzkumné organizace s výsledky VaV nakládat včetně transferu znalostí. Jako rozhodující je posuzován cílový stav.

U situace, kdy je výzkum hrazen z neveřejných zdrojů, je pak dále zpochybňována „nezávislost“ takového výzkumu. Nezávislost výzkumu je klíčový pojem, který však není řádně definován a je předmětem mnoha diskusí. Je to výzkum, který provádí samostatně pracovníci výzkumné organizace z důvodu svých vlastních motivů. Dokud je financován také z jejich vlastních prostředků, není sporu o tom, že je pravděpodobně nezávislý. Může být nezávislý výzkum hrazen z účelových dotací přidělovaných v rámci tematických soutěží? I v tomto se lze asi obecně shodnout, že pokud bylo téma soutěže dostatečně otevřené, pak i zde lze nezávislost výzkumu uznat. U projektů financovaných ze soukromých zdrojů už často vznikají pochybnosti.

Rámec (Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2022/C 414/01), 2022) říká, že za nezávislý výzkum považuje takový, jehož cílem je získat nové poznatky a lépe pochopit dané téma, včetně kooperativního VaV, pokud je spolupráce, do níž je výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura zapojena, účinná (viz také definice pojmů v kapitole 1.2).

O nápravu stavu se v letech 2017–2020 pokoušela pracovní skupina RVVI, jejímž iniciátorem byl Svaz průmyslu a dopravy České republiky a Centrum transferu technologií AV ČR. V listopadu 2020 schválila vláda České republiky výsledné metodické doporučení „Identifikace hospodářských a nehospodářských činností výzkumných organizací a výzkumných infrastruktur ve výzkumu, vývoji a inovacích“ (RVVI, 2020). Metodika je výsledkem konsensu mezi univerzitami, výzkumnými organizacemi veřejnými i soukromými, zástupci

poskytovatelů dotací a finální podobu posvětil také Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Je proto až s podivem, že metodika zapadla a dále se nevyužívá. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR i nadále vydává svou metodiku (MŠMT ČR, 2022), která akcentuje úplně jinou problematiku vykazování, než byla identifikována v rámci uvedené pracovní skupiny.

Ve stejnou dobu iniciovala skupina TTO Circle na základě impulzu od Akademie věd ČR obdobnou diskusi na úrovni JRC Evropské komise a došlo k vypracování obdobné metodiky. Ukázalo se totiž, že problematika veřejné podpory je zcela odlišně vnímána v západních zemích a v zemích za bývalou železnou oponou. Výsledkem je publikovaná metodika „State Aid Rules in Research, Development & Innovation“ (Kebapci, Von Wendland, & Kaymakchyyiski, 2020). Reflexe v praxi České republiky je však nepatrná.

Rámec (EU)	Prostředí ČR
Omezená skupina výzkumu, kdy je výzkumná organizace v nevýhodném postavení, nebo je pouze servisní službou podniku.	Jakýkoli výzkum realizovaný na základě smlouvy.
Nezávislost výzkumu – nespecifikuje.	Nezávislost výzkumu je možná pouze při vyloučení neveřejných prostředků.
Hospodářská činnost prováděná jako čistě vedlejší (do max. 20% kapacity).	Monitorovací indikátor projektů, jehož objem je žádoucí maximalizovat. Často dokonce hlavní cíl projektu, chybně klasifikované činnosti.

Tabulka 1 Srovnání základních parametrů smluvního výzkumu EU a ČR

Tato výkladová nejasnost utvrzovaná různými dalšími normami, pravidly i zákony vede v důsledku k silně restriktivním postojům poskytovatelů a kontrolních subjektů, a faktickému znemožnění využít výhod zavedených Rámcem pro výzkumné organizace. Aktuální stav vede k tomu, že žádoucí aktivity transferu znalostí a snaha o praktické uplatňování výsledků VaV v praxi a podpora rozvoje konkurenceschopnosti jsou s přístupem předběžné opatrnosti v řadě organizací eliminovány či ve všeobecnosti řazeny mezi hospodářské činnosti v povoleném limitu 20 %. Při správném přístupu by se většina realizovaných spoluprací v rámci výzkumu do tohoto limitu vůbec nepočítala, protože by byla zařazena mezi primární činnosti, tedy neehospodářské (přestože by se z nich řádně odvedly daně).

## 7. Socioekonomický dopad na společnost

Socioekonomické faktory patří k významným faktorům ovlivňující život každého jednotlivce. V celkovém souhrnu se jedná o zkušenosti, sociální vztahy, vazby a zážitky, které vedou ke zlepšení života jedinců, pomáhají změnit i postoj k životnímu stylu. Globálně vzato ovlivňují i dílčí regiony (Chase, 2016).

Tyto faktory nejsou jen otázkou jednotlivců, sehrávají také svou roli i v podnikání. Zejména z hlediska zaměstnanců, jejich počtu či genderu, jde-li o rodinné příslušníky či nikoliv apod. (Delmelle, Hagenlocher, Kienberger, & Casas, 2016).

Socioekonomické faktory jsou obecně definovány jako vztah každého jedince k financím, sociálním, kulturním a lidským kapitálovým zdrojům. Tyto faktory zahrnují především vzdělání, zaměstnání, postavení v domácnosti, složení rodiny a rodinný příjem (National Centre for Education Statistics, 2013). Zákon sociálního vlivu (social impact theory), který vychází z modelu sociálního vlivu, vymezuje tři nejvýznamnější faktory a sice: sílu, počet a blízkost.

Samotná síla určuje pro jedince v rámci společnosti, jak je pro něj daná věc, daná skupina důležitá. Počet jasně vymezuje celkový objem či množství. Blízkost vymezuje aktivitu propojení. Tedy čím aktivnější propojení, tím větší vliv na daného jedince osoba má. Vzdálenost samotná snižuje výrazně samotný vliv.

Obecně můžeme socioekonomické faktory z pohledu jedince rozdělit na individuální a faktory prostředí:

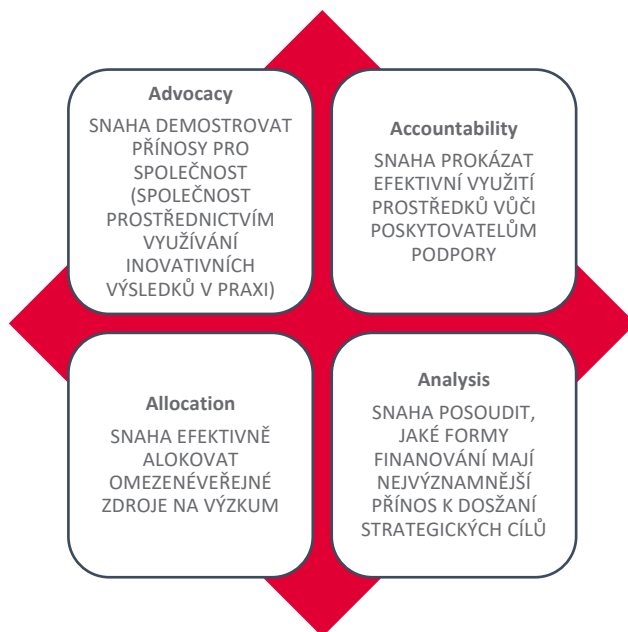
- *Individuální faktory – do této skupiny zahrnujeme zejména dosaženou životní úroveň, dosažené vzdělání, získané zaměstnání, postoj ke zdraví, životní návyky, výživu, fyzickou aktivitu apod.*
- *Faktory související s prostředím – politický systém, dostupnost a kvalita zdravotnictví, ekonomická situace státu, rozvoj infrastruktury.*

Běžný život každého z nás je poznamenán tedy různými faktory. Každý člověk má svůj osobní hodnotový žebříček sestavený jinak, ale většina faktorů je z velké části stejná u všech. Základními otázkami pro jednotlivce jsou tedy dle výše uvedeného individuální faktory, které jsou silně odvislé zejména od dostupnosti, úrovně vzdělání, situace na trhu práce a platů.

Z hlediska zahraniční praxe je zřejmé, že oblast transferu technologií se rozvíjí velmi dynamicky v posledních 40 letech. Základem úspěšného transferu je nutností mít vybudovaný funkční interní procesní systém včetně zásadních rozhodovacích procesů. Nastavená pravidla by měla být maximálně pružná a efektivní. Zároveň je nezpochybnitelným faktem, že samotný proces transferu může být pružný. Pokud existují kvalitní inovační výsledky VaV a jejich obecná sounáležitost a integrita se zaměstnavatelem je více než zřejmá, pak jsou ochotni se i aktivně podílet na samotném procesu transferu technologií. Z hlediska potřeb samotného týmu transferu je potřeba, aby poskytoval vysoce kvalifikované služby, a stejně tak je nutností podporovat i další kvalifikovaný růst jeho členů, právě proto, aby mohli členové poskytovat kvalitní služby. Z hlediska vnějších faktorů hrají nejvýznamnější roli především vztahy s aplikační sférou, postavení v rámci regionálního, lokálního či národního inovačního ekosystému a v neposlední řadě přístup ke kapitálu či dalšímu finančnímu zdrojování. Souhrn všech interních i externích vlivů se v oblasti transferu projeví většinou až v řádech několika let.

Transfer technologií potažmo transfer znalostí patří k jedinečným oblastem, které vědecké a výzkumné instituce využívají k propojování akademické oblasti s aplikační sférou, tedy k rozvoji tzv. třetí role univerzit. Rozvoj budování vzájemných vztahů s aplikační sférou a model fungování efektivního transferu technologií, resp. transferu znalostí zahrnuje a vyžaduje unikátní vývoj technologií, speciální systémy správy dat a vysoce kvalifikovaný personál pro úspěšné provedení celým procesem komercializace. Vědecko-výzkumná sféra tak nabízí prostor pro inovace výrobků a rozvoj trhu, které mohou být atraktivní pro investice a přispívají k širokému socioekonomickému rozvoji.

Posuzování socioekonomických dopadů (dále také „SEIA“ = socio-economic impact assessment) je motivováno několika různými, navzájem se překrývajícími, faktory. Tyto se dají označit jako „pravidlo 4A“.

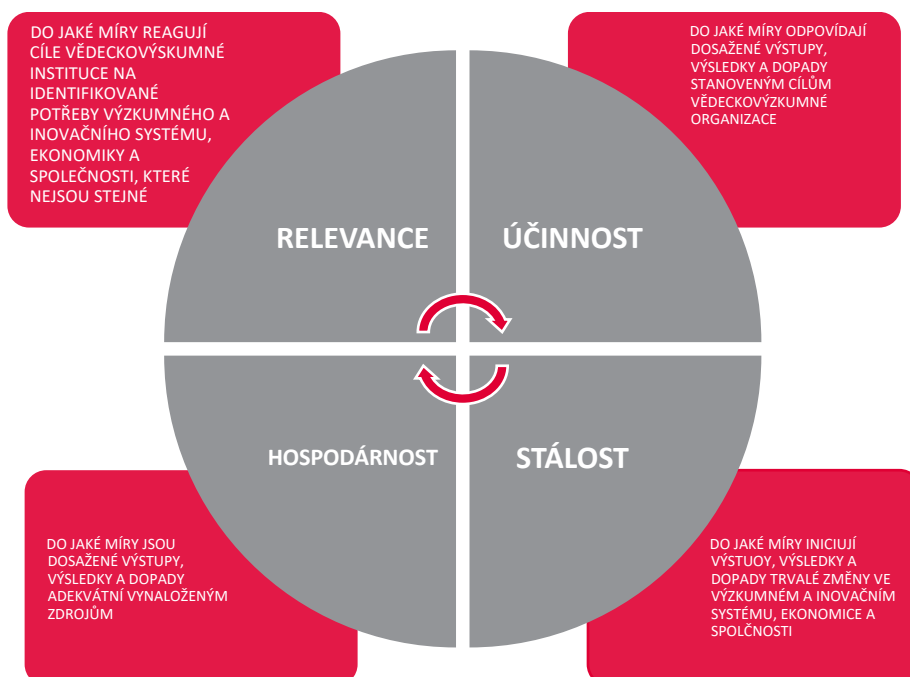


Obrázek 29 Pravidlo 4A

Základním krokem pro nastavení sledování interních postupů hodnocení socioekonomických dopadů je jasné vymezení a vytyčení očekávaných drah dopadů (impact pathways), k jejichž dosažení má daná vědeckovýzkumná instituce přispět. Tyto dráhy dopadů by měly vycházet z intervenční logiky, kde zejména výzkumné infrastruktury reagují na potřeby výzkumného systému, potřeby ekonomiky a v neposlední řadě potřeby společnosti a prostřednictvím svých aktivit, dosažených výstupů a výsledků usilují o naplnění vymezených a identifikovaných potřeb.

Dráhy dopadů každé výzkumné organizace by měly zahrnovat podněty, na něž má management vědeckovýzkumné organizace přímý vliv. Mezi ty patří např. cíle, aktivity, zdroje, výstupy apod., ale i podněty, jež jsou fungováním a aktivitami vědeckovýzkumné organizace ovlivňovány nepřímo (např. výsledky práce uživatelů).

Ve vazbě na stanovení očekávaných drah dopadů a související intervenční logiky lze stanovit čtyři základní hodnotící kritéria:



Obrázek 30 Hodnotící kritéria

Navazujícím krokem je vymezení a nastavení tzv. soustavy indikátorů její následné kalibrace a validace. Tato soustava by měla být vytvořena vědeckovýzkumnou institucí a měla by zejména zahrnovat průběžné sledování veškerých aktivit, zdrojů, výstupů, výsledků a dopadů souvisejících s oblastí transferu technologií, resp. transferu znalostí. Zvolené a nastavené indikátory by měly být v souladu s mezinárodně uznávanými standardy pro tvorbu indikátorů – např. RACER (Relevant, Acceptable, Credible, Easy and Robust) či SMART (Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound).

Následným krokem je vytvoření systémů pro sběr údajů o jednotlivých indikátorech. Pro získání relevantních údajů je vždy nezbytné, aby jednotlivé vědeckovýzkumné instituce byly schopny jednoznačně identifikovat a přiřadit zdroje, aktivity a výsledky dané instituce do ostatních součástí svého provozu. Bez tohoto kroku a vydělení nelze zodpovědně a korektně posoudit socioekonomické přínosy aktivit a výstupů vědeckovýzkumné organizace.

Závěrečným krokem je samotná volba vhodných metod pro analýzu indikátorů a pro vyhodnocení jednotlivých kritérií. Pro vyhodnocování jednotlivých kritérií se zpravidla využívají různé kvantitativní a kvalitativní metody a pro komplexní vyhodnocení se vždy doporučuje jejich kombinace. Patří mezi ně například analýza návratnosti investic (RoI), cost-benefit analýza (CBA), cost-effectiveness analýza (CEA), multikriteriální analýza, analýza multiplikátorů dopadů či případové studie.

### 7.1 Dopady na vědu

Rozvoj vědy a vědecké excelence patří mezi základní poslání každé vědeckovýzkumné instituce. Propojování a implementace, resp. uplatnění výsledků vědy a výzkumu v praxi pak rozvíjejí a posilují tzv. třetí pilíř každé vědeckovýzkumné instituce. Využívání výsledků, které posouvají hranici lidského poznání a jsou využívány v podnikových inovacích a dále i pro řešení významných společenských potřeb, je cílem každé vědeckovýzkumné instituce, která taktově inovativní výsledky generuje.

Směřování aktivit, výstupů a výsledků VaV k dopadům na produkci a akumulaci nových poznatků a metod lze posuzovat prostřednictvím souboru různých dotačních podpor, jako je podpora aktivit proof of concept, pre seed a seed aktivit, technologické inkubace apod.

### 7.2 Dopad na inovace a technologie

Vedle nepřímého dopadu vědeckovýzkumné instituce na inovace a rozvoj technologií mohou vědeckovýzkumné instituce k inovacím přispívat rovněž přímo, a to na základě přímé spolupráce s inovujícími podniky či prostřednictvím poskytování infrastrukturních služeb pro aplikačně orientované výzkumné projekty realizované ve spolupráci výzkumných organizací a podniků. V takovýchto konkrétních případech přispívají instituce přímo k tvorbě a přenosu znalostí pro vývoj nových technologií a inovací.

Směřování takovýchto aktivit k dopadům na inovace a technologie lze sledovat například pomocí ukazatelů patentové aktivity, licencování, spolupráce mezi danou vědeckovýzkumnou institucí a podniky, služeb pro kolaborativní výzkumné projekty. Tyto ukazatele umožňují sledovat především aktivity s potenciálním dopadem na inovace a technologie, samotný dopad je nezbytné posuzovat v dlouhodobějším horizontu.

V rámci sledování socioekonomického dopadu existují různé softwary na sledování sociálního dopadu. Ty většinou využívají metodiku teorie změny a řetězce dopadu.

Předpokladem pro měření sociálního dopadu je efektivně stanovená strategie dopadu. Samotný sběr dat a monitoring dat je třeba nastavit jak kvalitativně, tak i kvantitativně na škále tzv. schodů dopadu.

Agregace dat následně probíhá skrze databáze kategorií. V softwaru je tedy možné si prohlédnout data skrze optiku kategorií aktivit – například vyhledat všechny aktivity pro vybranou cílovou skupinu, pro vybrané demografické ukazatele nebo například všechny typy aktivit, které měly největší úspěch, tzn. nejvíce přispěly k stanovenému sociálnímu dopadu.

Sběrem impactových dat mohou organizace srozumitelně prezentovat dopad své činnosti donorům či veřejnosti. Software data strukturuje, zaznamenává a pomáhá v jejich analýze a vyhodnocení. Tím se stává

nástrojem pro efektivní řízení projektů a programů, výstupů a výsledků, který významně šetří kapacity v organizaci.

Softwarový nástroj je pomocníkem z hlediska sledování dopadu transferu technologií, resp. transferu znalostí do praxe / do společnosti na základě vytvořeného systému a ukazatelů, které nejsou ihned viditelné, nicméně jsou podstatné.

Sociální dopad vytváří tedy příležitosti a možnosti nejenom pro lidské jedince, ale pro celou společnost, tedy když se daří společnosti, daří se i mnoha dalším aspektům života, což může vést k větším a lepším změnám. Může tedy napomáhat k rozvoji společnosti různými způsoby a v různé míře a výrazně tak přispívá k dalšímu posunu a podpoře cirkulární ekonomiky, v rámci níž i transfer technologií, resp. transfer znalostí má svůj přínos.

## 8 Transfer technologií na norských univerzitách

### 8.1 Definice

**Komerzializace** - celý proces od vzniku nápadu přes např. výsledek výzkumu až po uvedení nápadu jako podniku, řešení, produktu nebo výrobního postupu na trh a vytvoření příjmů (Meld, 2018-2019).

**Kanceláře pro transfer technologií (KTT)** - jsou vlastněny a řízeny výzkumnými institucemi, které zastupují a s nimiž mají uzavřenou smlouvu o poskytování služeb nebo spolupráci, obvykle největšími univerzitami, ústavy, regionálními zdravotnickými úřady a zdravotnickými orgány. S vlastnickými institucemi mají uzavřeny dohody, které upravují jejich činnost, finanční odpovědnost a rozhodovací pravomoci.

Portfolio úkolů v různých KTT se liší. Částečně to souvisí s typem výzkumu prováděného ve vlastnických institucích a s tím, zda úřady provádějí také inkubační činnosti. Regionální rozdíly jsou mimo jiné způsobeny historickými podmínkami kolem vzniku a složení podniků v daném regionu.

KTT jsou organizovány jako akciové společnosti, v nichž se případný zisk z veřejných grantů použije na činnosti, které jsou povoleny ve spoluvlastnictví s výzkumnými organizacemi (např. výzkum, vzdělávání, šíření a inovace). KTT nemohou vyplácet dividendy.

Přibližně polovina příjmů KTT pochází z programu Rady pro výzkum FORNY2020. Další příjmy pocházejí z licencí (patentů), prodeje akcií a prodeje služeb výzkumným institucím financovaným z veřejných zdrojů, přičemž klíčovými zákazníky jsou univerzitní a vysokoškolský sektor a nemocnice. Mají také investice od mateřských institucí (Meld, 2018-2019).

**Práva duševního vlastnictví** – Právo duševního vlastnictví poskytuje výlučné právo na komerční využití inovace a zároveň je tato inovace zveřejněna. Autorská práva a registrace patentu, průmyslového vzoru nebo ochranné známky tak pomáhají zajistit návratnost a snížit riziko investice do vývoje inovace (Ministerstvo obchodu, průmyslu a rybolovu Norska, 2013).

Druhy práv duševního vlastnictví:

- Průmyslové vlastnictví
  - *Patent*. Chrání nové vynálezy, které představují konkrétní řešení technického problému a jejichž řešení je rovněž technické povahy. Odečitatelná částka je platná 20 let. U léků a rostlinných léčivých přípravků lze platnost prodloužit na 25 let. Právně upraveno patentovým zákonem.
  - *Ochranná známka*. Vlastnosti zboží a služeb. Všechny druhy znaků, ale musí být možné je uvést graficky. Platnost 10 let, lze obnovit na dobu neurčitou. Právně upraveno zákonem o ochranných známkách.
  - *Práva k designu*. Chrání viditelný design výrobku po dobu až 25 let. Právně upraveno zákonem o průmyslových vzorech.
- *Autorská práva*. Literární, vědecká nebo umělecká díla spojená s autorem a trvající 70 let po jeho smrti. Právně upraveno autorským zákonem.

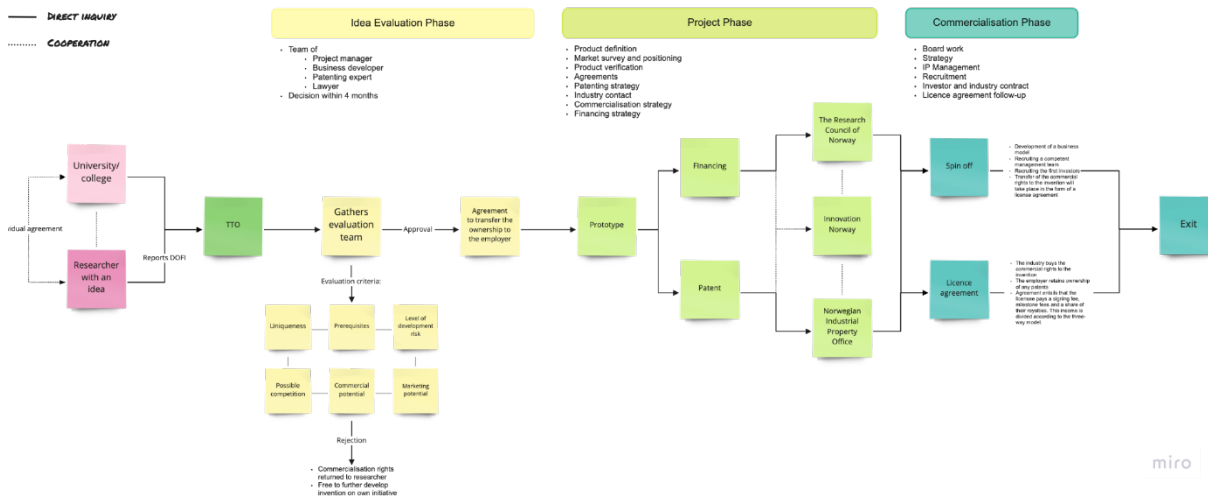
FoU = výzkum a vývoj (V&V)

## 8.2 Proces

### Krok 1: Registrace nápadu

Obdržíme nápad a nejprve jej společně s držitelem nápadu / výzkumným pracovníkem posoudíme. Provedeme prvotní posouzení nápadu a případně se dohodneme na předání zprávy ve formě DOFI (zveřejnění vynálezu). Dostanete od nás formulář DOFI a my vám poradíme s jeho vyplněním. DOFI je doručen společnosti Nord innovasjon AS a je platný, když je schválen a podepsán oběma stranami.

### TT SYSTEM FLOWCHART



### Krok 2: Vjasnění myšlenek

Dodaný DOFI je výchozím bodem pro formální práci s myšlenkou a pro další posouzení role inovace Nord v projektu jménem Nord University. Blíže se posuzuje úspěšnost a potenciál technologie, potřeby, trh, možnost duševní ochrany (patenty atd.), konkurenční řešení/patenty ("svoboda působení"), vývojové procesy a náklady. Pokud se rozhodneme nápad dále rozvíjet, bude mezi vynálezcem a společností Nord innovasjon AS uzavřena dohoda.

### Krok 3: Objasnění pojmu

Další vývoj zahrnuje dokončení teoretického hodnocení nápadu/technologie, vypracování strategie ochrany (práva duševního vlastnictví) a její případnou realizaci (např. patentování), posouzení různých obchodních modelů a organizaci další práce. Hledáme finanční prostředky na další rozvoj nápadu, včetně prostředků na duševní ochranu vynálezu (patenty atd.).

### Krok 4: Ověřování

Nápad je připraven ke komercializaci. To se provádí ověřením technologie ve větším měřítku společně s týmem a případnými externími partnery. Dále se ověří trh a ochota platit a vypracuje se strategie prodeje, trhu, financování a případného externího vlastnictví / investorů.

### Krok 5: Komercializace

Je vypracován a realizován plán skutečné komercializace, např. ve formě nového podniku (spin-off), licence nebo prodeje technologie (výjimečně). Vyvíjíme modely, které zajistí, že výzkumní pracovníci a výzkumné prostředí získají svůj podíl na budoucích příjmech z vynálezu.

### Krok 6: Ukončení

## 8.3 Regulační rámce v Norsku

### 8.3.1 Zákony a právní rámce

#### Zákon o vynálezech zaměstnanců<sup>1</sup>

- Zákon byl v roce 2003 novelizován, aby umožnil univerzitám a univerzitním vysokým školám převést práva na komercializaci výsledků výzkumu od jejich výzkumných pracovníků.

- Příslušné oddíly:

§ 4. Pokud je vynález přímým výsledkem úkolu zadaného zaměstnavatelem, je zaměstnavatel oprávněn požadovat převod části nebo všech práv, pokud využití vynálezu spadá do oblasti činnosti zaměstnavatele.

Pokud vynález nesouvisí s pracovním poměrem, ale spadá do oblasti podnikání zaměstnavatele, musí zaměstnavatel usilovat o dohodu se zaměstnancem o právech do 4 měsíců od oznámení vynálezu.

§ 5. Zaměstnanec, který učiní vynález, na který se vztahuje ustanovení § 4, je povinen bez zbytečného odkladu o něm písemně informovat zaměstnavatele s uvedením povahy vynálezu.

§ 12. Spory vyplývající z věcí, na které se vztahuje tento zákon, může kterákoli ze stran předložit zprostředkovatelské komisi.

#### Norský patentový zákon<sup>2</sup>

- Pro získání patentu musí vynález řešit technický problém novým způsobem, který se výrazně liší od toho, co bylo známo dříve. Patent může trvat až 20 let ode dne odeslání přihlášky a jeho držitel musí platit roční poplatky, aby si patent udržel.
- Příslušné oddíly: § 1 Vynálezy se považují za:
  - objevy, vědecké teorie a matematické metody,
  - umělecké výtvořky,
  - plány, pravidla nebo metody pro výkon duševní činnosti, pro hry nebo obchodní činnosti nebo programy pro počítače.
  - prezentace informací.

Patentovat lze rovněž vynálezy týkající se výrobku, který sestává z biologického materiálu nebo jej obsahuje, nebo způsobu výroby, zpracování nebo použití biologického materiálu.

---

<sup>1</sup> Zákon o zaměstnaneckých vynálezech [Arbeidstakeroppfinningsloven]. (1970). Lov om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere (LOV-1970-04-17-21). Lovdata. ENG: <https://www.patentstyret.no/en/services/patents/Rules-and-regulations-patents/employees-inventions-act/>

<sup>2</sup> Patentforskriften. (2007). Forskrift til patentloven (FOR-2007-12-14-1417). Lovecká data. ENG: <https://www.patentstyret.no/en/services/patents/Rules-and-regulations-patents/patent-regulations/>

Norský patentový zákon [Patentloven]. (1967). Lov om patenter (LOV-1967-12-15-9). Lovecké údaje.

ENG: <https://www.patentstyret.no/en/norwegian-patents-act>

§ 1 b. Patenty se neudělují, pokud by obchodní využití vynálezu bylo v rozporu s veřejným pořádkem nebo dobrými mravy.

Patent nelze udělit na

- postupy klonování lidí,
- metody pro změnu genetické identity lidských gamet,
- použití lidských embryí pro průmyslové nebo obchodní účely
- metody pro změnu genetické identity zvířat, které mohou způsobit jejich poruchy, aniž by přinesly významný lékařský prospěch lidem nebo zvířatům, jakož i zvířata vyprodukovaná těmito metodami.

§ 3 Výlučné právo získané patentem znamená, že jiné osoby než majitel patentu nesmějí bez jeho souhlasu vynález využívat:

1. vyrábět, nabízet, uvádět na trh nebo používat výrobek, který je chráněn patentem, nebo jej za tímto účelem dovážet či přechovávat,
2. použít nebo nabídnout k použití metodu, která je chráněna patentem, nebo pokud ví nebo je z okolností zřejmé, že metoda nesmí být použita bez souhlasu majitele patentu, nabídnout ji k použití v této oblasti,
3. nabízet, uvádět na trh nebo používat výrobek vyrobený patentově chráněným postupem nebo jej pro tyto účely uvádět na trh nebo přechovávat.

§ 6. Přihláška vynálezu, který je nejdříve dvanáct měsíců před datem podání přihlášky uveden v přihlášce patentu v této zemi nebo v přihlášce patentu, vynálezeckého osvědčení nebo ochrany vzoru užití v cizím státě, který přistoupil k Pařížské úmluvě o ochraně průmyslového vlastnictví ze dne 20. března 1883 k § 2 prvnímu, druhému a čtvrtému odstavci, jakož i k § 4, se považuje za podanou současně s předchozí přihláškou, pokud o to přihlašovatel požádá.

§ 8. Přihláška patentu se podává písemně u norského úřadu průmyslového vlastnictví nebo v případě uvedeném v kapitole 3 u patentového úřadu nebo mezinárodní organizace podle § 28.

§ 22. Ode dne udělení patentu musí být všechny dokumenty ve věci každému přístupné.

Po uplynutí osmnácti měsíců ode dne podání přihlášky, nebo byla-li požadována priorita podle § 6, ode dne, od něhož byla priorita požadována, musí být dokumenty každému k dispozici, i když patent nebyl udělen.

§ 28. Mezinárodní patentová přihláška je přihláška podaná v souladu s Úmluvou o patentové spolupráci přijatou ve Washingtonu dne 19. června 1970 (Úmluva o spolupráci).

§ 43. Pokud majitel patentu udělil další právo k využívání vynálezu (licenci) pro obchodní nebo provozní účely, nesmí své právo převést na jiné osoby, pokud není nebo nesmí být dohodnuto jinak.

## **Norský zákon o ochranných známkách**

### **Norský zákon o designu**

- Legislativně upravuje viditelný design výrobku po dobu až 25 let.

### Norský zákon o autorských právech<sup>3</sup>

- Literární nebo umělecké dílo, které je výrazem originálního a individuálního tvůrčího úsilí, je chráněno autorským právem (včetně vědeckých publikací a výukových materiálů).
- V pravomoci ministerstva kultury a rovnosti. Žádná žádost.
- Tvůrčí práva obecně spadají spíše pod autorský zákon než pod zákon o zaměstnaneckých vynálezech, zejména výukové materiály s osobním podtextem.

### Norský zákon o univerzitách a vysokých školách<sup>4</sup>

- Legislativní zakotvení úkolu a odpovědnosti univerzity za usnadnění inovací
- Příslušné oddíly: § 1-3.

### Dohoda o EHP - příloha XVII o duševním vlastnictví<sup>5</sup>

- Směrnice 2009/24/ES o právní ochraně počítačových programů<sup>6</sup>
- Směrnice 96/9/ES o právní ochraně databází<sup>7</sup>
- Směrnice 2001/84/ES o právu na další prodej ve prospěch autora původního uměleckého díla<sup>8</sup>
- Směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti<sup>9</sup>
- Směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a některých práv s ním souvisejících<sup>10</sup>
- Směrnice 2006/115/ES o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem<sup>11</sup>

---

<sup>3</sup> Norský zákon o autorských právech [Åndsverkloven]. (2018). Lov om opphavsrett til åndsverk (LOV-2018-06-15-40). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-15-40/>

\*\* ENG verze není k dispozici. Viz příloha XVII Dohody o EHP.

<sup>4</sup> Norský zákon o univerzitách a vysokých školách [Universitets- og høyskoleloven]. (2005). Lov om universiteter og høyskoler (LOV-2005-04-01-15). Lovdata. ENG: <https://lovdata.no/dokument/NLE/lov/2005-04-01-15>

<sup>5</sup> Příloha v Radě Evropských společenství a Komisi Evropských společenství. (1992). Dohoda o Evropském hospodářském prostoru. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství. <https://www.efta.int/media/documents/legal-texts/eea/the-eea-agreement/Annexes%20to%20the%20Agreement/annex17.pdf>.

<sup>6</sup> Směrnice 2009/24/ES. *Právní ochrana počítačových programů*. Evropský parlament, Rada Evropské unie. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2009/24/oj>.

<sup>7</sup> Směrnice 96/9/ES. *Právní ochrana databází*. Evropský parlament, Rada Evropské unie. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1996/9/oj>.

<sup>8</sup> Směrnice 2001/84/ES. *Právo na další prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla*. Evropský parlament, Rada Evropské unie. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2001/84/oj>

<sup>9</sup> Směrnice 2001/29/ES. *Harmonizace některých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti*. Evropský parlament, Rada Evropské unie. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2001/29/oj>.

<sup>10</sup> Směrnice 2006/116/ES. *Doba ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících (kodifikované znění)*. Evropský parlament, Rada Evropské unie. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2006/116/oj>.

<sup>11</sup> Směrnice 2006/115/ES. *o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (kodifikované znění)*. Evropský parlament, Rada Evropské unie. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2006/115/oj>.

- Směrnice 2012/28/EU o některých povolených způsobech užití osiřelých děl. Text s významem pro EHP<sup>12</sup>
- Obecné vlivné rámce:
  - Smlouvy spravované Světovou organizací duševního vlastnictví (WIPO):
    - Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl (1886)
    - Všeobecná úmluva o autorském právu revidovaná Pařížským aktem (1971)
    - Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (1883)
  - Světová obchodní organizace (WTO):
    - Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS) (1995)

### 8.3.2 Politické rámce

#### **Ministerstvo školství a výzkumu - Dlouhodobý záměr výzkumu a vysokoškolského vzdělávání 2015-2024<sup>13</sup>**

Vládní strategický dokument:

- 6 dlouhodobých prioritních oblastí (desetiletý výhled):
  - Moře a oceány
  - Klima, životní prostředí a čistá energie
  - Obnova veřejného sektoru, lepší a efektivnější sociální, zdravotní a pečovatelské služby.
  - Podpůrné technologie
  - Inovativní a přizpůsobivý průmysl
  - Přední světové akademické skupiny

“Účinky na horizontální koordinaci, včetně schůzek na vysoké úrovni, kterým předsedá předseda vlády, jednání kabinetu o otázkách STI, zřízení některých meziresortních řídicích skupin na správní a politické úrovni, sladění práce v RCN a dalších měkkých koordinačních otázek” (OECD, 2017, s. 44).

#### **Ministerstvo obchodu, průmyslu a rybolovu**

1. "Unikátní nápady, hlavní aktiva" (2012-2013)<sup>14</sup>

Zpráva pro Storting. Politický rámec a budoucí vize pro inovace.

  - Vládní politika v oblasti práv duševního vlastnictví
    - Vize: "Jedna ucelená obchodní politika"
    - Posláním vlády je podporovat povědomí a kompetence o právech duševního vlastnictví a zvyšovat jejich strategické využívání v norských podnicích, veřejném sektoru a mezi dalšími relevantními subjekty:
      - Připojení Norska k mezinárodním dohodám a aktualizace předpisů a systémů.
        - V roce 2008 se připojilo k Evropské patentové úmluvě (EPC), Evropskému patentovému úřadu (EPO) (Londýnská dohoda), Severskému patentovému institutu (NPI), v roce

<sup>12</sup> Směrnice 2012/28/EU. *Některá povolená užití osiřelých děl Text s významem pro EHP*. Evropský parlament, Rada Evropské unie. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2012/28/oj>

<sup>13</sup> Zpráva St. 7 (2014-2015). *Dlouhodobý záměr výzkumu a vysokoškolského vzdělávání na období 2015-2024*. Ministerstvo školství a výzkumu.

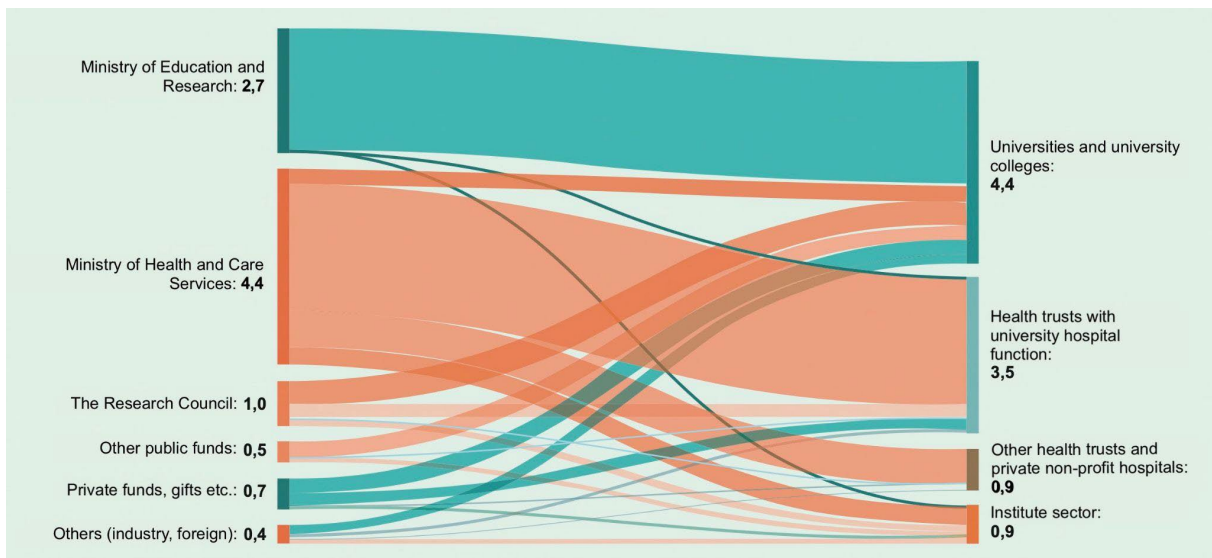
<sup>14</sup> Zpráva St. 28 (2012-2013). *Jedinečné nápady, velké přednosti*. Ministerstvo obchodu a průmyslu.

2010 se připojilo k Haagskému systému pro registraci průmyslových vzorů (Ženevská úmluva).

- Zlepšení odborné přípravy v oblasti duševního vlastnictví a práv
- Další rozvoj norského Úřadu průmyslového vlastnictví
- Rozvoj celkové nabídky poradenství v oblasti duševního vlastnictví a práv
- Boj proti pirátství a padělání
- Zlepšit znalostní základnu pro další rozvoj politiky

## 2. Zdravotnictví: Společně pracovat na tvorbě hodnot a lepších službách (2018-2019)<sup>15</sup>

- Uvedení ekosystému zdravotnických inovací, zaměření na klinické studie při podpoře výzkumných inovací v sektoru veřejného zdraví.
- Zjištění Norské asociace místních a regionálních orgánů Inovační barometr:
  - i. Inovace v komunální sféře nezávisí pouze na odbornících nebo nadšencích, ale pozitivní roli při iniciaci a zavádění inovací hrají i zaměstnanci.
  - ii. Společnosti, které umožňují zaměstnancům pracovat inovativně, dosahují větší spokojenosti zaměstnanců a vyšší kvality a efektivity při poskytování služeb.
  - iii. Vedoucí představitelé obcí jsou zdrojem inspirace, jsou důležití pro stanovení prioritních zdrojů pro inovační práci a pro poskytnutí prostoru pro vyzkoušení nových řešení.
  - iv. Velmi důležitou roli hraje také organizační kultura; ochota riskovat, otevřenost, uznání a spolupráce poskytují několik nových řešení.



**Obrázek:** Celkové výdaje na výzkum a vývoj v lékařství a zdravotnických vědách podle zdroje financování (levá strana) a příjemce (pravá strana). Údaje za rok 2017, v miliardách NOK.

### 8.4 Organizace v Norsku

- Externí model:
  - Funguje jako nezávislá společnost, oddělená od ústřední správy univerzity, ale všechny KTT mají různé modely vlastnictví.
  - Trojnásobný systém: Instituce, výzkumný pracovník a KTT

<sup>15</sup> Zpráva St. 18 (2018-2019). *Zdravotnictví: Společně pracovat na tvorbě hodnot a lepších službách*. Ministerstvo obchodu, průmyslu a rybolovu.

- Budoucí čistý příjem z úspěšné komercializace se obvykle dělí na tři části: 1/3 připadá výzkumníkovi, 1/3 univerzitě a 1/3 KTT.
    - Některé univerzity (UiO, UiS) zřídily interní inovační jednotky, aby vyjasnily dělbu práce mezi univerzitou a KTT.
    - Různé role:
      - Některé KTT aktivně spravují univerzitní práva duševního vlastnictví (UiO, NTNU, Nord), zatímco jiné mají pouze poradní roli.
    - Žádné základní financování každodenního provozu. KTT je samo o sobě určeno k samofinancování.
      - Služby jsou financovány prostřednictvím smluv o nákupu služeb nebo o spolupráci s institucemi výzkumu a vývoje, financováním projektů prostřednictvím FORNY (Rada pro výzkum) nebo z vlastních zdrojů.
  - Podpůrné systémy:
    - Norská rada pro výzkum
      - Podléhá ministerstvu školství a výzkumu
        - Doplněné financování Ministerstvem obchodu, průmyslu a rybolovu, Ministerstvem zdravotnictví a pečovatelských služeb, Ministerstvem financí, Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem spravedlnosti a veřejné bezpečnosti, Ministerstvem klimatu a životního prostředí, Ministerstvem pro místní samosprávu a regionální rozvoj, Ministerstvem zemědělství a potravinářství, Ministerstvem ropného průmyslu a energetiky, Ministerstvem dopravy a Ministerstvem zahraničních věcí.
      - Schválení finančních prostředků pro KTT prostřednictvím programu FORNY.
        - KTT mohou jménem výzkumného pracovníka požádat o financování individuálního projektu prostřednictvím projektu komercializace (fond pro rok 2022 přibližně 245 mil. NOK).
        - Schvalování na základě stupnice úrovně technologické připravenosti (TRL), schvaluje projekty od úrovně 2-7 (viz Horizont2020).
        - Kritéria pro financování:
          1. *Výzkum a inovace.* Co bylo provedeno před zahájením projektu? Má dobrý výchozí bod?
          2. *Dopad a účinky.* Co se může stát po skončení projektu? Je projekt komerčně zajímavý a může přispět k tvorbě hodnoty?
          3. *Provádění.* Co se stane po ukončení projektu? Pomůže to, co má být v rámci projektu provedeno, nastartovat další krok v procesu komercializace?
    - Inovace Norsko
      - Poskytování nástrojů pro začínající a odštěpené podniky
      - Rady pro práva duševního vlastnictví a licenční smlouvy, spolupracuje s NIPO.
    - Norský úřad průmyslového vlastnictví
      - Žádost o licence, patenty
    - SIVA

- Typy výzkumných organizací v Norsku:
  - Univerzity, specializované univerzitní vysoké školy a univerzitní vysoké školy akreditované na úrovni instituce Norskou agenturou pro zajištění kvality ve vzdělávání (NOKUT).
  - Výzkumné organizace, na které se vztahují norské pokyny pro základní veřejné financování výzkumných ústavů. Dva typy:
    - Střediska pro inovace založené na výzkumu (SFI)
      - SFI může být umístěna na univerzitě, vysoké škole, výzkumném ústavu nebo v podniku.
      - Cíl: podpora inovací v podnikatelském sektoru prostřednictvím spolupráce mezi podniky s intenzivním výzkumem a výzkumnými institucemi.
    - Centrum excelence (SFF)
      - Inovativní a s potenciálem přinášet převratné výsledky, které posunou mezinárodní výzkumnou frontu.
      - Od roku 2019 je v Norsku 23 SFF.
  - Zdravotnické trusty/nemocnice, které mají zákonem stanovené úkoly v oblasti výzkumu a vývoje, a soukromé neziskové nemocnice, které jsou zahrnuty do národního systému měření výzkumné činnosti pod ministerstvem zdravotnictví a péče.
  - Ostatní schválené výzkumné organizace, jejichž cílem je výzkum a které byly posouzeny a schváleny v souladu s definicí výzkumné organizace v pravidlech státní podpory.
  
- Výhody systému:
  - Regionální přítomnost za účelem vytvoření horizontální sítě
  - Sepětí s kontrolou univerzit umožňuje užší propojení v podnikatelském sektoru
  - Univerzity jsou chráněny před individuálními žalobami díky externímu systému KTT.
  - Poslání a úkoly KTT volné a neomezené na veřejný sektor
- Výzvy:
  - Nejasná strukturální vzdálenost od univerzity pro KTT
  - Chybějící kultura inovací ve výzkumném prostředí na univerzitách
  - Různá měření výsledků
  - Nedostatek formálních a neformálních kontaktů s výzkumnými pracovníky a inovačními jednotkami na univerzitách
  - Nedostatečná spolupráce mezi KTT kvůli předpisům o státní podpoře, které omezují vzájemný nákup služeb mezi KTT

## 8.5 Kanceláře transferu technologií v Norsku

KTT	Veřejné/soukromé vlastnictví	Oblasti zaměření	Projekty
Inven2	Veřejnost	Klinické studie	<i>Portfolio podniků (celkem 55):</i>
		Digitalizace a elektronické zdravotnictví	Nykode Therapeutics
		Řízení životního cyklu	- vývoj nových vakcín
		Technologie	Nordic Nanovector
			- nanovektor na bázi protilátek cílených na nádory
			Společnost Elliptic Labs
			- vytváření intuitivních způsobů interakce s počítači.
			EPIGuard
			- vyvíjí lepší řešení pro přepravu pacientů
			Současné Eco
			- Platforma chytré městské mobility pro informace v reálném čase
			<i>Produkty:</i>
			- EPISHUTTLE - Převážný izolátor
			- QUEST 5 HMC DNA ELISA KIT Epigenetická souprava
			- PROBNP - Test na onemocnění srdce
			- Lékařský termo pásek
	- INNER BEAUTY - Virtuální senzor přiblížení pro mobilní zařízení		
	- PROMON SHIELD - Proaktivní software		
SINTEF KTT	Soukromé (nadace)	Ochrana práv duševního vlastnictví společnosti SINTEF.	<i>Portfoliové podniky (spin off):</i>
			BioEnivison
			- Zpomalovače hoření, vodoodpudivé a bariérové materiály a protihnilobné roztoky.
			Biosergen
			- vývoj nových léků na základě špičkového biosyntetického inženýrství přírodních produktů v kombinaci s chemickou syntézou.
	SpinChip Diagnostics		

			- nejmodernější platforma pro in vitro diagnostické analýzy v místě péče
			C-Feed
			- produkuje vajíčka kopepodů a živé kopepody pro krmení mořských ryb, korýšů a dalších mořských organismů v raných stádiích.
			Zivid: 3D kamera v reálném čase.
			SonoClear®
			- akustická spojovací kapalina pro vylepšené ultrazvukové zobrazování
			sensiBel
			- Mikrofonní technologie založená na MEMS pro aplikace rozpoznávání řeči.
			Tellu
			- Cloudové řešení IOT pro aplikace v oblasti zdraví a bezpečnosti osob.
			Minuendo: bezztrátové špunty do uší.
			Nisonic
			- ultrazvukové měření nitrolebního tlaku.
			Akustika prostoru Ocean Space
			- poskytovatel PingMe - poloaktivního transpondéru pro lokalizaci signálů přenášených z podmořského prostředí na povrch.
			NoMono AS
			- platforma pro snímání zvuku pro objektově orientované zvukové formáty
			Visavi Technology AS
			- softwarové řešení - LivePlan; nástroj pro štihlé plánování a integrované operace pro komplexní organizace.
			KIT AR Ltd
			- Řešení smíšené reality pro pokročilé výrobní procesy v robotice, leteckém a automobilovém průmyslu.
			HyStar AS
			- elektrolyzéry pro rozsáhlou a 100% udržitelnou výrobu ekologického vodíku.
			HYDROGEN Mem-tech AS
			- výroba vodíku
			Aidee Health AS
			- dodává lékařský kontinuální monitor krevního tlaku.

Kjeller Innovation AS	Veřejný/soukromý	Energie	Eklektický
		Vesmírná technologie	- cloudová služba pro zpracování dat získaných ze senzorů pro měření kvality ovzduší v automobilech.
		Bioekonomika	IMIRO
		Chytré společnosti	- měření uhlovodíků/PAH ve vodě.
		Mobilita	Předchozí AS
			- Vývoj vakcín proti zimnímu vředu a dalším souvisejícím onemocněním lososa.
			Sensilist
			- metoda pro přesnou detekci listerií.
			SiliconX
			- nový materiál, který dokáže ušetřit pětkrát více energie než materiál používaný v dnešních lithiových bateriích.
			SuperCap
			- nová technologie, která dokáže uchovat pětkrát více energie než dnešní nejmodernější technologie.
			Cílová stránka
	- vývoj cílených vakcín pro ryby na základě vakcinační platformy.		
NTNU Technology Transfer AS	Veřejnost	Udržitelnost	Sky Axxel
		Energie	- Magnetické skyrmiony jako nosiče informací pro paměťová zařízení s vysokou hustotou a nízkou spotřebou energie.
		Moře	Měření zdravotního stavu parmů lososa obecného
		Zdraví	MARC: Víceúčelový optický senzor
			Monitorování opotřebení Peltonovy turbíny
			Predikce záchvatů migrény pomocí umělé inteligence
			INSTA-patch & INSTA-app:
			- senzor pro sledování životně důležitých parametrů
			Výroba rovnoměrných populací gelových mikrokuliček
			Nová membrána pro výrobu modrého vodíku
	AiBa		

			- Průběžná multimodální detekce sexuálních predátorů online v reálném čase
			Dokka Smart Bolt
			- Dohled nad šrouby ve větrných turbínách
			SiQua
			- proces recyklace použitých křemenných kelímků
			Fitness kalkulačka
			- algoritmus pro odhad fitness věku lidského těla.
			In-Motion
			- Lékařský nástroj na bázi umělé inteligence pro predikci mozkové obrny u kojenců
			Revize
			- nový lék na osteoporózu
			Rock Burst Bolt
			- skalní šroub pro použití v oblastech náchylných k rozpadu skal.
Norinnova AS	Veřejný/soukromý	Technologie	<i>Startupové společnosti:</i>
		Energie, klima, životní prostředí a společnost	Náruživý
		Udržitelné využívání zdrojů	- algoritmus analyzující psaný text
		Sociální rozvoj a demokratizace	Pazzing
		Zdraví, blahobyt a kvalita života	- platforma, kde mobilní hráči spolupracují na řešení výzev a úkolů v daném časovém limitu.
			Probotic
			- autonomní, ekologické řešení v oblasti mytí zemědělsky pěstovaného sněhu
			Medsensio
			- inteligentní algoritmus založený na strojovém učení, který automaticky detekuje a interpretuje zvuky v plicích.
			Zobrazování čipů NanoImaging
			- řešení mikroskopie na bázi fotonického čipu se superrozlišením (nanoskopie).
			Recogni
			- Využití zdrojů dat, jako jsou oceánské proudy, výška vln, využití motorů a balastu, poskytuje posádce lodi nástroj pro co nejefektivnější provoz a snížení spotřeby paliva.
	Eupnea		

			- senzor pro měření dechové frekvence.	
			Unifraktální	
			- nástroj, který rozpozná technické vybavení pomocí fotoaparátu ve smartphonu.	
			Sonomatrix	
			- nová technologie pro použití v ultrazvukových systémech.	
			Kniha o zdraví	
			- aplikace vyvinutá norskými lékaři si klade za cíl usnadnit každodenní život pacientům i zdravotníkům.	
VIS Vestlandets Innovasjons-selskap AS	Veřejnost	Námořní	Vývoj nové platformy přírodních produktů pro neuspokojené lékařské potřeby.	
		Vědy o živé přírodě/zdraví	Rozluštění molekulárních mechanismů u onemocnění CNS.	
		Společnost	Zařízení ve tvaru pilulky pro odběr vzorků střevní tekutiny.	
		Deep tech	Vakcína ETEC proti cestovatelskému průjmu.	
			Profilování rakoviny plic z lidského dechu s pomocí psů.	
			SmoltVision	
			- analytický nástroj, který chovatelům ryb usnadní načasování vypouštění smoltů.	
			XSENS	
			- Palivoměr pomáhá snižovat emise CO2 a SOx	
			Dohled v tunelu pomocí optických vláken	
			Průmyslový diamantový reaktor	
			- Výroba laboratorně pěstovaných diamantových šperků a diamantových polovodičů.	
			4denní léčba OCD.	
			Kontinuální laryngoskopický test (CLE).	
			eMeistring - Online dohled nad duševními chorobami.	
	Psychologická lékárnička - Konceptualizace pocitů.			
Validé AS	Veřejný/soukromý	Zemědělství	HuddleStock, Shoreline, Factiveuse, Saferock, Typhonix, Scale Protection AS, SurplusHub International, Foodback AS, From victim to warrior AS, Factiveuse	
		Akvakultura Stavebnictví		Biotechnologie
		Potraviny		
		Energie		

		Zdraví		
		Technologie		
		Vědy o živé přírodě		
		Věda o materiálech Zdravotnické produkty a software.		
Ard AS	Innovation	Veřejnost	Životní prostředí Udržitelný rozvoj	IsDeCa- Průmyslové míchačky
			Lepší zdraví lidí a zvířat	CystLab
			Klimatické výzvy Obnovitelné zdroje energie	- odstraňují parazitické hádátka bramborové (PCN).
			Produkce potravin a hospodaření s půdou a zdroji.	Microboost
				- dodávání ekologicky šetrných alternativ k chemickým pesticidům, probiotikům a udržitelným alternativám.
				CIOL® dřevo
				- dřevěný materiál s ochranou a trvanlivostí založený na ekologicky šetrném procesu s levnými přísadami.
				BacPress
				- technologie balení proti listeriím
				EpiWHey
				- metoda tvorby hodnoty z vedlejších produktů v mlékárenském průmyslu.
				Laboratoř městského bydlení
				InSacco
				- systém pro monitorování vodního prostředí.
				SmartForest
				- SFI pro sektor lesnických technologií
				Námořní inovační aréna
	Potravinářský inspektor			
	- nástroje pro vliv skladování na kvalitu masa			
Innoventus AS	Sør	Veřejný/soukromý	NA	Aersea AS
				- Služby leteckých a podvodních dronů.
				Aliva AS

			- Příklad: Přístroj pro automatickou léčbu sucha v ústech.
			Bitmesh AS
			- Příklad: Platforma IoT pro chytré budovy.
			Bon Vivant AS
			Od Bente
			- Příklad: Profesionální barva na vlasy pro domácí použití.
			Vybavení Cleanfish
			Oripatch AS
			- Příklad: Cílená úleva od bolesti
			Uveil
- Příklad: Platforma inspirovaná službou Airbnb pro fotografický a filmový průmysl.			
Nord Innovation AS	Veřejnost	Modrý a zelený růst	NA
		Udržitelné inovace a podnikání	
		Zdraví, sociální péče a výchova	
		Sociální zabezpečení	

## 8.6 Případová studie Univerzity v Oslu (UiO)

### 8.6.1 Politika práv duševního vlastnictví<sup>16</sup>

- 2.2 Přehled právních základů pro práva na výsledky
  - Podle norského zákona o autorských právech má Univerzita v Oslu práva ke katalogům, databázím atd., do jejichž vývoje investovala, a k softwaru vytvořenému zaměstnanci při plnění úkolů zadaných v rámci jejich zaměstnání nebo podle pokynů zaměstnavatele.
  - U jiných než výše uvedených výsledků platí obecné pravidlo, že zaměstnanec je vlastníkem výsledků své práce, například článků nebo knih, k nimž podle ustanovení autorského zákona vlastní práva autor.
- 2.3 Přehled výsledků, na které se vztahuje politika Univerzity v Oslu v oblasti práv duševního vlastnictví
  - Při oznamování vynálezu společnosti Inven2 AS může zaměstnanec upozornit, že uplatní své právo na zveřejnění vynálezu, aniž by čekal na posouzení Univerzity v Oslu, ale oznámení o vynálezu musí být přesto podáno.

<sup>16</sup> Univerzita v Oslu. (2011). *Politika práv duševního vlastnictví na Univerzitě v Oslu*.

- Následující kategorie výsledků spadají pod politiku Univerzity v Oslu v oblasti práv duševního vlastnictví, ale nepodléhají oznamovací povinnosti vůči společnosti Inven2 AS:
  - Odborné články
  - Výukové materiály
- Vzhledem k tomu, že duševní vlastnictví mohou vytvářet pouze fyzické osoby, je to téměř vždy, až na výjimky, zaměstnanec, kdo má nárok na autorská práva k výsledkům vytvořeným v rámci činnosti univerzity.
- 2.3.1 Patentovatelné vynálezy
  - Podle § 6 zákona o zaměstnaneckých vynálezech se však zaměstnanci Univerzity v Oslu mohou rozhodnout své výsledky raději zveřejnit než patentovat. V takových případech musí zaměstnanec při oznámení výslovně uvést, že bude pokračovat v publikaci bez ohledu na to, zda ji zveřejní. V opačném případě nesmí být rukopisy nabídnuty ke zveřejnění, dokud není podána patentová přihláška, pokud to nebylo předem schváleno Univerzitou Oslo prostřednictvím společnosti Inven2 AS. Po podání patentové přihlášky může zaměstnanec vynález zveřejnit, např. jako přednášku nebo součást vědecké publikace, jak je popsáno v patentové přihlášce a po konzultaci se společností Inven2 AS.
- 3.2 Zvláštní pravidla pro výzkum financovaný EU nebo Norskou radou pro výzkum
  - Standardní smluvní podmínky pro projekty financované Norskou radou pro výzkum a EU jdou ještě dále než zákon; tyto smlouvy uvádějí, že všechny výsledky výzkumu a práva s nimi spojená jsou majetkem Univerzity v Oslu.
- 6.1 Rozdělení čistého zisku podle principu tripartity
  - i) Po odečtení doložených nákladů společnosti Inven2 AS na komercializaci se čistý zisk rozdělí třemi způsoby: třetina případně vynálezci (zaměstnanci), třetina Univerzitě v Oslu a třetina společnosti Inven2 AS.

## 8.6.2 Inven2

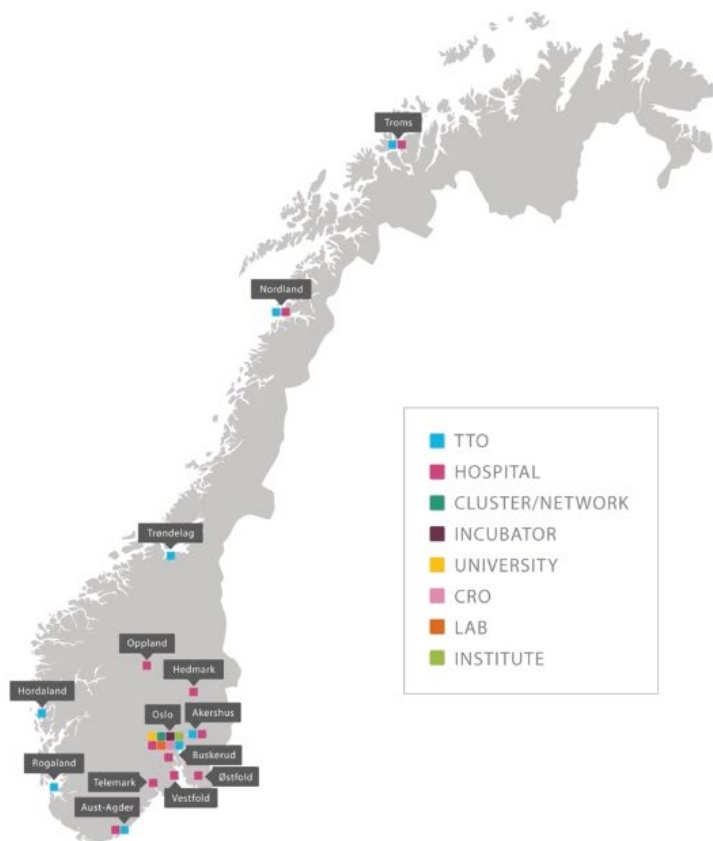
Odpovědnosti (v souladu s politikou UiO v oblasti práv duševního vlastnictví):

- 1) Pomáhat univerzitě v Oslu v jejím úsilí o posílení kultury inovací a kontaktů s průmyslem na univerzitě v Oslu a pomáhat propagovat univerzitu v oblasti inovací a komercializace výsledků výzkumu.
- 2) Zpracování nahlášených nápadů (Disclosure of Invention; DOFI) prostřednictvím identifikace, registrace, posouzení komerčního potenciálu a volby strategie práv duševního vlastnictví a získání ochrany autorských práv v případech, kdy to bylo považováno za vhodné. Součástí této práce je také povinnost poskytnout vynálezci písemnou zpětnou vazbu týkající se toho, zda společnost Inven2 AS hodlá na základě předloženého DOFI založit projekt. Tato zpětná vazba by měla být obvykle poskytnuta do dvou měsíců od obdržení DOFI.
- 3) Plnit úkoly v oblasti inovací a komercializace, včetně ochrany autorských práv a rozvoje podnikání v souladu s politikou Univerzity v Oslu v oblasti práv duševního vlastnictví.
- 4) Komercializovat výsledky práce a výzkumu, na které má Univerzita v Oslu práva a které mají komerční potenciál, včetně vyjednávání, uzavírání a sledování dohod se třetími stranami v rámci inovačních a komercializačních projektů. Po poskytnutí písemné zpětné vazby podle bodu b výše společnost Inven2 AS připraví plán projektu, který bude obvykle obsahovat souhrn milníků týkajících se technického vývoje, ochrany autorských práv a komercializace.
- 5) Zodpovídat za projekt s ohledem na podávání žádostí o financování z příslušných zdrojů financování vývoje inovačních a komercializačních projektů.
  - Společnost Inven2 AS jménem Univerzity v Oslu rozhoduje o patentování, udělování licencí a zakládání společností a vyjednává a podepisuje dohody se třetími stranami v záležitostech týkajících se práv Univerzity v Oslu na výsledky získané na univerzitě. Společnost Inven2 AS spravuje vlastnictví a práva Univerzity v Oslu po uzavření dohod a je kontaktním místem Univerzity v Oslu s externími stranami v záležitostech

spojených se správou práv Univerzity, například v souvislosti s due diligence, pokud není ve smlouvě uvedeno jinak.

- Statut společnosti Inven2 AS ze dne 21. dubna 2010 a smlouva o řízení mezi Univerzitou v Oslu a společností Inven2 AS ze dne 8. června 2010.

Ekosystém Inven2:



#### TROMS

- Norinova Technology Transfer
- University Hospital of North Norway

#### NORDLAND

- Nord Innovation
- Nordland Hospital

#### TRØNDELAG

- NTNU Technology Transfer
- SINTEF TTO

#### HORDALAND

- VIS

#### ROGALAND

- Validé

#### AUST-AGDER

- Innoventus Sør
- Sørlandet Hospital Trust

#### OPPLAND

- Rheumatism Hospital

#### HEDMARK

- Innlandet Hospital Trust

#### ØSTFOLD

- Østfold Hospital Trust

#### BUSKERUD

- Vestre Viken Hospital Trust

#### TELEMARK

- Betanien Hospital
- Telemark Hospital Trust

#### VESTFOLD

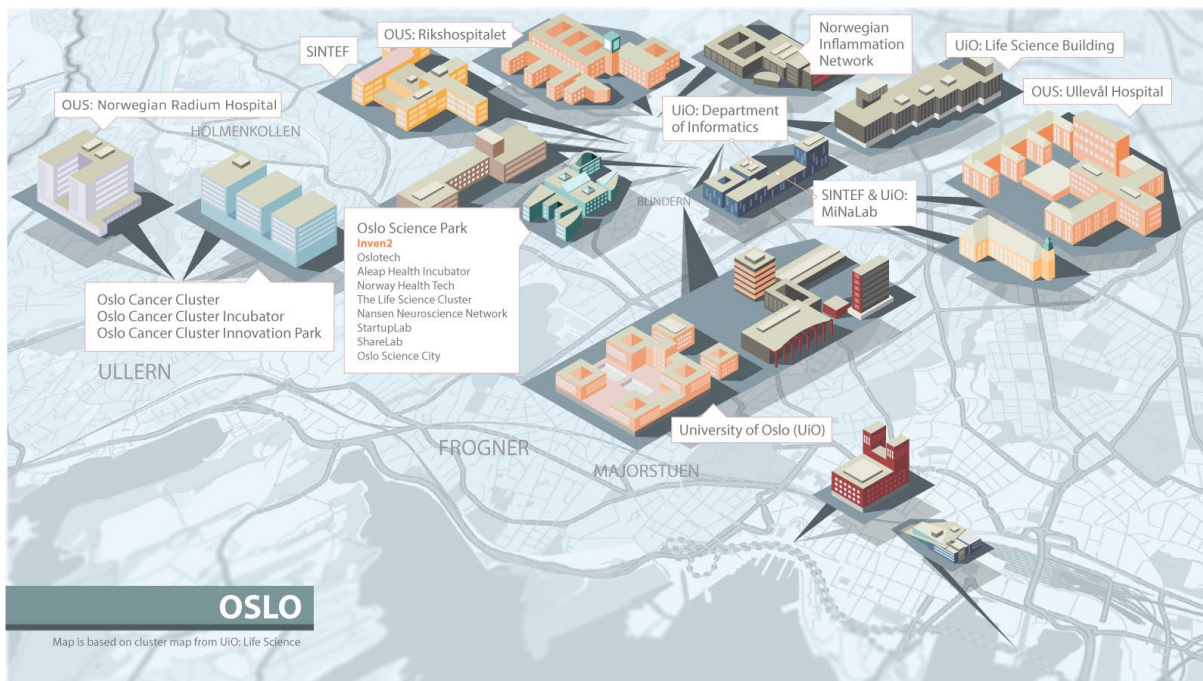
- Vestfold Hospital Trust

#### OSLO

- Oslo University Trust
- Aker University Hospital
- Diakonhjemmet Hospital
- Lovisenberg Hospital
- OUS: Norwegian Radium Hospital
- OUS: Rikshospitalet
- OUS: Ullevål University Hospital
- Sykehuspartner Trust
- Hospital pharmacy enterprise
- ShareLab
- SINTEF & UiO: MiNaLab
- UiO: Department of Informatics
- UiO: Life Science building
- University of Oslo
- Oslo Cancer Cluster
- Norway Health Tech
- Norwegian Inflammation Network
- Nansen Neuroscience Network
- The Life Science Cluster
- OsloTech
- Aleap
- Oslo Cancer Cluster Incubator
- StartupLab
- Catapult Life Science
- Inven2
- Sintef

#### AKERSHUS

- Kjeller Innovation
- ARD TTO (NMBU)
- Akershus University Hospital
- Sunnaas Hospital Trust
- Martina Hansens Hospital



### 8.6.3 Vědecký park v Oslu

- Sídlí zde klastry, síť a výzkumná prostředí (také Inven2).
- Akademická stěžejní místa: ICT, mobilita, mediální znalosti, vědy o životě, zdraví, klimatu, životním prostředí, energetika a nanotechnologie.
- Hlavní iniciativy:
  - Inkubátor StartupLab
  - Aleap Healthincubator
  - Biotechincubator ShareLab
  - Klastr Life Science
  - Norsko Zdravotní technika
  - Life Science Growth House
    - Pomůže výzkumným pracovníkům a studentům v oblasti věd o živé přírodě rozvíjet myšlenky v rané fázi, aby výsledky výzkumu byly ve větší míře přínosné pro společnost.
    - Nakonec se přestěhuje do budovy Life Science. Nyní se jednotka nachází ve vědeckém parku v Oslu.
    - Je rovnocennou spoluprací mezi Matematicko-přírodovědeckou fakultou a Lékařskou fakultou.
    - Podpora: UiO a UiO:Life Science.

### 8.6.4 Mezioborové strategické prioritní oblasti UiO

#### **UiO: Life Science**

Rozvíjí znalosti v oblasti věd o živé přírodě kombinací medicíny a biologie s metodami analýzy z oborů, jako je matematika, chemie, farmakologie, fyzika a informatika. Vědy o živé přírodě představují platformu pro nový průmysl v Norsku a přechod k ekologičtější ekonomice s novými pracovními místy, produkty a službami ve prospěch společnosti, zejména v oblasti zdravotnictví.

Projekty:

- SPARK Norsko:
- Dvouletý program pro výzkumné pracovníky v oblasti věd o živé přírodě. Možnost vedení od mentorů z akademické sféry, nemocnic, průmyslu a rizikových společností, financování na základě milníků, poradenství a školení. Vede UiO: Life Sciences, partnery jsou Inven2, Univerzitní nemocnice v Oslu a klastry.

### **UiO: Energy**

Hlavní oblasti výzkumu:

- Energetický přechod a udržitelná společnost
- Zachycování a ukládání uhlíku
- Energetické systémy
- Materiály pro energetiku

Projekty:

- SPARK Social Innovation Norway: Dvouletý program vytvořený na základě inspirace norským programem SPARK pro sociální vědy.

### **UiO: Demokracie**

Dříve UiO: Nordic. Pět oblastí zaměření:

1. Instituce demokracie
2. Občanství
3. Úloha znalostí
4. Krizové řízení
5. Demokracie v každodenním životě

Perspektivy udržitelnosti, globalizace a digitalizace budou charakterizovat investice jako celek.

- *Cíl:* Posilovat demokratickou kulturu prostřednictvím interdisciplinárního výzkumu a výuky, ale také snahou o komplexní společenskou participaci.
- Založen v roce 2023. Nahrazuje UiO: Norden

## **9. Vliv inovací na rozvoj firem**

Ing. Petr Očko, Ph.D.

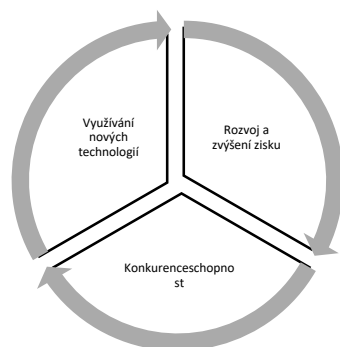
Inovace jsou základem růstu a rozvoje podniků pro zajištění strategické konkurenceschopnosti. Donedávna bylo běžné, že podniky prováděly své vývojové procesy tak, že se spoléhaly výhradně na podporu interních zdrojů podle modelu založeného na pojmu „uzavřená inovace“. Tento model považuje podnik za integrovaný systém, v němž inovační činnost závisí na interním výzkumu a vývoji (VaV). Podnik jako takový funguje jako samostatná entita, která sleduje kroky vedoucí k výrobě a uvádění svých výrobků a služeb na trh. V předchozím desetiletí se v odborné literatuře přesunula pozornost od uzavřených inovací, kdy jsou znalosti a technologie vyvíjeny interně samotnými podniky a inovační procesy probíhají výhradně v rámci podniku, k otevřeným inovacím, kdy se uznává, že inovační

myšlenky a znalosti proudí spontánně jak dovnitř podniku, tak i navenek a výrazně se dynamicky rozvíjí vzájemné spolupráce v rámci konsorcií.

Od roku 1989 po pádu železné opony a zejména v průběhu posledních 20 let měly na transformaci české ekonomiky významný podíl především přímé zahraniční investice a na ně navazující výroby a služby, které využívaly příznivé geografické polohy Česka, blízkosti jádra společného trhu EU a dostatečné infrastruktury. Díky kombinaci těchto faktorů, ale také díky tradici mnoha průmyslových oborů patří Česká republika mimo jiné k nejprůmyslovějším zemím Evropy.

Je skutečností, že inovace hrají jednu z významných rolí při zavádění jakýchkoliv novinek do existujících řad výrobků či nastavených procesů, což vede ke zvýšení podílu na trhu, ke zvýšení příjmů a v neposlední řadě i ke zvýšení spokojenosti zákazníků. Inovace jsou taktéž nástrojem využívajícím k modernizaci provozních systémů nejrůznějších firem či k zavádění moderních technologií pro automatizaci. Inovace jsou ve všech společenských oblastech nezbytné a slouží a napomáhají překonat výzvy, které přicházejí globálně. Implementací inovací, které výrazně podporují růst, je směřováno k rozvoji firem, společnosti a zvyšování konkurenceschopnosti. Díky využívání a zavádění inovací dochází i k posilování hospodářského růstu.

### Vliv inovací na rozvoj firem



Zpracoval: Očko, 2023

Pro další růst českého hospodářství je patrně nadále nezbytné postupné posilování právě těchto segmentů ekonomiky, které jsou založeny na inovacích a na větší roli českého domácího podnikatelského sektoru.

Z hlediska interních faktorů, jak podpořit rozvoj kreativního prostředí a inovací uvnitř firmy, patří k neklíčovějším faktorům právě průběžné podporování kultury inovací a integrity v rámci společnosti samotné. Identifikovat průběžné změny, výzvy, potřeby a nápady stran svých zaměstnanců a komunikovat je. Následně vytvářet validační proces daných myšlenek. Ve chvíli, kdy je potvrzena domněnka, je čas přistoupit na implementaci a realizaci uplatnění nápadu do praxe. Následně bude potřeba sledovat skrze stanovené parametry a hodnotovou škálu přínos.

Vhodným způsobem uchopení problematiky je kategorizace firemního prostředí dle inovační výkonnosti. Klíčovým analytickým vstupem v této oblasti v České republice je v posledních

letech metodika analýzy inovačních kapacit „INKA“ realizovaná konsorciem institucí pod vedením Technologické agentury ČR.

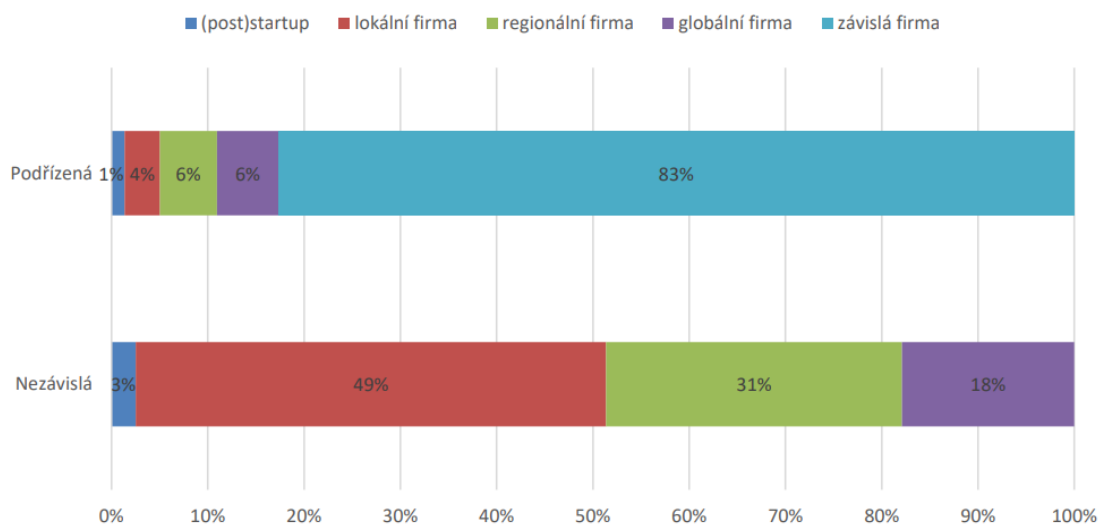
Tato metodika mimo jiné umožnila kategorizovat firmy v České republice do kategorií dle jejich přístupu k inovacím. Dle této studie Technologické agentury ČR jsou základní typy firem následující:

1. **Globální inovační lídři** – jedná se o nezávislé firmy s globální působností, které současně mají aspiraci být globálním lídrem změn na svých produktových trzích.
2. **Globální následovatelé** – jedná se o firmy s globální působností s aspirací následovnictví. Patří sem také některé firmy, které jsou součástí zahraničních koncernů. Pouze ale ty z nich, které jsou samy odpovědné jak za marketing, tak za prodej své vlastní produkce na světových trzích.
3. **Regionální vyzývatele** – firmy působící v mnoha zemích, často na více kontinentech, ale nedosahující kritérií globální působnosti, s inovační aspirací lídra nebo následovníka.
4. **Nové firmy s vysokými inovačními aspiracemi** – skupina (post)start-up firem s inovační aspirací globálního lídra či následovníka.
5. **Lokální optimalizátoři** – zralé firmy působící lokálně s aspirací k následovnictví či optimalizaci zavedených produktů. Patří sem také firmy s regionální působností udávající základní inovační aspiraci spadající do kategorie optimalizátor.
6. **Globální průkopník** – firmy snažící se nalézt mezery na trhu s menší konkurencí, usilující o zcela nová řešení a s globální působností.
7. **Lokální průkopník** – firmy s motivací hledat unikátní řešení s malou konkurencí, ovšem působící na lokálních trzích. Mají ambice hledat a vytvářet nové produkty, ale chybí jim ambice vyhledávat a působit na regionálních a globálních trzích.
8. **Firmy zajišťující dílčí koncernové funkce** – do této skupiny jsou zařazeny všechny firmy, které jsou součástí (většinou zahraničních) koncernů a plní pro ně různé podnikové funkce, které jim jsou svěřeny z vyšších rozhodovacích úrovní koncernu.

Dle studie INKA je dále klíčové rozdělení firem také podle toho nakolik jsou závislé a schopné realizovat vlastní strategii rozvoje, resp. tzv. upgrading, který je kýženou aktivitou všech otevřených ekonomik s vysokým podílem zahraničního kapitálu.

Výsledky z ověřených firem z pohledu jejich struktury dle míry závislosti, povahy dle ambicí, postavení na trhu, a vývoje výkonů a exportu jsou jednoznačné. Naprostá většina navštívených firem se řadí do kategorie nezávislých firem, tj. firem, které nejsou závislé na mateřské organizaci (neautonomní) nebo v hodnotovém řetězci (autonomní).

**Graf 23: Postavení firem dle jejich závislosti na trhu, 2017-18**



Zdroj: Vlastní úprava autorů dle informací ze šetření ve firmách v INKA 2

Je patrné, že česká ekonomika je charakterizována vysokým podílem poboček zahraničních firem. Mezi nezávislými – českými – firmami převládají firmy lokálního charakteru a pouze omezeně firmy s regionálním a jen zřídka s globálním charakterem.

Transformace české ekonomiky po roce 1989 tak byla do značné míry úspěšná, protože velice záhy dokázala přesvědčit o tom, jak je stabilní, bezpečná a atraktivní pro investory ze zahraničí. I díky tomu patří Česká republika dlouhodobě například k zemím s rekordně nízkou nezaměstnaností. Avšak v současné fázi je zřejmé, že pro další vývoj české ekonomiky, jakožto ekonomiky inovační, je potřeba se mnohem více zaměřit na faktory endogenního růstu českých firem a zároveň využít potenciálu, který s sebou přinesly investice zahraničních firem.

Užitečným srovnáním zde je Globální inovační index (GII) zpracováváný pravidelně světovou organizací pro duševní vlastnictví WIPO.

Zdroj: WIPO, Global Innovation Index, 2022; [www.wipo.org](http://www.wipo.org)

Zdroj: Technologická agentura ČR, Hodnocení inovačních kapacit ve firmách v Česku, Konsolidovaná zpráva ze sběru, zpracování a analýzy primárních dat, INKA – mapování inovační kapacity <https://inkaviz.tacr.cz/data/INKA-2--Hodnocen%C3%AD-sb%C4%99-Bru-prim%C3%A1rn%C3%ADch-dat-ve-firm%C3%ADch>

[A1ch.pdf](#)

	Score/ Value	Rank		Score/ Value	Rank
<b>Institutions</b> 64.5 43			<b>Business sophistication</b> 46.2 28		
1.1 Political environment	76.1	30	5.1 Knowledge workers	45.6	41
1.1.1 Political and operational stability*	81.8	24	5.1.1 Knowledge-intensive employment, %	40.6	31
1.1.2 Government effectiveness*	70.3	33	5.1.2 Firms offering formal training, %	43.6	26
1.2 Regulatory environment	75.3	36	5.1.3 GERD performed by business, % GDP	1.2	20
1.2.1 Regulatory quality*	75.9	23	5.1.4 GERD financed by business, %	35.6	54 ◊
1.2.2 Rule of law*	73.6	27	5.1.5 Females employed w/advanced degrees, %	13.8	55 ◊
1.2.3 Cost of redundancy dismissal	20.2	86 ◊	5.2 Innovation linkages	45.4	23
1.3 Business environment	42.1	(82)	5.2.1 University-industry R&D collaboration*	59.1	24
1.3.1 Policies for doing business*	42.1	89 ◊ ◊	5.2.2 State of cluster development and depth*	48.2	67
1.3.2 Entrepreneurship policies and culture*	n/a	n/a	5.2.3 GERD financed by abroad, % GDP	0.6	1 ●●
<b>Human capital and research</b> 43.3 33			5.2.4 Joint venture/strategic alliance deals/bn PPP\$ GDP	0.0	83 ◊ ◊
2.1 Education	60.0	37	5.2.5 Patent families/bn PPP\$ GDP	0.5	32
2.1.1 Expenditure on education, % GDP	4.3	66	5.3 Knowledge absorption	47.7	19
2.1.2 Government funding/pupil, secondary, % GDP/cap	25.5	20	5.3.1 Intellectual property payments, % total trade	0.8	52
2.1.3 School life expectancy, years	16.2	32	5.3.2 High-tech imports, % total trade	23.7	7 ●●
2.1.4 PISA scales in reading, maths and science	495.5	23	5.3.3 ICT services imports, % total trade	1.7	53
2.1.5 Pupil-teacher ratio, secondary	11.5	46	5.3.4 FDI net inflows, % GDP	3.4	38
2.2 Tertiary education	45.4	24	5.3.5 Research talent, % in businesses	51.0	24
2.2.1 Tertiary enrolment, % gross	65.6	44	<b>Knowledge and technology outputs</b> 44.7 17		
2.2.2 Graduates in science and engineering, %	25.9	36	6.1 Knowledge creation	35.4	27
2.2.3 Tertiary inbound mobility, %	14.4	14	6.1.1 Patents by origin/bn PPP\$ GDP	2.0	36
2.3 Research and development (R&D)	24.5	39	6.1.2 PCT patents by origin/bn PPP\$ GDP	0.6	32
2.3.1 Researchers, FTE/mn pop.	4,127.9	25	6.1.3 Utility models by origin/bn PPP\$ GDP	2.9	7 ●●
2.3.2 Gross expenditure on R&D, % GDP	2.0	18	6.1.4 Scientific and technical articles/bn PPP\$ GDP	37.6	25
2.3.3 Global corporate R&D investors, top 3, mn USD	0.0	38 ◊ ◊	6.1.5 Citable documents: H-index	30.4	32
2.3.4 QS university ranking, top 3*	31.5	38	6.2 Knowledge impact	48.0	11 ●
<b>Infrastructure</b> 58.3 20			6.2.1 Labor productivity growth, %	1.4	50
3.1 Information and communication technologies (ICTs)	77.1	54 ◊	6.2.2 New businesses/10 pop. 15-64	3.8	37
3.1.1 ICT access*	89.7	49	6.2.3 Software spending, % GDP	0.3	43
3.1.2 ICT use*	73.8	45	6.2.4 ISO 9001 quality certificates/bn PPP\$ GDP	23.6	5 ●●
3.1.3 Government's online service*	72.4	61	6.2.5 High-tech manufacturing, %	60.1	4 ●●
3.1.4 E-participation*	72.6	65	6.3 Knowledge diffusion	50.6	16
3.2 General infrastructure	50.4	24	6.3.1 Intellectual property receipts, % total trade	0.4	30
3.2.1 Electricity output, GWh/mn pop.	7,490.7	26	6.3.2 Production and export complexity	83.9	6 ●●
3.2.2 Logistics performance*	75.8	22	6.3.3 High-tech exports, % total trade	23.8	7 ●●
3.2.3 Gross capital formation, % GDP	27.1	35	6.3.4 ICT services exports, % total trade	3.1	38
3.3 Ecological sustainability	47.3	18	<b>Creative outputs</b> 29.9 37		
3.3.1 GDP/unit of energy use	9.6	74 ◊	7.1 Intangible assets	24.1	70 ◊
3.3.2 Environmental performance*	59.9	19	7.1.1 Intangible asset intensity, top 15, %	n/a	n/a
3.3.3 ISO 14001 environmental certificates/bn PPP\$ GDP	9.3	9 ●●	7.1.2 Trademarks by origin/bn PPP\$ GDP	59.2	39
<b>Market sophistication</b> 23.6 76 ◊ ◊			7.1.3 Global brand value, top 5,000, % GDP	23.0	45
4.1 Credit	18.8	(88)	7.1.4 Industrial designs by origin/bn PPP\$ GDP	3.4	33
4.1.1 Finance for startups and scaleups*	n/a	n/a	7.2 Creative goods and services	40.6	7 ●●
4.1.2 Domestic credit to private sector, % GDP	53.2	67	7.2.1 Cultural and creative services exports, % total trade	0.7	42
4.1.3 Loans from microfinance institutions, % GDP	n/a	n/a	7.2.2 National feature films/mn pop. 15-69	9.1	5 ●
4.2 Investment	5.3	72 ◊ ◊	7.2.3 Entertainment and media market/10 pop. 15-69	24.2	25
4.2.1 Market capitalization, % GDP	10.6	72 ◊ ◊	7.2.4 Printing and other media, % manufacturing	0.9	57 ◊
4.2.2 Venture capital investors, deals/bn PPP\$ GDP	0.1	40	7.2.5 Creative goods exports, % total trade	12.5	1 ●●
4.2.3 Venture capital recipients, deals/bn PPP\$ GDP	0.0	77 ◊	7.3 Online creativity	30.9	24
4.2.4 Venture capital received, value, % GDP	0.0	58 ◊	7.3.1 Generic top-level domains (TLDs)/10 pop. 15-69	17.1	30
4.3 Trade, diversification, and market scale	64.6	29	7.3.2 Country-code TLDs/10 pop. 15-69	54.5	16
4.3.1 Applied tariff rate, weighted avg., %	1.5	20	7.3.3 GitHub commit pushes received/mn pop. 15-69	38.5	16
4.3.2 Domestic industry diversification	93.1	35	7.3.4 Mobile app creation/bn PPP\$ GDP	13.3	28
4.3.3 Domestic market scale, bn PPP\$	409.1	46			

Česká republika je celkově v GII na 30. místě, avšak vidíme, že v některých kategoriích má špičkové výsledky, zatímco v některých významně zaostává. Za povšimnutí stojí především parametr 5.2.3, tedy výdaje na výzkum a vývoj financované ze zahraničí, kde je celosvětově na prvním místě. To mj. ukazuje na to, že ČR je pro zahraniční investory zemí, kde je pro ně atraktivní realizovat výzkum a vývoj. Otázkou však je, nakolik jsou přínosy tohoto výzkumu pak realizovány v ČR.

V některých parametrech Česká republika však výrazně zaostává. Například v oblastech spojených s investicemi formou tzv. venture kapitálu (VC) česká ekonomika patří často až do druhé poloviny hodnocených zemí, především v parametru 4.2.3, týkajícím se příjemců venture kapitálu v ČR, a 5.2.4, týkajícím se strategických aliancí a investic VC kapitálu. To ukazuje na to, že české firmy nejsou dostatečně zvažovány pro investice kapitálovými investory, i na to, že český VC trh má potenciál růstu a většího propojení s globálním kapitálem.

Jednou z cest řešení je tak zvyšování atraktivity České republiky pro kapitálové investory do inovativních firem. To může být cestou úprav legislativy (například možnost zavedení opčních akciových programů pro zaměstnance, tzv. ESOP je jednou z možností) a dále podpora investování do inovativních firem v raných (a tedy rizikových) fázích jejich existence. Zde by jednou z vhodných cest bylo například rozšíření spolupráce České republiky s Evropským investičním fondem, který se na tento typ investic dlouhodobě specializuje a ve spolupráci 121

s českými investičními manažery by mohl pomoci trh tzv. seed investic více zdynamizovat. Díky tomu by se česká ekonomika mohla posunout v jednom z nejkritičtějších hodnocených parametrů dle GII.

Spolupráce s Evropským investičním fondem na takovémto typu fondů je nyní realizována ministerstvem průmyslu a obchodu ve spolupráci se zástupci trhu kapitálových investic a je tak pravděpodobné, že by ke zlepšení v těchto relevantních parametrech GII mohlo dojít již v nejbližších letech. Podobně tak je připravováno legislativní řešení problematiky ESOP, které zvýší motivaci zaměstnanců podílet se na rozvoji inovativních start-upů, a tedy dojde k podpoře českých firem s regionálními či globálními ambicemi.

*Zdroj: Technologická agentura ČR, Hodnocení inovačních kapacit ve firmách v Česku, Konsolidovaná zpráva ze sběru, zpracování a analýzy primárních dat, INKA – mapování inovační kapacity <https://inkaviz.tacr.cz/data/INKA-2--Hodnocen%C3%AD-sb%C4%9Bru-prim%C3%A1rn%C3%ADch-dat-ve-firm%C3%A1ch.pdf>*

## 10. Citovaná literatura

- Abarbanell, J. S., Bushee, B. J., & Smith Raedy, J. (duben 2003). Institutional Investor Preferences and Price Pressure: The Case of Corporate Spin-Offs. *The Journal of Business*, stránky 233-267. Načteno z <https://www.jstor.org/stable/10.1086/367749>
- Agency, A. C. (2023). *Traffic Light Protocol (TLP) Definitions and Usage*. Načteno z <https://www.cisa.gov/news-events/news/traffic-light-protocol-tlp-definitions-and-usage>
- "Autorský zákon" (2022), Wikipedia, cs.
- Bělecký, Jiří (2014). "Software piracy", Univerzita Karlova, Právnická fakulta
- Björkqvist, Sebastian & Kallio, Juho (2023). "Building a Graph-Based Patent Search Engine", Proceedings of the 46th International ACM SIGIR Conference on Research and Development in Information Retrieval.
- Bjornali, E. S., & Aspelund, A. (2012). The role of the entrepreneurial team and the board of directors in the internationalization of academic spin-offs. *Journal of International Entrepreneurship*, stránky 350-377. Načteno z <https://link.springer.com/article/10.1007/s10843-012-0094-5>
- Blair, D. M., & Hitchens, D. M. (2018). *Campus Companies - UK and Ireland*. Routledge.
- Borbye, Lisbeth, Stocum, Michael, Woodall, Alan, Pearce, Cedric et al. (2009). "Industry Immersion Learning", Wiley.
- Bulanova, Oxana, Madsen, Einar Lier. "ERAWATCH Country Reports 2012 : Norway", Publications Office of the European Union
- Burri, Mira (2006). "Regulatory Objectives for Contemporary Electronic Communications : Talking Business or Talking Culture?", NCCR Trade Regulation.
- COCKBAIN, J. (2007). "Intellectual Property Rights and Patents", Volume 1 Global Perspective. *Creative Commons*. (nedatováno). Získáno 2023, z <https://creativecommons.org/licenses/?lang=cs>
- Čejková, Darina, Zobaníková, Marie (2014). "Genové patenty", Masarykova univerzita.
- Červenka, Jiří (2022). "Copyright law and its protection in music industry", Západočeská univerzita v Plzni
- Česká technická norma ČSM ISO/IEC 27002 . (nedatováno).
- De Cleyn, S. H., & Braet, J. (June 2007). Research valorisation through spin-off ventures: Integration of existing concepts and typologies. *World Review of Entrepreneurship, Management and Sustainable Development*.
- Delmelle, E., Hagenlocher, M., Kienberger, S., & Casas, I. (prosinec 2016). A spatial model of socioeconomic and environmental determinants of dengue fever in Cali, Columbia. *Acta Tropica*, str. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0001706X16306738>. Načteno z <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0001706X16306738>
- Doleček, M. (2022). *Obchodní tajemství*. Načteno z <https://www.businessinfo.cz/navody/obchodni-tajemstvi-ppbi/>
- Elert, Nicole, Brooks, Christopher T. (2013). "German Employment Law", Walter de Gruyter GmbH.

- Furgal, Ula (2020). "Reversion rights in the European Union Member States", UK Copyright and Creative Economy Centre.
- Gompers, P., & Lerner, J. (2001). The Venture Capital Revolution. *The Journal of Economic Perspectives*, stránky 145-168.
- Güttlerová, Alice (2020). "Copyright protection of architectural work, current development trends", Univerzita Karlova, Právnická fakulta.
- Handbook on industrial property information and documentation*. (30. May 1997). (WIPO) Získáno 2023, z <https://www.wipo.int/export/sites/www/standards/en/pdf/03-16-01.pdf>
- Hayter, C. (February 2013). Harnessing University Entrepreneurship for Economic Growth Factors of Success Among University Spin-offs. *Economic Development Quarterly*, stránky 18-28.
- Hudečková, Zuzana (2014). "Protection of Intellectual Property in the Company", Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava.
- Chase, M. (2016). *People of our everyday life*. Získáno 12. prosinec 2017, z <http://peopleof.oureverydaylife.com/definition-socioeconomic-factors-8373.html>
- Chloupek, V. (2021). Vymáhání práv z duševního vlastnictví v rámci vzdělávacího cyklu "Nebojte se transferu". Praha: Centrum transferu technologií AV ČR.
- Christie, Andrew (2023). "Blackstone's Statutes on Intellectual Property", Blackstone's Statutes on Intellectual Property.
- Kačírek, M. (26. červenec 2018). *Řízení před úřadem*. (Informační portál o patentovém právu) Načteno z <https://vynalez-patent.cz/rizeni-pred-uradem/>
- Kebapci, H., Von Wendland, B., & Kaymaktchyski, S. (05. 11 2020). Publications Office of the European Union. doi:10.2760/675525
- KIND Codes*. (nedatováno). (European patent office) Získáno 2023, z [https://cz.espacenet.com/help?topic=kindcodes&locale=cz\\_CZ&method=handleHelpTopic](https://cz.espacenet.com/help?topic=kindcodes&locale=cz_CZ&method=handleHelpTopic) Kliman, M. (18. duben 2020). <https://vedavyzkum.cz/transfer-znalosti-a-spoluprace/transfer-znalosti-a-spoluprace/typy-spin-off-spolecnosti-zakladanych-akademickym-sektorem>. Načteno z Vedavyzkum.cz: <https://vedavyzkum.cz/transfer-znalosti-a-spoluprace/transfer-znalosti-a-spoluprace/typy-spin-off-spolecnosti-zakladanych-akademickym-sektorem>
- Kolářová, Magdalena (2017). "Assessment of Research and Development Projects in Terms of Income Tax Act", Vysoké učení technické v Brně. Fakulta podnikatelská.
- Kolektiv. (nedatováno). *Technická řešení a jejich právní ochrana*. (Úřad průmyslového vlastnictví) Získáno 2023, z [https://upv.gov.cz/files/uploads/PDF\\_Dokumenty/brozury/2022/Brozura\\_TR\\_2022.pdf](https://upv.gov.cz/files/uploads/PDF_Dokumenty/brozury/2022/Brozura_TR_2022.pdf)
- Konečný, Martin (2019). "GAP analysis of information security management system", Vysoké učení technické v Brně. Fakulta podnikatelská.
- Košík, P. (2014). *Licenční smlouvy v oblasti duševního vlastnictví*. (ePrávo.cz) Získáno 2023, z <https://www.epravo.cz/top/clanky/licencni-smlouvy-v-oblasti-dusevniho-vlastnictvi-soucasny-stav-podle-noveho-obcanskeho-zakoniku-95227.html>
- Kratochvíl, J. (červenec 2022). *Instrukce předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví*. (Úřad průmyslového vlastnictví) Získáno 2023,

z [https://upv.gov.cz/files/uploads/PDF\\_Dokumenty/brozury/2022/brozura\\_instrukce\\_predsedy\\_2022.pdf](https://upv.gov.cz/files/uploads/PDF_Dokumenty/brozury/2022/brozura_instrukce_predsedy_2022.pdf)

Larsen, Ingvild Marheim, Hofsføy, Mai-Lin, Yuan, Zheng Ørvim & Aasen, Petter (2019). "Performance agreements for clearer institutional profiles and better division of labour", *Tertiary Education and Management*.

"Legal and regulatory update" (08/2007), *Journal of Commercial Biotechnology*.

Machů, Matěj, Pecková, Adéla, Adlerová, Eva (2017). "Úvod do systému právní ochrany duševního vlastnictví ve Státě Izrael", *Revue pro právo a technologie*.

Meld, S. 1. (2018-2019). *The health industry: working together on value creation and better services*. (Ministry of Trade, Industry and Fisheries) Získáno 2023, z <https://www.regjeringen.no/contentassets/41435798a618491e902935a590967502/en-gb/pdfs/stm201820190018000engpdfs.pdf>

*Metodika TRIZ - tvorba a řešení inovačních až invenčních zadání*. (2023). Získáno 2023, z <http://triz.cz/>

Ministry of Trade, Industry and Fisheries Norway. (2013). *Meld. St. 28 (2012-2013) Unique ideas, major assets*. (Ministry of Trade and Industry (NO)) Získáno 2023, z <https://www.regjeringen.no/en/dokumenter/meld.-st.-28-2012-2013/id722822/?ch=1>

MŠMT ČR. (17. květen 2022). *Metodika vykazování hospodářských činností z hlediska veřejné podpory*. Načteno z [https://opjak.cz/wp-content/uploads/2022/05/Metodika\\_vykazovani\\_HC\\_OP\\_JAK.pdf](https://opjak.cz/wp-content/uploads/2022/05/Metodika_vykazovani_HC_OP_JAK.pdf)

National Centre for Education Statistics. (2013). Načteno z [https://nces.ed.gov/nationsreportcard/pdf/researchcenter/Socioeconomic\\_Factors.pdf](https://nces.ed.gov/nationsreportcard/pdf/researchcenter/Socioeconomic_Factors.pdf)

"New Trends in Finance and Accounting" (2017), Springer Science and Business Media LLC.

Nonaka, I., & Takeuchi, H. (1995). *The Knowledge-Creating Company: How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation*. New York: Oxford University Press.

Novotná, Zuzana (2018). "Sources of Funding for Research and Development and their Utilization in VZLÚ, Inc."

OECD. (2015). *Frascati Manual 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities*, (OECD Publishing, Paris) Získáno 2023, z <https://doi.org/10.1787/9789264239012>

Ondřejová Dana, Sehnálek David (2016). "Vliv práva Evropské unie na českou regulaci nekalé soutěže a nekalých obchodních praktik", Masarykova univerzita.

Osawa, Y., & Miyazaki, K. (2006). An empirical analysis of the valley of death: Large-scale R&D project performance in a Japanese diversified company. *Asian Journal of Technology Innovation*, stránky 93-116.

"Reforms, Organizational Change and Performance in Higher Education" (2019), Springer Science and Business Media LLC.

"Rechtliche Aspekte der Genom-Editierung an der menschlichen Keimbahn" (2020), Springer Science and Business Media LLC.

- Request for grant of a European patent.* (2022). Načteno z [https://documents.epo.org/projects/babylon/eponet.nsf/0/5C683C367A8DFBC7C12577F400449FD8/\\$File/eeo\\_1001\\_03\\_23\\_editable.pdf](https://documents.epo.org/projects/babylon/eponet.nsf/0/5C683C367A8DFBC7C12577F400449FD8/$File/eeo_1001_03_23_editable.pdf)
- Rowley, J., Baregheh, A., & Sambrook, S. (February 2011). Towards an innovation-type mapping tool. *Management Decision*, stránky 73-86. doi:10.1108/00251741111094446
- RVVI, p. s. (listopad 2020). Identifikace hospodářských a nehospodářských činností výzkumných organizací a výzkumných infrastruktur ve výzkumu, vývoji a inovacích. *Identifikace hospodářských a nehospodářských činností výzkumných organizací a výzkumných infrastruktur ve výzkumu, vývoji a inovacích*. vláda ČR. Načteno z [https://www.spcr.cz/images/Identifikace\\_hospodarskych\\_a\\_nehospodarskych\\_cinnosti\\_VO\\_a\\_vyzkumnych\\_infrastruktur\\_ve\\_VaVal-2.pdf](https://www.spcr.cz/images/Identifikace_hospodarskych_a_nehospodarskych_cinnosti_VO_a_vyzkumnych_infrastruktur_ve_VaVal-2.pdf)
- Ryantová, Olga (2013). "Check Exercise - Construction of Flood Dikes", Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava.
- Sdělení Komise - Rámcem pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2022/C 414/01). (28. 10 2022). Evropská komise. Získáno 2023, z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52022XC1028%2803%29&qid=1686492946131>
- Schillo, S. R. (18. June 2016). Research-based spin-offs as agents in the entrepreneurial ecosystem. *The Journal of Technology Transfer*, stránky 222-239. Načteno z <https://link.springer.com/article/10.1007/s10961-016-9484-5>
- Scholzová, L., & Beluský, M. (nedatováno). Cyklus "Transferářem snadno a rychle", část 6. spolupráce ve výzkumu.
- Scholzová, L., & Hruška, J. (2022). Cyklus "Transferářem snadno a rychle", část 3. práva k výsledkům. Praha: Centrum transferu technologií AV ČR.
- Scholzová, L., Beluský, M., & Smekal, M. (únor 2022). AVEX: Expertní stanovisko AV ČR: Transfer znalostí a technologií. Akademie věd ČR. Načteno z <https://www.avcr.cz/export/sites/avcr.cz/cs/veda-a-vyzkum/avex/files/2022-02.pdf>
- Skaug, Hilde Nancy & Osnes, Heid (2019). "Lærerikt å forske selv om jeg"bare" er student! Studentaktivitetsforskning på barnehagelærerutdanningen", Högskoleutbildning.
- Svobodová, Kateřina (2016). "Business plan as a tool for obtaining subsidy", Západočeská univerzita v Plzni.
- Štemberková, R. (2019). *Management vědy a výzkumu - efektivita řízení ochrany duševního vlastnictví na univerzitě (disertační práce)*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, Fakulta informatiky a managementu.
- Šťastný, Filip (2010). "Criminal activity on foreign tourists in Prague I", Technická Univerzita v Liberci.
- Švábová, Jana (2015). "Contract of sale under business law", Univerzita Karlova, Právnická fakulta.
- Technologická agentura ČR, Hodnocení inovačních kapacit ve firmách v Česku, Konsolidovaná zpráva ze sběru, zpracování a analýzy primárních dat, INKA – mapování inovační kapacity HYPERLINK "<https://inkaviz.tacr.cz/data/INKA-2--Hodnocen%C3%AD-sb%C4%9Bru-prim%C3%A1rn%C3%ADch-dat-ve-firm%C3%A1ch.pdf>" <https://inkaviz.tacr.cz/data/INKA-2--Hodnocen%C3%AD-sb%C4%9Bru-prim%C3%A1rn%C3%ADch-dat-ve-firm%C3%A1ch.pdf>
- University of Oslo. (2011). Policy for intellectual property right at the University of Oslo.

Úřad průmyslového vlastnictví - přihláška vynálezu. (2022). (Úřad průmyslového vlastnictví) Získáno 2023,  
z [https://upv.gov.cz/files/uploads/PDF\\_Dokumenty/Forms2022V/P01\\_PV\\_vynalez\\_V\\_O.pdf](https://upv.gov.cz/files/uploads/PDF_Dokumenty/Forms2022V/P01_PV_vynalez_V_O.pdf)

Veselý, Marek (2016). "Implementation of Information Security in the Enterprise", Vysoké učení technické v Brně. Fakulta podnikatelská.

Vondras, J. (28. leden 2021). *Patentová čistota technologií a výrobků*. (Plasseraud IP) Získáno 2023, z <https://www.plass.com/cz/articles/patentova-cistota-technologiei-vyrobků>

Weckström, Katja & Tammenlehto, Laura (2023). "Chapter 3-1 The Concept of Originality in Finland", Springer Science and Business Media LLC.

WIPO. (1967). *Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví*. (Úřad průmyslového vlastnictví) Získáno 2023, z <https://www.upv.cz/cs/pravni-predpisy/mezinarodni.html>

WIPO, Global Innovation Index, 2022; HYPERLINK "<http://www.wipo.org>" [www.wipo.org](http://www.wipo.org)

Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů. (nedatováno).

Zákon č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků. (2002).

Zákon č. 151/1997 Sb. o oceňování majetku. (1997). *Zákon č. 151/1997 Sb. o oceňování majetku*.  
Načteno z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-151>

Zákon č. 181/2014 Sb. o kybernetické bezpečnosti. (nedatováno).

Zákon č. 207/2000 Sb. o ochraně průmyslových vzorů. (nedatováno).

Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách . (nedatováno).

Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení. (nedatováno).

Zákon č. 478/1992 Sb. o užitných vzorech. (nedatováno).

Zákon č. 527/1990 Sb. o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích. (nedatováno).  
*Patentový zákon*.

Zákon č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků. (nedatováno).

Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník. (nedatováno).

Zákon č. 93/2018 Sb. o podmínkách využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu.  
(nedatováno).

Zákon č. 412/2005 Sb. o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.  
(nedatováno).

Zemanová, Kristýna (2013). "Significance of the old law trademark rights", Univerzita Karlova, Právnická fakulta.

Odkazy na webové stránky:

[https://www.jcu.cz/images/veda-a-vyzkum/hr-award/strategie-pro-rozvoj-mezisektorovespoluprace-nakladani-s-dusev\\_p62785.pdf](https://www.jcu.cz/images/veda-a-vyzkum/hr-award/strategie-pro-rozvoj-mezisektorovespoluprace-nakladani-s-dusev_p62785.pdf)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ%3AC%3A2022%3A414%3AFULL>

<https://ott.mendelu.cz/wcd/w-rek-ctt/formulare/od-vy-zkumu-po-vyuz-i-va-ni-v-praxi-pdf.pdf>

[https://is.muni.cz/el/phil/jaro2019/MVKK\\_09/um/autorsky\\_zakon-2019.txt](https://is.muni.cz/el/phil/jaro2019/MVKK_09/um/autorsky_zakon-2019.txt)

<https://www.uio.no/english/about/regulations/research/intellectual-property/index.html#toc2>

[https://www.jcu.cz/images/UNIVERZITA/Dokumenty/opatreni-rektora/platnaopatreni/2022/r\\_494\\_pravidla-pro-zakladani-spinn-off-spolecnosti-na-ju.pdf](https://www.jcu.cz/images/UNIVERZITA/Dokumenty/opatreni-rektora/platnaopatreni/2022/r_494_pravidla-pro-zakladani-spinn-off-spolecnosti-na-ju.pdf)

<https://theses.cz/id/f58vmh/STAG85153.pdf?lang=en>

[https://rtt.mendelu.cz/wcd/w-rek-projekty/ctt/aula-transfera-1\\_2\\_2021.pdf](https://rtt.mendelu.cz/wcd/w-rek-projekty/ctt/aula-transfera-1_2_2021.pdf)

<https://publi.cz/download/publication/738?online=1>

[https://www.tacr.cz/dokums\\_raw/novinky/170404\\_FRASCATI%20pdf\\_final\\_ke%20koment%C3%A1%C5%99%C5%AFm.pdf](https://www.tacr.cz/dokums_raw/novinky/170404_FRASCATI%20pdf_final_ke%20koment%C3%A1%C5%99%C5%AFm.pdf)

<https://public.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=135113>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=NIM%3A267525>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A52014XC0627%2801%29>

[https://is.muni.cz/do/rect/metodika/VaV/vyzkum/44250404/3054650/49764836/57167109/57055713/ZD\\_VES\\_2016.txt](https://is.muni.cz/do/rect/metodika/VaV/vyzkum/44250404/3054650/49764836/57167109/57055713/ZD_VES_2016.txt)

[https://is.muni.cz/el/1421/podzim2016/PV1A104/um/M.\\_Janku-Zaklady-prava-proposluchace-nepravnickych-fakult-5.vyd.-\\_1\\_.txt](https://is.muni.cz/el/1421/podzim2016/PV1A104/um/M._Janku-Zaklady-prava-proposluchace-nepravnickych-fakult-5.vyd.-_1_.txt)

<https://www.uio.no/english/research/strategic-research-areas/life-science/about/whatis/#:~:text=Researchers%20in%20life%20sciences%20study,diagnosing%2C%20preve>

<https://www.uio.no/english/research/strategic-research-areas/uio-energy/index.html>

<https://theses.cz/id/ch5snr/00154410-282147336.txt>

[https://rtt.mendelu.cz/wcd/w-rek-projekty/ctt/metodiky/metodika\\_2.pdf](https://rtt.mendelu.cz/wcd/w-rek-projekty/ctt/metodiky/metodika_2.pdf)

<https://vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?ad=1&attid=851722&idsekce=822291> (from 01-Oct-2022)

<https://vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?ad=1&attid=948064&idsekce=947900> (from 22-Nov-2021)

[https://www.tacr.cz/wpcontent/uploads/documents/2021/05/11/1620725771\\_Obecn%C3%A1%20p%C5%99%C3%ADru%C4%8Dka%20pro%20hodnotitele%20\(1\).pdf](https://www.tacr.cz/wpcontent/uploads/documents/2021/05/11/1620725771_Obecn%C3%A1%20p%C5%99%C3%ADru%C4%8Dka%20pro%20hodnotitele%20(1).pdf)

<https://docplayer.cz/27080788-Problematika-transferu-technologie-ve-vyuce-a-praxipatentovani-proces-a-ekonomika-z-pohledu-puvodce-objevu.html>

<https://docplayer.cz/28595610-Smejkalovo-repetitorium-dusevniho-vlastnictvi.html>

<https://docplayer.cz/2210026-Clanek-1-predmet-upravy.html>

<https://docplayer.cz/109789039-Autorske-pravo-nejen-v-kartografii.html>

<https://docplayer.cz/6672213-Prumyslove-vlastnictvi-univerzita-palackeho-v-olomoucidusevni-vlastnictvi-prumyslovy-vzor-prumyslovy-vzor-prumyslovy-vzor.html>

<http://docplayer.cz/23211-L-134-2-cs-uredni-vestnik-evropske-unie-29-5-2009.html>

<https://docplayer.cz/4434709-Dusevni-vlastnictvi-v-oblasti-mezinarodnich-projektu-vedy-avyzkumu.html>

<https://docplayer.cz/186039-Ochrana-prav-dusevniho-vlastnictvi-ing-tomas-badal.html>

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/122546/140077769.pdf?isAllowed=y&sequence=1>

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/152427/120402937.pdf?isAllowed=y&sequence=1>

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/110684/120347302.pdf?sequence=1>

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/116480/120352265.pdf?isAllowed=y&sequence=1>

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/59253/150017616.pdf?isAllowed=y&sequence=1>

[https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/25096/DPTX\\_2009\\_2\\_11220\\_0\\_31047\\_0\\_85108.pdf?isAllowed=y&sequence=1](https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/25096/DPTX_2009_2_11220_0_31047_0_85108.pdf?isAllowed=y&sequence=1)

[https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/42742/DPTX\\_2010\\_1\\_11220\\_0\\_38691\\_0\\_99744.pdf?isAllowed=y&sequence=1](https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/42742/DPTX_2010_1_11220_0_38691_0_99744.pdf?isAllowed=y&sequence=1)

<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/obchodni-tajemstvi-opu-preview-43802.html> (from 16-Apr-2014)

<http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/pravni-prostredi-a-regulace/obchod-svojskym-materialem.html> (from 30-Apr-2016)

<https://www.businessinfo.cz/navody/ochranne-znamky-jak-zaregistrovat-ochrannou-znamkuppbi/2> (from 7-Apr-2023)

<https://www.businessinfo.cz/clanky/co-prinesla-novela-zakona-o-ochrannych-znamkach/> (from 12-March-2023)

<https://www.businessinfo.cz/clanky/patent-predstavuje-majetek/> (from 18-Feb-2023)

[https://dspace.jcu.cz/bitstream/handle/123456789/39181/Jan\\_Bartos\\_Diplomova\\_prace\\_-\\_Vybrane\\_socioeconomicke\\_prinosy\\_minipivovaru.pdf?isAllowed=y&sequence=1](https://dspace.jcu.cz/bitstream/handle/123456789/39181/Jan_Bartos_Diplomova_prace_-_Vybrane_socioeconomicke_prinosy_minipivovaru.pdf?isAllowed=y&sequence=1)

[https://dspace.jcu.cz/bitstream/handle/123456789/20702/DP\\_Frantisek\\_Remias\\_CNPKS.pdf?isAllowed=y&sequence=1](https://dspace.jcu.cz/bitstream/handle/123456789/20702/DP_Frantisek_Remias_CNPKS.pdf?isAllowed=y&sequence=1)

<https://smlouvy.gov.cz/smlouva/soubor/7043440/Priloha1SML9100001217.pdf>

<http://greplak.cz/doc/Jan%20Grepl%20-%20Pr%C3%A1vo%20du%C5%A1evn%C3%ADho%20vlastnictv%C3%AD.pdf>

<https://www.Sintef.no/en/tto/holdings/>

<https://pdffox.com/ramec-pro-statni-podporu-vyzkumu-vyvoje-a-inovaci-pdf-free.html>

<https://pdffox.com/ramec-pro-statni-podporu-vyzkumu-vyvoje-a-inovaci-pdf-free.html>

<https://www.regjeringen.no/contentassets/d1b6af2f59b149f9bc94924607f5f9/engb/epub/stm201220130028000engepub.epub>

<https://www.regjeringen.no/en/dokumenter/meld.-st.-7-2014-2015/id2005541/?ch=1&q=livsvitenskap>

<http://www.regjeringen.no/en/doc/propositions-and-reports-/white-papers-.html?id=1754>

[https://www.regjeringen.no/en/dep/ud/organisation/departments/press\\_office/head-ofcommunications-trude-maseide/id735729/](https://www.regjeringen.no/en/dep/ud/organisation/departments/press_office/head-ofcommunications-trude-maseide/id735729/)

<https://www.regjeringen.no/en/dep/nfd/organisation/minister-of-trade-and-industry-monicama/speeches-and-articles-by-monica-maland/id745854/?page=93>

<https://www.nord.no/en/research/innovation/technology-transfer-office>

<https://norinnova.no/en/startup/selskaper/>

<https://ejje.webl.io/sentence/content/%E3%81%9D%E3%81%AE%E5%85%88/411>

<https://ejje.webl.io/sentence/content/%E4%BD%BF%E7%94%A8%E3%81%AE%E7%9B%AE%E7%9A%84/194>

<https://ejje.webl.io/sentence/content/%E5%90%8C%E6%84%8F%E3%81%97%E3%81%9F/44>

<https://ejje.webl.io/sentence/content/%E3%81%B2%E3%81%A8%E3%81%A7%E3%81%93%E3%81%86/849>

<https://insis.vse.cz/zp/34285/priloha/12267>

<https://insis.vse.cz/zp/49057>

<https://insis.vse.cz/zp/63221>

<https://www.forskningsradet.no/en/apply-for-funding/who-can-apply-for-funding/researchorganisations/approved-research-organisations/>

<https://nywww.patentstyret.no/en/services/patents/Rules-and-regulations-patents/employeesinventions-act/>

<https://vdoc.pub/documents/oecd-reviews-of-innovation-policy-norway-2017-volume-2017-1us9ugu9cigo>

<https://vdoc.pub/documents/media-entertainment-law-1on09jeuli20>

<https://www.kjellerinnovasjon.no/projects/>

[https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/19386/vidczk%3%bd\\_2012\\_dp.pdf?isAllowed=y&sequence=1](https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/19386/vidczk%3%bd_2012_dp.pdf?isAllowed=y&sequence=1)

[https://opus4.kobv.de/opus4-hsog/frontdoor/deliver/index/docId/4074/file/Dissertation\\_Traut.pdf](https://opus4.kobv.de/opus4-hsog/frontdoor/deliver/index/docId/4074/file/Dissertation_Traut.pdf)

<https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/48396/1/Finalni%20verze%20Diplomove%20prace.pdf>

[https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/7988/1/Cejkova\\_DP\\_portal.pdf](https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/7988/1/Cejkova_DP_portal.pdf)

<https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/12838/1/DPHosnedlova.pdf>

<https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/41389/1/Pracovnepravni%20aspekty%20dusevniho%20a%20prumysloveho%20vlastnictvi%2cDiplomova%20prace%2c%20Jan%20Sourek.pdf>

<https://repositorij.unizg.hr/islandora/object/pravo%3A5296/datastream/PDF/view>

[https://is.mvso.cz/el/mvso/leto2022/XSKP2/um/Soukrome\\_pravo\\_2\\_-\\_studijni\\_text.pdf](https://is.mvso.cz/el/mvso/leto2022/XSKP2/um/Soukrome_pravo_2_-_studijni_text.pdf)

[https://stratin.tc.cas.cz/vystupy/2022/M1/SEIA-VVI\\_koncept.pdf](https://stratin.tc.cas.cz/vystupy/2022/M1/SEIA-VVI_koncept.pdf)

<http://www.ecovislegal.cz/aktuality/nejdulezitejsi-zmeny-pro-podnikatele-pravni-novinky-2019/>

<https://www.zakonyprolidi.cz/media2/file/1705/File9152.pdf?attachment-filename=6019620-2017-03-17-text-navrhu-6041055.pdf>

<https://www.zakonyprolidi.cz/media2/file/1705/File6960.pdf?attachment-filename=5817511-2016-05-11-text-navrhu-6033662.pdf>

<https://www.mvcr.cz/sluzba/soubor/skripta-56-opv-autorskych-prav-a-prav-souvisejicich20230630-pdf.aspx>

[https://waseda.repo.nii.ac.jp/?action=repository\\_action\\_common\\_download&attribute\\_id=20&file\\_no=1&item\\_id=57988&item\\_no=1](https://waseda.repo.nii.ac.jp/?action=repository_action_common_download&attribute_id=20&file_no=1&item_id=57988&item_no=1)

<https://hodnoceni.rvvi.cz/public/OBORY%20Vybrane%20vysledky%20-%20komentare%20Odbornych%20panelu/OP2%20M1%20koment%C3%A1%C5%99.docx>

[http://www.healthreform.cz/content/files/cz/Reforma/2\\_Clanky\\_prezentace/Prezentace/PH\\_euroforum\\_27\\_9\\_05.pdf](http://www.healthreform.cz/content/files/cz/Reforma/2_Clanky_prezentace/Prezentace/PH_euroforum_27_9_05.pdf)

<http://www.holec-advokati.cz/cs/publikace/aktuality/376>

[https://dspace.tul.cz/bitstream/handle/15240/165915/BP\\_Ljuba\\_Kanciova.pdf?isAllowed=y&sequence=1](https://dspace.tul.cz/bitstream/handle/15240/165915/BP_Ljuba_Kanciova.pdf?isAllowed=y&sequence=1)

<http://www.jiribrda.cz/jak-je-to-vlastne-s-autorskymi-pravy-u-grafiky.html>

[https://www.msmt.cz/file/58758\\_1\\_1/download/](https://www.msmt.cz/file/58758_1_1/download/)

[https://www.msmt.cz/file/44086\\_1\\_1/download/](https://www.msmt.cz/file/44086_1_1/download/)

[https://acuresearchbank.acu.edu.au/download/80346347b0b0f53abd552c4afe5a744d9061c8519dfa0b2f6ceb5dc9866078d8/8149813/LIPTON\\_2018\\_EMBARGO\\_More\\_than\\_open\\_data\\_mandates.pdf](https://acuresearchbank.acu.edu.au/download/80346347b0b0f53abd552c4afe5a744d9061c8519dfa0b2f6ceb5dc9866078d8/8149813/LIPTON_2018_EMBARGO_More_than_open_data_mandates.pdf)

<https://mastersofmedia.hum.uva.nl/blog/2021/10/29/yourtube-a-project-to-detect-the-biaswithin-the-youtube-algorithm/>

<https://www.kaniasedlaksmola.cz/sluzby/ochranne-znamky>

[https://www.upv.cz/dms/pdf\\_dokumenty/prakticka\\_pomucka\\_rizeniupv/2019/mp\\_F\\_ochranne-znamky\\_2019.pdf](https://www.upv.cz/dms/pdf_dokumenty/prakticka_pomucka_rizeniupv/2019/mp_F_ochranne-znamky_2019.pdf)

<http://www.dusevni vlastnictvi.cz/images/dokumenty/Methodika04.pdf>

[http://www.financnianalytickyurad.cz/download/FileUploadComponent96186445/1481722453\\_cs\\_4-narizeni\\_narizeni-rady-20151861.pdf](http://www.financnianalytickyurad.cz/download/FileUploadComponent96186445/1481722453_cs_4-narizeni_narizeni-rady-20151861.pdf)

<https://adoc.pub/1993-sb-listina-zakladnich-prav-a-svobod-vybrana-ustanoveni.html>

<http://rgcr.cz/wp-content/uploads/2017/05/Museum-um%C4%9Bn%C3%AD-aspole%C4%8Dnost-2007-1.pdf>

<https://www.bezplatnapravniporadna.cz/ruzne/pestounstvi-osvojeni-adopce-informace/135-web.html>

[https://www.bezplatnapravniporadna.cz/online-zdarma/component/zmtalk/questions.html?theme\\_id=0](https://www.bezplatnapravniporadna.cz/online-zdarma/component/zmtalk/questions.html?theme_id=0)

<https://www.ucetniportal.cz/wiki/search?>

crite-  
ria%5B0%5D%5Btitle%5D=250%2F2000+Sb.+Z%C3%A1kon+o+rozpo%C4%8Dtov%C3%BDch+pravidle  
ch+%C3%BAzemn%C3%ADch+rozpo%C4%8Dt%C5%AF&criteria%5B0%5D%5Btype%5D=tag&criteria%  
5B0%5D%5Bvalue%5D=3149&groupItem=kbltem\_224909&item=kbltem\_516729&originalItem=kbl  
tem\_214877¶ms=wiki%2FgroupSearch&score=1030.3913574219&searchResults=wiki%2FgroupSear  
ch%3Fcriteria%255B0%255D%255Btitle%255D%3D250%252F2000%2BSb.%2BZ%25C3%25A1kon%2B  
o%2Brozpo%25C4%258Dtov%25C3%25BDch%2Bpravidlech%2B%25C3%25BAzemn%25C3%25ADch%  
2Brozpo%25C4%258Dt%25C5%25AF%26criteria%255B0%255D%255Btype%255D%3Dtag%26criteria  
%255B0%255D%255Bvalue%255D%3D3149%26groupItem%3Dkbltem\_224909%26item%3Dkbltem\_  
224909%26originalItem%3Dkbltem\_214877%26score%3D2041.6424560547%26service%3D&service  
=

<https://dspace.vutbr.cz/bitstream/handle/11012/65590/xpalic00Systemoveresenibezpecnostiinformacivorganizaci.pdf?isAllowed=y&sequence=-1>

[https://dspace.vutbr.cz/xmlui/bitstream/handle/11012/81292/DP\\_Smerickova\\_Michaela\\_163588.pdf?isAllowed=y&sequence=1](https://dspace.vutbr.cz/xmlui/bitstream/handle/11012/81292/DP_Smerickova_Michaela_163588.pdf?isAllowed=y&sequence=1)

[https://openarchive.usn.no/usnxmlui/bitstream/handle/11250/3026909/2022\\_141\\_Bergman\\_web.pdf?isAllowed=y&sequence=3](https://openarchive.usn.no/usnxmlui/bitstream/handle/11250/3026909/2022_141_Bergman_web.pdf?isAllowed=y&sequence=3)

<https://profesis.ckait.cz/dokumenty-ckait/a-3-18/>

<https://ebooks.uni-lj.si/zalozbaul/catalog/download/133/232/3631-1?inline=1>

<https://pure.jgu.edu.in/id/eprint/2104/1/Gupta2022.pdf>

[https://hr-award.math.cas.cz/documents/Presentation\\_Koscik.pdf](https://hr-award.math.cas.cz/documents/Presentation_Koscik.pdf)

<https://upv.gov.cz/prumyslova-prava/vynalezy-a-patenty>

<http://www.consulegis.com/wp-content/uploads/2013/06/CONSULEGIS-IP-HANDBOOK.pdf>

[http://www.lexmundi.com/images/lexmundi/PDF/GuidesToDoingBusiness/Guide\\_Norway.pdf](http://www.lexmundi.com/images/lexmundi/PDF/GuidesToDoingBusiness/Guide_Norway.pdf)

[http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/18615/Nalyvaiko\\_Implementatsiia\\_acquis\\_Yes\\_u\\_sferi\\_elektronnoi\\_komertsii.pdf](http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/18615/Nalyvaiko_Implementatsiia_acquis_Yes_u_sferi_elektronnoi_komertsii.pdf)

<http://oisiibrunch.com/newsview/agreement/index.htm>

<https://www.gov.uk/government/publications/protecting-your-uk-intellectual-propertyabroad/protecting-your-copyright-abroad>

<https://www.legito.cz/en/zadost-subjektu-udaju-gpdr?selectedPreset=27>

<http://www.risk-management.cz/clanky/Dusevni-vlastnictvi-chranene-ceskymi-pravnimipredpisy-jako-nutne-tema-pro-management-kvality-informace.pdf>

<https://www.nejbusiness.cz/zakony/zakon-c93-2018-sb-o-podminkach-vyuzivanigenerickyh-zdroju-podle-nagojskeho-protokolu>

<https://beta.forskningsradet.no/en/call-for-proposals/2021/health-pilot-main-call/Download>

<https://doczz.cz/doc/352717/spolupr%25C3%25A1ce-saplika%25C4%258Dn%25C3%25AD-sf%25C3%25A9rou-metodika-iii>

[http://dspace.vsb.cz/bitstream/handle/10084/128294/BAL107\\_FBI\\_N3908\\_3908T005\\_2018.pdf?isAllowed=y&sequence=1](http://dspace.vsb.cz/bitstream/handle/10084/128294/BAL107_FBI_N3908_3908T005_2018.pdf?isAllowed=y&sequence=1)

<https://new.fips.ru/about/vptb-otdelenie-vserossiyskaya-patentno-tehnicheskayabiblioteka/guide-08-2021.pdf>

<https://www.cienciapr.org/es/aggregator?language=es&page=2607>

[https://www.govcert.cz/download/kiivis/Metodika\\_k\\_voditkum\\_pro\\_hodnoceni\\_dopadu\\_NUKIB\\_v.1.2\\_s\\_prilohou.pdf](https://www.govcert.cz/download/kiivis/Metodika_k_voditkum_pro_hodnoceni_dopadu_NUKIB_v.1.2_s_prilohou.pdf)

<https://www.politikaspolecnost.cz/wpcontent/uploads/2020/08/Prov%C4%9B%C5%99ov%C3%A1n%C3%ADp%C5%99%C3%ADm%C3%BDch-zahrani%C4%8Dn%C3%ADch-investic-ve-vybran%C3%BDchst%C3%A1tech-EU-IPPS.pdf>

<https://bergento.no/projects/>

<https://vubp.cz/soubory/vyzkum/projekty/V07-S4/Vsouhrn-Pracovnepravni-vztahy-aBOZP.pdf>

<https://www.diagnostictechology.com.au/pages/research>

[https://www.dotaceeu.cz/Dotace/media/SF/FONDY%20EU/2014-2020/Dokumenty/Metodick%C3%A9%20dokumenty/MD%20VP/MD-VP\\_v1.pdf](https://www.dotaceeu.cz/Dotace/media/SF/FONDY%20EU/2014-2020/Dokumenty/Metodick%C3%A9%20dokumenty/MD%20VP/MD-VP_v1.pdf)

<http://www.euractiv.com/de/node/501154>

[https://www.jipitec.eu/issues/jipitec-11-3-2020/5187/hoffmann\\_otero\\_%20jipitec%20-11\\_3\\_2020.pdf](https://www.jipitec.eu/issues/jipitec-11-3-2020/5187/hoffmann_otero_%20jipitec%20-11_3_2020.pdf)

<https://www.patentstyret.no/en/search/?page=6&q=Design+Act&type=0>

<https://www.plass.com/cz/articles/patentova-cistota-technologie-vyrobkou>

<https://cs.m.wikipedia.org/wiki/TRIZ>

<https://ihned.cz/c1-57264440-ochranna-znamka-vam-pomuze-ochranit-vas-produkt-cisluzbu-jak-si-ji-zaregistrovat-a-na-co-si-dat-pozor>

<https://prezentacja.www.gov.pl/attachment/6fdb8c4-fb4e-4103-928e-7738bfd4027a>

<https://prosjektbanken.forskningsradet.no/project/FORISS/254696?>

Kil-  
[de=FORISS&Sprak=no&calcType=funding&chart=bar&distribution=Ar&resultCount=30&sortBy=date&sortOrder=desc&source=FORISS](https://www.forskningsradet.no/foriss/sprak=no&calcType=funding&chart=bar&distribution=Ar&resultCount=30&sortBy=date&sortOrder=desc&source=FORISS)

<http://world-intellectual-property-organization.com/export/sites/www/pct/en/eqe/ip.pdf>

<https://www.actamup.cz/documents/file/acta/acta%20tisk%2017-1.pdf>

[https://www.idnes.cz/technet/internet/pri-tvorbe-vlastnich-stranek-si-dejte-pozor-na-autorskyzakon.A050719\\_175317\\_tec\\_byznys\\_kuz](https://www.idnes.cz/technet/internet/pri-tvorbe-vlastnich-stranek-si-dejte-pozor-na-autorskyzakon.A050719_175317_tec_byznys_kuz)

<http://www.plastkontakt.cz/dodavatele/15-zemedelstvi-lesnictvi-a-ekologie/1076-solarnipanely-a-kolektory/123459-vacusol-spol-s-r-o.html>

[http://www.thaifta.com/trade/study/theu\\_book3\\_ch3.pdf](http://www.thaifta.com/trade/study/theu_book3_ch3.pdf)

[http://www.ukrpat.com.ua/laws-wrl.php?country=Denmark&law=The\\_Consolidate\\_Patents\\_Act.html](http://www.ukrpat.com.ua/laws-wrl.php?country=Denmark&law=The_Consolidate_Patents_Act.html)

<http://www.vilemdanek.com/obory.shtml>

[http://amsdottorato.unibo.it/10393/1/paseri\\_ludovica\\_tesi.pdf](http://amsdottorato.unibo.it/10393/1/paseri_ludovica_tesi.pdf)

<https://app.uio.no/ub/ujur/oversatte-lover/cgi-bin/sok.cgi?type=LOV>

<https://data.landportal.info/fr/norv%C3%A8ge>

[https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/321661/hanninen\\_minna\\_v%c3%a4it%c3%b6skirja\\_2020.pdf?](https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/321661/hanninen_minna_v%c3%a4it%c3%b6skirja_2020.pdf?)

[isAllowed=y&sequence=1](#)

<https://library.upol.cz/arl-upol/en/csg/?key=85883521105&repo=upolrepo>

<https://patents.google.com/patent/EP2684955A1/en>

<https://www.copyright.or.kr/business/koreacopyright/info/data/download.do?>

[brdctsfileno=132&brdctsno=319](#)

[http://www.iphiz.com.pl/dmdocuments/Inwestor\\_11-2008.pdf](http://www.iphiz.com.pl/dmdocuments/Inwestor_11-2008.pdf)

<https://www.vsb.cz/e-vyuka/cs/subject/542-0510/01>

[https://wiki.knihovna.cz/index.php?title=Ochrann%C3%A1\\_zn%C3%A1mka](https://wiki.knihovna.cz/index.php?title=Ochrann%C3%A1_zn%C3%A1mka)

<http://zakony-online.cz/?q3=&s3=>

[https://www.tc.cz/files\\_public/files/sbornik-2022-el-verze.pdf](https://www.tc.cz/files_public/files/sbornik-2022-el-verze.pdf)

**Název: Specifika znalostního transferu ve výzkumných organizacích**

Autoři: RNDr. et Mgr. Růžena Štemberková, Ph.D., MPA; Ing. Lenka Scholzová; Charlotte Børing;

Ing. Michal Hojdecký MBA; Ing. Petr Očko, Ph.D.; Kleng Bratveit

Editor a odpovědný redaktor: RNDr. et Mgr. Růžena Štemberková, Ph.D., MPA

Jazyková korektura textu: CZECH EXPRESS, s.r.o., Praha

Vydavatel: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Kancelář transferu technologií

Místo a rok vydání: České Budějovice, 2023

1.vydání

ISBN: 978-80-7694-034-5

Tato publikace byla vytvořena z finančního příspěvku Islandu, Lichtenštejska a Norska prostřednictvím Fondů EHP 2014 - 2021, program Vzdělávání. Za obsah odpovídá výhradně vydavatel/autor.

ISBN 978-80-7694-034-5



9 788076 940345